

²⁴ Veliteľ telesnej stráže zajal aj veľkňaza Saraiáša a druhého kňaza Sofoniáša a troch strážcov prahu. ²⁵ Z mesta vzal jedného komorníka, ktorý bol veliteľom bojovníkov, sedem mužov z osobnej kráľovej služby, ktorí boli v meste, vojvodcovho pisára, ktorý odvádzal ľud krajiny, a šesťdesiat mužov z vidieckeho ľudu, ktorí boli v meste. ²⁶ Veliteľ telesnej stráže Nabuzardan ich zajal a zaviedol k babylonskému kráľovi do Rebly. ²⁷ A babylonský kráľ ich dal pobiť; usmrtil ich v Reble v ematskej krajine. Júdu však odviedol z jeho pôdy do zajatia.

²⁸ Toto je ľud, ktorý Nabuchodonozor v siedmom roku odviedol do zajatia: tritisíc dvadsaťtri Júdocov. ²⁹ V osemnástom roku Nabuchodonozora osemstotridsaťdva duší z Jeruzalema. ³⁰ V dvadsiatom treťom roku Nabuchodonozora zajal veliteľ telesnej stráže Nabuzardan z Júdocov sedemstoštyridsaťpäť duší, vcelku štyritisíc duší.

³¹ V tridsiatom siedmom roku zajatia júdskeho kráľa Joachima, v dvanástom mesiaci, na dvadsiaty piaty deň mesiaca babylonský kráľ Evil Merodach v roku svojho nastúpenia omilostil júdskeho kráľa Joachina a vyviedol ho zo žalára. ³² Hovoril s ním láskavo a jeho trón postavil nad tróny kráľov, ktorí boli s ním v Babylone. ³³ Zamenil mu zajatecký odev a jedol s ním stále, po všetky dni svojho života. ³⁴ Zaopatrenie, a to zaopatrenie trvalé, dostával každodenne od kráľa po všetky dni svojho života.

KNIHA NÁREKY

Nár1

Keď odviedli Izrael do zajatia a Jeruzalem ostal opustený, sedel Jeremiáš v plači a týmito žalospevmi nariekal nad Jeruzalemom. Zatrpknutou dušou si vzdychol, zakvílil a prehovoril:

I. *Prvá elégia*

Alef	¹	Ach, ako sedí osamelé mesto (kedysi) plné ľudu, postihol osud vdovy paniu národov, kňazná medzi krajinami ostala poplatnicou.
Bet	²	Prehorko plače v noci, líca má zaslzené, niet, kto by ju potešil zo všetkých jej milencov; priatelia, tí ju opustili, prešli k jej nepriateľom.
Gimel	³	Pod nátlakom sa sťahoval Júda, vo veľkom nevoľníctve;

		<p>uprostred národov býva, spočinku nenachodí. Dochytili ho stíhači zbitého útrapami.</p>
Dalet	4	<p>Cesty Siona smútia, že niet pútnikov na sviatky: brány má všetky spustnuté. Žalostia jeho kňazi, jeho panny sú skl'účené a on? - ach, trpko mu je!</p>
He	5	<p>Jeho odporci triumfujú, jeho nepriatelia sú šťastní, pretože Pán ho skl'účil pre množstvo jeho hriechov. Dietky mu ženie do zajatia pred sebou utláčateľ.</p>
Vau	6	<p>Sionskú dcéru opustila všetka jej nádhera, jej kniežatá sú s'ľa jelene, čo pastvu nenachodia, čo bezvládne sa vlečú pred tvárou stíhača.</p>
Zain	7	<p>Jeruzalem spomína na dni plaču a biedy, (na všetky svoje skvosty, ktoré mal od dávnych dní); keď mu ľud padal rukou nepriateľa a nemal pomocníka, nepriateľ sa naň díval, smial sa jeho záhube.</p>
Chet	8	<p>Pochybil Jeruzalem veľmi, preto sa stal odporným, opovrhli ním všetci ctitelia, keď uzreli jeho hanbu, on sám však vzdychá, odvracia sa preč.</p>
Tet	9	<p>Škvrny sú na jeho vlečkách, na následky si nespomenul a poklesol úžasne, nemá tešiteľa. „Na moju biedu pozri, Pane, nepriateľ ma, hľa, premohol!“</p>

Jod	10	Jeho nepriateľ vystrel ruku na všetky jeho skvosty; hej, videl, ako do svätyne vniká mu ľud pohanský, ktorému zakázal si vkročiť do svojho zhromaždenia.
Kaf	11	Všetok jeho ľud kvíli, hľadajú chlieb; svoje skvosty dali za jedlo, aby sa do nich vrátil život. „Pozriže, Pane, zhladni, aký som znevážený.“
Lamed ¹²		„Všetci, čo prechádzate cestou, pozrite a vidíte, či je bôľ ako môj bôľ, ktorým som postihnutý, ktorým ma poranil Pán v deň pále svojho hnevu!
Mem	13	Z výsosti poslal oheň do mojich kosti a pokarhal ma, pred moje nohy rozostrel sieť a nazad ma odohnal, spravil ma spustošeným, nemocným po celý deň.
Nun	14	Spriahnuté je jarmo mojich vín, sú popletené v jeho ruke, presahujú mi šiju, klesá mi sila. Pán ma vydal do rúk, nemôžem povstať.
Samech	15	Pán zavrhol všetkých vodcov v mojom strede, vyhlásil proti mne sviatok, aby zlomil moju mlad'. Pán šliapal v lise panenskú dcéru Júdovu.
Ajin	16	Pre toto ja plačem, oko mi roní vlahu, lebo sa vzdialil ten, čo teší, čo by mi vrátil život. Moji synovia zhynuli, ved' nepriateľ zvíťazil!“

Pe	17	Sion rozpína ruky, potešiteľ'a nemá. Pán vzbudil proti Jakubovi jeho susedných nepriateľ'ov, i stal sa Jeruzalem medzi nimi odporným.
Sade	18	„On, Pán je spravodlivý, veď som vzdoroval jeho slovám. Počujže, každý národ, a pozri moju bolesť: panenky moje i junáci odišli do zajatia.
Kof	19	Volal som svojich milých, ale tí ma zradili; kňazi a moji starci zahynuli v meste, pretože si hľadali jedlo, aby si udržali život.
Reš	20	Pozriže, Pane, je mi krušno, búri sa moje vnútro, srdce sa vo mne zvierá, hej, veľmi som sa vzpíeral; meč zbíja vonku, vnútri mám tiež smrť.
Šin	21	Počuli, že ja vzdychám, potešiteľ'a nemám, odporci počuli moju skazu, tešili sa, že si ty konal, priviedol si ohlásený deň. Nech ich stihne to, čo mňa!
Tau	22	Nech príde k tebe všetka ich zlosť, potom však urob s nimi, ako si spravil so mnou pre všetky moje hriechy! Množstvo je mojich vzdychov a srdce mi je choré.“

Nár2

II.

Druhá elégia

Alef	1	Ako len zatemnil svojím hnevom Pán dcéru Siona;
------	---	--

		pohodil z neba na zem okrasu Izraela, podnožia svojho si nevšimol v deň svojho hnevu.
Bet	2	Zničil Pán bez milosti všetky nivy Jakuba, v svojom hneve zlámal pevnosti Júdovej dcéry, zneuctil, hodil na zem jej ríšu a kniežatá.
Gimel	3	V žeravom hneve zlámal všetku moc Izraela, svoju pravicu odtiahol späť pred tvárou nepriateľa, zahorel proti Jakobovi ako plameň, čo hlce dookola.
Dalet	4	Kušu si šliapal sťa odporca, vzmužil sa ako nepriateľ; čo oku lahodilo, zabil všetko v šiatry dcéry sionskej. Ako oheň vylial svoj hnev ...
He	5	Rovný nepriateľovi bol Pán, zahubil Izrael, jeho paláce zničil všetky, zrúcal jeho pevnosti; u júdskej dcéry tak rozmnožil stenanie, stony.
Vau	6	Akoby bol sad, strhol mu plot, zničil jeho zbor, zabudnúť dal Pán na Sione sobotu a zbor, zavrhol v prudkom hneve kráľa i kňaza.
Zain	7	Odvrhoľ Pán svoj oltár, svätyňu si znesvätil, nepriateľovi vydal do rúk pevnosti jej palácov. Robili krik v dome Pánovom ako v deň zhromaždenia.
Chet	8	Rozváľať zamýšľal Pán hradby dcéry sionskej,

		rozťahol povraz, neodťahol si ruky od ničenia; vrhol do žiaľu hradby aj múr, čo hynuli spolu.
Tet	9	Brány mu padli na zem, zničil a zlámal jeho závory, jeho kráľ aj kniežatá sú medzi národmi. Zákona nieto, prorokom tiež sa nedostalo videnie Pánovo.
Jod	10	Na zemi sedeli a zamĺkli sionské dcéry i starci. Na hlavu sypali si popol, odiali si vrecoviny; k zemi si ovesili hlavy panny Jeruzalema.
Kaf	11	„Oči mám zoslabnuté od slz, vnútro mám rozbúrené, pečeň sa mi na zem rozteká pre skazu dcéry môjho ľudu, že nemluvňa i dojča hynú na uliciach mesta.“
Lamed	12	Vraveli svojim matkám: „Kdeže je obilie a víno?“, keď ako prebodnuté mreli na uliciach mesta, keď si dušu vydýchli do lona svojich matiek.
Mem	13	K čomu ťa pripodobním? K čomu prirovnám, dcéra jeruzalemská? K čomu ťa primeriam? Ako ťa poteším, sionská dcéra, panna? Tvoja zlomenosť je veľká ako more, ktože ju zhojí?
Nun	14	Tvoji proroci videli tvoju márnosť a hlúposť, tvoj zločin neodhaľovali, aby ti obrátili osud, ale zrelí ti zrenia daromné, klamné.
Samech	15	Tlieskajú nad tebou do dlaní všetci, čo idú cestou, kývajú hlavou, vypiskujú

jeruzalemskú dcéru:
„Toto je mesto vrcholnej vraj krásy
a rozkoš celej zeme?“

- Pe 16 Ústa si otvárali proti tebe
všetci tvoji odporci,
pískali, škripali zubami,
vraveli: „Pohlťme ho!
Toto je deň, čo sme čakali,
dočkali, uvideli sme ho.“
- Ajin 17 Spravil Pán, čo si zaumienil,
splnil svoje slovo,
ustanovené odpradávná.
Strhol a neľutoval;
nad tebou rozradostil nepriateľov,
vztýčil roh svojich protivníkov.
- Sade 18 Zo srdca volaj k Pánovi,
sionská dcéra, panna;
sťa potok nech ti tečú slzy
vo dne i v noci;
nedaj si odpočinku,
nech ti neustáva zrenica!
- Kof 19 Povstaňte, kvíľte v noci
začiatkom nočných bdení;
vylej si srdce ako vodu
pred Pánovou tvárou,
k nemu si dvíhaj ruky
za život svojich detí,
(ktoré hynú od hladu
na rohoch všetkých ulíc).
- Reš 20 Pohliadni, Pane, pozri,
s kým si to tak naložil!
Či majú ženy jesť vlastný plod?
Dojčence, ktoré varovali?
V Pánovej svätyni má byť
zabitý kňaz i prorok?
- Šin 21 Na zemi ležia na uliciach
chlapček i starec,
panenky moje, junáci tiež
pod mečom padli.
V deň svojho hnevu si zabíjal,
porážal bez milosti.
- Tau 22 Zvolal si ako v deň sviatočný

proti mne hrôzy zo všetkých strán.
V deň Pánovho hnevu neušiel nik,
ani sa nezachránil.
Tých, čo som láskal, vychovával,
zničil môj nepriateľ.

Nár3

III. *Tretia elégia*

Alef	1	Som muž, čo skúsil biedu pod prútom jeho hnevu.
Alef	2	Vohnal a voviedol ma do temnôt, kde svetla niet.
Alef	3	Na mňa len dvíha zase celý deň svoju ruku.
Bet	4	Zosušil na mne telo, kožu, dolámal moje kosti.
Bet	5	Obklopil, obklúčil ma jedom a útrapami.
Bet	6	V temnotách ma usadil ako večne mŕtvych.
Gimel	7	Ohradil ma, že neuniknem, reťaze mi zaťažil;
Gimel	8	hoc by som volal, kričal, udusí moju prosbu.
Gimel	9	Na cesty mi dal hradby z kvádrov, moje chodníky porozvracal.
Dalet	10	Je mi ako striehnúci medveď, lev, ktorý čaká v skrýši.
Dalet	11	Zviedol ma z cesty, roztrhal ma, zničil ma celkom.
Dalet	12	Natiahol svoju kušu, postavil ma ako cieľ pre šíp.
He	13	Do mojich obličiek vstrelil šípy zo svojho tulca.
He	14	Všetok ľud si robí zo mňa posmech, pesničky celý deň.
He	15	Horkosťou ma nasýtil, opojil ma palinou.
Vau	16	Zuby mi zodral štrkom, nachoval ma popolom.
Vau	17	Z pokoja si mi vyhnal dušu,

Vau 18 zabudol som na blaho.
 Vravel som: „Zmizla moja hrdosť,
 tiež moja nádej v Pána.“

Zain 19 Spomeň si na moju biedu, utýranosť,
 na palinu a otravu.

Zain 20 V spomienke je stále schúlená
 moja dušička vo mne.

Zain 21 Toto si beriem k srdcu,
 pre toto budem dúfať.

Chet 22 Láskavosť Pána, že nám nie je koniec,
 veď jeho milosť nepomíňa,

Chet 23 obnovuje sa každým ránom;
 veľká je tvoja vernosť.

Chet 24 „Pán je môj údel, vraví moja duša,
 nuž v neho dúfam.“

Tet 25 Dobrý je Pán k tým, čo dúfajú v neho,
 k duši, ktorá ho hľadá.

Tet 26 Dobre je ticho čakať
 Pánovo spasenie.

Tet 27 Pre muža je dobre, keď nesie
 svoje jarmo od mladi.

Jod 28 Nech sedí mlčky osamelý,
 veď mu ho on položil!

Jod 29 Nech si až po prach skloní ústa,
 ešte je azda nádej.

Jod 30 Ponúknuť má líce, keď ho bije,
 potupou sa nasýtiť.

Kaf 31 Pretože Pán
 nezavrhne naveky...

Kaf 32 Zmilúva sa - hoc i zarmucuje -
 svojou veľkou milosťou.

Kaf 33 Zo srdca nepokoruje,
 nezarmucuje synov ľudských.

Lamed 34 Keď drvia pod nohami
 všetkých zajatcov zeme,

Lamed 35 keď zvrátia právo muža
 pred tvárou Najvyššieho,

Lamed 36 keď potlačia v súde človeka,
 nevidí to Pán?

Mem 37 Na čieže slovo sa čo stalo,
 keď to nerozkázal Pán?

Mem 38 Nevychádza z úst Najvyššieho

Mem	39	nešťastie aj blaho? Čože sa ponosuje živý človek, muž pre trest za hriech?
Nun	40	Prezrime svoje cesty, preskúmajme a vráťme sa k Pánovi;
Nun	41	na dlaniach pozdvihujme srdcia do neba k Bohu!
Nun	42	My sme sa prehrešili, búrili sa, preto si neodpustil.
Samech	43	Zahalil si sa hnevom, stíhal si nás, stínal si, nezľutoval si sa.
Samech	44	Zahalil si sa do oblaku, aby neprenikla modlitba.
Samech	45	Urobil si nás odvrhlinou, smet'ou uprostred národov.
Pe	46	Proti nám otvárali ústa všetci naši odporci.
Pe	47	Hrôza a jama nás čakala, zánik a skaza.
Pe	48	Potoky vôd mi prúdia z oka pre skazu dcéry môjho ľudu.
Ajin	49	Oko mi slzí, neustáva, spočinku nemá,
Ajin	50	kým nepozrie a nepohliadne z nebies Pán.
Ajin	51	Oko mi trápi dušu pre všetky dcéry môjho mesta.
Sade	52	Ako na vtáka poľovali na mňa odporci bez príčiny.
Sade	53	V jame mi nivočili život, skál nahádzali na mňa.
Sade	54	Vody mi zakrývali hlavu, myslel som: „Je mi koniec.“
Kof	55	Vzýval som, Pane, tvoje meno z priepastnej jamy.
Kof	56	Počul si môj hlas: „Neskrývaj si ucho, keď si uľahčujem výkrikom.“
Kof	57	Keď som ťa volal, bol si blízko, vravel si: „Neboj sa!“
Reš	58	Viedol si, Pane, spory mojej duše, vykúpil si môj život.
Reš	59	Videl si, Pane, moju utýranosť,

Reš	60	zastaň sa môjho práva! Videl si, Pane, celú ich pomstivosť, ako sa na mňa stroja.
Šin	61	Čul si ich hanobenie, Pane, ako sa na mňa stroja,
Šin	62	reči mojich odporcov, plány proti mne celý deň.
Šin	63	Pozoruj ich, či sedia a či stoja, že ja som ich pesničkou.
Tau	64	Odplat' im, Pane, podľa zásluh, podľa ich činov!
Tau	65	Dopuťže na ich srdce tvrdosť, nech ich stihne tvoja kliatba!
Tau	66	Stíhaj ich v hneve a znivoč ich pod svojím nebom, Pane!

Nár4

IV. *Štvrtá elégia*

Alef	1	Ako sa zatemnilo zlato, zmenil sa šľachtený kov! Sväté kamene ležia roztratené po rohoch všetkých ulíc.
Bet	2	Siona synov vzácných, odvažovaných zlatom, pokladali za nádoby z hlíny, dielo hrnčiarových rúk!
Gimel	3	Ešte aj šakal podá prsia, pridojí svoje štence: len dcéra môjho ľudu je ukrutná ako pštros v púšti.
Dalet	4	Dojčaťu prischol jazyk k d'asnám od smädu; deti si prosili chlieb, a nebolo, kto by im ho lámal.
He	5	Čo rozkošnícky jedávali, klesali na uliciach. Tí, čo si hovievali na purpure, objímali hnoj.
Vau	6	Väčší bol zločin dcéry môjho ľudu

		než hriech Sodomy. Tá bola vyvrátená razom, ruky neustali v nej.
Zain	7	Čistejší než sneh boli jeho nazirejci, beleli sa nad mlieko, ružovší boli nad koraly, postava ich sťa zafír.
Chet	8	Ich výzor stemnel nad čiernavu, po uliciach ich nerozoznať, na kostiach scvrkla sa im koža, bola ako drevo zoschnutá.
Tet	9	Šťastnejší boli tí, ktorých pozrážal meč, než tí, ktorých pozrážal hlad; veď títo schradli, zrazila ich neplodnosť poľa!
Jod	10	Ruky jemnocitných žien piekli si vlastné dietky, ich pokrmom sa stali, keď mrela dcéra môjho ľudu.
Kaf	11	Pán už dovŕšil svoju prchkosť, vyliat svoj hnev žeravý, podpálil na Sione oheň, ktorý mu hltal základy.
Lamed	12	Králi zeme neuverili, občania sveta tiež nie, že by odporca a nepriateľ vkročil do brán Jeruzalema.
Mem	13	Pre hriech jeho prorokov, pre viny jeho kňazov, čo uprostred neho vylievali krv spravodlivých,
Nun	14	blúdili slepo po uliciach, poškvrnili sa krvou, nebolo preto možno dotýkať sa ich rúcha.
Samech	15	Volajú na nich: „Preč! Nečistý! Netýkajte sa! Preč! Preč!“ Ak sa odtackajú, národy im vravia: „Viac ich už nehostíme!“

Pe	16	Tvár Pánova ich roztrúsila, nepozrie sa viac na nich, osoby kňazov si nevážia, pre starcov niet milosti.
Ajin	17	Oči nám stále túžia, márne hľadajú pomoc, na svojej postriežke sme striehli na národ, ktorý nezachráni.
Sade	18	Na naše kroky poľovali, bránili vkročiť na ulice. Prišiel náš koniec, došli nám dni, veru náš koniec prišiel.
Kof	19	Ľahší sú naši stíhateľa než orly nebies, po vrchoch nás hnali, na púšti striehli na nás.
Reš	20	Dych našich nozdier, pomazaný Pánov, chytí sa do ich jám, o ktorom sme vraveli: „V jeho tóni budeme bývať medzi národmi.“
Šin	21	Dcéra edomská, plesaj, teš sa, občianka krajiny Us! I k tebe príde kalich, opiješ, obnažíš sa.
Tau	22	Dcéra sionská, dovŕšil sa tvoj hriech, už ťa viac nedá do zajatia. Stresce tvoju vinu, dcéra Edomu, tvoje hriechy odhalí.

Nár5

V⁵.

Piata elégia

Modlitba proroka Jeremiáša

- 1 Spomeň si, Pane, čo sa s nami stalo,
zhliadni a pozri na našu hanbu.
- 2 Dedičstvo naše prešlo k cudzím,
naše domy k nenašským.
- 3 Nemáme otca, sme siroty,
naše matky sú vdovy.
- 4 Vodu sme pili za peniaze,

5 drevo sme dostali za plácu.
Na krku máme stíhateľov,
uštvaní, bez odpočinku sme.
6 K Egyptu sme dvíhali ruku a k Asýrsku,
aby sme sa nasýtili chleba.
7 Naši otcovia zhrešili a niet ich,
my vlečieme ich vinu.
8 Otroci panujú nad nami,
z ich ruky nás nevytrhne nik.
9 Životom sme platili za chlieb
pred mečom púšte.
10 Ako dopraskaná pec je naša koža
od páľčivosti hladu.

11 Zhanobili ženy na Sione
a panny v júdskych mestách.
12 Ich ruky vešali kniežatá,
starcov si nevážili.
13 Mladíci nosia mlynček,
pod drevom klesajú chlapci.
14 Pri bránach nieto starcov,
pri hudbe niet mladíkov.
15 Prestala radosť nášho srdca,
tanec sa zmenil na žiaľ.
16 Koruna padla z našej hlavy,
beda nám, zhrešili sme.
17 Preto je biedne naše srdce,
preto nám stemneli oči.
18 Pretože vrch Sion spustol,
líšky sa vláčia po ňom.
19 Ty, Pane, trváš večne,
tvoj trón z pokolenia na pokolenie.
20 Prečože na nás zabúdaš naveky,
na dlhé časy nás opúšťaš?
21 Obráť nás, Pane, k sebe, vrátíme sa,
naše dni obnov ako dávno!
22 A či si nás celkom zavrhol,
tak veľmi sa na nás hneváš?

KNIHA PROROKA BARUCHA

Bar1

I. Baruchovo poslanstvo. - ¹ Toto je znenie knihy, ktorú písal Baruch, syn Nériho, syna Másiášovho, syna Sedekiášovho, syna Sediho, syna Helkiášovho, v Babylone, ² v

piatom roku, siedmy deň mesiaca, v čase, keď Chaldejci zaujali Jeruzalem a spálili ho.

³ Baruch prečítal obsah tejto knihy v prítomnosti júdskeho kráľa, Joakimovho syna Jechoniáša, a v prítomnosti všetkého ľudu, ktorý prišiel kvôli knihe, a tiež v prítomnosti mocnárov a kráľovských synov, v prítomnosti starších a v prítomnosti všetkého ľudu od najmenších po najväčších, všetkých, ktorí bývali v Babylone, pri rieke Sud.

⁵ Oni plakali, postili a modlili sa pred Pánom, ⁶ poskladali peniaze, každý podľa možnosti, ⁷ a poslali ich do Jeruzalema kňazovi Joakimovi, synovi Helkiáša, syna Salomovho, i kňazom, aj všetkému ľudu, ktorý bol s ním v Jeruzaleme. ⁸ A desiatego sivana dostal aj z chrámu ukoristené nádoby Pánovho domu, aby ich vrátil do Jeruzalema. Boli to strieborné nádoby, ktoré dal spraviť júdsky kráľ Sedekiáš, syn Joziáša, ⁹ keď babylonský kráľ Nabuchodonozor zajal a z Jeruzalema do Babylonu odviezol Jechoniáša, kniežatá, zámočníkov, mocnárov a pospolitý ľud.

¹⁰ A odkázali: „Tu vám posielame peniaze. Kúpte za peniaze celopaly, obety za hriech i tymian; zaobstarajte aj dary a obetujte to na oltári Pánovi, nášmu Bohu! ¹¹ A modlite sa za život babylonského kráľa Nabuchodonozora a za život jeho syna Baltazára, aby ich dni trvali ako dni neba nad zemou! ¹² Nech nám dá Pán sily a nech nám osvieti oči, aby sme žili v tieni babylonského kráľa Nabuchodonozora a v tieni jeho syna Baltazára, aby sme im slúžili dlhé časy a našli u nich milosť. ¹³ Modlite sa k Pánovi, nášmu Bohu, aj za nás, veď sme zhrešili proti Pánovi, svojmu Bohu, a po dnešný deň sa neodvrátila od nás jeho prchkosť a jeho hnev. ¹⁴ Prečítajte túto knihu, ktorú vám posielame, aby ste ju v dome Pánovom čítali vo sviatočný deň a v príhodné dni.

Vyznanie. - ¹⁵ A hovorte: Pán, náš Boh, je spravodlivý. My však, mužovia Júdska a obyvatelia Jeruzalema, musíme sa dnešný deň hanbiť, ¹⁶ i naši králi, naše kniežatá, naši kňazi, naši proroci i naši otcovia, ¹⁷ pretože sme zhrešili pred Pánom, ¹⁸ neposlúchali sme jeho hlas, aby sme kráčali podľa jeho nariadení, ktoré nám predkladal. ¹⁹ Odo dňa, čo Pán vyviedol našich otcov z egyptskej krajiny, až po dnešný deň boli sme Pánovi, svojmu Bohu, neposlušní a nevšímavo sme sa odvracali, aby sme nepočuli jeho hlas. ²⁰ Preto viseli na nás nešťastia a kliatba, ktorú Boh nariadil svojmu sluhovi Mojžišovi vtedy, keď vyviedol našich otcov z egyptskej krajiny, aby nám dal krajinu, ktorá oplýva mliekom a medom, ako je tomu dnes. ²¹ Lenže sme nepočúvali hlas Pána, svojho Boha v rečiach prorokov ktorých k nám posielal, ale každý išiel za hriechnou žiadosťou svojho srdca, slúžil iným bohom a páchal, čo je zlé v očiach Pána, nášho Boha.

Bar2

II. ¹ Pán teda potvrdil svoje slovo, ktoré bol vypovedal proti nám i proti sudcom, ktorí súdili Izrael, proti našim kráľom, proti našim kniežatám i proti ľuďom Izraela a Júdu, ² že dopustí na nás veľké nešťastia, ktoré nepreviedol pod celým nebom tak, ako ich previedol v Jeruzaleme podľa toho, čo je napísané v Mojžišovom zákone, ³ že budeme jesť každý mäso svojho syna a každý mäso svojej dcéry. ⁴ A vydal ich do područia všetkým kráľovstvám, ktoré sú okolo nás, na posmech a skazu u všetkých národov na okolí, medzi ktoré ich Pán roztratil. ⁵ Dostali sa do poroby, a nie k nadvláde, pretože sme zhrešili proti Pánovi, svojmu Bohu, keď sme nepočúvali jeho hlas. ⁶ Pán je spravodlivý, nám však a našim otcom sa musí v tento deň červenať tvár.

⁷ Čo Pán vyhlásil proti nám, všetky tie nešťastia na nás dopadli. ⁸ A neudobrovali sme Pánovu tvár, že by sa bol každý odvrátil od hriešnych žiadostí svojho srdca. ⁹ Nuž bedlil Pán nad nešťastím a priviedol ho na nás, veď Pán je spravodlivý vo všetkých svojich činoch, ktoré nám nariadil. ¹⁰ Ale nepočúvali sme jeho hlas a nekráčali sme podľa Pánových príkazov, ktoré pred nás predložil.

Prosba. - ¹¹ Preto teda, Pane, Bože Izraela, ktorý si silnou rukou, znameniami a znakmi, veľkou mocou a zdvihnutým ramenom vyviedol svoj ľud z egyptskej krajiny a urobil si si tak meno až po dnešný deň: ¹² zhrešili sme, páchali sme ohavnosť a nespravodlivosť, Pane, náš Bože, napriek všetkým tvojim spravodlivým skutkom. ¹³ Nech sa od nás odvráti tvoja prchkosť, veď nás máličko ostalo medzi národmi, medzi ktoré si nás roztratil. ¹⁴ Vyslyš, Pane, našu modlitbu a našu prosbu; vyveď nás a získaj nám milosť u tých, čo nás odvedli, ¹⁵ nech vie celá zem, že ty, Pane, si náš Boh, že sa Izrael a jeho rod volal tvojím menom. ¹⁶ Pane, zhliadni zo svojho svätého príbytku na nás; prikloň si ucho a počuj! ¹⁷ Otvor si oči a vid', veď nie mŕtvi v podsvetí, ktorým bol z útrobov odňatý duch, budú vzdávať Pánovi chválu a oslavu, ¹⁸ ale duša, ktorá sa priveľmi zarmucuje; to, čo kráča zhrbené a choré, podlomené oči a hladujúca duša bude tebe, Pane, vzdávať chválu a oslavu.

¹⁹ Veď nie pre spravodlivosť svojich otcov alebo svojich kráľov predkladáme prosby pred tvoju tvár, Pane, Bože náš! ²⁰ Veď si vyslal na nás svoju prchivosť a svoj hnev, ako si to oznámil prostredníctvom svojich sluhov, prorokov: ²¹ „Toto hovorí Pán: Skloňte si plece a slúžte babylonskému kráľovi, vtedy ostanete bývať v krajine, ktorú som dal vašim otcom. ²² Ale ak neposlúchnete Pánov hlas, že máte slúžiť babylonskému kráľovi, odstránim z miest Júdu a z ulíc Jeruzalema hlas radosti a hlas plesania, hlas ženicha a hlas nevesty a celá krajina bude pustatina bez obyvateľov.“ ²⁴ Lenže sme nepočúvali na tvoj hlas, že máme slúžiť babylonskému kráľovi, preto si splnil svoje slová, ktoré si riekol prostredníctvom svojich sluhov, prorokov, že kosti našich kráľov a kosti našich otcov budú vyhodené z ich miesta. ²⁵ A naozaj sú vyhodené na úpal dňa a na mrazy noci. Aj zomierali vo veľkých útrapách: od hladu, pod mečom a na mor. ²⁶ A z domu, ktorý sa menoval podľa tvojho mena, pre zločinnosť Izraelovho domu a Júdovho domu si urobil to, čím je dnešný deň.

²⁷ Jednako si, Pane, Bože náš, zaobchádzal s nami podľa svojej dobrotivosti a podľa svojho veľkého milosrdenstva, ²⁸ ako si riekol prostredníctvom svojho sluha Mojžiša vtedy, keď si mu rozkázal napísať a Izraelitom predložiť svoj zákon. Riekol si: ²⁹ „Ak nebudete počúvať môj hlas, veru sa tento veľký a početný zástup premení na hŕstku medzi národmi, medzi ktoré ich roztrátim. ³⁰ Veď viem, že ma nebudú počúvať, lebo je to tvrdošijný národ. Ale v krajine, kde budú v zajatí, vstúpia si do srdca ³¹ a budú vedieť, že ja som Pán, ich Boh. A dám im vnímavé srdce a uši, ³² takže v krajine, kde budú v zajatí, budú ma chváliť a budú spomínať na moje meno. ³³ Vtedy sa odvrátia od svojej tvrdošijnosti a od svojich zlých skutkov, pretože sa rozpamätajú na osud svojich otcov, ktorí zhrešili pred Pánom. ³⁴ Potom ich vrátim do ich zeme, ktorú som pod prísahou sľúbil ich otcovi, Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi; budú v nej vládnuť a rozmnožím ich, nebudú sa umenšovať. ³⁵ A uzavriem s nimi večnú zmluvu, že ja budem ich Bohom a oni budú mojím národom. A viac nepohnem svoj ľud, Izrael, z krajiny, ktorú som im dal.“

III. ¹ Všemohúci Pane, Bože Izraela, úzkostlivá duša a zlomený duch volá k tebe. ² Počuj, Pane, a zmiluj sa, i keď sme proti tebe zhrešili. ³ Veď ty večne tróniš a my máme večne zahynúť? ⁴ Všemohúci Pane, Bože Izraela, počuj modlitbu zomrelých Izraela a synov tých, čo zhrešili proti tebe, čo nepočúvali hlas svojho Boha, a preto visí na nás nešťastie. ⁵ Nespomínaj na zločiny našich otcov, ale spomeň si v tento čas na svoju ruku a na svoje meno, ⁶ veď ty si Pán, náš Boh, a chceme ťa chváliť! ⁷ Veď nato si vštepil do našich srdc svoju bázeň, aby sme vzývali tvoje meno. Nuž budeme ťa chváliť vo svojom zajatí, pretože sme odvrátili od svojich srdc všetku nepravosť svojich otcov, ktorí zhrešili proti tebe. ⁸ Hľa, my sme dnes v zajatí, kde si nás roztratil na potupu a kliatbu a pre dlh za všetky nepravosti našich otcov, ktorí odpadli od Pána, svojho Boha.“

O múdrosti

⁹ Počuj, Izrael, príkazy života,
zachyť uchom, nauč sa múdrosti!
¹⁰ Čo je to, Izrael? Čo, že si v nepriateľskej krajine?
Zostarel si v cudzej krajine,
poškvrnený si mŕtvolami,
¹¹ prirátaný si k tým, čo klesli do podsvetia.
¹² Opustil si prameň múdrosti.
¹³ Keby si bol kráčal cestou Boha,
bol by si býval vo večnom pokoji.
¹⁴ Nauč sa, kde je múdrosť, kde je sila, kde je rozumnosť,
tak poznáš zároveň, kde je dlhý život, kde žitie,
kde je svetlo očí a pokoj.

¹⁵ Ktože našiel jej miesto
a kto vkročil do jej pokladníc?
¹⁶ Kdeže sú vládcovia národov,
kde sú tí, čo panujú nad zverinou zeme?
¹⁷ Čo sa ihrajú s vtáčkami neba,
^{18Vg} čo zhromažďujú striebro a zlato,
v ktorom ľudia skladajú svoju nádej
a hrabú bez hraníc?
^{18LXX} (Čo spracúvajú striebro a namáhajú sa
a ich dielo nemožno pochopiť?)
¹⁹ Stratili sa, zostúpili do podsvetia
a na ich miesto nastúpili iní.
²⁰ Mladší uvideli svetlo a bývali na zemi,
cestu múdrosti však nepoznali,
²¹ ani nepochopili jej chodníky.
Ich synovia ju tiež nezachytili,
ostala od nich ďaleko.

²² Nepočuli o nej v Kanaáne
a nevideli ju v Temane.
²³ Synovia Agar, ktorí hľadajú múdrosť zemskú,
kupci Mery a Temanu,
rozprávkarí a skúmatelia múdrosti

tiež nepoznali cestu múdrosti,
ani na jej chodníky si nespomenuli.

- 24 Ó, Izrael, aký veľký je dom Boha
a ohromné miesto, ktoré vlastní!
25 Veľké je, nemá hraníc,
vysoké a nezmerateľné.
26 Tam povstali obri, tí oddávna povestní,
veľkí postavou, čo vyznali sa v boji.
27 Nie týchto si vyvolil Boh,
ani cestu múdrosti neobjavili,
ale zahynuli, lebo nemali múdrosti,
28 zahynuli pre svoju nemúdrosť.
- 29 Ktože vystúpil do neba a vzal si ju
a zniesol ju dole z oblakov?
30 Kto sa preplavil cez more a našiel ju
a doniesol ju za rýdze zlato?
31 Niet (toho), kto by poznal jej cesty,
ani kto by objavil jej chodníky.
- 32 Ten však, čo všetko vie, pozná ju,
objavil ju svojou rozumnosťou;
ten, čo pripravil pre večné časy zem
a naplnil ju štvornohými zvieratami.
33 Ak vyšle svetlo, ono ide,
ak ho zavolá, poslúchne ho s chvením.
34 A hviezdy svietia na svojich strážach a tešia sa;
ak ich zavolá, odpovedia: „Tu sme!“
a veselo svietia tomu, čo ich učinil.
- 36 Toto je náš Boh
a iného popri ňom uznať nemožno.
37 Objavil každú cestu múdrosti
a dal ju svojmu sluhovi Jakubovi
a svojmu miláčikovi Izraelovi.
38 Potom sa zjavila na zemi
a žila s ľuďmi.

Bar4

- IV. ¹ Ona je knihou Božích príkazov
a zákonom, ktorý trvá naveky:
všetci, čo sa jej chopia, dosiahnu život,
čo ju však opustia, zomrú.
2 Obráť sa, Jakub, a chyt' sa jej,
choď k jej svetlu, v ústrety jej žiare.
3 Neprepusť svoju slávu inému,

ani čo cenného máš cudziemu národu.
4 Blahoslavení sme, Izrael,
lebo nám je známe, čo sa ľúbi Bohu.

Boh splní svoje prisľúbenia

5 Bud' pevnej mysle, ľud môj,
pamätihodný Izrael!
6 Boli ste predaní národom
- nie na zahynutie:
pretože ste rozhnevali Boha,
boli ste vydaní nepriateľom.
7 Roztrpčovali ste toho, čo vás stvoril,
obetovali ste démonom, nie Bohu.
8 Zabudli ste na večného Boha, ktorý vás choval,
zabudli ste aj na Jeruzalem, ktorý vás pestoval.
9 Lebo videl prichádzať od Boha
hnev na vás a povedal:

Prívet Jeruzalema k susedným národom

„Počujte, susedia Siona,
Boh dopustil na mňa veľký smútok.
10 Ved' som videl zajatie svojich synov a dcér,
ktoré na nich dopustil Večný.
11 Vychovával som ich s rozkošou,
prepúšťal som ich však s nárekom a žiaľom.
12 Nech sa neraduje nik nado mnou, vdovou,
ktorú opustili mnohí,
osamel som pre hriech svojich detí,
lebo sa odklonili od Božieho zákona
13 a nechceli poznať jeho práva,
ani nekráčali po ceste Božích zákonov
a nešli chodníkmi spravodlivého poriadku.
14 Pod'ťeže, susedia Siona,
spomeňte si na zajatie mojich synov a dcér,
ktoré na nich dopustil Večný.
15 Ved' priviedol proti nim národ zd'aleka,
národ nehanebný a cudzojazyčný;
tí sa nešťítali starca
a nezľutovali sa nad dieťatkom.
16 Odviedli miláčikov vdovy
a osamelú pozbavili dcér.“

Jeruzalem oslovuje svoje dievky

17 A ja vám ako môžem pomôcť?
18 Len kto dopustil nešťastia,
vyslobodí vás z rúk vašich nepriateľov.
19 Odíďte, deti, odíďte,
veď ja som ostal osamelý!
20 Vyzliekol som si rúcho pokoja,

vrecovinu prosebnú som si obliekol,
volať chcem k Večnému, kým žijem.
21 Dôvera, deti, volajte k Bohu
a vytrhne vás z násilia, z ruky nepriateľa.
22 Lebo ja dúfam od Večného vašu spásu;
a došla na mňa radosť od Svätého
pre milosrdenstvo, ktoré už pocítite
od Večného, spasiteľa nášho.
23 Prepúšťal som vás s nárekom a žiaľom,
Boh mi vás vráti s radosťou
a rozkošou naveky.
24 Ako teraz videli susedia Siona vaše zajatie,
tak čoskoro uvidia vašu spásu od Boha,
ktorá vám príde so slávou
a so žiarou Večného.
25 Dietky, znášajte trpezlivo hnev,
ktorý na vás dopadol od Boha:
prenasledoval ťa tvoj nepriateľ,
no zanedlho uvidíš jeho skazu
a budeš šliapať po jeho šiji.
26 Moje krehučké išli po tvrdých cestách,
vliekli ich sťa stádo, čo ukoristil nepriateľ.
27 Dôvera, deti! A volajte k Bohu,
ten, čo dopustil, spomenie si na vás.
28 Ako vás naviedla myseľ vzdialiť sa od Boha,
desaťnásobným úsilím ho znova hľadajte.
29 Veď ten, čo na vás dopustil pohromy,
dopraje vám večnú rozkoš s vašou spásou.

Prorok teší Jeruzalem

30 Dôveruj, Jeruzalem,
poteší ťa ten, čo ti dal meno.
31 Nešťastníci sú, čo ti škodili
a radovali sa tvojmu pádu.
32 Nešťastné sú mestá, čo ti zotročili deti,
nešťastné je, čo ti synov zajalo.
33 Ako sa tešilo tvojmu zrúteniu
a radovalo sa tvojmu pádu,
tak bude smútiť nad vlastným spustošením.
34 Odnímam mu jasot nad množstvom ľudu,
z jeho honosenia bude smútok.
35 Oheň od Večného naň dopadne na mnohé dni
a budú v ňom bývať na dlhé časy démoni.
36 Pohliadni k východu, Jeruzalem,
a vid' radosť, ktorá ti prichádza od Boha!
37 Pozri, idú ti synovia, ktorých si prepustil;
prichádzajú zhromaždení od východu až po západ
na slovo Svätého, tešia sa z Božej slávy.

V⁵.¹ Vyzleč, Jeruzalem, rúcho smútku a nešťastia
 a odej sa ozdobou Božej slávy naveky!
 2 Obleč si plášť spravodlivosti Boha,
 polož si na hlavu mitru slávy Večného!
 3 Lebo Boh všetkému, čo je pod nebom,
 ukáže tvoju žiaru.
 4 Boh ti dá meno na večnosť:
 Pokoj spravodlivosti a Sláva bohabojnosti.
 5 Hor' sa, Jeruzalem, zastaň si vysoko,
 pohliadni k východu,
 pozri si deti od západu slnka až na východ,
 zhromaždené slovom Svätého,
 tešiace sa, že Boh si na ne spomenul!
 6 Odišli od teba peši, vedení nepriateľmi,
 ale Boh ich k tebe privedie nesených
 so slávou sťa kráľovské deti.
 7 Pretože Boh rozkázal
 znížiť každý vysoký vrch a večné kopce
 a vyplniť trhliny na rovnú zem,
 aby Izrael bezpečne kráčal na Božiu slávu.
 8 Aj lesy, aj každý voňavý strom
 zatieňovali na Boží rozkaz Izrael.
 9 Veď Boh privedie Izrael
 s rozkošou v žiare svojej slávy,
 s milosrdenstvom a spravodlivosťou, ktorú vlastní.

VI. Jeremiášov list. - Odpis listu zajatcom, ktorých mal babylonský kráľ Nabuchodonozor odvieť do Babylonu. Poslal ho Jeremiáš, aby im oznámil, čo mu naložil Boh.

¹ Pre hriechy, ktoré ste spáchali proti Bohu, odvedie vás babylonský kráľ Nabuchodonozor ako zajatcov do Babylonu. ² Keď teda prídete do Babylonu, budete tam mnoho rokov a dlhý čas, až sedem pokolení. Potom vás však vyvediem odtiaľ v pokoji. ³ Ale v Babylone uvidíte strieborných, zlatých a drevených bohov, ktorých nosia na pleciah a ktorí pohanom naháňajú strach. ⁴ Chráňte sa, aby ste sa nestali aj vy podobnými pohanom a aby sa strach nezmocnil aj vás. ⁵ Keď budete vidieť pred nimi a za nimi zástup, ktorý sa im klania, povedzte si v duchu: „Tebe sa treba klaňať Pane!“, ⁶ lebo môj anjel je s vami a on bude skúmať vaše duše.

⁷ Ich jazyk vyhladil umelec a sú len postriebrení a pozlátení; sú teda ľžu a nevládu hovoriť. ⁸ A vezmú ako pre pannu parádnicu zlato ⁹ a zhotovia koruny na hlavy svojich bohov. Stáva sa však aj, že kňazi vezmú zlato a striebro svojim bohom a použijú ho pre seba. ¹⁰ Dokonca darujú z toho aj smilniciam vo verejných domoch. Ozdobujú ich - strieborných, zlatých a drevených bohov - šatami ako ľudí. ¹¹ Oni sa

však nevedia zachrániť od hrdze a črvotoče, hoci sú oblečení do purpurového rúcha.¹² Utierajú im tvár pre prach, ktorý je v dome a ktorého je na nich plno.¹³ Aj žezlo má ako človek, krajský sudca, ale nemôže zabiť toho, kto sa proti nemu prehreší. Má aj dýku v pravici a sekeru, ale oslobodiť sa nevie ani od vojny, ani od lúpežníkov. Z toho je zrejmé, že nie sú bohmi, preto sa ich nebojte!

¹⁵ Ako sa rozbitá nádoba stáva človekovi neužitočnou,¹⁶ takí sú ich bohovia. Keďže sú postavení v domoch, majú oči plné prachu z nôh tých, čo prichádzajú.¹⁷ A ako sú okolo toho, čo urazil kráľ, pozatvárané dookola dvory, keďže ho majú viesť na smrť, podobne zabezpečujú kňazi ich domy dverami, zámkami a závorami, aby ich neukradli zlodeji.¹⁸ Zapaľujú lampy a viac ako sami pre seba, ale ani jednu z nich vidieť nemôžu.¹⁹ Sú podobní hociktorej hrade z domu a hovorí sa, že im vnútro rozožiera červač zeme; a keď ich aj s rúchom zožerie, nezbadajú.²⁰ Tvár im očernie od dymu z domu.²¹ Na telo a na hlavu im nalietajú netopiere, lastovičky a iné vtáky a podobne (skáču) mačky.²² Z toho poznáte, že nie sú bohmi, preto sa ich nebojte.

²³ Zlato, ktorým sú pokrytí, je síce na krásu, ale ak niekto nestiera hrdzu, nebudú sa ligotať; necítili ani to, keď ich uliali.²⁴ Sú kúpení za každú cenu, hoci v nich niet ducha.²⁵ Keďže sú bez nôh, nosia ich na pleciach, a tak ukazujú ľuďom svoju hanbu. Ale nech sa hanbia aj tí, čo im slúžia.²⁶ Preto ak padne na zem, sám nevstane; ani sa nebude sám pohybovať, ak ho niekto postaví narovno; ani sa nevzpriami, ak ho niekto položí; zato im však predkladajú dary ako mŕtvym.²⁷ Ich obety si však predajú a použijú kňazi. Podobne z nich berú aj ženy, ale ani žobrákovi, ani biednemu z toho nedajú.²⁸ Ich obiet sa dotýkajú nečistí a šestonedielky. Keďže podľa týchto vecí viete, že nie sú bohmi, nebojte sa ich!

²⁹ Ako ich teda možno volať bohmi? Ved' strieborných, zlatých a drevených bohov obsluhujú ženy,³⁰ v ich domoch sedia kňazi v roztrhaných tunikách, s oholenými hlavami a bradami a s nezakrytými hlavami;³¹ vrešia a kričia pred svojimi bohmi ako niektorí na pohrebných karochoch.³² Z ich šiat si berú kňazi a obliekajú svoje ženy a deti. Či zakúsia od niekoho zlo³³ a či dobro, odplatiť to nevládku. Kráľ nevládku ani ustanoviť, ani zosadiť.³⁴ Podobne nevládku dať ani bohatstvo, ani meď. Ak im niekto urobí sľub a nesplní, nebudú to vyžadovať.³⁵ Ani človeka neoslobodia od smrti, ani neochránia, slabšieho od mocnejšieho.³⁶ Slepému človeku nevrátia zrak, človeka z núdze nevytrhnú.³⁷ Nad vdovou sa nezľutujú, ani sirote nepreukážu dobro.³⁸ Drevené, pozlátané a postriebrené (modly) sú podobné kameňom z vrchov a tí, čo im slúžia, budú zahanbení.³⁹ Ako sa teda možno domnievať a vravieť, že sú bohmi?

⁴⁰ Ved' ešte aj sami Chaldejci ich zneucťujú! Keď vidia nemého, ktorý nevie hovoriť, prinesú Béla a žiadajú, aby (nemý) prehovoril, akoby to ten (Bél) mohol zbadat'.⁴¹ A hoci to vedia, nie sú schopní zanechať tieto veci, pretože nemajú cit.⁴² A ženy, obviazané stuhami, sedia na cestách a pália otruby.⁴³ A keď niektorá, odvedená niekým, čo šiel tadiaľ, vyspala sa s ním, znevažuje si susedu, že nemá toľkej ceny ako ona a že jej stuha nie je roztrhnutá.⁴⁴ Všetko, čo sa okolo nich deje, je lož. Ako sa teda možno domnievať a vravieť, že sú bohmi?

⁴⁵ Urobili ich remeselníci a zlatníci. Nebude z nich nič iné, len to, čo chcú mať remeselníci.⁴⁶ Ani tí, čo ich zhotovili, nežijú dlhý čas, ako by mohlo to, čo zhotovili?⁴⁷ Svojim potomkom zanechali lož a hanbu.⁴⁸ Lebo keď ich zastihne vojna alebo nešťastie, kňazi sa radia medzi sebou, kde sa s nimi schovať.⁴⁹ Ako teda možno nezbadat', že nie sú bohmi, keď nezachránia ani seba od vojny alebo nešťastia?⁵⁰ Keďže sú drevené, pozlátané a postriebrené, neskoršie sa pozná, že sú klamstvo. Všetkým národom a kráľom bude jasné, že nie sú bohmi, ale dielom ľudských rúk, a nijakého božského činu na nich niet.⁵¹ Komu je teda neznáme, že nie sú bohmi?

⁵² Krajine veru neustanovia kráľa, ani ľuďom dažďa nedajú. ⁵³ Ani sebe neprisúdia právo, ani nezabránia neprávo, veď sú bezvládni ⁵⁴ ako vrany medzi nebom a zemou. Lebo keď dom drevených, pozlátených a postriebrených bohov zachváti oheň, ich kňazi síce ujdú a zachránia sa, ale oni poprehárajú celkom ako trámy. ⁵⁵ Neodolajú ani kráľovi, ani nepriateľovi. ⁵⁶ Ako možno teda pripustiť a domnievať sa, že sú bohmi?

Drevené, postriebrené a pozlátené božstvá sa nezachránia ani od zlodejov, ani od lupičov. ⁵⁷ Títo sú mocnejší a zoberú si zlato, striebro i rúcho, ktorým sú odiami, a odídu s korisťou, tí však si pomôcť nevedia. ⁵⁸ Takže je lepšie kráľovi, ktorý ukazuje svoju moc, alebo užitočnej nádobe v dome, ktorú majiteľ upotrebí, ako falošným bohom; alebo i dverám na dome, ktoré ochraňujú to, čo v ňom je, než falošným bohom; alebo drevenému stĺpu v kráľovskom paláci ako falošným bohom.

⁵⁹ Slnko, mesiac a hviezdy sa ligocú, a keďže sú poslané na ošoh, ochotne poslúchajú; ⁶⁰ aj blesk, keď sa zablyсне, lahodí oku, takisto aj vietor veje v každej krajine. ⁶¹ A keď Boh rozkáže oblakom, aby sa rozťahli nad celou zemou, splnia, čo im rozkázal. Aj oheň poslaný zhora stráviť vrchy a lesy urobí, čo je rozkázané. ⁶² Tieto sa im však ani vzhľadom, ani mocou nepodobajú. ⁶³ Preto sa netreba ani domnievať, ani hovoriť že sú bohmi, veď nemajú moci ani súdiť, ani dobre robiť ľuďom! ⁶⁴ Keďže teda viete, že nie sú bohmi, nebojte sa ich!

⁶⁵ Veď kráľov nemôžu ani preklínať, ani žehnať im! ⁶⁶ Národom neukážu znamenia na nebi, ani nežiaria ako slnko, ani ako mesiac nesvietia. ⁶⁷ Lepšie je zvieratám ako im, tie si vedia pomôcť, keď zabehnú do zátišia. ⁶⁸ Nijakým spôsobom nám teda nie je zrejmé, že sú bohmi, preto sa ich nebojte!

⁶⁹ Ako strašiak na uhorkovisku neustráži nič, tak sú aj ich drevení, pozlátení a postriebrení bohovia. ⁷⁰ Takým istým spôsobom sú ich drevení, pozlátení a postriebrení bohovia podobní aj šípu v záhrade, na ktorý si sadá každé vtáča, a takisto aj mŕtvoľe, hodenej do tmy. ⁷¹ Podľa purpuru a bysu, ktorý na nich spráchnivie, poznať, že nie sú bohmi. Na konci budú aj sami rozožraní a budú potupou pre krajinu.

⁷² Lepšie je teda spravodlivému človekovi, ktorý nemá modiel; ten bude ďaleko od potupy.

KNIHA PROROKA EZECHIELA

Povolanie Ezechiela za proroka hl. 1 - 3

Videnie nebeského zjavu hl. 1

Ez1

I. Čas videnia. - ¹ Stalo sa v tridsiatom roku, štvrtý (mesiac), piaty deň mesiaca, keď som bol medzi zajatcami pri rieke Chobar, otvorili sa nebesia a videl som nebeské videnie. ² Piaty deň mesiaca - bol to piaty rok od zajatia kráľa Joachima - ³ prehovoril Pán ku kňazovi Ezechielovi, synovi Buziho, v chaldejskej krajine pri, rieke Chobar; tam sa vzniesla nad neho Pánova ruka.

Štyri bytosti. - ⁴ Videl som teda: Hľa, od severu prichádzal búrlivý vietor, veľký oblak a bľiaci oheň, okolo ktorého bola žiara, a z jeho stredu - zo stredu ohňa - čosi ako výzor lesklého kovu. ⁵ Zo stredu tohto však podoba štyroch bytostí. Toto bol

ich výzor: Mali podobu človeka, ⁶ každá mala štyri tváre a každá štyri krídla. ⁷ Ich nohy boli rovné, chodidlo ich nôh ako chodidlo nohy teľaťa, a leskli sa ako výzor lešteného kovu. ⁸ Pod krídlami mali zo štyroch strán ľudské ruky a všetky štyri z nich mali tváre a krídla. ⁹ Krídla sa im vzájomne dotýkali, pri chôdzi sa neobracali, každá kráčala pred svojou tvárou.

¹⁰ Výzor ich tváří však bol tvár človeka, potom tvár leva po pravej strane tých štyroch, ďalej tvár býka po ľavej strane tých štyroch a tvár orla ¹¹ boli ich tváre. Ich krídla sa rozprestierali nahor, dve krídla každého sa vzájomne dotýkali a dve im zakrývali telá. ¹² A každá kráčala pred svojou tvárou; kde sa usiloval ísť duch, ta išli, pri chôdzi sa však neobracali. ¹³ A podoba bytostí: ich zjav bol ako žeravé uhlie ohňa ako čosi, čo sa podobalo fakliam, a toto prechádzalo pomedzi bytosti, oheň však mal žiaru a z ohňa vychádzal blesk. ¹⁴ Bytosti chodili sem i tam, podobne žiariacemu blesku.

Kolesá. - ¹⁵ Pozeral som sa na bytosti a hľa, na zemi pri bytostiach - pri všetkých štyroch - bolo po jednom kolese. ¹⁶ Výzor kolies a ich sústava bola ako výzor chryzolitú; všetky štyri mali rovnakú podobu, vyzerali a boli zostrojené tak, akoby bolo koleso uprostred kolesa. ¹⁷ Keď išli, išli na svoje štyri strany, pri pohybovaní sa neobracali. ¹⁸ (Ich bahry mali výšku a vzhľad!) Ich bahry, na všetkých štyroch, boli dookola plné očí. ¹⁹ Keď bytosti išli, hýbali sa kolesá popri nich, keď sa bytosti zdvihli zo zeme, kolesá sa zdvihli. ²⁰ Kadiaľ chcel ísť duch, tadiaľ išli. Ak duch chcel ísť, zdvihli sa podobne aj kolesá, pretože v kolesách bol duch bytostí. ²¹ Keď išli tie, išli aj ony, keď tie zastali, zastavili sa aj ony, keď sa zdvihli zo zeme, zdvihli sa podobne aj kolesá, pretože v kolesách bol duch bytostí.

Pán na tróne. - ²² Nad hlavami bytostí bolo čosi ako obloha, vyzeralo to ako hrozný kryštál, rozťahnutý odhora nad ich hlavami. ²³ Pod oblohou však boli proti sebe rozprestreté ich krídla. Dve zakrývali každej telo z jednej i z druhej strany. ²⁴ I počul som trepot ich krídel ako hukot veľkých vôd, ako hlas Všemohúceho. Keď išli, bol veľký šľahot ako hučanie tábora; keď postáli, mali krídla uvoľnené. ²⁵ A sponad oblohy, ktorá bola nad ich hlavami, zaznieval hlas. (Keď postáli, mali krídla uvoľnené.) ²⁶ Nad oblohou, ktorá bola nad ich hlavami, bolo čosi ako zafírový kameň, podobalo sa to trónu, na tom však, čo bolo podobné trónu - na ňom odhora -, bola postava, ktorá vyzerala ako človek. ²⁷ Odhora toho, čo vyzeralo ako jeho pás, videl som čosi ako lesklý kov, vyzeralo to ako oheň, ktorý má dookola dvor; a oddola toho, čo vyzeralo ako jeho pás, videl som čosi ako oheň, ktorý mal dookola žiaru. ²⁸ Ako vyzera dúha, ktorá je v oblaku v daždivý deň, tak vyzerala žiara dookola.

Keď som to uvidel, padol som na tvár a počul som hlas, ktorý hovoril.

Povolanie proroka 2, - 3,3

Ez2

II. Prorokova úloha. - ¹ I riekol mi: „Syn človeka, postav sa na nohy, chcem s tebou hovoriť.“ ² A kým ku mne hovoril, vstúpil do mňa duch, postavil ma na nohy a počul som toho, čo ku mne hovoril. ³ I riekol mi: „Syn človeka, posielam ťa k synom Izraela, k vzbúreneckým pohanom, ktorí sa mi vzopreli. Hrešili proti mne oni aj ich otcovia až po dnešný deň. ⁴ Synovia majú stĺpnutú tvár a zatvrdnuté srdce; posielam ťa k nim, povedz im: „Toto hovorí Pán, Jahve.“ ⁵ A oni, či počúvnu a či si nepovšimnú - veď sú odbojný dom -, dozvedia sa, že bol medzi nimi prorok. ⁶ Ty sa ich však, syn človeka, neboj ani ich rečí sa neboj, hoci budú pri tebe ako trnie a

bodľač a budeš bývať medzi škorpiónmi. Ich reči sa neboj a ich samých sa nestrachuj, veď sú odbojný dom! ⁷ A budeš k nim hovoriť moje reči, či počúvnu a či si nepovšimnú, veď sú odbojní!

Zvitok knihy. - s Ty teda počuvaj, čo ti hovorím: Nebuď odbojný ako ten odbojný dom, otvor si ústa a zjedz, čo ti ja dám.“ ⁹ Díval som sa a hľa, oproti mne vystretá ruka a v nej zvitok knihy. ¹⁰ Nato ju roztvoril predou mnou a bola popísaná na prednej i zadnej strane. Boli v nej napísané žalospevy a vzdychanie a beda.

Ez3

III. ¹ I riekol mi: „Syn človeka, zjedz, čo máš poruke, zjedz tento zvitok, potom choď a hovor k domu Izraela! ² A keď som otvoril ústa, dal mi zjesť ten zvitok. ³ I riekol mi: „Syn človeka, nakrm si vnútro a naplň si útroby týmto zvitkom, ktorý ti ja dávam.“ Zjedol som ho teda a bol mi v ústach sladký ako med.

Poslanie 3,4-27

⁴ I riekol mi: „Syn človeka, hor' sa, choď k Izraelovmu domu a hovor k nim mojimi slovami! ⁵ Veď nie si poslaný k národu nezrozumiteľných perí a zajakavého jazyka, ale k Izraelovmu domu; ⁶ nie k mnohým národom nezrozumiteľných perí a zajakavého jazyka, ktorých reči by si nerozumel. Keby som ťa k tým poslal, ony by ťa počúvali. ⁷ Dom Izraelov ťa však nebude chcieť počúvať, pretože nechcú počúvať mňa, veď celý Izraelov dom má tvrdé čelo a zatvrdnuté srdce! ⁸ Pozri, tvár ti urobím tvrdou, ako je ich tvár a tvoje čelo tvrdým ako ich čelo. ⁹ Ako diamant, tvrdším než kremeň urobím tvoje čelo, neboj sa ich a nestrachuj sa pred nimi, pretože sú domom odbojným.

¹⁰ I riekol mi: „Syn človeka, všetky reči, ktoré budem k tebe hovoriť, prijmi do srdca a svojím sluchom ich počúvaj! ¹¹ A zober sa, choď medzi zajatcov, k synom svojho ľudu, hovor k nim a vrav im: „Toto hovorí Pán,“ či počúvnu a či si nepovšimnú.“

¹² Vtom ma duch zdvihol i počul som za sebou zvuk veľkého hluku: „Požehnaná Pánova sláva zo svojho miesta“ ¹³ a šelest krídel živých bytostí, vzájomne dotýkali, a zároveň hrkot kolies a zvuk veľkého hluku. ¹⁴ A duch ma vyzdvihol a vzniesol a šiel som roztrpčený zápalom svojho ducha. Pánova ruka však bola pevne nado mnou. ¹⁵ Šiel som do Tel Abibu medzi zajatcov, ktorí bývali pri rieke Chobar, usadil som sa tam, kde bývali oni, a zostal som tam medzi nimi strpnutý sedem dní.

¹⁶ Po uplynutí siedmich dní prehovoril ku mne Pán takto: ¹⁷ „Syn človeka, postavil som ťa ako hliadku domu Izraela. Keď počuješ z mojich úst slovo, varuj ich predou mnou! ¹⁸ Keď poviem zločincovi: „Určite zomrieš,“ ty ho však neupozorníš a nebudeš hovoriť, aby si zločinca na záchranu jeho života odradil od zlej cesty, ten zločinec zomrie vo svojej vine, no jeho krv budem požadovať z tvojich rúk. ¹⁹ Ale ak si ty varoval zločinca, a on sa neodvrátil od svojej neprávosti a od svojej zločinnej cesty, on zomrie vo svojej vine, ty si si však zachránil dušu. ²⁰ A ak sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, keď ho postavím pred pokušenie, pretože si ho nevaroval, zomrel vo svojom hriechu, jeho spravodlivé skutky, ktoré konal, nezostanú na pamäti a jeho krv budem požadovať z tvojich rúk. ²¹ Ale ak ty upozorníš spravodlivého aby nehrešil, a on nezhreší, určite bude žiť, lebo prijal napomenutie, a ty si si zachránil dušu.

Proroctvá proti Izraelitom 3,22 - 24,27 Mlčanie proroka 3,22-27

²² I vzniesla sa tam nado mňa Pánova ruka a riekol mi: „Vstaň, vyjdi do údolia, tam budem k tebe hovoriť.“ ²³ Vstal som teda a išiel som do údolia a hľa, bola tam Pánova sláva ako sláva, ktorú som videl pri rieke Chobar. Vtom som padol na tvár. ²⁴ Tu vstúpil do mňa duch, postavil ma na nohy, hovoril so mnou a povedal mi: „Chod', zavri sa do svojho domu!“ ²⁵ A hľa, syn človeka, budú na teba vrhnuté povrazy a budeš nimi poviazaný, že nebudeš môcť vyjsť medzi nich. ²⁶ I prilepím ti jazyk k d'asnám, že budeš nemý a nebudeš im mravokárcom, pretože sú odbojný dom. ²⁷ Ale keď budem s tebou hovoriť, otvorím ti ústa a budeš im vravieť: „Toto hovorí Pán, Jahve.“ Kto počúvne, počúvne, kto si nepovšímne, nepovšímne si, pretože sú odbojný dom.

Symbolické úkony o pohrome Izraela hl. 4 - 5

Ez4

IV. Obliehanie Jeruzalema. - ¹ Ty však, syn človeka, vezmi si tehlu, polož si ju pred seba a vyry do nej mesto Jeruzalem. ² Postav proti nemu obľahnutie, vymuruj proti nemu val, nahromad' proti nemu násyp, postav proti nemu tábory a umiestni proti nemu dookola barany. ³ A ty si vezmi železnú misu a polož ju ako železný múr medzi seba a medzi mesto, tvár si upevni proti nemu, nech je v obliehaní. Obliehaj ho, to je znamenie pre dom Izraela.

Doba zajatia. - ⁴ Potom si ľahni na ľavý bok a polož naň hriechy Izraelovho domu, nes ich hriech podľa počtu dní, cez ktoré budeš na ňom ležať. ⁵ A ja ti určím roky ich hriechov podľa počtu dní, tristodevät'desiat dní, cez ktoré budeš niesť hriech Izraelovho domu. ⁶ A keď to ukončíš, ľahni si druhý raz, na pravý bok, a nes štyridsať dní hriech Júdovho domu; za každý rok som ti určil deň. ⁷ Upriam svoju tvár proti obliehanému Jeruzalemu a s obnaženým ramenom prorokuj proti nemu. ⁸ A hľa, ja hodím na teba povrazy, že sa neobrátíš z boka na bok, kým nedoplníš dni svojho obliehania.

Hlad a smäd. - ⁹ Ty si vezmi pšenicu, jačmeň, bôb, šošovicu, proso a rascu, daj to všetko do jednej nádoby a priprav si z toho chlieb. Toľko dní, koľko budeš ležať na svojom boku - tristodevät'desiat dní -, budeš z neho jesť. ¹⁰ Tvoj pokrm, ktorý máš jesť, nech je podľa váhy, dvadsať šeklov na deň; z času na čas ho máš jesť. ¹¹ A vodu máš piť podľa miery, šestinu hinu; z času na čas ju budeš piť. ¹² Budeš ho jesť ako jačmenný osúch a budeš ho piecť pred ich očami na ľudskom výkale.“

¹³ I riekol Pán: „Podobne budú jesť synovia Izraela svoj znečistený chlieb medzi národmi, medzi ktoré ich roztrám.“ ¹⁴ Vtedy som povedal: „Ach Pane, Jahve, veď moja duša nebola nikdy znečistená, zdochlinu a čo roztrhala zver, som nejedol od svojej mladosti až doteraz a skazené mäso mi nevošlo do úst.“ ¹⁵ I riekol mi: „Pozri, určujem ti hovädzí trus miesto ľudského výkalu, na ňom si pripravíš pokrm.“ ¹⁶ I riekol mi: „Syn človeka, hľa ja zlomím v Jeruzaleme oporu chleba, takže chlieb budú jesť podľa váhy s úzkosťou a vodu budú piť podľa miery a s hrôzou; ¹⁷ aby boli žiadostiví chleba i vody, budú rad radom hynúť a pre svoj hriech sa budú scvrkávať.“

V⁵. Vlasy. Národ zahynie. - ¹ Ty však, syn človeka, vezmi si ostrý meč, vezmi ho ako holičskú britvu a pretiahni si ho po hlave a po brade! Potom si vezmi váhu a rozdeľ ich! ² Tretinu spál' na ohni uprostred mesta, keď sa naplnia dni obliehania; tretinu vezmeš a budeš ťať okolo nej mečom, tretinu však roztras do vetra a vytasím meč za nimi. ³ Ale vezmi odtiaľ trochu a zaviaž ich do okraja svojho rúcha! ⁴ A ešte aj z nich vezmi, hod' ich doprostred ohňa a spál' ich v ohni; odtiaľ vyjde oheň na celý Izraelov dom.

⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: To je Jeruzalem. Do stredu národov som ho položil a okolo neho sú krajiny. ⁶ Ale vzbúril sa proti mojim právam, horší chcel byť od pohanov a proti mojim zákonom viac než krajiny, ktoré sú okolo neho. Áno, pohrdli mojimi právmi a mojimi zákonmi, nechodia podľa nich. ⁷ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože ste sa búrili viac ako národy, ktoré sú okolo vás, podľa mojich príkazov ste nechodili a moje práva ste nespĺňali, ani len podľa práv národov, ktoré sú okolo vás, ste nekonali, ⁸ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, aj ja som proti tebe a budem prevádzať práva uprostred teba pred očami národov. ⁹ A pre tvoje ohavnosti urobím s tebou, čo som neurobil a čomu podobné viac neurobím. ¹⁰ Preto budú otcovia u teba. Ješ' synov a synovia si budú ješ' otcov. Prevediem u teba súdy a všetky tvoje zvyšky roztrúsím do všetkých vetrov. ¹¹ Preto ako žijem - hovorí Pán, Jahve -, pretože si rozličnými svojimi ošklivosťami a rozličnými svojimi ohavnosťami poškrvrnil moju svätýňu, budem rezať ja, oko sa mi nezľutuje a nebudem ani ja šetriť. ¹² Tretina z teba umrie na mor a od hladu budú hynúť uprostred teba, tretina bude padať okolo teba pod mečom a tretinu roztrúsím do všetkých vetrov a vytasím za nimi meč. ¹³ Vyvrší sa môj hnev a zápal si na nich utíšim, vypomstím sa tak, že budú vedieť, keď na nich vyplním svoj zápal, že ja, Pán som hovoril. ¹⁴ A pred očami všetkých, ktorí prechádzajú, obrátim ťa na púšť a na potupu medzi národmi, ktoré sú okolo teba. ¹⁵ Budeš p potupou a výsmechom, výstrahou a hrôzou pre národy, ktoré sú okolo teba, keď prevediem proti tebe súdy v hneve a zápale a zápalistom karhaní. Ja, Pán, som hovoril. ¹⁶ Keď vyšlem proti nim zlé strely hladu, ktoré budú na záhubu a ktoré vyšlem, aby som vás vyhubil, sústredím proti vám hlad a zlomím vám oporu chleba. ¹⁷ Pošlem proti vám hlad a záškodnú zver a vyľudnia ťa: mor a krv prejde cez teba a privediem proti tebe meč. Ja, Pán, som hovoril.“

Proti vrchom Izraela hl. 6

VI. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti vrchom Izraela a prorokuj proti nim. ³ A povedz: Vrchy Izraela, čujte slovo Pána, Jahveho! Toto hovorí Pán, Jahve, vrchom a kopcom, riečištiam a údoliam: Hľa, ja privediem na vás meč a znivočím vaše výšiny! ⁴ Vaše oltáre spustnú, vaše chamány sa dolámu a vašich pozabíjaných pohádzem pred vaše modly. ⁵ Mŕtvoly synov Izraela položím pred vaše modly, vaše kosti roztrúsím okolo vašich oltárov. ⁶ Vo všetkých vašich sídliskách sa vám porúčajú mestá a spustnú výšiny. Aby spustli a zahynuli vaše oltáre, dolámu sa a zhynú vaše modly, porozbíjané budú vaše chamány a zotreté vaše diela. ⁷ Zabíjaní budú padať vo vašom strede a budete vedieť, že ja som Pán.“

⁸ A keď budete mať medzi národmi takých, čo unikli meču, keď vás roztratím do krajín, ⁹ spomenú si vaši uniknutí na mňa medzi národmi, kde sú zajatí, lebo zlomím ich smilné srdce, ktoré odpadlo odo mňa, aj ich oči, ktoré smilnili s modlami. Sami sebe sa budú hnusiť pre zločiny, ktoré popáchali, pre všetky svoje ohavnosti. ¹⁰ I budú vedieť, že ja som Pán a nie nadarmo som povedal, že dopustím na nich toto nešťastie.“

¹¹ Toto hovorí Pán, Jahve: „Tlieskaj rukami, dupkaj nohami a vrav: „Ach!“ pre všetky zločinné ohavnosti Izraelovho domu, ktorý padne pod mečom, od hladu a na mor. ¹² Kto je ďaleko, zomrie na mor, kto je blízko, pod mečom a kto zostane a bude obliehaný, zomrie od hladu. Vyplním na nich svoj hnev. ¹³ I budete vedieť, že ja som Pán, keď budú vaši zabití medzi vašimi modlami okolo vašich oltárov na každom vysokom kopci a na všetkých hrebeňoch vrchov, pod každým zeleným stromom a pod každou hustolistou terebintou, na mieste, kde svojim modlám poskytovali ľúbezňú vôňu. ¹⁴ Vystriem proti nim svoju ruku, krajinu obrátim na pustatinu a púšť od stepi po Deblatu po všetkých ich bydliskách. Budú teda vedieť, že ja som Pán.“

Príde koniec hl. 7

Ez7

VII. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Ty, syn človeka, (hovor): Toto vraví Pán, Jahve, Izraelovej krajine: Koniec prichádza, prichádza koniec na štyri končiny krajiny. ³ Teraz prichádza koniec na teba, nuž vyšlem proti tebe svoj hnev, posúdim ťa podľa tvojich ciest a uvalím na teba všetky tvoje ohavnosti. ⁴ Oko sa mi nezmiluje nad tebou a nebudem šetriť, ale uvalím na teba tvoje cesty a tvoje ohavnosti budú uprostred teba i dozviete sa, že ja som Pán.

⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: Nešťastie, pozri, jediné nešťastie prichádza. ⁶ Koniec prichádza, prichádza koniec, prebudil sa proti tebe, hľa prichádza! ⁷ Dovršuje sa tvoja skaza, obyvateľ krajiny, prichádza čas, blízko je deň lomozu, a nie jasanania na vrchoch. ⁸ Teraz zblízka vylejem na teba svoj zápal a vyplním na tebe svoj hnev, posúdim ťa podľa tvojich ciest a uvalím na teba všetky tvoje ohavnosti. ⁹ Moje oko sa nezmiluje a nebudem šetriť, ale uvalím na teba tvoje cesty a tvoje ohavnosti budú uprostred teba. Vtedy budete vedieť, že ja som Pán, ktorý bije.

¹⁰ Hľa, deň! Hľa, prichádza! Vychádza osud(?), kvitne prút, klíči namyslenosť! ¹¹ Násilie vzrástlo na prút zločinu. Nič nie je z nich ani z ich majetku, ani z ich lomozu. Nič skvelého na nich niet. ¹² Prichádza čas, blíži sa deň; kto kupuje, nech sa neteší, a kto predáva, nech nežiali, lebo hnev je nad celým jeho zástupom. ¹³ Veď ten, čo predal, nevráti sa k predanej veci, i keď ešte bude nažive, lebo proroctvo proti celému jeho zástupu neodstúpi. Zločinom si nik neposilní život.

¹⁴ Trúpte na trúbu a zbrojte všetko, jednako niet, kto by šiel do boja, pretože môj hnev je nad celým jeho zástupom. ¹⁵ Meč je vonku, mor vo vnútri. Kto je v poli, zomrie pod mečom, a kto je v meste, pohltí ho hlad a mor. ¹⁶ Ak uniknú z nich zachránenci, budú na vrchoch ako hrkútajúce holuby, pomrú všetci, každý pre svoj hriech. ¹⁷ Všetky ruky ovisnú a všetky kolená sa roztečú ako voda. ¹⁸ Opášu sa vrecovinami a pokryje ich hrôza; na každej tvári bude hanba a na každej hlave plešina. ¹⁹ Svoje striebro vyhodia na ulicu, ich zlato sa obráti na nečistotu. Ich striebro a zlato nevládze ich zachrániť, v deň Pánovho hnevu si (ním) nezasýtia dušu a nenaplnia vnútornosti. Lebo im bolo osídлом na hriech, ²⁰ jeho ozdobný skvost obrátili na pýchu, robili z neho svoje ohavné obrazy a svoje ošklivosti, preto im ho obrátim na

nečistotu.²¹ A vydám ho za korisť do ruky cudzincov a zločincov zeme ako plen, aby ho znesvätili.²² Odvrátim si od nich tvár a znesväťím môj skvost. Lúpežníci vniknú doň a znesvätia ho.²³ Urob reťaz! Veď zem je preplnená vinou krvi a mesto je plné násilia!²⁴ Privediem najhoršie z národov a zaujmú im domy. Urobím koniec pýche mocných a ich svätyne budú zneuctené.²⁵ Príde úzkosť. Budú hľadať pokoj, ale nebude ho.²⁶ Príde nešťastie za nešťastím a chýr za chýrom. Budú hľadať videnie u proroka, kňaz stratí zákon a starec radu.²⁷ Kráľ bude smútiť, knieža sa oblečie do hrôzy a ruky pospolitého ľudu sa budú triasť. Naložím s nimi podľa ich ciest a podľa ich pokračovania ich budem súdiť, i dozvedia sa, že ja som Pán.“

Vina a trest Jeruzalema hl. 8 - 11

Ez8

VIII. Modlárstvo v hlavnom meste. - ¹ Stalo sa v šiestom roku, v šiestom mesiaci, piaty deň mesiaca, keď som sedel vo svojom dome a júdski starci sedeli predom mnou, že sa tam vzniesla nado mňa ruka Pána, Jahveho. ² I videl som, hľa, podoba, ktorá vyzerala ako človek. Oddola toho, čo vyzeralo ako jeho pás, bol oheň a od jeho pása nahor vyzeralo ako žiara, ako vzhľad lesklého kovu. ³ A vystrel čosi ako ruku a uchopil ma za šticu hlavy, nato ma duch zdvihol medzi nebo a zem a zaviedol ma v Božích videniach do Jeruzalema, ku vchodu vnútornej brány, ktorá hľadá na sever, kde bola postavená socha žiarlivosti, (ktorá vzbudzuje žiarlivosť). ⁴ A hľa, bola tam sláva Izraelovho Boha, podobne ako som videl v údolí. ⁵ I riekol mi: „Syn človeka, zdvihniže si oči smerom na sever! Zdvihol som oči smerom na sever a hľa, severne od oltárnej brány, vo vchode bola spomenutá socha žiarlivosti. ⁶ I riekol mi: „Syn človeka, či vidíš, čo oni vystrájajú? Veľké ohavnosti sú to, čo tu vystrája Izraelov dom, takže sa vzdialim od svojej svätyne. Ale ešte ďalej uvidíš veľké ohavnosti.“

⁷ I zaviedol ma ku vchodu nádvorcia a zazrel som v múre akúsi dieru. ⁸ Vtom mi riekol: „Vlom sa cez múr!“ Nato som sa vlámal cez múr a hľa, bol tam akýsi vchod! ⁹ Vtedy mi riekol: „Vojdi a pozri zločinné ohavnosti, ktoré tam robia! ¹⁰ Vošiel som teda, poobzeral som sa a hľa, rozličné zobrazenia plazov a zvierat - oškľivosti - a rozličné modly domu Izraela boli zôkol-vôkol vyryté do múru. ¹¹ Pred nimi stálo sedemdesiat starcov Izraelovho domu, prostred ktorých bol Jezoniáš, syn Safanov. Každý mal v ruke kadidelnicu i vznášala sa vôňa kotúča z kadidla. ¹² I riekol mi: „Či vidíš, syn človeka, čo robia starci Izraelovho domu v tme, každý vo svojej obrazovej izbe? Veď hovoria: „Pán nás nevidí. Pán opustil krajinu.“

¹³ I riekol mi: „A ešte ďalej uvidíš veľké ohavnosti, ktoré títo vystrájajú.“ ¹⁴ I zaviedol ma ku vchodu brány Pánovho chrámu, ktorá ležala na sever, a hľa, sedeli tam ženy, ktoré oplakávali Tamúza. ¹⁵ Vtedy mi riekol: „Či vidíš, syn človeka? Ešte uvidíš od týchto väčšie ohavnosti. ¹⁶ Nato ma zaviedol do vnútorného nádvorcia Pánovho chrámu a hľa, pri vchode do Pánovho chrámu, medzi predsieňou a oltárom bolo zo dvadsaťpäť mužov chrbtom k Pánovmu chrámu a tvárou na východ. A títo sa smerom na východ klaňali slnku. ¹⁷ „Či vidíš, syn človeka? Či je Júdovmu domu primálo robiť ohavnosti, ktoré tu robia, že (ešte aj) zem zaplňujú násilenstvom a opätovne ma popudzujú? Pozri, i konár si dávajú k nosu! ¹⁸ Nuž aj ja budem konať v hneve, nezmiluje sa mi oko a nebudem šetriť a hoci mi budú veľkým hlasom volať do uší, nevyslyším ich.“

IX. *Usmrtenie obyvateľov mesta.* - ¹ Vtedy mi veľkým hlasom takto volal do uší: „Priblížil sa čas navštívenia mesta (a každý má v ruke nástroj ničenia).“ ² A hľa, prichádzalo šesť mužov cestou od Hornej brány, ktorá hľadá na sever, a každý mal v ruke hubiaci nástroj ! Medzi nimi bol však muž oblečený do plátna a za pásom mal písárske náčinie. Prišli a postavili sa pri kovovom oltári. ³ Sláva Pána Izraela sa zdvihla sponad cherubov, kde bola, k prahu domu. Vtom zavolať mužovi, oblečenému do plátna, ktorý mal za pásom písárske náčinie. ⁴ A Pán mu povedal: „Prejdi cez mesto, cez Jeruzalem, a urob značku Tau na čelá mužov, ktorí vzdychajú a jaskajú nad rozličnými ohavnosťami, ktoré sa uprostred neho dejú.“ ⁵ Tamtým však riekol tak, že som to počul: „Prejdite za ním po meste a zabíjajte! Nech sa vám oko nezmiluje a nešetrite. ⁶ Starca, mladíka, pannu, dieťa a ženy zabíjajte až po vynučenie! Ale nedotknite sa nikoho, kto má na sebe Tau! Začnite pri mojej svätyni! Začali teda mužmi, starcami, ktorí boli pred domom. ⁷ I riekol im: „Poškvrňte dom a naplňte nádvorie zabíjacími! Choďte! Išli teda a zabíjali v meste. ⁸ Keď oni zabíjali a (iba) ja som ostal, padol som na tvár, volal som a vravel: „Ach Pane, Jahve, či vynučiš všetok zvyšok Izraela, keď vylievaš svoj hnev na Jeruzalem?“ ⁹ Nato mi riekol: „Hriech Izraela a Júdu je nadmieru veľký, krajina je presiaknutá krvou a mesto je plné nepravosti. Veď hovoria: „Pán opustil krajinu“ a: „Pán nevidí.“ ¹⁰ Nuž ani moje oko sa nezľutuje a nebudem šetriť, ich počínanie im uvalím na hlavu. ¹¹ Vtom hľa, človek odiaty plátnom, ktorý mal pero za pásom, podal hlásenie: „Urobil som, ako si mi rozkázal.“

X. *Vypálenie mesta.* - ¹ Potom som zazrel, že na oblohe, ktorá bola nad hlavou cherubov, ukázalo sa nad nimi čosi ako kameň zafír, čo sa na výzor podobalo trónu. ² I riekol mužovi, oblečenému do plátna: „Choď medzi kolesá pod cherubínmi a vezmi spomedzi cherubínov plné priehrstie žeravého uhlia a rozsyp to na mesto!“ Odišiel teda pred mojimi očami. ³ Cherubíni však stáli napravo od domu, keď ten muž vstúpil, a oblak zaplňoval vnútorné nádvorie. ⁴ Vtom sa Pánova sláva zdvihla sponad cherubínov na prah domu, dom sa zaplnil oblakom a nádvorie bolo plné lesku Pánovej slávy. ⁵ A šesť krídel cherubov bolo počuť až na vonkajšie nádvorie podobne hlasu všemohúceho Boha, keď .hovorí. ⁶ A keď rozkázal človekovi oblečenému do plátna: „Vezmi oheň spomedzi krútnavy, spomedzi cherubínov!“, on išiel a zastal pri kolese. ⁷ Vtedy cherub vystrel ruku spomedzi cherubov k ohňu, ktorý bol medzi cherubmi, nabral a dal do priehrstia tomu, čo bol oblečený do plátna. On vzal a odišiel. ⁸ A na cheruboch pod ich krídlami sa zjavila podoba ľudskej ruky. ⁹ Pozeral som a hľa, pri cheruboch boli štyri kolesá, po jednom kolese pri každom cherubovi, výzor kolies však bol ako lesk drahokamu tarzis. ¹⁰ Čo do výzoru mali všetky štyri rovnakú podobu, akoby bolo koleso v kolese. ¹¹ Keď išli, išli na štyri strany, pri pohybe sa neobracali, ale ktorým smerom sa obrátilo predné, išli za ním, neobrátili sa pri pohybe. ¹² A celé ich telo, ich chrby, krídla aj kolesá boli dookola plné očí (pri svojich štyroch kolesách). ¹³ Kolesá však boli pred mojimi ušami nazvané Krútnava. ¹⁴ Každý mal štyri tváre: prvá tvár, tvár cheruba, druhá tvár, tvár človeka, tretia tvár leva a štvrtá tvár orla. ¹⁵ Vtom sa cherubi zdvihli: bola to tá živá bytosť, ktorú som

videl pri rieke Chobar. ¹⁶ Keď cherubi išli, išli popri nich aj kolesá, a keď si cherubi zdvihli krídla, aby sa vzniesli zo zeme, kolesá sa neobrátili od ich boku. ¹⁷ Keď tí zastali, zastali, keď sa vzniesli, vzniesli sa s nimi, pretože v nich bol duch živej bytosti. ¹⁸ Tu Pánova sláva opustila prah domu a zastala nad cherubmi. ¹⁹ Nato si cherubi zdvihli krídla a pred mojimi očami sa pri odchode vzniesli zo zeme, podobne s nimi aj kolesá, a zastali pri vchode východnej brány Pánovho domu a odhora nad nimi bola sláva Izraelovho Boha. ²⁰ To bola živá bytosť, ktorú som videl pod Izraelovým Bohom pri rieke Chobar a dozvedel som sa, že sú to cherubi. ²¹ Po štyri tváre mal každý a každý štyri krídla, pod krídlami však mali čosi ako ľudské ruky. ²² A čo do podoby ich tvárí, boli to tváre, ktoré som videl pri rieke Chobar (ich tváre aj ich samých). Každý šiel smerom svojej tváre.

Ez11

XI. Trest vodcov Júdu. - ¹ Potom ma duch zdvihol a zaviedol k východnej bráne Pánovho domu, ktorá hľadá na východ, a hľa, pri vchode do brány bolo dvadsaťpäť mužov. Medzi nimi som videl Jezoniáša, syna Azurovho, a Feltiáša, syna Banaiášovho, kniežatá ľudu. ² I riekol mi: „Syn človeka, toto sú mužovia, ktorí zamýšľajú zlo a dávajú zlé rady v tomto meste. ³ Oni hovoria: „Či domy neboli postavené nedávno? Ono je hrniec a my sme mäso.“ ⁴ Preto prorokuj proti nim, prorokuj, syn človeka!“ ⁵ Vtom dopadol na mňa Pánov duch a povedal mi: „Hovor: Toto hovorí Pán: Takto hovoríte, dom Izraelov, ale ja poznám, čo vám vystupuje do ducha. ⁶ Mnohých ste povraždili v tomto meste a jeho ulice ste zaplnili zabitými. ⁷ Nuž takto hovorí Pán, Jahve: Vami pozabíjaní, ktorých ste v ňom naukladali, sú to mäso a ono je hrniec, vás však z neho vyvediem. ⁸ Bojíte sa meča, nuž privediem na vás meč, hovorí Pán, Jahve. ⁹ I vyvediem vás z jeho stredu, dám vás do ruky cudzincov a podrobím vás súdu. ¹⁰ Pod mečom padnete, na hranici Izraela vás budem súdiť i dozviete sa, že ja som Pán. ¹¹ Ono vám nebude hrcnom a vy nebudete v ňom mäsom na hranici Izraela vás budem súdiť. ¹² I budete vedieť, že ja som Pán podľa ktorého zákonov ste nechodili a moje právo ste nezachováva, ba konali ste podľa práva národov, ktoré sú okolo vás.“

¹³ A kým som prorokoval, stalo sa, že Feltiáš, syn Banaiášov, zomrel. Vtedy som padol na tvár, volal som veľkým hlasom a povedal som: Ach Pane, robíš koniec zvyškom Izraela?“

Milosť pre zvyšky. - ¹⁴ Potom prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁵ „Syn človeka, tvoji bratia, (tvoji bratia), mužovia z tvojho príbuzenstva a celý Izraelov dom spolu sú tí, o ktorých hovoria obyvatelia Jeruzalema: „Ďaleko sú od Pána, nám sa dostala krajina do vlastníctva.“ ¹⁶ Preto povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Áno, vzdialil som ich medzi národy, áno roztratil som ich po krajinách a máličko som im bol svätynou v krajinách, do ktorých išli. ¹⁷ Preto povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Pozbieram vás spomedzi národov, zhromaždím vás z krajín, po ktorých ste roztratení a dám vám izraelskú zem. ¹⁸ Vojdú ta a odstránia z nej všetku jej ošklivosť a všetku jej ohavnosť. ¹⁹ Vtedy im dám jednotné srdce a jednotného ducha vložím do ich vnútra. Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa, ²⁰ aby kráčali podľa mojich príkazov, zachovávali moje práva a konali podľa nich. Aby boli mojím národom a ja aby som bol Bohom.

²¹ Ale tým, ktorých srdce ide za ošklivosťami a ohavnosťami, uvalím na hlavu ich konanie,“ hovorí Pán, Jahve.

Koniec videnia. - ²² Nato si cherubíni zdvihli krídla a kolesá zároveň, Pánova sláva však bola na nich odhora. ²³ Potom sa Pánova sláva vzniesla sponad stredú mesta a zastala nad vrchom, ktorý je východne od mesta. ²⁴ Vtedy ma uchopil duch a zaviedol ma vo videní, v Pánovom duchu, do Chaldejska k zajatcom. Potom sa videnie, ktoré som videl, vzdialilo odo mňa. ²⁵ I rozpovedal som zajatcom všetky Pánove slová, ktoré mi zjavil.

Dva nové úkony 12,1-20

Ez12

A. Odchod do zajatia

XII. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, bývaš uprostred odbojného domu, ktorí majú oči na videnie, no nevidia, uši na počúvanie, no nepočujú, pretože sú odbojný dom. ³ Ty však, syn človeka, zhotuj si zajatecký výstroj a sťahuj sa vo dne pred ich očami. Presťahuješ sa pred ich očami zo svojho miesta na miesto iné, azda uvidia, hoci sú odbojný dom. ⁴ Svoj výstroj, výstroj zajatca, vynesieš vo dne pred ich očami, sám však vyjdeš pred ich očami večer, ako odchádza zajatec. ⁵ Pred ich očami si prebor múr a vyjdi tadiaľ. ⁶ Pred ich očami nes na pleci, vyjdi za tmy, tvár si zakry a nesmieš vidieť zem, lebo som ťa urobil znamením Izraelovho domu.“ ⁷ Urobil som teda podľa rozkazu, vyniesol som vo dne svoj výstroj, podobný zajateckému výstroju a večer som si rukou preboril múr; za tmy som vyšiel a niesol som to pred ich očami.

⁸ Potom ráno prehovoril Pán ku mne takto: ⁹ „Syn človeka, či ti dom Izraela, dom odbojný, nehovoril: „Čože ty robíš?“ ¹⁰ Povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Kniežaťu v Jeruzaleme patrí tento výrok a celému Izraelovmu domu, ktorý je uprostred neho. ¹¹ Povedz: Ja som vaším znamením. Ako som robil ja, tak sa naloží s nimi; do vyhnanstva, do zajatia pôjdu. ¹² A knieža, ktorý je medzi nimi, pôjde s naloženými plecami, vyjde za tmy a prelomí múr, aby tadiaľ vyšiel, zakryje si tvár, aby okom nevidel zem. ¹³ Ale roztriahnem proti nemu svoju sieť, chytí sa do môjho osídla. Zavediem ho do Babylonu, do chaldejskej krajiny, vidieť ju však nebude a tam zomrie. ¹⁴ Všetkých však, ktorí sú okolo neho, jeho pomocníkov a všetky jeho oddiely rozsejem na všetky vetry a vytrasím za nimi meč. ¹⁵ I budú vedieť, že ja som Pán, keď ich roztratím medzi národy a rozsejem po krajinách. ¹⁶ A ponechám z nich niekoľko mužov za mečom, po hlade a po more, aby porozprávali všetky svoje ohavnosti národom, medzi ktoré pôjdu, nech sa dozvedia, že ja som Pán.“

B. Obliehanie

¹⁷ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, jedz svoj chlieb s trasením, s chvením a s úzkosťou pi svoju vodu! ¹⁹ A povedz ľudu krajiny: Toto vraví Pán, Jahve, o obyvateľoch Jeruzalema v izraelskej krajine: Svoj chlieb budú jesť s úzkosťou a svoju vodu piť s hrôzou, aby zem spustla, stratila svoju hojnosť pre zločin všetkých jej obyvateľov. ²⁰ Obývané mestá sa vyprázdnia a zem bude pustá. Dozviete sa teda, že ja som Pán.“

O prorokoch a proroctvách 12,21 - 14,11

Pravé proroctvá sa splnia. - ²¹ Pán prehovoril ku mne takto: ²² „Syn človeka, čože to máte v izraelskej krajine za porekadlo? Vraj: „Dni sa preťahujú a hynie každé videnie.“ ²³ Preto povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Urobím koniec tomuto porekadlu, nebudú ho viac užívať v Izraeli. Ba povedz im: Blížia sa dni aj slovo každého videnia. ²⁴ Lebo uprostred Izraelovho domu nebude viac daromného videnia ani pochlebníckeho veštenia. ²⁵ Lebo ja, Pán, budem hovoriť. Aké slovo budem hovoriť, to sa splní, nebude sa viac odkladať; lebo, odbojný dom, vo vašich dňoch budem hovoriť slovo a splním ho,“ hovorí Pán, Jahve. ²⁶ Pán prehovoril ku mne takto: ²⁷ „Syn človeka, pozri, Izraelov dom hovorí: „Videnie, ktoré tento vidí, je na dlhé dni, on prorokuje na d'aleké časy.“ ²⁸ Preto im povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: „Nebude sa už odd'alovať nijaké moje slovo. Slovo, ktoré budem hovoriť, sa splní, hovorí Pán, Jahve.“

Ez13

XIII. Proti falošným prorokom. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, prorokuj proti prorokom Izraela, ktorí prorokujú, a povedz tým, čo prorokujú zo svojho srdca: Čujte slovo Pánovo! ³ Toto hovorí Pán, Jahve: Beda nerozumným prorokom, ktorí idú za vlastným duchom a za tým, čo nevideli! ⁴ Ako líšky v zrúcaninách sú tvoji proroci, Izrael. ⁵ Nevystúpili ste do trhlín a nevymurovali ste múr okolo Izraelovho domu, aby v Pánov deň obstál v boji. ⁶ Videli márnosť a lživú veštbu; vravia: „Toto hovorí Pán,“ Pán ich však neposlal. Predsa očakávali, že potvrdí slovo. ⁷ Či ste nevideli daromné videnia a nehovorili ste lživé veštby, keď ste vraveli: „Toto hovorí Pán,“ hoci som ja nehovoril? ⁸ Nuž toto hovorí Pán Jahve: Pretože ste hovorili márnosť a videli lož, preto som, hľa, proti vám, hovorí Pán, Jahve. ⁹ Moja ruka doľahne na prorokov, ktorí vidia márnosť a veštia lož. Nebudú v spoločnosti môjho ľudu a nebudú zapísaní do knihy Izraelovho domu, ani do krajiny Izraela nevojdú. I budete vidieť, že ja som Pán. ¹⁰ Preto, hej preto, že zaviedli môj ľud; vravia: „Pokoj!“, hoci niet pokoja. A keď on postaví múr, oni ho zatrú vakovkou. ¹¹ Povedz tým, čo zatierali vakovkou, že opadá. Búde prudký lejak, dopustím, aby padali kamenné krúpy a strhne sa búrlivý vietor; ¹² a hľa, múr padne. Či vám nebudú vraviť: Kdeže je vakovka, ktorú ste natierali? ¹³ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Vo svojej rozpálenosti rozprúdim búrlivý vietor, od môjho hnevu bude prudký lejak a od rozpálenosti kamenné krúpy na ničenie. ¹⁴ I strhnem múr, ktorý ste natreli vakovkou, a zrútim ho až po zem, že sa mu obnažia základy. Padne a vy zahyniete pod ním a budete vedieť, že ja som Pán. ¹⁵ Vyplním svoj hnev na múre a na tých, čo ho zatierali vakovkou, a poviem vám: Niet múru a niet ani tých, čo ho zatierali, ¹⁶ prorokov, ktorí prorokovali o Jeruzaleme a videli mu videnia o pokoji, hoci pokoja nebolo, hovorí Pán, Jahve.“

Proti vešticiam a čarodejniciam. - ¹⁷ A ty, syn človeka, namier si tvár proti dcéram svojho ľudu, ktoré prorokujú zo svojho srdca, a prorokuj proti nim! ¹⁸ Povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Beda tým, čo šijú na kĺb každej ruky obvazy a hotujú závoje na hlavu pre každý vzrast, aby ulovili duše. Lovíte duše môjho ľudu a oživujete duše pre seba? ¹⁹ Znesväcujete ma u môjho ľudu za priehrstie jačmeňa a za kúsok chleba, keď zabíjate duše, ktoré nemajú zomrieť, a oživujete duše, ktoré nemajú žiť, keď luháte môjmu ľudu, ktorý počúva lož. ²⁰ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja som proti vašim obvazom, ktorými lovíte duše ako vtáky, a postrhávam ich z vašich ramien; a duše, ktoré ste ulovili, (duše) oslobodím ako vtáky. ²¹ Roztrhám vaše závoje

a vyslobodím svoj ľud z vašej ruky, že nebude viac korisťou vo vašej ruke. I dozviete sa, že ja som Pán.²² Pretože ste klamstvom zronili srdce spravodlivého, ktoré som ja nezronil, a upevňovali ste ruky zlosyna, aby sa nevrátil²³ zo svojej cesty a neudržal sa nažive,²⁴ preto nebudete vidieť daromnosť ani veštby viac nebudete veštiť. I vyslobodím svoj ľud z vašej ruky a dozviete sa, že ja som Pán.“

Ez14

XIV. Modloslužobníci u proroka. - ¹ Prišli ku mne mužovia zo starších Izraela a sadli si predo mňa. ² Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ³ „Syn človeka, títo mužovia prijali do srdca svoje modly a postavili pred seba sídlo k hriechom. Nuž mám sa im dať naozaj vypytať? ⁴ Preto hovor s nimi a povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Keď ktokoľvek z Izraelovho domu, kto prijal do srdca svoje modly a postavil pred seba osídlo k hriechu, príde k prorokovi, ja, Pán, mu odpoviem podľa množstva jeho modiel, ⁵ aby som za srdce chytil Izraelov dom, ktorý sa mi pre svoje modly celý odcudzil. ⁶ Preto povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Obráťte sa, odvráťte sa od svojich modiel a odvráťte si tvár od všetkých svojich ohavností! ⁷ Lebo keď sa mi ktokoľvek z Izraelovho domu a z cudzincov, ktorí sa zdržujú v Izraeli, odcudzí, pripustí si do srdca svoje modly a postaví pred seba osídlo k hriechu, a potom príde k prorokovi vypytať sa ma o sebe, ja, Pán, osobne mu dám odpoveď. ⁸ Proti takémuto mužovi namierim svoju tvár, urobím ho znamením a porekadlom a vyhubím ho sprostred svojho ľudu. I dozviete sa, že ja som Pán. ⁹ A ak sa prorok dá zviest' a povie niečo, ja, Pán, som zvedol toho proroka; vystriem proti nemu svoju ruku a vyhubím ho sprostred svojho ľudu. ¹⁰ Ponesú svoju vinu; aká je vina toho, čo sa pýta, taká bude aj vina proroka, ¹¹ aby sa dom Izraela už viac nezatúlal odo mňa a nepoškvŕňoval sa viac rozličnými svojimi hriechmi, ale aby boli mojím ľudom a ja aby som bol ich Bohom, hovorí, Pán, Jahve.

Záhuba Jeruzalema. - ¹² Potom prehovoril Pán ku mne takto: ¹³ „Syn človeka, ak sa krajina preheší proti mne a spácha spreneveru, vystriem proti nej svoju ruku a dolámem jej oporu chleba, pošlem na ňu hlad a vyhubím z nej ľudí i zvieratá. ¹⁴ Ak v nej budú títo traja mužovia: Noe, Daniel a Jób, oni si spravodlivosťou zachránia životy, hovorí Pán, Jahve. ¹⁵ Ak privediem do krajiny divú zver a vyľudním ju, že bude pustatinou, cez ktorú pre zver neprejde nik, ¹⁶ títo traja mužovia - ako žijem, hovorí Pán, Jahve - nezachránia si synov ani dcéry, iba sami sa zachránia, krajina však bude púšťou. ¹⁷ Alebo ak privediem na tú krajinu meč a poviem: Nech cez krajinu ťahne meč; a vyhubím z nej ľudí i zvieratá ¹⁸ a budú v nej títo traja mužovia - ako žijem, hovorí Pán, Jahve -, nezachránia si synov ani dcéry, iba sami sa zachránia. ¹⁹ Alebo ak pošlem na tú krajinu mor a s krvou vylejem na ňu svoj hnev, aby som z nej vyhubil ľudí i zvieratá, budú v nej Noe, Daniel a Jób - ako žijem, hovorí Pán, Jahve -, nezachránia si syna ani dcéru, len sami si zachránia život svojou spravodlivosťou.

²¹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: I keď pošlem štyri svoje súdy, meč, hlad, divú zver a mor na Jeruzalem, aby som z neho vyhubil ľudí i zvieratá, ²² nechám v ňom zachránených, ktorí vyvedú synov a dcéry. Hľa, vytiahnu k vám; až uvidíte ich cestičky a ich činy, potešíte sa pre nešťastie, ktoré som priviedol na Jeruzalem; pre všetko, čo som naň priviedol. ²³ Potešia vás, až uvidíte ich cestičky a ich činy a dozviete sa, že nie bez príčiny som s ním naložil tak, ako som naložil,“ hovorí Pán, Jahve.

XV. *Neužitčná vinica.* - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, akú prednosť má drevo viniča medzi všetkými stromami, vetvička, ktorá je medzi stromami lesa? ³ Či vezmú z neho drevo, aby ho spracovali na náradie? Či vezmú z neho klin, aby naň navešali rozličné nádoby? ⁴ Veru ho dajú ohňu za pokrm; jeho dva konce strávil oheň a prostriedok mu je popálený; či je súci na zužitkovanie? ⁵ Veď ho nezužitovali, ani keď bolo neporušené, o koľko menej ho môžu zužitkovať, keď ho strávil oheň a je popálené?

⁶ Nuž toto hovorí Pán zástupov: Čo som medzi stromami lesa urobil drevu viniča, že som ho dal ohňu za pokrm, to som urobil obyvateľom Jeruzalema. ⁷ Namieril som proti nim svoju tvár; z ohňa vyšli a oheň ich strávil. I budete vedieť, že ja som Pán, až obrátim proti nim svoju tvár. ⁸ A z krajiny urobím púšť, pretože sa spreneverili, hovorí Pán, Jahve.

XVI. *Jeruzalem, žena neverná.* - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, oznám Jeruzalemu jeho ohavnosti ³ a povedz: Toto hovorí Pán, Jahve, Jeruzalemu: Tvoj pôvod a tvoj rod je z kanaánskej krajiny; otcom ti je Amorejčan, matkou Hetejka. ⁴ A tvoje narodenie? V deň, keď si sa narodila, neprerezali ti pupočnú šnúru; na očistenie ťa neumyli vodou, neposolili ťa soľou a nepovili povojníkom. ⁵ Oko sa nad tebou nezľutovalo, žeby ti bolo urobilo jedinkú z týchto vecí, ale preto, že si sa hnusila, v deň tvojho narodenia ťa vyhodili na šíre pole. ⁶ Vtedy som prešiel popri tebe, videl som ťa váľať sa vo vlastnej krvi i riekol som ti, zakrvavenej: Ostaň žiť! Áno, riekol som ti, zakrvavenej: Ostaň žiť! ⁷ Zveľaďuj sa! Urobil som ťa podobnou výhonku na poli, preto si rástla, zveľaďovala si sa, dospela si do veku zrelosti, vyvinuli sa ti prsia, narástli ti vlásky, bola si však nahá a holá. ⁸ Prešiel som popri tebe a hľa, bola si práve v čase lásky. Vtedy som rozostrel na teba okraj svojho plášťa a zakryl som tvoju hanbu. Prisahal som ti, uzavrel som s tebou zmluvu - hovorí Pán, Jahve - a stala si sa mojou. ⁹ Potom som ťa obmyl vodou, splákol som z teba tvoju krv a pomazal som ťa olejom. ¹⁰ Obliekol som ťa do pestrej látky, obul som ťa do tulenej kože, odial som ťa damaskom a zaokryl hodvábom. ¹¹ Ozdobil som ťa skvostmi, dal som ti na ruky náramnice a na hrdlo reťaz. ¹² Dal som ti obrúčku na nos, náušnice na uši a na hlavu nádhernú korunu. ¹³ Bola si ozdobená zlatom a striebrom, tvoj odev bol z damasku, hodvábu a pestrej látky; jedla si jemnú múku, med a olej, stala si sa nadmieru peknou a bola si schopná na kráľovstvo. ¹⁴ Pre tvoju krásu rozniesol sa medzi národmi tvoj chýr, veď si bola dokonalá v mojej ozdobe, ktorú som na teba vynaložil, hovorí Pán, Jahve.

¹⁵ Ale spoliehala si sa na svoju krásu, smilnila si pre svoj chýr, svojou smilnosťou si zasypávala každého, kto šiel okolo, (oddala sa mu). ¹⁶ I vzala si zo svojich šiat a urobila si si strakaté výšiny, na ktorých si smilnila, (ako nebolo, ani nebude). ¹⁷ Potom si vzala svoje ozdobné predmety z môjho zlata a môjho striebra, ktoré som ti dal, urobila si si mužské obrazy a smilnila si s nimi. ¹⁸ Vzala si svoje pestré rúcho a zaodela si ich; môj olej a môj tymian si kládla pred ne. ¹⁹ I môj chlieb,

ktorý som ti dal, jemnú múku, olej a med, ktorými som ťa krmil, kládla si pred ne ako ľúbeznú vôňu - hovorí Pán, Jahve.

²⁰ I vzala si svojich synov a svoje dcéry, ktorých si mne zrodila, a obetovala si ich im za pokrm. Azda ti bolo málo smilstva, ²¹ že si mojich synov obetovala a dala si ich im, keď si ich nechala prechádzať? ²² Pri všetkých svojich ohavnostiach a smilstvách nespomenula si si na dni svojej mladosti, keď si bola nahá a holá a váľala si sa vo vlastnej krvi. ²³ A po všetkej svojej zlobe (- beda, beda ti, hovorí Pán, Jahve -) ²⁴ postavila si si kopce a urobila si si výšinu na každej ulici. ²⁵ Na rohu každej ulice si si postavila výšinu a zohavila si svoju krásu, núkala si sa každému, kto šiel okolo, a hromadila si svoje smilstvo.

²⁶ Smilnila si so synmi Egypta, svojimi telnatými susedmi, kopila si svoje smilstvo, aby si ma popudzovala. ²⁷ Vtedy som si veru vystrel proti tebe ruku, obstrihal som ti práva a vydal som ťa chůtkam filištínskych dcér, ktoré ťa nenávideli a ktoré sa hanbia za tvoje podlé cestičky. ²⁸ A smilnila si aj so synmi Asýrov, pretože si bola nenásytná; smilnila si s nimi, no ani tak si sa nenasýtila. ²⁹ Hromadila si svoje smilstvo s kupeckou krajinou Chaldejcov, ale ani tým si sa nenasýtila. ³⁰ Ako ti len bujnelo srdce - hovorí Pán, Jahve -, keď si robila toto všetko, skutky smilnej, nehanebnej ženy; ³¹ keď si stavala na rohu každej cesty kopce a na každej ulici výšinu. A nebola si ako smilnica, žeby si bola zhrabovala mzdy, ³² ale ako cudzoložná žena, ktorá si miesto manžela berie cudzích. ³³ Každéj neviestke dávajú mzdu, ty však si dávala svoje dary všetkým svojim milencom, vo svojej bujnosti si ich obdarúvala, aby prichádzali k tebe zo všetkých strán. ³⁴ Pre tvoju bujnosť to bolo u teba opačne ako u žien; po tebe nepachtili, a keďže si ty dávala mzdu, nedávali mzdu tebe, stala si sa opakom.

³⁵ Preto, neviestka, čuj slovo Pánovo! ³⁶ Toto hovorí Pán, Jahve: Pretože si rozsypala svoj kov a vo svojej bujnosti si odhaľovala svoju hanbu svojim milencom a pre všetky tvoje ohavné modly a krv tvojich synov, ktorých si im dala, ³⁷ preto určite zhromaždím všetkých tvojich milencov, s ktorými si sa zapodievala, a všetkých, ktorých si milovala, i so všetkými, čo si nenávidela; zhromaždím ich proti tebe dookola a odhalím im tvoju nahotu, takže uvidia všetku tvoju hanbu. ³⁸ I budem ťa súdiť, ako sa súdia cudzoložnice a tie, čo prelievajú krv, a urobím z teba krv hnevu a žiarlivosti. ³⁹ Vydám ťa do ich ruky, zručajú tvoj pahorok a zvalajú tvoje výšiny, zvrhajú z teba šaty, zoberú ti ozdobné predmety a nechajú ťa holú a nahú. ⁴⁰ Privedú proti tebe zástup, ukameňujú ťa a zotnú svojimi mečmi. ⁴¹ Domy ti vypália ohňom a zavedú proti tebe súd pred očami mnohých žien. Postarám sa, že nebudeš neviestkou, ani dary viac dávať nebudeš. ⁴² Tak utíšim na tebe svoj hnev; potom odstúpi od teba moja žiarlivosť, upokojím sa a nebudem sa viac hnevať. ⁴³ Preto, že si nepamätala na dni svojej mladosti a všetkým týmto si ma popudzovala, preto - uvidíš -, aj ja ti zvrátim na hlavu tvoje cestičky, hovorí Pán, Jahve. Či si nepáchala zločiny pri všetkých svojich ohavnostiach?

⁴⁴ Pozri, každý kto hovorí v porekadiach bude sa ti posmievať a povie: „Aká matka, taká dcéra.“ ⁴⁵ Si dcérou svojej matky, ktorá si odstrčila muža i synov a si sestrou svojich sestier, ktoré si odstrčili mužov i synov. Vaša mať je Hetejka a váš otec Amorejčan. ⁴⁶ Tvoja staršia sestra, ktorá ti býva po ľavici, je Samária a jej dcéry; tvoja mladšia sestra, ktorá ti býva po pravici, je Sodoma a jej dcéry. ⁴⁷ Ale po ich cestách si nechodila ani si nechodila podľa ich ohavností, to bolo málo. Ty si sa na rozličných svojich cestách stala horšou než ony. ⁴⁸ Ako žijem - hovorí Pán, Jahve -, tvoja sestra Sodoma a jej dcéry nerobili to, čo si vystrájala ty a tvoje dcéry. ⁴⁹ Hľa, toto bola vina tvojej sestry Sodomy: Pýcha a presýtenosť chlebom. Aj ona, aj jej dcéry

boli v bezstarostnej spokojnosti, ale nepodali ruku bedárovi a žobrákovi, ⁵⁰ ba vyvyšovali sa a páchali predou mnou ohavnosť, preto som ich odstránil, keď som to videl.

⁵¹ A Samária nespáchala ani polovicu tvojich hriechov, prevýšila si ju svojimi ohavnosťami, takže si rozličnými ošklivosťami, ktoré si popáchala, ospravedlnila svoju sestru. ⁵² Preto nes aj ty svoju hanbu, ktorú si prisúdila svojim sestrám. Pre tvoje hriechy, v ktorých si bola ohavnejšia než ony, sú spravodlivejšie ako ty. Nuž hanbi sa aj ty a nes svoju potupu za to, že si ospravedlnila svoje sestry. ⁵³ Obrátim ich osud; osud Sodomy a jej dcér aj osud Samárie a jej dcér; aj tvoj osud obrátim uprostred nich, ⁵⁴ aby si niesla svoju potupu a hanbila sa za všetko, čo si popáchala, keď si ich potešovala. ⁵⁵ Tvoje sestry: Sodoma a jej dcéry sa vrátia k svojmu dávnemu stavu; i Samária a jej dcéry sa vrátia k svojmu dávnemu stavu, aj ty a tvoje dcéry vrátite sa k svojmu dávnemu stavu. ⁵⁶ Tvoja sestra Sodoma nemala v tvojich ústach dobrý chýr v dňoch tvojej pýchy, ⁵⁷ kým nebola odhalená tvoja nahota - ako je tomu dnes - na hanbu pred dcérami Aramu a všetkých, čo sú okolo teba; pred dcérami Filištíncov, ktoré sa ti vysmievajú zôkol-vôkol. ⁵⁸ Svoje zločiny a svoje ohavnosti poneseš sama,“ hovorí Pán, Jahve.

⁵⁹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: „Keď aj urobím s tebou, ako si robila ty, keď si opovrhla prísahou a zrušila zmluvu: ⁶⁰ potom sa rozpamätám na svoju zmluvu s tebou v dňoch tvojej mladosti a uzavriem s tebou večnú zmluvu. ⁶¹ Vtedy si spomenieš na, svoje cesty a budeš sa hanbiť, keď dostaneš svoje sestry, ktoré sú staršie od teba, i tie, čo sú od teba mladšie. Dám ti ich za dcéry, no nie pre tvoju zmluvu. ⁶² Ved' ja chcem s tebou uzavrieť svoju zmluvu, i budeš vedieť, že ja som Pán, ⁶³ aby si sa spamätala a hanbila, aby si od hanby neotvorila viac ústa, keď ti odpustím všetko, čo si popáchala,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez17

XVII. Vierolomnosť Sedekiášova. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, predlož hádanku a povedz porekadlo Izraelovmu domu! ³ A hovor: Toto hovorí Pán, Jahve: Veľký orol s veľkými krídlami, dlhými brkami, pokrytý strakatým perím, prišiel na Libanon a vzal vrcholec cédra. ⁴ Obkmásal konce jeho výhonkov a zanesol to do kupeckej krajiny, položil to do obchodníckeho mesta. ⁵ Potom vzal zo semena krajiny a zasial ho do osevného poľa, uložil ho pri hojných vodách, dal ho na povrch, ⁶ aby vyklíčilo ako rozťahnutý vinič nízkeho vzrastu, ktorého konáre sa mali obracať k nemu a jeho korene mali byť pod ním. Vyrástol teda z neho vinič a z neho vyrástli konáre, vyhnali z neho vetvy.

⁷ Ale bol iný orol, mohutný, s veľkými krídlami a hustým perím. A hľa, vinič z hriadok, kde bol zasadený, vystieral korene a vytrčal konáre k nemu, aby ich zvlažoval. ⁸ Do dobrej pôdy pri hojných vodách bol zasadený, aby vyháňal konáre a rodil ovocie, aby sa stal nádherným viničom. ⁹ Povedz: Toto sa pýta Pán, Jahve: Vydará sa? Či mu nevytrhá korene, neobtrhá jeho ovocie, že mu vyschne všetko vypučané lístie? Vyschne. Môže ho vytrhať z koreňov, a to ani nie s mocným ramenom alebo početným ľudom. ¹⁰ Áno, bol zasadený; či sa vydará, či nevyschne úplne, keď sa ho dotkne východný vietor? Vyschne na hriadkach, kde vyklíčil.“

¹¹ Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ¹² „Povedzže odbojnému domu: Neviete, čo to znamená? Povedz: Babylonský kráľ prišiel do Jeruzalema, zajal jeho kráľa a jeho kniežatá a odviedol ich k sebe do Babylonu. ¹³ Potom vzal kohosi z

kráľovského semena, uzavrel s ním zmluvu, sprisahal si ho, ale vznešených krajiny zajal, ¹⁴ aby bolo podlým kráľovstvom a nemohlo sa vyvyšovať, aby zachovalo jeho zmluvu a ostalo v platnosti. ¹⁵ Ale vzbúril sa proti nemu a poslal svojich poslov do Egypta, aby mu dali kone a množstvo ľuďí. Či sa to vydarí? Či sa zachráni ten, čo to robí? Ved' zrušil zmluvu, či môže uniknúť? ¹⁶ Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, zomrie prostred Babylonu, v mieste kráľa, ktorý ho urobil kráľom, ktorému zlomil danú prísahu a zrušil zmluvu s ním. ¹⁷ Faraón mu však nebude vo vojne pomáhať veľkým vojskom ani množstvom ľudu, keď nakopia násyp a postavia val, aby zničili množstvo životov. ¹⁸ Áno, zlomil prísahu, zrušil zmluvu; dal svoju ruku, a urobil to všetko; nezachráni sa! ¹⁹ Nuž toto hovorí Pán, Jahve: Na svoj život, že mu zvrátim na hlavu prísahu, ktorú mi zlomil, a zmluvu, ktorú mi zrušil. ²⁰ A vystriem proti nemu svoju sieť, chytí sa do môjho osídla; potom ho odvediem do Babylonu, tam ho budem súdiť pre vierolomnosť, ktorú proti mne spáchal. ²¹ Výber z celého jeho vojska padne pod mečom a tí, čo zostanú, roztratia sa na všetky vetvy, potom budete vedieť, že ja, Pán, som hovoril.“

²² Toto hovorí Pán: „Ja vezmem z vrcholca vysokého cédra a zasadím; odlomím útlý konárik z jeho výhonkov a zasadím na vysokej a povznesenej hore. ²³ Na vysokej hore Izraela ho zasadím, vyženie vetvy, urodí ovocie a bude veľký strom, takže bude pod zasadím bývať všetko vtáctvo rozličných druhov; v tieni jeho vetiev budú bývať. ²⁴ Vtedy poznajú všetky stromy poľa, že ja, Pán, som ponížil vysoký strom a vyvýšil som ponížený strom, vysušil som zelený strom a do kvetu som doniesol suchý strom. Ja, Pán, som to povedal a splnil.“

Ez18

XVIII. Spravodlivé súdy Pánove. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Odkiaľ je to, že si v Izraelovej krajine hovoríte medzi sebou príslovie: „Otcovia jedli trpké hrozno a zuby synov střípli?“ ³ Ako žijem, hovorí Pán, Boh, nebude vám toto príslovie viac príslovím v Izraeli. ⁴ Ved' všetky duše sú moje, ako duša otca, tak duša syna je moja. Duša, ktorá zhreší, tá zomrie. ⁵ Ak bude niekto spravodlivý, bude konať spravodlivo a podľa práva: ⁶ na vrchoch nebude jesť a oči si nepozdvihne k modlám Izraelovho domu, manželku svojho blížneho nepoškvrní a k nečistej žene sa nepriblíži, ⁷ nikoho nezarmucuje, dlžníkovi vráti záloh, cudzí majetok si neprisvojí, zo svojho chleba dá hladnému a nahého zaodeje rúchom, ⁸ nepožičiava na úžeru a neberie viac, od zločinu si odťahuje ruku a spravodlivo rozsudzuje medzi stránkami, ⁹ chodí podľa mojich, prikázaní a zachováva moje rozsudky, takže koná správne: ten je spravodlivý, žiť, áno žiť bude, hovorí Pán, Boh.

¹⁰ Ale ak splodí syna násilníka, ktorý vylieva krv a hoci spácha len jednu z týchto vecí, ¹¹ i keď ich nespácha všetky: je na vrchoch, poškvŕňuje manželku blížneho, ¹² utláča chudáka a bedára, prisvojí si cudzí majetok, záloh nevráti a k modlám si dvíha oči, pácha ohavnosť, ¹³ dáva na úžeru a vyberá viac: či bude žiť? Nebude žiť, spáchal všetky tieto ohavnosti, určite musí byť usmrtený: všetka jeho krv bude na ňom.

¹⁴ Ak splodí syna, ktorý uvidí všetky hriechy svojho otca, čo popáchal, ale bojí sa a nerobí podobne, ¹⁵ na vrchoch nejedáva, oči si nedvíha k modlám domu Izraela, manželku svojho blížneho nepoškvŕní, ¹⁶ nikoho neutláča, neberie záloh a lúpež nepácha; zo svojho chleba dá hladnému, nahého zaodeje rúchom, ¹⁷ od zločinu si odťahuje ruku, úžeru a nadplatky nevyberá; koná podľa mojich rozsudkov a kráča

podľa mojich príkazní, ten nezomrie pre zločin svojho otca, určite bude žiť. ¹⁸ Jeho otec, pretože páchal násilie, páchal na bratovi lúpež a uprostred svojho ľudu robil, čo nie je dobré: veru zomrel pre vlastný zločin. ¹⁹ Pýtate sa: Prečo syn neniesol zločin svojho otca? Syn konal podľa spravodlivosti a práva, zachovával všetky moje príkazy a konal podľa nich, určite bude žiť. ²⁰ Ten zomrie, kto zhreší. Syn neponesie vinu otca a otec neponesie vinu syna. Spravodlivosť spravodlivého bude na ňom a bezbožnosť bezbožného bude na ňom.

²¹ Ak sa však hriešnik odvráti od všetkých hriechov, ktoré popáchal, zachová všetky moje príkazy a bude konať podľa práva a spravodlivosti, bude žiť, nezomrie. ²² Na jeho hriechy, ktoré popáchal, si nespomeniem, pre spravodlivosť, ktorú konal, bude žiť. ²³ Či môžem mať záľubu v smrti hriešnika? - hovorí Pán, Boh - a či nie v tom, aby sa odvrátil od svojich ciest a žil?

²⁴ Ak sa však spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin podobný ohavnostiam, ktoré spáchal hriešnik, či bude žiť? Jeho spravodlivé skutky, ktoré robil, vôbec sa nepripomenú; pre svoj odpad, ktorým sa odtrhol, a pre svoj hriech, ktorý spáchal, pre ten zomrie. ²⁵ Poviete azda: Pánovo pokračovanie nie je spravodlivé! Počujteže, dom Izraelov: Nuž moje pokračovanie je nesprávne? Či nie je skôr vaše pokračovanie nesprávne? ²⁶ Keď sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, zomrie preň; pre svoj zločin, ktorý spácha, zomrie. ²⁷ A keď sa hriešnik odvráti od svojej nepravosti, ktorú páchal, a koná podľa spravodlivosti a práva, ten si zachráni dušu pre život. ²⁸ Keď spozoruje a odvráti sa od všetkých svojich zločinov, ktoré popáchal, určite bude žiť, nezomrie.

²⁹ Dom Izraela však hovorí: „Pánovo pokračovanie nie je správne!“ Nuž moje pokračovanie je nesprávne, dom Izraelov? Či nie je skôr vaše počínanie nesprávne?

³⁰ Preto vás budem, dom Izraelov, súdiť, každého podľa jeho ciest, hovorí Pán, Jahve; obráťte sa a odvráťte sa od všetkých svojich hriechov a zločin vám nebude na záhubu. ³¹ Odvrhnite od seba všetky svoje hriechy, ktoré ste spáchali, a utvorte si nové srdce a nového ducha; prečo by ste mali zomrieť, dom Izraela? ³² Veď nemám záľubu v smrti zomierajúceho, hovorí Pán, Jahve, preto sa obráťte a budete žiť.“

Ez19

XIX. Žalospev nad kniežatami Júdu. - ¹ Ty však začni žalospev nad kniežatami Izraela ² a povedz:

Čo to za levica bola tvoja mať,
odpočívala medzi levmi,
svoju mlad' prostred levov chovala,
³ jedno vyviedla zo svojich levíčat,
vyrástlo v leva,
naučilo sa koristiť korisť;
ľudí zožierať.
⁴ O ňom sa dostala zvesť národom
a chytili ho do svojej jamy,
tak ho za krúžky nosné zaviedli
do egyptskej krajiny.
⁵ Ona videla, že sa stratila
nádej, zhynula;

vzala jedno zo svojich levíčat,
 levom ho spravila,
 6 vykračoval si medzi levmi,
 vzrástol na leva
 a naučil sa korisť koristiť,
 ľudí zožierať.
 7 Korisť zanášal do svojej skrýše,
 mestá nivočil;
 krajina a čo bolo v nej, trpela od jeho revu.
 8 Zišli sa proti nemu národy
 z okolitých krajov,
 vystreli proti nemu svoju sieť
 a do svojej jamy ho chytili,
 9 dali ho do klietky za nosné krúžky,
 ku kráľovi Babelu ho vzali,
 dali do tvrdze,
 by viac nebolo počuť jeho hlas
 ponad Izraelove površia.

10 Mat' ti je ako vinič v tvojej krvi
 pri vode sadený,
 bol úrodný a aj listnatý
 od hojnej vody.

11 Potom z neho vyrástla mocná ratolesť,
 berla kráľovská,
 jeho vzrast sa vznášal ponad húšťavu,
 bolo ho vidieť pre jeho výšavu,
 pre mnohé vetvy.

12 V rozhorčenosti ho však vytrhli,
 hodili na zem;
 východný vietor mu vysušil
 poobkmásaný plod
 a jeho prepevná ratolesť vyschla,
 zhltol ju oheň.

13 Presadený je teraz do púšte,
 do pôdy suchej a žíznivej.

14 Potom vyšľahol oheň z konára,
 zhltol jeho vetvy, tiež aj ovocie.
 Nuž viac nemal pevnú ratolesť,
 kráľovskú berlu.

To je žalospev, áno, žalospevom sa stal.

Ez20

XX. Hriechy otcov. - ¹ I stalo sa v siedmom roku, desiateho v piatom mesiaci, že prišli niektorí spomedzi starcov Izraela vypytať sa Pána a posadili sa predo mnou. ² Vtedy Pán prehovoril ku mne takto: ³ „Syn človeka, prehovor k starcom Izraela a

povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Prišli ste sa ma vypytovať? Ako žijem, nedovoliť, aby ste sa ma vypytovali - hovorí, Pán, Jahve. ⁴ Chceš ich súdiť? Chceš súdiť, syn človeka? Oznam im ohavnosti ich otcov ⁵ a povedz im: Toto hovorí Pán: Vtedy, keď som si vyvolil Izrael, semenu Jakubovho domu som zdvihol svoju ruku, dal som sa im poznať v egyptskej krajine a zdvihol som kvôli nim svoju ruku so slovami: Ja som Pán, váš Boh. ⁶ Vtedy som kvôli nim zdvihol svoju ruku, že ich vyvediem z egyptskej krajiny do krajiny, ktorú som im vyhľadal, ktorá oplýva mliekom a medom. Ona je skvostom všetkých krajín.

⁷ I riekol som: Odhodte každý ohavnosti svojich očí a nepoškrvňujte sa egyptskými modlami, ja som Pán, váš Boh. ⁸ Ale vzbúrili sa proti mne a nechceli ma počúvať, vôbec nepoodhadzovali ohavnosť svojich očí a neopustili egyptské modly. Vtedy som si zaumienil, že vylejem na nich svoju rozhorčenosť a ukojím na nich v egyptskej krajine svoj hnev. ⁹ Konal som však pre svoje meno, aby sa neznesvätilo v očiach národov, medzi ktorými boli, pred očami ktorých som sa im dal poznať, že ich vyvediem z egyptskej krajiny.

¹⁰ Vyviedol som ich teda z egyptskej krajiny a zaviedol som ich na púšť. ¹¹ Potom som im dal svoje príkazy, oboznámil som ich so svojimi právami, ktoré má človek zachovávať a podľa nich žiť. ¹² Dal som im svoje soboty, aby boli znamením medzi mnou a medzi nimi; nech vedia, že ja, Pán, som to, ktorý ich posväčujem. ¹³ Ale Izraelov dom sa vzbúril proti mne na púšti, nekráčali podľa mojich príkazov a opovrhli mojimi právami, ktoré má človek zachovávať a podľa nich žiť. I moje soboty veľmi znesvätili. Vtedy som si zaumienil, že na púšti vylejem na nich svoju rozhorčenosť a vyničím ich. ¹⁴ Konal som však pre svoje meno, aby sa neznesvätilo v očiach národov, pred očami ktorých som ich vyviedol. ¹⁵ Zdvihol som teda kvôli nim na pustatine svoju ruku, že ich nevyvediem do krajiny, ktorú som im dal, ktorá oplýva mliekom a medom a je skvostom všetkých krajín. ¹⁶ Pretože opovrhli mojimi právami, nekráčali podľa mojich príkazov a znesvätili moje soboty, veď srdce im išlo za ich modlami. ¹⁷ Ale oko sa mi zľutovalo nad nimi, nevyhubil som ich a nevyničil som ich na púšti.

¹⁸ I riekol som ich synom na púšti: Nechodte za zvykmi svojich otcov a ich obyčaje nezachovávajúte, nepoškrvňujte sa ich modlami! ¹⁹ Ja som Pán, váš Boh, podľa mojich príkazov kráčajte a moje práva zachovávajúte a konajte podľa nich! ²⁰ Zasväcujte moje soboty, nech sú znamením medzi mnou a medzi vami, aby ste vedeli, že ja som Pán, váš Boh. ²¹ Ale synovia sa vzbúrili proti mne, nekráčali podľa mojich príkazov, nezachovávali moje práva a nekonali podľa nich, hoci má človek podľa nich robiť a podľa nich žiť, a moje soboty znesväcovali. Vtedy som si zaumienil, že vylejem na nich svoju rozhorčenosť a vyplním na nich svoj hnev na púšti. ²² Jednako som si odvrátil ruku a konal som pre svoje meno, aby sa neznesvätilo v očiach národov, pred ktorými som ich vyviedol. ²³ Opäť som si zdvihol kvôli nim ruku na púšti, že ich rozhádzem medzi národy a rozsejem po krajinách, ²⁴ pretože nekonali podľa mojich práv, opovrhli mojimi príkazmi, znesväcovali moje soboty a očami lipli na modlách svojich otcov. ²⁵ Nuž aj ja som im dal nedobré príkazy a práva, ktoré im neslúžili k životu. ²⁶ Poškrvňoval som ich ich darmi, tým, že nechali prechádzať (cez oheň) všetko, čo otvára lono, aby som ich naplnil hrôzou, aby vedeli, že ja som Pán.

²⁷ Preto syn človeka, hovor k Izraelovmu domu a povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Aj tým sa mi rúhali vaši otcovia, že boli ku mne vierolomní. ²⁸ Voviedol som ich do krajiny, pre ktorú som zdvihol svoju ruku, že im ju dám, no kde len uvideli vyvýšený kopec alebo košatý strom, už tam prinášali svoje obety, dávali tam svoje popudzujúce dary, kládli tam svoje voňavé žertvy a vylievali tam svoje nápoje. ²⁹ (I

spýtal som sa ich: Čo je to za výšina, na ktorú chodíte? Nuž nazvali ju až po tento deň Výšinou.)

³⁰ Preto povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Poškvrňujete sa cestičkami svojich otcov a smilníte s ich ohavnosťami. ³¹ Aj keď prinášate svoje dary, keď prehánate svojich synov cez oheň: poškvŕňujete sa pre všetky svoje modly až podnes. A ja sa vám mám dať vypytovať, dom Izraelov? Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, nedám sa vám vypytovať.

³² A určite sa nestane to, čo vám prichádza na myseľ, keď vravíte: Budeme ako národy, ako kmene krajín, budeme slúžiť drevu a kameňu. ³³ Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, budem nad vami kraľovať pevnou rukou, vystretým ramenom a kypiacim hnevom. ³⁴ Pevnou rukou, vystretým ramenom a kypiacim hnevom vás vyvediem spomedzi národov, pozbieram vás z krajín, v ktorých ste rozhádzaní. ³⁵ Potom vás zavediem na púšť národov a budem sa tam s vami súdiť z tváre do tváre. ³⁶ Ako som sa súdil s vašimi otcami na púšti egyptskej krajiny, tak sa budem súdiť s vami, hovorí Pán, Jahve. ³⁷ Vtedy vás preženiem pod palicou a privediem vás do záväzkov zmluvy. ³⁸ Oddelím od vás vzbúrencov a odvrátených odo mňa, vyvediem ich z krajiny, kde bývali, ale na izraelskú pôdu nevkročia. Tak sa dozviete, že ja som Pán.

³⁹ Vy však, dom Izraelov - toto hovorí Pán, Jahve -, choďte všetci za svojimi modlami a slúžte im. Ale potom ma budete počúvať a neznesvätíte viac moje sväté meno svojimi darmi a svojimi modlami. ⁴⁰ Na svojej svätej hore, na vysokom vrchu Izraela - hovorí Pán, Jahve -, tam mi bude slúžiť celý Izraelov dom, všetci v krajine; tam budem v nich mať zaľúbenie a tam budem požadovať vaše obety a prvotiny vašich darov zo všetkého, čo zasvätíte. ⁴¹ Prijmem vás blahosklonne ako lúbeznú vôňu, keď vás vyvediem spomedzi národov a pozbieram vás z krajín, do ktorých ste rozhádzaní, a pred očami národov ukážem, že som medzi vami svätý. ⁴² Vtedy budete vedieť, že ja som Pán, keď vás zavediem na izraelskú pôdu, do krajiny, pre ktorú som zdvihol svoju ruku, že ju dám vašim otcom. ⁴³ A tam sa rozpamätáte na svoje cesty a na svoje výčiny, ktorými ste sa poškvŕnili, a sami sebe sa budete hnúť pre rozličné zločiny, ktoré ste popáchali. ⁴⁴ Vtedy budete vedieť, že ja som Pán, keď pre svoje meno budem s vami nakladať nie podľa vašich zlých ciest ani podľa vašich hriešnych výčinov, dom Izraela,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez21

XXI. Lesný požiar. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár smerom na juh a káž proti juhu, prorokuj proti lesu južného poľa ³ a povedz južnému lesu: Čuj slovo Pána; toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, zapálím v tebe oheň a pohltí v tebe každý zelený strom a každý suchý strom; blčiaci plameň nevyhasne a zhorí v ňom každá tvár od juhu na sever. ⁴ Vtedy uvidí každé telo, že ja, Pán, som ho zapálil, i nevyhasne.“ ⁵ Nato som povedal: „Ach, Pane, Jahve, títo vravia o mne: Či tento nehovorí v hádankách?“

Meč Pánov. - ⁶⁽¹⁾ Pán prehovoril ku mne takto: ⁷ „Syn človeka, obráť si tvár proti Jeruzalemu, káž proti svätyni a prorokuj proti krajine Izraela. ⁸ Povedz krajine Izraela: Toto hovorí Pán: Pozri, som proti tebe, vytiahnem z pošvy svoj meč a vyhubím z teba spravodlivých i hriešnych. ⁹ Pretože chcem z teba vyhubiť spravodlivých i hriešnych, preto vyjde môj meč zo svojej pošvy proti každému telu od juhu až na sever. ¹⁰ A každé telo bude vedieť, že ja, Pán, som vytiahol svoj meč z pošvy a už sa nevráti.!

¹¹ Ty však, syn človeka, vzdychaj, až ti budú boky prašťať; s horkosťou vzdychaj pred ich očami! ¹² A ak sa ťa spýtajú: Prečo ty vzdycháš? Odpovedz im: Pre zvest', ktorá príde. Vtedy ochabne každé srdce, sklesnú všetky ruky a omdlie každý duch a každé koleno sa roztečie ako voda. Áno, príde, splní sa, hovorí Pán, Jahve.

¹³ Potom prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁴ „Syn človeka, prorokuj a povedz: Toto hovorí Pán:

Meč, meč, ostrý a brúsený!
Naostrený je, by žertvy zabíjal,
nabrúsený je, by blýskal bleskami.
(Bohatstvo zahynie, žezlom pohrdnú,) každú silu znevážia.
¹⁶ Dal som ho vybrúsiť, nech ho chytia do päste,
je to ostrený meč a je brúsený,
aby ho dali do rúk vrahovi.
¹⁷ Volaj, krič, syn človeka,
lebo to sa stane s mojím národom
a so všetkými kniežatami Izraela;
meču sú vydaní s mojím národom,
udieraj si preto na stehno!
¹⁸ Áno, je to skúška; a čo,
keď už ani opovrhnutého žezla nebude?
- hovorí Pán, Jahve.
¹⁹ Ale ty, syn človeka, prorokuj,
tlieskaj si rukou o ruku,
nech sa zdvojnásobí, strojnásobí meč,
veď je to meč vražedný;
veľký vražedný meč, čo ich obchádza,
²⁰ aby plašil srdce, množil záhubu.
Proti všetkým jeho bránam dám brúsený meč,
robený, ach, na blýskanie, brúsený na zabíjanie!
²¹ Obráť sa nazad, vpravo, napred, naľavo,
kde len budú tvoje ostria určené!
²² Ja tiež budem tlieškať ruku o ruku
a utíšim svoj hnev; ja, Pán, som to riekol.“

²³ Potom Pán prehovoril ku mne takto: ²⁴ „Ty však, syn človeka, predlož si dve cesty, ktorými príde meč babylonského kráľa. Nech obe vychádzajú z jednej krajiny. Na začiatku cesty urob smerový stĺp, urob ho k mestu! ²⁵ Urob cestu, aby meč prišiel do Raby Amonových synov a do Júdska, do opevneného Jeruzalema. ²⁶ Lebo babylonský kráľ stojí na rázcestí, na križovatke oboch ciest, chce dostať veštby: natriasa šípy, vypytuje sa bôžikov, pozerá pečeň. ²⁷ V pravici má žreb: „Jeruzalem;“ chce postaviť barany, otvoriť ústa na krik, povýšiť hlas na volanie, postaviť barany proti bránam, nakopiť násyp, postaviť val. ²⁸ Im sa to však vidí klamná veštba. Hroznou prísahou sa zaviazali, on im však pripomenie ich hriech, chce sa ich zmocniť.

²⁹ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože ste pripomenuli svoju vinu. keď sa odhalil váš zločin a objavil váš hriech: pre všetky vaše výčiny - keďže ste ich pripomenuli - chytia vás do päste. ³⁰ Ty však, rúhač, zločinec, knieža Izraela, ktorého

deň prichádza v čase, keď bude koniec hriechu, ³¹ toto hovorí Pán, Jahve: Odstráň tiaru, odlož korunu! To už nie je to. Nízke sa povýši a vysoké sa zníži. ³² Trosky, trosky, trosky z neho urobím. A nebude ho, kým nepríde ten, ktorému patrí právo, jemu (ho) dám.

³³ A ty, syn človeka, prorokuj a povedz: Toto hovorí Pán, Jahve, proti Amonovým synom a proti ich nadutosti. Povedz:

Meč, meč vytasený zabíjať,
vybrúsený ničiteľ, blyští sa!
³⁴ Videli ti márnosť, vešteli ti klam,
aby ho dali na krk zločinným rúhačom,
ktorým prišiel deň
v čase, keď bude koniec zločinu.
³⁵ Späť do pošvy! V mieste, kde ťa stvorili,
v mieste, kde máš pôvod, budem ťa súdiť.
³⁶ Vylejem na teba svoj hnev,
vo svojom prudkom ohni dýchnem na teba,
potom ťa dám do rúk zbesilých ľudí,
ktorí kujú záhubu.
³⁷ Ohňu budeš pokrmom,
tvoja krv potečie po zemi,
nebudú na teba spomínať,
lebo ja, Pán, som to povedal.“

Ez22

XXII. Vina a trest Jeruzalema. - Pán prehovoril ku mne takto: ² „Ty, syn človeka, chceš súdiť (chceš súdiť) krvavé mesto? Nuž oznám mu všetky jeho zločiny! ³ A povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Mesto vylieva vo svojom omyle krv, aby prišiel jeho čas; a robí si modly, aby sa poškrvnilo. ⁴ Krvou, ktorú si vylievalo, si sa previnilo; a modlami, ktoré si urobilo, si sa poškrvnilo. Tak si približuješ svoje dni a prichádzaš ku svojim rokom, preto ťa urobím potupou národov, posmechom všetkých krajín. ⁵ Blízke i od teba vzdialené budú sa ti posmievať, máš poškrvnené meno, máš veľa nepokoja.

⁶ Pozri, z kniežat Izraela sa každý spolieha na svoje rameno, chcú vylievať krv. ⁷ Otca a matku znevažujú v tebe, cudzincov znásilňujú uprostred teba, siroty a vdovy utláčajú v tebe. ⁸ Mne zasvätenými vecami si pohrdlo, soboty si znesvätilo. ⁹ Ľudia ohovárační sú v tebe, chcú vylievať krv; na vrchoch jedia v tebe, pášu zločin v tvojom strede. ¹⁰ V tebe odkrývajú otcovu hanbu, v tebe znásilňujú znečistenú krvou. ¹¹ V tebe každý páše ohavnosť s manželkou svojho blízkeho, každý zločinne poškrvňuje svoju nevestu a v tebe si každý znásilňuje sestru, dcéru svojho otca. ¹² Dary prijímajú v tebe, aby vylievali krv, prijímalo si úroky a nadplatky, násilne si vykorisťovalo blízkeho, na mňa si však zabudlo, hovorí Pán, Jahve. ¹³ Ale ja tlesnem dľaňami nad tvojou lúpežou, ktorú si páchalo, a nad krviprelieváním, ktoré je uprostred teba ¹⁴ Či ti srdce vydrží, či ti ruky ostanú pevné v dňoch, ktoré ti ja chystám? Ja, Pán, som to riekol a splním. ¹⁵ Rozhádzem ťa medzi národy, rozprášim ťa po krajinách a vyhubím z teba tvoju nečistotu. ¹⁶ A získam si ťa pred očami národov; vtedy budeš vedieť, že ja som Pán.“

¹⁷ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, Izrael mi ostal troskou. Všetci sú kov, cín, železo a olovo vo vyhni, ostali troskou zo striebra. ¹⁹ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože ste všetci ostali troskou, hľa, ja vás zhromažďím do Jeruzalema. ²⁰ Ako sa zhromažďuje striebro, kov, železo, olovo a cín do vyhne, aby naň pre vytopenie dúchali oheň: tak vás ja zhromažďím, poskladám a vytopím vo svojom hneve a rozhorčenosti. ²¹ Hej zhromažďím vás a rozdúcham na vás oheň svojho hnevu, že sa v ňom roztopíte. ²² Ako sa vo vyhni roztápa striebro, tak sa roztopíte v ňom a budete vedieť, že ja, Pán, som vylial na vás svoj hnev.“

²³ Pán prehovoril ku mne takto: ²⁴ „Syn človeka, povedz jej: Ty si krajina nezvlažená dažďom a nepokropená v deň hnevu. ²⁵ Jej kniežatá sú v nej ako revúci lev, ktorý trhá korisť. Zožierajú životy, berú poklady a cennosti a rozmnožujú v nej vdovy. ²⁶ Jej kňazi znásilňujú môj zákon, znesväcujú mne zasvätené veci, nerobia rozdiel medzi svätým a nesvätým a neučia rozdielu medzi poškvreným a čistým. Pred mojimi sobotami si zakrývajú oči, takže som znesvätený medzi nimi. ²⁷ Jej úradníci sú v jej strede ako vlky, ktoré kmášu korisť, chcú vylievať krv, ničiť životy, aby sa mohli zmocniť koristi. ²⁸ Jej proroci im to však zatierajú vakovkou, pretože vidia márnosť, vešia im luhaniny, vravia: „Toto hovoril Pán, Jahve,“ hoci Pán nehovoril. ²⁹ Pospolitý ľud páše násilie, dopúšťa sa lúpeže, utláča bedárov a žobrákov a bezprávne znásilňuje cudzincov. ³⁰ Keď som však hľadal medzi nimi niekoho, kto by vymuroval múr, postavil sa proti mne do trhliny za krajinu, aby som ju nezničil, nenašiel som. ³¹ Vylial som teda na ňu svoj hnev, ohňom svojej roztrpčenosti som ich zničil, ich cesty som im zvrátil na hlavu,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez23

XXIII. Dve sestry: Samária a Jeruzalem. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, boli dve ženy, dcéry jednej matky. ³ Smilnili v Egypte, vo svojej mladosti smilnili. Tam im ohmatávali prsia, tam im stláčali panenské prsníky. ⁴ A ich mená: staršia Oola a jej sestra Ooliba. Patrili mne a porodili synov a dcéry. Ich mená však boli Samária Oola a Jeruzalem Ooliba.

⁵ Oola sa mi spreneverila, zahorela k svojim milovníkom Asýrom, ktorí sa k nej blížili ⁶ poobliekaní do purpuru; k miestodržiteľom a vojvodcom, samým to žiadúcim mladíkom, k jazdcom, čo sa nosia na koňoch. ⁷ Tiahlo ju k nim jej smilstvo, ku všetkým tým vyberaným synom Asýrov, a poškvrnila sa všetkými, ku ktorým zahorela, i všetkými ich modlami. ⁸ Ale ani svoje egyptské necudnosti neopustila, veď oni s ňou súložili v jej mladosti, oni stláčali jej panenské prsia a zahrňovali ju svojím smilstvom. ⁹ Preto som ju vydal do ruky asýrskych synov, ku ktorým zahorela. ¹⁰ Oni odhalili jej hanbu, jej synov a dcéry zajali a ju zabili mečom, takže sa stala povestnou pred ženami. Takto na nej splnili sudy.

¹¹ Jej sestra Ooliba to videla a zahorela ešte horšie než tamtá, jej smilstvo bolo horšie ako sestriho. ¹² Zahorela k synom Asýrov, k miestodržiteľom a vojvodcom, ktorí sa k nej blížili poobliekaní do purpuru; k jazdcom, čo sa nosia na koňoch, k samým to žiadúcim mladíkom. ¹³ Vtedy som videl, že sa poškvrnila, jednou cestou kráčali obe. ¹⁴ Ona však stupňovala svoju necudnosť. Uvidela mužov maľovaných na múre, obrazy Chaldejcov, maľovaných na červeno, ¹⁵ opásaných okolo bedier pásom, s otočeným turbanom na hlavách, že každý vyzeral ako veliteľ; obrazy synov Babelu, Chaldejsko je ich rodnou krajinou. ¹⁶ Len čo ich jej oči zazreli, zahorela k nim a poslala k nim do Chaldejska svojich poslov. ¹⁷ Synovia Babelu teda prišli k nej užívať

lásku a poškrvnili ju svojou necudnosťou; poškrvnila sa s nimi, potom sa im však odcudzila jej duša. ¹⁸ Odhalila svoje smilstvo, odhalila svoju hanbu; vtedy sa mi odcudzila jej duša, ako sa mi odcudzila duša jej sestry. ¹⁹ Rozmnožovala svoju necudnosť, lebo sa rozpamätala na dni svojej mladosti, keď smilnila v egyptskej krajine. ²⁰ Zahorela k ich rozkošníkovi, ktorých telo je ako telo oslov a ich výron je ako výron žrebčov. ²¹ Vyhľadala si zločin svojej mladosti, keď ti Egyptania chytali prsia, stláčali tvoje mladistvé prsníky.

²² Preto Ooliba, toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja popudím proti tebe tvojich milovníkov, ktorým sa ti odcudzila duša, privediem ich proti tebe zo všetkých strán. ²³ Synov Babylonu a všetkých Chaldecov, príslušníkov Pekodu, Soy a Koy, všetkých asýrskych synov s nimi, všetko to žiadúcich mladíkov, miestodržiteľov a vojvodcov, veliteľov a vznešených, ktorí všetci jazdia na koňoch. ²⁴ A prídu vyzbrojení proti tebe; s vozmi, kolesami a zástupmi ľudí; štít, brnenie a prilbu namieria vôkol proti tebe, im oddám súd a budú ťa súdiť podľa svojich práv. ²⁵ Namierim proti tebe svoju žiarlivosť že budú zlostne zaobchádzať s tebou, odrežú ti nos a uši a tvoj dorast padne pod mečom. Oni ti zajmú synov a dcéry a tvoj dorast spáli oheň. ²⁶ Povyzliekajú ťa zo šiat a zoberú ti ozdobné predmety. ²⁷ Takto vyhubím z teba tvoje výčiny a tvoje smilstvo od egyptskej krajiny; už si k nim nepozdvihneš oči a viac si nespomenieš na Egypt. ²⁸ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, vydám ťa do ruky, ktorú nenávidíš, do ruky, ktorej sa ti odcudzila duša! ²⁹ Nenávistne budú s tebou nakladať, zoberú všetok tvoj zisk, nechajú ťa nahú a holú a zjaví sa hanba tvojej necudnosti, tvoje výčiny a tvoje smilstvá. ³⁰ Toto ti urobili, lebo si pachtila po národoch, poškrvnila si sa ich modlami. ³¹ Kráčala si cestou svojej sestry, preto ti dám do ruky jej kalich. ³² Toto hovorí Pán, Jahve:

Kalich svojej sestry budeš piť,
hlboký a široký,
na hanbu a na posmech ti bude,
mnoho vojde do neho.
³³ Opojením, žalosťou sa preplníš.
Je to kalich hrôzy, zdesenia,
kalich tvojej sestry Samárie.
³⁴ Piť ho budeš až do dna,
jeho črepy budeš hrýzť,
svoje prsia roztrháš;
lebo som hovoril ja;“
výrok Pána, Jahveho.

³⁵ Preto takto hovorí Pán, Jahve: „Pretože si ma zabudla a zahodila si si ma za chrbát, nes aj ty svoju vinu a svoje necudnosti!“

³⁶ Pán mi povedal: „Syn človeka, chceš súdiť Oolu a Oolibu? Rozpovedz im ich ohavnosti: ³⁷ že cudzoložili a krv majú na rukách. Cudzoložili so svojimi modlami a aj synov, ktorých porodili mne, zahánali im na pokrm. ³⁸ I toto spáchali proti mne: poškrvnili v ten deň moju svätyniu a znesvätili moje soboty. ³⁹ Lebo keď zabili svojich synov pre svoje modly, v ten istý deň prišli do mojej svätyně poškrvniť ju. Áno, toto robili v mojom dome. ⁴⁰ Dokonca posielali po chlapov, ktorí prichádzali zďaleka, prichádzali vtedy, keď poslali po nich posla. Kvôli nim si sa kúpala, maľovala si si oči a krásnila si sa skvostmi. ⁴¹ Sedela si na nádhernom lôžku, pred tebou bol prikrytý stôl a položila si naň moje kadidlo a môj olej. ⁴² Pri nej a pri chlapoch sa ozývalo

hulákanie, viac ako keď sa z púšte privedie množstvo ožranov, a dávali im na ruky náramnice a na hlavy ozdobné koruny.⁴³ Vtedy som riekol: Či necudzoložili takto? Páchali výčiny necudnej ženy.⁴⁴ Vchádzajú k nej ako k žene neviestke. Tak vchádzali k hriешnym ženám Oole a Oolibe.⁴⁵ Ale spravodliví mužovia ich budú súdiť podľa práva cudzoložníc a podľa práva krviprelievačov, lebo cudzoložnicami sú a krv majú na rukách.⁴⁶ Vskutku toto hovorí Pán, Jahve: Priviesť proti nim zástup a vydať ich týranu a lúpeži!⁴⁷ Zástup nech ich ukameňuje a nech ich postína mečom: ich synov a dcéry nech pozabíjajú a ich domy nech spália ohňom.⁴⁸ Takto odstránim z krajiny zločin, všetky ženy budú mať výstrahu a nebudú hrešiť ako vy.⁴⁹ Vaše zločiny naložia na vás, poniesiete svoje hriechy s modlami a budete vedieť, že ja som Pán, Jahve.“

Ez24

XXIV. Zánik Jeruzalema. Podobenstvo o hrdzavom hrnci. - ¹ V deviatom roku, v desiatom mesiaci, desiaty deň mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ² „Syn človeka, napíš si meno dňa, totiž tohto dňa; babylonský kráľ sa práve tento deň vzoprie proti Jeruzalemu. ³ Potom prednes odbojnému domu podobenstvo a povedz im: Toto hovorí Pán, Jahve: Postav hrniec; postav, a nalej doň vody! ⁴ Pozbieraj doň jeho kúsky, rozličné dobré kúsky zo stehna a lopatky, naplň ho vyberanými kosťami! ⁵ Vezmi vyberané barančatá, naklad' podeň hrbu dreva, nechaj vriieť jeho kúsky, i kosti nech sa v ňom uvaria!

⁶ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Beda krvavému mestu, hrncu, na ktorom je hrdza a z ktorého hrdza nezíde. Kus za kusom ho vyprázdni, nemusí naň padnúť žreb. ⁷ Veď je v ňom krv, na holý kameň ju položilo, nevylialo ju na zem, aby ju zakrylo zemou. ⁸ Aby som priviedol hnev, aby som sa ukrutne pomstil, dal som jeho krv na holý kameň, aby sa nezakryla.

⁹ Preto takt o hovorí Pán Jahve: Beda krvavému mestu; aj ja urobím veľkú vatru. Naklad' dreva, zapáľ oheň, dovar mäso, uvar miešatinu, kosti však nech zhoria! ¹¹ Potom ho polož prázdny na jeho uhlie, nech sa rozohreje a jeho kov nech sa rozpáli, aby sa mu vnútri pustila nečistota a stratila sa jeho hrdza.

¹² Veľmi som sa ustával, no nakopená hrdza nezišla z neho v ohni. ¹³ V tvojej nečistote je zločin. Pretože som ťa čistil, no neočistil si sa od svojej špiny, ani sa už neočistíš, kým neukojím na tebe svoj hnev. ¹⁴ Ja, Pán, som hovoril; príde a urobím. Nepopustím, nebudem šetriť a nezľutujem sa: Podľa tvojich ciest a podľa tvojich výčinov ťa budem súdiť,“ hovorí Pán, Jahve.

Zajatci sa zhrozia nad pádom Jeruzalema. - ¹⁵ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁶ „Syn človeka, pozri, ja ti odnímam, čo je milé tvojim očiam, ale nenariekaj a neplač; slzy nech ti netečú! ¹⁷ Vzdychaj tíško, nárek za mŕtvymi neusporiadaj, uviaž si turban, obuj si obuv na nohy, pery si nezahaľuj a nejedz smútočný chlieb!“

¹⁸ Hovoril som teda k ľudu za rána. Večer potom mi zomrela žena a ráno som robil, ako mi bolo rozkázané. ¹⁹ Ľud mi povedal: „Nepovieš nám, čo to pre nás znamená, že takto robíš?“ ²⁰ Odpovedal som im: „Pán ku mne prehovoril takto: ²¹ Povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Veruže znesvätím svoju svätýňu, pýchu vášho mocnárstva, žiadosť vašich očí a túžbu vašej duše! A vaši synovia a dcéry, ktorých ste zanechali, padnú pod mečom. ²² Vtedy budete robiť, ako robím ja, pery si nebudete zahaľovať a nebudete jesť smútočný chlieb. ²³ Svoje turbany budete mať na hlavách a obuv na nohách, nebudete plakať ani nariekať, ale budete hynúť pre

svoje hriechy a druh k druhovi vzdychať. ²⁴ Ezechiel vám však bude znamením, robte všetko, ako robí on, keď to príde. A budete vedieť, že ja som Pán, Jahve.

²⁵ Ty však, syn človeka, v ten deň, keď im odnímam ich pevnosť, ich okrasnú radosť, žiadosť ich očí a túžbu ich duše, ich synov a ich dcéry; ²⁶ v ten deň, keď príde utečenec, aby ti to oznámil, ²⁷ v ten deň sa ti otvoria ústa v prítomnosti utečenca. Budeš hovoriť a viac neonemieš a budeš im znamením. Tak sa dozvedia, že ja som Pán.“

Proroctvá proti pohanom hl. 25 - 32

Ez25

XXV. Proti Amončanom. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti synom Amona a prorokuj proti nim. ³ Povedz synom Amona: Čujte slovo Pána, Jahveho: Toto hovorí Pán, Jahve: Pretože si hovoril: „Haha“ na moju svätyniu, keď ju znesvätili, a na krajinu Izraela, keď ju spustošili, a na dom Júdu, keď išiel do zajatia: ⁴ preto ťa dám do vlastníctva synom Východu, zriadia v tebe svoje táboriská a postavia v tebe svoje obydlia: oni budú jesť tvoje ovocie a oni budú piť tvoje mlieko. ⁵ Z Raby urobím pastvu tiav a synov Amona košariskom oviec. Vtedy sa dozviete, že ja som Pán. ⁶ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Pretože si tleskal rukami a dupotal nohami a s celou náruživosťou z duše si sa tešil nad krajinou Izraela: ⁷ preto, hľa, ja vystriem proti tebe svoju ruku, odovzdám ťa národom za korisť, vyhubím ťa spomedzi národov, vyničím ťa spomedzi krajín. Zničím ťa a budeš vedieť, že ja som Pán.“

Proti Moabu. - ⁸ Toto hovorí Pán, Jahve: „Pretože Moab a Seir povedal: „Hľa, dom Júdu je ako všetky národy!“, ⁹ preto otvorím svah Moabu, že nebude mať miest, nebude mať svojich miest, nebude mať hraníc. Ozdobu krajiny, Betiesimot, Belmeon a Kariataim ¹⁰ pridám k Amončanom do vlastníctva synom Východu, aby medzi národmi nebolo viac o ňom (o Amončanoch) spomienky. ¹¹ V Moabsku však zavediem súdy a budú vedieť, že ja som Pán.“

Proti Edomu. - ¹² Toto hovorí Pán, Jahve: „Pretože Edom konal veľmi pomstivo proti Júdovmu domu a ťažko sa previnil, keď sa mu pomstil, ¹³ preto hovorí Pán, Jahve: Vystriem ruku proti Edomu, vyhubím z neho ľudí i zvieratá a urobím ho púšťou. Od Temanu po Dedan padnú pod mečom. ¹⁴ Svoju pomstu na Edome vložím do rúk svojho ľudu, Izraela, a urobia s Edomskom podľa môjho hnevu a podľa mojej rozhorčenosti, že zakúsia moju pomstu, hovorí Pán, Jahve.

Proti Filištíncom. - ¹⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: „Pretože Filištínci konali pomstivo a hrozne sa pomstili, náruživo, z duše, chceli pustošiť večným nepriateľstvom, ¹⁶ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja vystriem svoju ruku proti Filištíncom, vyhubím Kréťanov a vyničím zvyšky morského pobrežia ¹⁷ a v hneve si vezmem na nich dôkladnú pomstu; i budú vedieť, že ja som Pán, keď na nich uvalím svoju pomstu.“

Ez26

XXVI. Proti Týru. - ¹ V jedenástom roku, prvý deň mesiaca, prehovoril ku mne Pán takto: ² „Syn človeka, pretože Týrus hovorí proti Jeruzalemu:

„Haha, dolámala sa
brána národov,
obrátila sa ku mne;
preplnená - spustla“ -

³ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som proti tebe, Týrus, a privediem proti tebe mnohé národy, ako more privaľuje svoje vlny. ⁴ Zrúcajú múry Týru a pováľajú jeho veže. Potom z neho povymetám jeho prach a premením ho na holú skalú. ⁵ Sušiarňou pre siete bude uprostred mora, lebo som hovoril ja, hovorí Pán, Jahve. Bude za korisť národom. ⁶ A jeho dcéry, ktoré sú na pevnine, budú pozabíjané mečom a budú vedieť, že ja som Pán.

⁷ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja privediem proti Týru Nabuchodonozora, babylonského kráľa, od severu, kráľa kráľov s koňmi, vozmi, jazdcami a zástupom početných národov. ⁸ Tvoje dcéry na pevnine pozabíja mečom, proti tebe však postaví val, nakopí proti tebe násyp a zhotoví proti tebe štít. ⁹ Údermi svojich baranov sa pustí do tvojich múrov a svojimi zbraňami zrúca tvoje veže. ¹⁰ Pre nával jeho koní pokryje ťa prach, od lomozu jazdcov, kolies a vozov zatrasú sa ti múry, keď vtiahne do tvojich brán, ako sa tiahne do dobytého mesta. ¹¹ Kopytami svojich koní rozšliape všetky tvoje ulice, tvoj ľud pozabíja mečom a tvoje mocné stĺpy sa zrúti na zem. ¹² Vykoristia tvoje bohatstvo a vylúpia tvoj tovar, zrúcajú tvoje múry a tvoje skvostné domy zváľajú; kamene, drevá a prach z teba pohádzu doprostred vody. ¹³ Urobím koniec zvuku tvojich piesní a viac nebude znieť hlas tvojich hárf. ¹⁴ Obrátim ťa na holú skalú, na sušiareň pre siete; nepostavia ťa viac, pretože ja, Pán, som hovoril, hovorí Pán, Jahve.

¹⁵ Toto hovorí Pán, Jahve, Týru: „Či sa nebudú triasť od lomozu, tvojho pádu ostrovy, keď budú stonať ranení, keď bude v tvojom strede zabíjať meč? ¹⁶ A zostúpia zo svojich trónov všetky kniežatá mora, zložia svoje plášte, vyzlečú svoje pestré rúcha, oblečú sa do smútku, budú sedieť na zemi, podchvíľou sa budú triasť a budú zdesení pre teba. ¹⁷ Začnú o tebe žalospev a povedia ti:

Akože si len zhynula,
obyvateľka morí,
mesto vychvaľované,
v mori mocným čos' bolo
spolu s obyvateľmi,
ktorí zavražďovali
všetkých jeho občanov.
¹⁸ Včuľ sa chvejú pobrežia,
keď je deň tvojho pádu,
a trasú sa ostrovy
mora, takto keď mizneš.

¹⁹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Keď urobím z teba spustošené mesto, podobné mestám neobývaným, keď zavalím nad tebou priepasť a pokryje ťa množstvo vôd, ²⁰ vtedy ťa zvrhnem s tými, čo zostupujú do jamy k dávnnemu ľudu, dám ti bydlisko v krajine podsvetia, v pradávnych spustliskách s tými, čo zostupujú do jamy, aby si nebolo obývané, aby si neostalo v krajine živých. ²¹ Odovzdám ťa hrôzam, nebude ťa; budú ťa hľadať, no nikdy viac ťa nenájdu, hovorí Pán, Jahve.

XXVII. ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Ty teda, syn človeka začni žalospev nad Týrom! ³ A povedz Týru, ktorý býva pri vstupe na, more a na mnohých ostrovoch kupčí s národmi: Toto hovorí Pán, Jahve:

Týrus, ty vravíš:
 „Som vrchol krásy.“
⁴ V srdci mora tvoje hranice,
 budovatelia ťa krásnym spravili.
⁵ Zo sanírskych cyprusov postavili
 všetky tvoje poschodia,
 z Libanonu doviezli céder,
 by na teba sťažň vztýčili,
⁶ veslá z dubov Bášanu
 urobili pre teba.
 Dali ti slonovinovú palubu
 vykladanú drevom jedľovým
 z ostrovov kitejských.
⁷ Vyšívajú bysus z Egypta
 boli tvoje plachetky,
 slúžili ti za zástavu.
 Purpur modrý, červený
 z elisajských ostrovov
 boli tvojím pokrovom.
⁸ Ľudia zo Sidonu, Aradu
 boli ti za veslárov,
 Týrus, tvoji mudrci
 boli kormidelníkmi.
⁹ Gebalskí starci a mudrci
 zaprávali v tebe trhliny.

Všetky lode mora a ich námorníci boli u teba, aby prevážali tvoj tovar.

¹⁰ Peržania, Lúd a Pút boli v tvojom vojsku, boli tvojimi bojovníkmi, u teba si vešali štít a prilbu, oni ti dodávali lesku. ¹¹ Synovia Aradu a tvoje vojsko boli na tvojich múroch dookola a boli strážcami v tvojich vežiach; tulce si vešali dookola na tvojich múroch, oni ti zdokonaľovali krásu. ¹² Taršiš bol tvojím kupcom pre množstvo rôzneho bohatstva; dodávali tvoj tovar za striebro, železo, cín a olovo. ¹³ Javan, Tubal a Mešek boli tvojimi kupcami; ľudské duše a kovové náradie dovážali na tvoj trh. ¹⁴ Z Togormovho domu dávali na výmenu kone, tátoše a mulice. ¹⁵ Synovia Dedanu boli tvojimi obchodníkmi, početné ostrovy ti boli príručnými kupcami, ako platbu ti donášali slonovinu a ebenové drevo. ¹⁶ Aram bol kupcom pre množstvo tvojich výrobkov; karbunkul, purpur, výšivky, bysus, koraly a rubíny ti dávali na výmenu. ¹⁷ Júda a Izraelov dom boli tvojimi kupcami, obilie z Minitu, voňavky, med, olej a balzam ti dávali na výmenu. ¹⁸ Damask bol tvojím kupcom pre množstvo tvojich výrobkov, pre množstvo rozličného bohatstva, chelbonského vína a krásnofarebnéj vlny. ¹⁹ Dan, Javan, Uzal ti dávali na výmenu kované železo, škoricu a tršť. Bolo ti to miesto platby. ²⁰ Dedan kupčil s tebou s vlnenými prikrývkami pre jazdu. ²¹ Arabi a

všetky kniežatá Kedaru boli tvojimi príručnými kupcami, kupčili s tebou barančatami, baranmi a capmi. ²² Kupci zo Sáby a Rémy, to boli tvoji kupci, rozličné prvotriedne voňavky, rôzne drahokamy a zlato ti dávali na výmenu. ²³ Haran, Chene a Eden, kupci zo Sáby, Asýr a Chelmad boli tvojimi kupcami. ²⁴ Oni kupčili s tebou na tvojich tržiskách so vzácnymi látkami, pláštmi z modrého purpuru, výšivkami a pestrými prikrývkami, pletenými a trvácimi povrazmi. ²⁵ Taršišské lode ti dovážali výmenný tovar.

Plný si bol veľmi a naložený
uprostred mora,
26 zaviedli ťa na veľkú vodu
tvoji veslári:
východný vietor ťa dolámal
uprostred mora.

²⁷ Tvoj majetok, články tovaru, námorníci, kormidelníci, tí, čo zaprávali na tebe trhliny a prevážali tvoj tovar, všetci tvoji bojovníci, čo ich len bolo na tebe, a celý zástup, ktorý bol na tebe, padne doprostred mora v deň tvojho stroskotania.

28 Hlasom kriku tvojich kormidelníkov
zachvejú sa pobrežia;
29 zo svojich lodí vystúpia
tí, čo sa chápu vesla,
námorníci a kormidelníci mora
na zem vykročia;
30 hlasno budú volať nad tebou,
kričať budú prehorko,
prach si budú sypať na hlavy
a váľať sa budú v popole.
31 Plešinu si budú robiť pre teba,
opášu sa vrecovinou,
dušou zhorknutou budú plakať nad tebou
trpkým nárekom.
32 Žalospev si budú (v svojom žiali) spievať nad tebou,
budú žialiť za tebou:
Kto bol ako Týrus, čo zhynul
uprostred mora?
33 Keď tvoj tovar z mora prichádzal,
sýtil si mnohé národy,
množstvom svojho bohatstva a tovaru
obohacoval si kráľov zeme.
34 Teraz, stroskotaný, z mora zmizol si
do priepasti vôd;
tvoj tovar a tvoje zástupy
sa ponorili s tebou.
35 Tí, čo obývajú ostrovy,
zdesili sa nad tebou,
ich králi sa strašne zhrozili,
chveje sa im tvár.

36 Kupci kmeňov si pískajú nad tebou,
veď si ostal postrachom,
nikdy viac ťa už nebude.“

Ez28

XXVIII. Pýcha a záhuba týrskeho kráľa. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, povedz týrskeму kniežaťu: Toto hovorí Pán, Jahve:

Pre pýchu tvojho srdca
a že si vravel: „Boh som,
bývam v božskom obydlí,
uprostred mora,“
hoc si len človek, nie Boh,
za Boha sa predsa v srdci máš.
3 Múdrejší si ako Daniel,
nič tajné nie je skryté pred tebou.
4 Múdrost'ou, svojou rozumnosťou
si si získal bohatstvo,
zlato a striebro si ukladal
vo svojich pokladniciach.
5 Veľkou múdrost'ou pri kupectve
zveľadil si svoje bohatstvo,
potom však pre bohatstvo
spyšnelo tvoje srdce.
6 Preto takto hovorí Pán, Jahve:
Pretože nosíš srdce,
aké patrí len Bohu,
7 privediem proti tebe
cudzie násilné národy,
vytasia svoje šable
na krásu, múdrost'ou ti danú,
znesvätia ti nádheru.
8 Do jamy ťa vrhnú, zomrieš
ako tí, čo sú prebodnutí,
uprostred mora.
9 Či budeš vravieť: „Bohom som ja“
do očí svojich vrahov?
Veď si ty len človek, a nie Boh,
v rukách tých, ktorí ťa prebodnú.
10 Smrťou neobrezancov zomrieš,
cudzincem v rukách;
pretože som to riekol ja,
hovorí Pán, Jahve.

¹¹ Pán prehovoril ku mne takto: ¹² „Syn človeka, začni žalospev o kráľovi Týru a povedz mu: Toto hovorí Pán, Jahve: Bol si vzornou pečat'ou, plný múdrosti a vrcholnej krásy. ¹³ Bol si v Edene, Božej záhrade, pokrývali ťa rozličné drahokamy:

karneol, topás a jaspis, chryzolit, beryl a ónyx, zafír, karbunkul a smaragd, rukou umelca do zlata zapravené a obložené boli na tebe v deň, keď si bol stvorený.¹⁴ Bol si cherubom, pomazaným ochrancom; dal som ťa na svätý Boží vrch, prechádzal si sa pomedzi ohnivé kamene.¹⁵ Bezchybný si bol na svojich cestách odo dňa, čo si bol stvorený, až kým sa nenašla na tebe vina.¹⁶ Pri tvojom rozsiahlom kupčení naplnilo sa ti vnútro zločinom a zhrešil si, vtedy som ťa zvrhol z Božieho vrchu, odstránil som ťa, ochranný cherub, spomedzi ohnivých kameňov.¹⁷ Srdce ti spyšnelo pre nádheru; pre krásu si si pohubil múdrosť. Na zem som ťa hodil, vystavil som ťa pohľadom kráľov, aby sa dívali na teba.¹⁸ Množstvom svojich zločinov, nepoctivosťou svojho kupčenia znesvätil si svoje svätyne; vtedy som z tvojho vnútra vyvolal oheň, ktorý ťa strávil. Urobil som z teba popol na zemi pred očami všetkých, čo ťa videli.¹⁹ Všetci, ktorí ťa poznali medzi národmi, zhrozili sa nad tebou, postrachom si sa stal a už ťa viac niet.“

Trest Sidona. -²⁰ Pán prehovoril ku mne takto:²¹ „Syn človeka, obráť si tvár proti Sidonu a prorokuj proti nemu,²² povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som proti tebe, Sidon, oslávim sa uprostred teba. Vtedy budú vedieť, že ja som Pán, keď v ňom zavediem súdy a ukážem na ňom, že som svätý.²³ Pošlem naň mor a na jeho ulice krv; prebodnutí budú v jeho strede padať pod mečom, ktorý bude proti nemu zo všetkých strán. Vtedy budú vedieť, že ja som Pán, Jahve.“

²⁴ A už viac nebudú domu Izraela pichľavým trňom a raniacim bodliakom všetci tí, čo sú okolo neho, čo ním opovrhujú, a budú vedieť, že ja som Pán.²⁵ Toto hovorí Pán, Jahve: Keď zhromaždím synov Izraela spomedzi národov, kde sú roztratení, ukážem na nich pred očami národov, že som svätý. I budú bývať vo svojej krajine, ktorú som dal svojmu sluhovi Jakobovi.²⁶ Budú v nej bývať bezpečne, budú stavať domy a vysádzať vinice. Budú bývať v bezpečí, keď zavediem súdy proti všetkým, čo nimi opovrhujú zo všetkých strán, i budú vedieť, že ja som Pán, ich Boh.“

Ez29

XXIX. Proti Egyptu. -¹ V desiatom roku, jedenásty deň desiateho mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto:² „Syn človeka, obráť si tvár proti faraónovi, kráľovi Egypta, a prorokuj proti nemu a proti celému Egyptu.³ Hovor a povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som pri tebe, faraón kráľ Egypta, ty veľký krokodíl, ktorý sa vyvaľuješ v prostriedku jeho tokov a ktorý hovoríš: „Mne patrí môj Níl a ja som ho urobil.“⁴ Nuž vtiahnem ti krúžky do čelústia a všetky ryby tvojich tokov ti popriliepam na šupiny; i vyzdvihnem ťa z prostriedku tvojich riek, pričom ti budú všetky ryby tvojich tokov visieť na šupinách.⁵ Potom ťa zahodím na pustatinu, teba i všetky ryby tvojich tokov; padneš na otvorené pole, nezdvihnú ťa a nepozbierajú, zverine zeme a vtákom neba ťa dám za pokrm.⁶ A všetci obyvatelia Egypta budú vedieť, že ja som Pán, pretože boli Izraelovmu domu trstenou palicou.⁷ Keď ťa chytia do ruky, zlomíš sa a pretrhneš im celé plece, a keď sa oprú o teba, prelomíš sa a rozhegáš im celý pás -⁸ preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja privediem proti tebe meč a vyhubím z teba ľudí i zvieratá.⁹ Vtedy bude egyptská krajina samotou a púšťou a budú vedieť, že ja som Pán; pretože povedal: „Níl je môj, ja som ho urobil.“¹⁰ Preto som proti tebe a proti tvojim tokom a egyptskú krajinu obrátim na púšť, zničenú mečom od Magdoly po Syene, ba až po hranice Etiópska.¹¹ Ľudská noha ňou neprejde, ani noha zvierat neprejde cez ňu a bude neobývaná štyridsať rokov.¹² Egyptskú krajinu urobím pustou medzi pustými

krajinami, jej mestá budú opustené medzi opustenými mestami štyridsať rokov. Egyptanov však rozhádzem medzi národy a rozosejem ich po krajinách.

¹³ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Po uplynutí štyridsiatic rokov pozbieram Egyptanov z národov, kde sú roztratení. ¹⁴ Obrátim osud Egypta a zavediem ich späť do krajiny Patros, do krajiny ich pôvodu, a budú tam podlým kráľovstvom. Podlejším než (ostatné) kráľovstvá a viac sa nepovznesú nad národy. Umenším ich, aby nepanovali nad národmi. ¹⁶ A viac nebude Izraelovmu domu oporou, pripomienkou viny, že sa obracal k nim; a budú vedieť, že ja som Pán, Jahve.“

Nabuchodonozor proti Egyptu. - ¹⁷ V dvadsiatom siedmom roku, prvý deň prvého mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, babylonský kráľ Nabuchodonozor dal svojmu vojsku konať ťažkú službu proti Týru; každá hlava je plešivá, každé plece odreté, ale od Týru sa jemu a jeho vojsku nedostalo mzdy za službu, ktorú konal. ¹⁹ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, babylonskému kráľovi Nabuchodonozorovi dám Egypt! Nech odnesie jeho bohatstvo, nech ho dôkladne vydrancuje a vyplieni, to bude mzda pre jeho vojsko. ²⁰ Ako odmenu, za ktorú slúžil, dám mu egyptskú krajinu, pretože pracovali za mňa, hovorí Pán, Jahve. ²¹ V ten deň spôsobím, aby Izraelovmu domu vyklíčil roh, tebe však dám, aby si si mohol uprostred nich otvoriť ústa; a budú vedieť, že ja som Pán.“

Ez30

XXX. Spustošenie Egypta. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, prorokuj a povedz: Toto hovorí Pán:

3 Kvíľte! Ach, ach, to je deň!
Ved' je blízko deň,
áno, blízko je deň Pána,
deň to oblačný,
bude to čas národov.
4 Príde meč na Egypt,
v Etiópsku bude strach,
keď budú v Egypte padat' ranení,
keď odnesú jeho bohatstvo,
keď podvrátia jeho základy.
5 Kuš, Pút, Lúd a celá tá zberba,
Chub a synovia spojeneckej krajiny
spolu popadajú pod mečom.
6 Toto hovorí Pán:
Padnú, čo sa opierajú o Egypt,
klesne totiž jeho pyšná moc,
od Magdoly až po Syene
zrútia sa v ňom pod mečom
- hovorí Pán, Jahve.

⁷ Spustnutí budú uprostred spustnutých krajín a jeho mestá budú opustené uprostred opustených miest. ⁸ I budú vedieť, že ja som Pán keď v Egypte podložíím oheň a zlomia sa všetci jeho pomocníci. ⁹ V ten deň vyjdú odo mňa posli na čloch,

aby podesili bezpečnosť Etiópie; a bude u nich zdesenie ako v deň Egypta, lebo veru to príde.

¹⁰ Toto hovorí Pán, Jahve: Prostredníctvom babylonského kráľa Nabuchodonozora urobím koniec zástupu Egypta. ¹¹ On a jeho ľud s ním - najväčší násilníci národov - budú privedení zničiť krajinu, vytasia svoje meče proti Egyptu a naplnia krajinu ranenými. ¹² Vtedy z riek urobím suchú zem; krajinu vydám do ruky zločincov a prostredníctvom cudzincov zničím krajinu a všetko, čo je v nej; ja, Pán, som hovoril.

¹³ Toto hovorí Pán, Jahve, vyhubím sochy a vyničím modly z Memfisu, nebude viac kniežaťa z egyptskej krajiny, v egyptskej krajine rozšírim strach. ¹⁴ Spustoším Patros, v Tanise podložím oheň a v Tébach zavediem súdy. ¹⁵ Vylejem svoj hnev na Pelusium, pevnosť Egypta, a vyhubím zástup Téb. ¹⁶ V Egypte podložím oheň, v křčoch sa bude zvíjať Pelusium, Téby budú rozbité a v Memfise bude úzkosť deň čo deň. ¹⁷ Mladíci Heliopolisu a Bubastisu padnú pod mečom a pôjdu do zajatia. ¹⁸ V Tafnese sa zatmie deň, keď tam polámem berly Egypta a bude koniec jeho pyšnej moci; pokryje ho oblak a jeho dcéry pôjdu do zajatia. ¹⁹ V Egypte prevediem súdy a budú vedieť, že ja som Pán.“

Zláme sa rameno faraónovo. - ²⁰ V jedenástom roku, siedmy deň prvého mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ²¹ „Syn človeka, zlomil som rameno faraóna, egyptského kráľa, a veru ho neobviažu, aby sa vyhojilo, nedajú obväz na zavinutie, aby zmocnelo a mohlo chytiť meč. ²² Preto takto hovorí Pán, Jahve: Veru som proti faraónovi, egyptskému kráľovi, zlámem jeho rameno, to zdravé i to zlomené, a vyrazím mu meč z ruky. ²³ A Egypt rozhádzem medzi národy a rozosejem po krajinách. ²⁴ Upevním rameno babylonského kráľa a svoj meč vložím do jeho ruky, faraónove ramená však dolámem, že bude pred ním stenáť, ako stenú ranení. ²⁵ Ramená babylonského kráľa upevním, ale faraónove ramená klesnú. I budú vedieť, že ja som Pán, keď dám svoj meč do ruky babylonského kráľa, ktorý ho vystrie na egyptskú krajinu. ²⁶ A Egypt rozhádzem medzi národy a rozosejem ich po krajinách, vtedy budú vedieť, že ja som Pán.“

Ez31

XXXI. Pyšný céder sa vyvalí. - ¹ V jedenástom roku, prvý deň tretieho mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ² „Syn človeka, povedz faraónovi, kráľovi Egypta, a jeho zástupu: „Komu sa podobáš svojou veľkosťou?“

- ³ Pozri, cédom na Libanone je krásnovetvým, korunu má tienistú, vzrast má vysoký, vrcholec mu čneje z húšťavy.
- ⁴ Od vôd vzrastá, výšku mu dala priepasť, ktorá mu pôdu obkľúčila prúdmi a svoje toky vyliala na všetky stromy poľa.
- ⁵ Preto vzrastom prevýšil všetky stromy na poli, vetvy sa mu rozrástli, konáre sa rozťahli od hojnej vody.

- 6 Na konároch, keď ich rozťahol,
hniezdili všetky vtáky neba,
pod jeho vetvami rodili
všetky poľné zvieratá,
v jeho tóni bývali
rôzne početné kmene.
- 7 Prekrásny bol svojou veľkosťou,
ratolesti keď si rozťahol,
veď mal korene
v hojnej vode.
- 8 Cédre v Božej záhrade
sa mu nevyrovnali,
cyprusy sa nepodobali jeho konárom,
platan nemal vetvy ako on,
nijaký strom v Božej záhrade
mu nebol krásou podobný.
- 9 Krásnym som ho urobil,
bohatým na konáre,
že mu závideli všetky stromy Edenu,
čo sú v Božej záhrade.

¹⁰ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Pretože je na vzrast vysoký, svojím vrcholcom sa vzpína až medzi oblaky a pre výšku sa mu vzdúva srdce: ¹¹ dal som ho do ruky mocnému národu, nech s nim nakladá; pre jeho zločin som ho odohnal. ¹² Vyťali ho cudzinci, najsilnejšie národy, a pohodili ho. Na vrchy a do všetkých dolín padali jeho konáre, dolámali sa mu vetvy do všetkých riečísk zeme, z jeho tieňa odišli všetky národy, odvrhnú ho. ¹³ Na jeho vývrate bývali všetky vtáky neba a na jeho vetvách boli všetky zvieratá poľa, ¹⁴ aby sa nijaký strom pri vode nevyvyšoval pre svoj vzrast a aby sa svojím vrcholcom nevypínal medzi oblaky. Pre svoju výšku nech sa nespolieha na seba nič, čo pije vodu, pretože všetci budú vydaní na smrť, do podzemia, medzi ľudských synov, k tým, čo zostupujú do jamy.

- 15 Toto hovorí Pán, Jahve:
V deň, keď do podsvetia zostúpil,
smútok som nariadil,
more som do neho zahalil
a jeho toky som zahatil,
že množstvo vody tieť prestalo.
Libanon som odial do čierna
a stromy na poli vyschli preň.

¹⁶ Rachotom jeho pádu som podesil národy, keď som ich strčil do podsvetia k tým, čo zostupujú do jamy. A v podsvetí sa potešili všetky stromy Edenu, vybrané a najlepšie z Libanonu, všetky, čo pijú vodu. ¹⁷ Lebo ja tie zostúpili s ním do podsvetia k tým, čo ich prebodol meč, aj jeho pomocníci, ktorí spočívali v jeho tóni medzi národmi. ¹⁸ Tak, komuže si sa podobal vznešenosťou a veľkosťou medzi stromami Edenu? Zrútil si sa so stromami Edenu do podsvetia. Medzi neobrezancami ležíš s tými, čo ich prebodol meč. To je faraón a celý jeho zástup, hovorí Pán, Jahve.

XXXII. Žalospev o faraónovi. - ¹ V dvanástom roku, dvanásty mesiac, prvý deň mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ² „Syn človeka, začni žalospev o faraónovi, kráľovi Egypta, a povedz mu:

Levíča národov, zhynul si.
 Býval si ako morský krokodíl,
 brázdil si svoje rieky,
 nohami si vodu mútieval,
 brodil si v ich riekach.
³ Toto hovorí Pán, Jahve:
 Rozostriem na teba svoju sieť
 v zástupe početných národov
 a svojou sieťou ťa vyťahnem,
⁴ na zem ťa vyhodím,
 šmarím ťa na pole,
 nebeským vtáčatám dám bývať na tebe
 a tebou nasýtím zver celého sveta.
⁵ Telo ti na vrch pohodím
 a tvojou mŕtvou zaplním doliny.
⁶ Zem napojím tvojím výtokom
 - tvojou krvou - až po vrchy,
 riečištia sa z teba zaplnia.
⁷ Keď zhasneš, zahalím nebesá,
 ich hviezdy zatemním,
 slnko zahalím oblakmi
 a mesiac nevydá svetlo.
⁸ A všetky svietidlá na nebi
 zatemním pre teba,
 na tvoju zem však dopustím tmu
 - hovorí Pán, Jahve.

⁹ I popudím srdce mnohých národov, keď zavediem tvojich zajatcov medzi národy, do krajín, ktoré nepoznáš. ¹⁰ A podesím pre teba mnohé národy, ich králi sa strašne zhrozia pre teba, keď budem mihať svojím mečom pred ich tvármi; v deň tvojho pádu sa bude každý razom chvieť o svoj život.

¹¹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Meč babylonského kráľa príde na teba. ¹² Mečmi silákov porazím tvoj zástup; sú to všetko najsilnejšie národy, nuž znivočia pýchu Egypta a vyhynie celý jeho zástup. ¹³ Aj všetky jeho zvieratá vyhubím z početných vôd, takže ich ľudská noha viac nepomúti, ani paprčky zvierat ich nerozbúria. ¹⁴ Vtedy dám ich vodám ustáť sa a ich riekam dám tiecť ako oleju, hovorí Pán, Jahve. ¹⁵ Keď urobím egyptskú krajinu pustou a zem bude prázdna, bez svojej náplne, keď porazím všetkých, čo v nej bývajú, vtedy budú vedieť, že ja som Pán. ¹⁶ Toto je žalospev, nech ho spievajú; dcéry národov ho majú spievať; nad Egyptom a nad celým jeho zástupom ho majú spievať,“ hovorí Pán, Jahve.

Faraón v podsvetí. - ¹⁷ V dvanástom roku, v prvom mesiaci, pätnásty deň mesiaca, prehovoril Pán ku mne takto: ¹⁸ „Syn človeka, kvíľ nad zástupom Egypta a

strhni ho - jeho a dcéry mocných národov - do podzemia s tými, čo zostúpili do jamy.¹⁹ Od koho si krajší? Zostúp a daj sa uložiť s neobrezanými!²⁰ Padnú medzi tých, ktorých prebodol meč. Meč je pripravený. Pritiahni ho i celý jeho zástup.²¹ Najmocnejší z hrdinov i s jeho pomocníkmi budú k nemu hovoriť zo stredy podsvetia. Zostúpili, ležia neobrezaní, prebodnutí mečom.

²² Tam je Asýr a celé jeho zhromaždenie, jeho hroby sú vôkol neho. To všetko sú prebodnutí, padli pod mečom,²³ a dali im hrob na dne jamy; jeho zástup je však okolo jeho hrobu. Prebodnutí sú, padli pod mečom všetci, ktorí v krajine živých šířili strach.

²⁴ Tam je Elam a celý jeho zástup je okolo jeho hrobu. Prebodnutí sú, padli pod mečom všetci, čo zostúpili do podsvetia neobrezaní, čo v krajine živých šířili strach. Nuž nesú svoju potupu s tými, čo zostúpili do jamy.²⁵ Uprostred prebodnutých mu dali lôžko s celým jeho zástupom, jeho hroby sú vôkol neho, všetci sú neobrezaní, prebodnutí mečom, pretože sa z nich šířil strach v krajine živých; nesú teda svoju potupu s tými, čo zostúpili do jamy, sú položení uprostred prebodnutých.

²⁶ Tam je Mosoch a Tubal a celý jeho zástup, jeho hroby sú vôkol neho, všetci sú neobrezaní, prebodnutí mečom, pretože šířili strach v krajine živých.²⁷ A neležia s hrdinami, ktorí padli odpradáva, ktorí zostúpili do podsvetia s celým svojím vojenským výstrojom a ktorí si meče položili pod hlavy. Ale ich zločin je na ich kostiach, pretože boli postrachom hrdinov v krajine živých.²⁸ Nuž aj ty budeš zdrvený medzi neobrezanými a budeš ležať s tými, ktorých prebodol meč.

²⁹ Tam je Edom, jeho králi a všetky jeho kniežatá, ktorých s ich hrdinstvom dali dovedna s prebodnutými mečom; ležia s neobrezanými a s tými, čo zostúpili do jamy.

³⁰ Tam sú všetci vládcovia severu a všetci Sidonci, ktorí zahanbení zostúpili s prebodnutými i napriek strachu z ich hrdinstva. I ležia neobrezaní s tými, ktorých prebodol meč, a nesú svoju potupu s tými, čo zostúpili do jamy.

³¹ Týchto uvidí faraón a poteší sa i celé jeho vojsko; faraóna a celý jeho zástup prebodnú mečom - hovorí Pán, Jahve.³² Pretože šířil strach v krajine živých, položia ho - faraóna a celý jeho zástup - uprostred neobrezaných s tými, ktorých prebodol meč.“

Budúca spása hl. 33 - 48

Nová zmluva a vzkriesenie národa hl. 33 - 39

Ez33

XXXIII. Prorok strážca. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: „Syn človeka, hovor k synom svojho ľudu a povedz im: ² Keď na krajinu privediem meč, vtedy si ľud krajiny vyberie zo svojho lona nejakého muža a ustanoví ho za strážcu. ³ Keď uzrie prichádzať meč proti krajine, zatrúbi na trúbu a bude varovať ľud. ⁴ Ak ktokoľvek, kto počuje zvuk trúby, neprijme výstrahu, takže príde meč a zasiahne ho, jeho krv bude na jeho hlave. ⁵ Počul zvuk trúby, no neprijal výstrahu, jeho krv bude na ňom. Keby bol prijal výstrahu, bol by si zachránil život. ⁶ Ale keď strážca uvidí prichádzať meč, a nezatrúbi na trúbu, takže ľud nedostane výstrahu, a potom príde meč a zasiahne niekoho spomedzi nich; i ten bol zasiahnutý pre svoju vinu, ale jeho krv budem požadovať zo strážcovej ruky.

⁷ Nuž, syn človeka, teba som dal za strážcu Izraelovho domu. Keď počuješ slovo z mojich úst, varuj ich z mojej strany! ⁸ Ak vtedy, keď poviem bezbožnému:

„Bezbožník, určite zomrieš!“, nebudeš hovoriť, aby si bezbožníka vystríhal pred jeho cestou, ten bezbožník zomrie pre svoju vinu, ale jeho krv budem požadovať z tvojej ruky.⁹ Ale ak si ho ty upozornil pred jeho cestou, aby sa z nej vrátil, a nevrátil sa zo svojej cesty, on zomrie, no ty si si zachránil dušu.

Boh odpustí. - ¹⁰ A ty, syn človeka, povedz Izraelovmu domu: Takto ste hovorili: „Naše zločiny a naše hriechy sú na nás a my v nich hynieme, ako teda môžeme žiť?“¹¹ Povedz im: Ako žijem, hovorí Pán, Jahve, nemám záľubu v tom, aby zomrel bezbožný, ale aby sa bezbožný vrátil zo svojej cesty a žil. Vráťte, vráťte sa zo svojich zlých ciest, prečože by ste mali zomrieť, Izraelov dom?!¹² A ty, syn človeka, povedz domu svojho ľudu: Spravodlivosť spravodlivca ho nezachráni v deň, keď zhreší, bezbožný sa však nezrúti pre svoju bezbožnosť v deň, keď sa odvráti od svojej bezbožnosti; spravodlivec však nebude môcť žiť zo svojej spravodlivosti v deň, keď zhreší.¹³ Keď poviem spravodlivému: Určite budeš žiť a on sa bude spoliehať na svoju spravodlivosť a spácha zločin, jeho spravodlivosť vôbec nezostane v pamäti; pre svoj zločin, ktorý spáchal, pre ten zomrie.¹⁴ A keď poviem bezbožnému: „Určite zomrieš“ a odvráti sa od svojho hriechu a bude konať právne a spravodlivo,¹⁵ vráti záloh, nahradí korisť, bude kráčať podľa príkazov života, aby nespáchal zločin, istotne bude žiť, nezomrie.¹⁶ Jeho hriechy, ktoré popáchal, nebudú sa mu vôbec pripomínať; konal podľa práva a spravodlivo, istotne bude žiť.

¹⁷ Ale synovia tvojho ľudu povedali: „Pánovo počínanie nie je správne,“ hoci ich počínanie je nesprávne.¹⁸ Ak sa spravodlivý odvráti od svojej spravodlivosti a spácha zločin, tak preto zomrie.¹⁹ A ak sa bezbožník odvráti od svojej bezbožnosti a bude konať podľa práva a spravodlivosti, ten preto bude žiť.²⁰ A vy ste povedali: „Pánovo počínanie nie je správne.“ Každého z vás, Izraelov dom, budem súdiť podľa jeho ciest.“

Výstraha tým, čo ostali v Palestíne. - ²¹ V dvanástom roku, piaty deň desiateho mesiaca nášho zajatia, prišiel ku mne utečenec z Jeruzalema so zvesťou: „Mesto padlo!“²² Večer pred príchodom utečenca sa však vzniesla nado mňa Pánova ruka a otvoril mi ústa prv, než ráno prišiel ku mne; otvoril mi ústa, takže som už nebol nemý.²³ Vtedy Pán prehovoril ku mne takto:²⁴ „Syn človeka, obyvatelia tých zrúcanín v krajine Izraela hovoria takto: „Abrahám bol len jeden a dostal krajinu, nás je však mnoho, nám sa dostala krajina do vlastníctva.“²⁵ Preto im povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Jedávate, s krvou, oči dvíhate k svojim modlám, vylievate krv, a chcete vládnuť krajinou?²⁶ Spoliehate sa na svoje meče, páchate ohavnosť, každý z vás poškrvňuje manželku svojho blížneho, a chcete vládnuť krajinou?

²⁷ Takto im povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Ako žijem, tí, čo sú v zrúcaninách, padnú pod mečom; toho, čo je na poli, dám za pokrm zverine; a tí, čo sú na hradiskách a v jaskyniach, pomrú na mor.²⁸ A krajinu urobím pustou, pominie sa jej hrdá moc a vrchy Izraela budú opustené, pretože nik po nich neprejde.²⁹ Budú teda vedieť, že ja som Pán, keď urobím krajinu pustou a opustenou pre všelijaké ich ohavnosti, ktoré popáchali.

³⁰ Ty však, syn človeka: Synovia tvojho ľudu si hovoria o tebe popri múroch a vo dverách domov; druh druhovi a muž mužovi vraví: „Podťeže, čujme, čo to za slovo, ktoré vyšlo od Pána.“³¹ I prichádzajú k tebe, ako prichádza ľud; môj ľud sa posadí pred teba a počúva tvoje slová, ale nekonajú podľa nich, pretože v ústach majú lož, podľa nej konajú, srdce im ide za ziskom.³² Ty si im však ako ľúbostný spevák, ktorý má pekný hlas a dobre vyhráva, počúvajú tvoje slová, ale nekonajú podľa nich.³³ Až keď sa to splní - veruže sa, splní -, budú vedieť, že bol prorok medzi nimi.“

XXXIV. Zlí pastieri. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, prorokuj proti pastierom Izraela; prorokuj a povedz im, pastierom: Toto hovorí Pán, Jahve: Beda pastierom Izraela, ktorí pásli seba! Či nie stádo pásavajú pastieri? Mlieko ste pojedli, vlnou ste sa obliekli, vykrmené ste pozabíjali, no ovce ste nepásli. ⁴ Slabé ste neposilňovali, choré ste neliečili, ranené ste neobviazali, rozprchnuté ste nezavrátili, ani stratené ste nehľadali, ale násilím a hrôzou ste panovali nad nimi. ⁵ A rozprchli sa, pretože nebolo pastiera, stali sa pokrmom rozličnej poľnej zveri, áno, rozprchli sa. ⁶ Moje ovce blúdili po všetkých vrchoch a po všetkých vyvýšených kopcoch; rozohnané sú moje ovce po celom povrchu zeme a niet toho, kto by ich hľadal, niet toho, kto by šiel za nimi. ⁷ Preto, pastieri, čujte slovo Pánovo: ⁸ Ako žijem - hovorí Pán, Jahve -, pretože sa moje stádo stalo korisťou a moje ovce sa stali pokrmom všelijakej poľnej zveri, lebo nebolo pastiera; moji pastieri nehľadali moje ovce, pastieri pásli seba, nie však moje stádo: ⁹ preto, pastieri, počujte slovo Pánovo: ¹⁰ Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, prídem na pastierov, budem požadovať svoje ovce z ich ruky, urobím koniec ich pastierovaniu a pastieri nebudú viac pásť seba: vytrhnem svoje ovce z ich úst, nebudú im viac pokrmom.

¹¹ Lebo toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja sám budem hľadať svoje ovce a navštívim ich. ¹² Ako si pastier navštívi stádo, keď je uprostred svojich roztratených oviec, tak navštívim svoje ovce a vyslobodím ich z každého miesta, na ktoré boli zahnané v oblačný a hmlistý deň. ¹³ Vyvediem ich spomedzi národov, pozbieram ich z krajín, privediem ich na vlastnú pôdu a budem ich pásť po vrchoch Izraela, pri potôčkoch a všetkých bydliskách krajiny. ¹⁴ Po najhornejších pastvách ich budem pásť, na vrchoch izraelského pohoria budú ich nivy, tam budú košiarit' na výbornom trávniku. Budú sa pásť na záživnej paši, po vrchoch Izraela. ¹⁵ Sám budem pásť svoje ovce a sám ich dám do košiaru, hovorí Pán, Boh. ¹⁶ Stratené vyhľadám, odohnané zavrátim, poranené obviažem, nemocné posilním, vykrmené a nemocné ochránim a budem ich pásť svedomito.

¹⁷ Vy však, ovečky moje! Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja súdim medzi ovcou a ovcou, medzi baranmi a capmi. ¹⁸ Málo vám je, že ste vypásli najlepšiu pašu a zvyšok svojej paše šliapete nohami? Že ste pili čistučkú vodu a ostatok mútite nohami? ¹⁹ Takže moje ovce mali spásať, čo ste pošliapali nohami, a mali piť, čo ste zamútili nohami? ²⁰ Preto k vám takto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja sám súdim medzi ovcou tučnou a ovcou chudou. ²¹ Pretože ste všetky slabé bokmi a plecami odtískali a klali rohami, až kým ste ich nevyhnali von, ²² nuž ochránim svoje ovce, že nebudú viac napospas a rozsúdím medzi ovcou a ovcou.

Dobry pastier. - ²³ I postavím nad ne jedného pastiera, ktorý ich bude pásť: svojho sluha, Dávida; on ich bude pásť, on im bude pastierom. ²⁴ Ja, Pán im budem Bohom a môj sluha Dávid bude medzi nimi kniežaťom; ja, Pán to hovorím. ²⁵ Uzavriem s nimi zmluvu pokoja a odstránim zo zeme divú zver, takže budú v bezpečí bývať na púšti, i v horách môžu spávať. ²⁶ Urobím ich a okolie svojho pahorku požehnaním, v príhodnom čase spustím dážď, bude to požehnaný lejak. ²⁷ Poľné stromy budú rodiť svoje ovocia a zem vydá svoju úrodu; na svojej pôde budú v bezpečí. A zvedia, že ja som Pán, keď dolámem ihlice ich jarma a vyslobodím ich z rúk tých, čo ich zotročovali. ²⁸ Nebudú už viac korisťou národov ani ich nebude žrať zver zeme, budú bývať v bezpečí, nik ich neodstraší. ²⁹ Vzбудím im slávnú sadenicu a nebude v krajine nik, koho by sužoval hlad, a nebudú znášať potupovanie národov. ³⁰

Budú vedieť, že ja, Pán, ich Boh som s nimi, oni však, Izraelov dom, sú mojím ľudom, hovorí Pán, Jahve.³¹ Vy však, moje stádo, ovce mojej paše, ste ľudia a ja som váš Boh,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez35

XXXV. Proti vrchu Seir. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti vrchu Seir a prorokuj proti nemu. ³ Povedz mu: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, som proti tebe, vrch Seir, vystriem proti tebe svoju ruku a urobím ťa pustým a opusteným. ⁴ Z tvojich miest urobím zborenisko, ty však budeš spustnutý a budeš vedieť, že ja som Pán. ⁵ Pretože si prechovával večné nepriateľstvo a synov Izraela si vydal do moci meča v čase ich nešťastia, v čase krajnej viny, ⁶ preto, ako žijem - hovorí Pán, Jahve -, obrátim ťa na krv a krv ťa bude stíhať. Preto, že si nenávidel krv, krv ťa bude stíhať. ⁷ Vrch Seir obrátim na púšť a vyhubím z neho, čo odchádza i prichádza. ⁸ Jeho vrchy naplním prebodnutými: na tvojich kopcoch, v tvojich údoliach i vo všetkých tvojich riečiskách budú padať prebodnutí mečom. ⁹ Večnou pustatinou ťa urobím a tvoje mestá nebudú obývané; i budete vedieť, že ja, som Pán. ¹⁰ Pretože si povedal: „Oba národy a obe krajiny budú moje, opanujem ich,“ hoci tam bol Pán, ¹¹ preto, ako žijem, hovorí Pán, Jahve, urobím podľa tvojho hnevu a podľa tvojej žiarlivosti, akou si vo svojej nenávisti nakladal s nimi, a dám sa im poznať, keď ťa budem súdiť. ¹² Budeš teda vedieť, že ja som Pán. Počul som všetky tvoje rúhania, ktoré si vyriekol proti vrchom Izraela: „Pusté sú, nám sa dostali za pokrm.“ ¹³ A svojimi ústami ste sa vyvyšovali nado mňa, kopili ste proti mne svoje reči, ja som to počul. ¹⁴ Toto hovorí Pán, Jahve: Keď sa bude radovať celá zem, teba urobím pustatinou. ¹⁵ Ako si sa radoval nad dedičstvom Izraelovho domu, lebo bol pustý, tak naložím s tebou; budeš pustý, vrch Seir a celý Edom; i budú vedieť, že ja som Pán.

Ez36

XXXVI. Požehnanie vrchov Izraela. - ¹ A ty, syn človeka, prorokuj o vrchoch Izraela a povedz: Vrchy Izraela, čujte slovo Pánovo. ² Toto hovorí Pán, Jahve: Pretože nepriateľ hovoril proti vám: „Ha, večné výšiny sa stali naším majetkom,“ ³ preto prorokuj a hovor: Toto hovorí Pán, Jahve: Preto, len preto, že okolití túžia a dychtia po vás, aby ste boli majetkom ostatných národov a dostali ste sa na hrot jazyka a do rečičiek ľudí, ⁴ preto, vrchy Izraela, čujte slovo Pána, Jahveho: Toto hovorí Pán, Jahve, vrchom a kopcom, riečiskám a údoliam, pustým zboreniskám a osamelým mestám, ktoré sa stali korisťou a posmechom ostatným okolitým národom. ⁵ Nuž toto hovorí Pán, Jahve: Veru v zápale svojej horlivosti hovoril som proti ostatným národom a proti celému Edomu, lebo si s celou radosťou srdca a pohrdaním duše urobil moju krajinu svojím majetkom, aby ňou vládli a vykoristili ju. ⁶ Preto prorokuj o krajine Izraela a povedz vrchom a kopcom, riečiskám a údoliam: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, hovoril som vo svojej horlivosti a prchlivosti, lebo ste znášali opovrhnutia národov. ⁷ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Ja som zdvihol svoju ruku: veruže národy, ktoré sú okolo vás, samy ponесú svoju hanbu.

⁸ Vy však, vrchy Izraela, vyžeňte svoje ratolesti a prineste svoje ovocie pre môj ľud, Izrael, lebo je blízky ich príchod. ⁹ Lebo, hľa, ja som pri vás a obrátim sa k vám;

obrobia vás a zasejú vás.¹⁰ I rozmnožím na vás ľudí, úplný dom Izraela. Vtedy budú mestá obývané a zboreniská sa vybudujú.¹¹ Rozmnožím na vás ľudí i zvieratá, zveľadia sa a budú rodiť, zaľudním vás ako za pradávna, dám vám viac dobrôt ako v začiatkoch a budete vedieť, že ja som Pán.¹² Privediem na vás ľudí, svoj ľud, Izrael, budú tebou vládnuť a budeš im dedičstvom a viac ich už nepozbavíš detí.¹³ Toto hovorí Pán, Jahve: Pretože vám hovoria: „Ludojedom si, vlastný národ robíš bezdetným:“¹⁴ preto nebudeš viac jesť ľudí a nebudeš robiť svoj národ bezdetným, hovorí Pán, Jahve.¹⁵ A nedám ti viac počuť opovrhovanie národov; ani posmech kmeňov nebudeš viac znášať a svoj národ nebudeš viac robiť bezdetným,“ hovorí Pán, Jahve.

Budúca spása. - ¹⁶ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁷ „Syn človeka, Izraelov dom býval na svojej pôde, ale poškrvnil ju svojimi cestami a svojimi činmi. Ako mesačná nečistota boli predom mnou ich cesty.¹⁸ Vtedy som vylial na nich svoj hnev pre krv, ktorú vylievali v krajine a poškrvnili ju svojimi modlami.¹⁹ I rozhádzal som ich medzi národy, rozosiali sa po krajinách; podľa ich ciest a podľa ich skutkov som ich súdil.²⁰ Tak sa dostali k národom. Kde prišli, znesväcovali moje meno, lebo sa o nich hovorilo: „To je Pánov ľud, ale vytiahli z jeho krajiny.“²¹ I zľutoval som sa pre svoje sväté meno, ktoré synovia Izraela znesväcovali u národov, ku ktorým prišli.²² Preto povedz Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Nie kvôli vám budem konať, dom Izraela, ale pre svoje sväté meno, ktoré ste znesväcovali u národov, ku ktorým ste prišli.²³ Posväťím svoje veľké meno, znesväcované u národov, ktoré ste znesväcovali uprostred nich; i budú národy vedieť, že ja som Pán - hovorí Pán, Jahve -, keď na vás pred ich očami ukážem, že som svätý.²⁴ I vezmem vás z národov a pozbieram vás zo všetkých krajín a zavediem vás na vlastnú pôdu.²⁵ Potom budem na vás kropiť čistú vodu, že sa očistíte; od všetkých vašich škvrn a od všetkých vašich modiel vás očistím.²⁶ A dám vám nové srdce a nového ducha vložím do vás; odstránim z vášho tela kamenné srdce a dám vám srdce z mäsa.²⁷ Svojho ducha vložím do vášho vnútra a spôsobím, že budete kráčať podľa mojich nariadení, zachovávať moje výroky a plniť ich.²⁸ Budete bývať v krajine, ktorú som dal vašim otcom, a budete mojim ľuďom a ja budem vaším Bohom.²⁹ Vyslobodím vás zo všetkých vašich nečistôt. I privolám obilie a rozmnožím ho a nedopustím na vás hlad.³⁰ Rozmnožím ovocie stromov a úrodu poľa, aby ste už neznášali hanbu hladu medzi národmi.³¹ Vtedy si spomeniete na svoje zlé cesty a na svoje skutky, ktoré neboli dobré; a vám samým sa budú hnušiť vaše hriechy a vaše ohavnosti.³² Nie kvôli vám budem konať - hovorí Pán, Jahve vezmite to na vedomie! Hanbite a červenajte sa pre svoje cesty, dom Izraelov!

³³ Toto hovorí Pán, Jahve: Vtedy, keď vás očistím od všetkých vašich hriechov, zaľudním mestá, zboreniská sa zbudujú³⁴ a obrobia spustnutú zem, ktorá bola púšťou v očiach každého, kto prechádzal.³⁵ I budú hovoriť: Táto zem; ktorá bola pustá, je ako záhrada Eden a mestá, ktoré boli zborené, spustnuté a zrúcané, sú zbudované, obývané.³⁶ A národy, ktoré vstanú okolo, budú vedieť, že ja, Pán, som zbudoval, čo bolo zrúcané a vysadil som, čo bolo spustnuté; ja, Pán, som povedal a splnil.

³⁷ Toto hovorí Pán, Jahve: Ešte sa dám domu Izraela uprosiť, aby som im urobil toto: rozmnožím ich ľudí ako stádo.³⁸ Ako sväté stádo, ako stádo Jeruzalema na jeho sviatky, tak budú zborené mestá preplnené stádom ľudí a budú vedieť, že ja som Pán.“

XXXVII. Videnie kostí. - ¹ Vzniesla sa nado mňa ruka Pána, vyviedol ma v Pánovom duchu a postavil ma uprostred údolia, ktoré bolo plné kostí. ² I viedol ma zôkol-vôkol popri nich, bolo ich na povrchu údolia veľmi mnoho a boli celkom zoschnuté. ³ A riekol mi: „Syn človeka, ožijú tieto kosti?“ Odpovedal som: „Pane, Bože, to ty vieš.“ ⁴ Povedal mi: „Prorokuj o týchto kostiach a povedz im: Suché kosti, počujte slovo Pánovo: ⁵ Toto hovorí Pán, Boh, týmto kostiam: Hľa, ja vložím do vás ducha, že ožijete! ⁶ Pokladiem na vás žily, poobkladám vás mäsom, obtiahnem vás kožou, vložím do vás ducha, že ožijete a dozviete sa, že ja som Pán.“

⁷ Prorokoval som teda, ako som dostal rozkaz. A kým som prorokoval, zaznel hlas a strhol sa lomoz: kosti sa zbližovali, každá kosť k svojmu stavcu. ⁸ Videl som, ako sa na ne uložili žily a mäso a na povrchu sa im natiahla koža, ale ducha v nich nebolo! ⁹ I prehovoril ku mne: „Prorokuj o duchu, prorokuj, syn človeka; prehovor k duchu: Toto hovorí Pán, Boh: Duchu, príd' od štyroch vetrov a ovej týchto pozabíjaných, nech ožijú!“ ¹⁰ Prorokoval som teda, ako mi rozkázal; vtom vstúpil do nich duch a ožili. I postavili sa na nohy, vojsko nadmieru veľké.

¹¹ Nato mi povedal: „Syn človeka, tieto kosti, to je celý Izraelov dom. Oni hovoria: „Zoschli nám kosti, nádej nám odumrela, sme vykynožení.“ ¹² Preto prorokuj a povedz im: Toto hovorí Pán, Boh: Hľa, ja pootváram hroby, vyvediem vás z hrobov, ľud môj a vovediem vás do izraelskej krajiny. ¹³ I budete vedieť, že ja som Pán, keď vám pootváram hroby a povyvádzam vás z hrobov, ľud môj. ¹⁴ Vložím do vás svojho ducha, že ožijete, a dám vám odpočinúť na vlastnej pôde. A budete vedieť, že ja, Pán som to riekol a splnil,“ hovorí Pán.

Zjednotenie dvoch krajín národa. - ¹⁵ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁶ „A ty, syn človeka, vezmi si drevo a napíš naň: „Júdovo a jeho spojencov, synov Izraela.“ A vezmi druhé drevo a napíš naň: „Jozefovo - drevo Efraima - a jeho spojencov, celého domu Izraela.“ ¹⁷ A spoj ich vzájomne v jedno drevo, aby boli jedným v tvojej ruke. ¹⁸ A keď sa ťa synovia tvojho ľudu budú vypytovať: „Neoznámíš nám, čo tým chceš?“, ¹⁹ povedz im: Toto vraví Pán, Jahve: Hľa, ja vezmem Jozefovo drevo, ktoré je v Efraimovej ruke, a s ním spojené kmene Izraela, zložím ich spolu s drevom Júdovým a urobím z nich jedno drevo; jedným sa stanú v mojej ruke. ²⁰ Drevá, na ktoré píšeš, nech sú v tvojich rukách pred ich očami. ²¹ A hovor im: toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja vezmem Izraelových synov spomedzi národov, medzi ktoré išli, pozbieram ich zo všetkých strán a privediem ich na ich zem. ²² A urobím ich jedným národom v krajine, na vrchoch Izraela; všetci budú mať jedného kráľa za panovníka, už nebudú viac dvoma národmi, ani viac nebudú rozdelení na dve kráľovstvá. ²³ Ani sa viac nebudú poškrňovať svojimi modlami, svojimi ohavnosťami a všelijakými svojimi hriechmi, vyslobodím ich zo všetkých sídiel, v ktorých sa prehrešili, očistím ich a budú mojím ľuďom, ja však budem ich Bohom. ²⁴ Môj sluha Dávid bude nad nimi kráľom a všetci budú mať jedného pastiera; budú kráčať podľa mojich výrokov, budú zachovávať moje nariadenia a budú ich prevádzať. ²⁵ Budú bývať v krajine, ktorú som dal ich sluhovi Jakubovi, v ktorej bývali vaši otcovia. V nej budú bývať oni, ich deti a ich detné deti naveky a môj sluha Dávid im bude kniežaťom naveky. ²⁶ Potom s nimi uzavriem zmluvu pokoja; bude to s nimi zmluva večná, dám sa im rozmnožiť a svoju svätyňu umiestim uprostred nich. ²⁷ Môj príbytok bude nad nimi a budem ich Bohom, oni však budú mojím ľuďom. ²⁸ Vtedy budú vedieť, národy, že ja som Pán, ktorý posväcuje Izrael, keď bude moja svätyňa uprostred nich naveky.“

Proroctvá proti Gogovi

Ez38

XXXVIII. Prvé proroctvo. - ¹ Pán prehovoril ku mne takto: ² „Syn človeka, obráť si tvár proti Gogovi v krajine Magog, veľkniežaťu Mosocha a Tubala, a prorokuj proti nemu. ³ Povedz: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja som proti tebe, Gog, veľknieža Mosocha a Tubala. ⁴ Zavrátim ťa a dám ti krúžky do čeluste, tak vyvediem teba i celé tvoje vojsko, kone i jazdcov, všetkých v plnom výstroji, veľký zástup so štítmami a pavézami, všetkých, čo sa chápu meča. ⁵ Peržania, Etiópci a Pút sú s nimi, všetci so štítom a prilbou. ⁶ Gomer a všetky jeho tlupy, dom Togormu, končiny severu i všetky jeho tlupy; mnohé národy sú s tebou. ⁷ Chystaj sa a zbroj ty i celý tvoj zástup, ktorý sa zhromaždil k tebe, a budeš im veliteľom. ⁸ Po mnohých dňoch dostaneš rozkaz, na konci rokov prídeš do krajiny vrátenej od meča, zhromaždenej z mnohých národov na vrchoch Izraela, ktoré boli ustavične spustnuté; z národov bola vyvedená, všetci bývajú v bezpečí. ⁹ Potom vystúpiš, prídeš ako víchrica, budeš ako oblak, aby si pokryl zem, ty i všetky tvoje tlupy a mnohé národy s tebou.

¹⁰ Toto hovorí Pán, Jahve: V ten deň ti prídu na myseľ veci, vyhátaš si zlý plán ¹¹ a povieš: „Pôjdem proti krajine bez ohrád pôjdem proti pokojným, ktorí bývajú v bezpečí, všetci bývajú na miestach bez múrov a nemajú závory ani dvere, ¹² aby si koristil korisť a plienil plen, aby si vystrel ruku proti zaľudneným zboreniskám a proti ľudu zhromaždenému z národov, ktorý získal imanie a majetok a bývajú v prostriedku zeme. ¹³ Sába, a kupci Taršišu a všetci jeho levi ti budú vravieť: „Prichádzaš koristiť korisť? Zhromaždil si zástup, aby si plienil plen? Aby si odniesol striebro a zlato? Aby si zobral imanie a majetok?“ ¹⁴ Preto prorokuj, syn človeka a povedz Gogovi: Toto hovorí Pán, Jahve: Vari sa nezdvihneš v ten deň, keď bude môj ľud, Izrael, bývať v bezpečí? ¹⁵ Prídeš zo svojho sídla, z končín severu, ty a s tebou mnohé národy, všetko jazdci na koňoch, veľký zástup a početné vojsko. ¹⁶ A vystúpiš proti môjmu ľudu, Izraelu, ako oblak, aby si zakryl zem. Bude to na konci dní, vtedy ťa privediem proti svojej krajine, aby ma poznali národy, keď pred ich očami na tebe, Gog, ukážem, že som svätý.

¹⁷ Toto hovorí Pán, Jahve: Si to ty, o kom som hovoril v dávnych dňoch prostredníctvom svojich sluhov, prorokov Izraela, ktorí v tých dňoch roky prorokovali, že ťa privediem proti nim? ¹⁸ V ten deň však, v deň príchodu Goga na izraelskú pôdu - hovorí Pán, Jahve -, vzblčí mi tvár hnevom. ¹⁹ A vo svojej žiarlivosti, v ohni svojej prchlivosti hovorím: Veruže v ten deň bude v krajine Izraela veľké zemetrasenie. ²⁰ Vtedy sa budú predo mnou triasť ryby mora a vtáci nebies, zverina poľa a všetky plazy, ktoré sa plazia po zemi, i všetci ľudia, čo sú na zemi; zrúcajú sa vrchy, popadajú bralá a každý múr sa zvalí na zem. ²¹ I zavolám na celom svojom pohorí proti nemu meč - hovorí Pán, Jahve -, muž proti mužovi obráti meč. ²² Budem sa s ním pravotiť pomocou moru a krvi; záplave dažďa, kameňom krupobitia, ohňu a síre dám padať naň, na jeho tlupy a na mnohé národy, ktoré sú s ním. ²³ Zvelebím, posväťm a oslávim sa pred očami mnohých národov a budú vedieť, že ja som Pán.

Ez39

XXXIX. Druhé proroctvo proti Gogovi. - ¹ A ty, syn človeka, prorokuj proti Gogovi a vrav: Toto hovorí Pán, Jahve: Hľa, ja som proti tebe, Gog, veľknieža Mosocha a

Tubala! ² Zavrátim ťa a budem ťa viesť. Vyvediem ťa z končín severu a zavediem ťa na vrchy Izraela. ³ Z ľavej ruky ti vyrazím luk a z pravej ruky ti vypichnem šípy. ⁴ Na vrchoch Izraela padneš ty i početné národy; ktoré sú s tebou. Dravým vtákom, rozličným okrídlencom a zverom poľa ťa dám za pokrm. ⁵ Padneš na otvorenom poli, pretože ja som prehovoril, hovorí Pán, Jahve.

⁶ Vtedy pošlem oheň na Magoga a na tých, čo bývajú v bezpečí na pobrežiach, i budú vedieť, že ja som Pán. ⁷ Svoje sväté meno zjavím uprostred svojho ľudu Izraela a nedám viac znesväcovať svoje sväté meno; i budú vedieť, že ja som Pán, Svätý v Izraeli. ⁸ Hľa, príde a stane sa to, hovorí Pán, Jahve. To je deň, o ktorom som hovoril. ⁹ Vtedy vyrazia obyvatelia izraelských miest, zažnú a spália výstroj, štíty, pavézy, kuše, šípy, ručné kyje a kopije; sedem rokov budú nimi zakladať oheň. ¹⁰ Nebudú nosiť drevo z poľa ani nebudú vyťínať v horách, pretože budú klásť oheň výstrojom. Vtedy vykoristia tých, čo ich vykoristili, a vyplienia tých, čo ich plienili, hovorí Pán, Jahve.

¹¹ V ten deň dám Gogovi významné miesto na hrob v Izraeli, Údolie priechodu východne od mora. Zhrozia sa tam cestujúci; pochovajú tam Goga i celý jeho zástup a nazvú ho údolie Gogovho zástupu. ¹² Pochová ich Izraelov dom, aby za sedem mesiacov očistili krajinu. ¹³ Pochová ich všetok ľud krajiny a bude im to na chválu v deň, keď sa oslávim, hovorí Pán, Jahve.

¹⁴ Vyberú stálych mužov, ktorí poprechodia krajinu a budú pochovávať pútnikov a tých, čo ostali na povrchu zeme, aby ju očistili. ¹⁵ Oni budú prechádzať krajinou, a keď uvidia ľudskú kosť, vytýčia pri nej znak, kým ju hrobári nepochovajú v Údolí Gogovho zástupu. ¹⁶ Aj meno mesta je Amon. Zem však bude očistená.

¹⁷ Ty však, syn človeka! Toto hovorí Pán, Jahve: Povedz vtákom rôznych druhov a rozličným zverom poľa: Zhromaždite sa a poďte; zíd'te sa zo všetkých strán na obeť, ktorú vám ja pripravím; na veľkú obeť na vrchoch Izraela. Budete jesť mäso a piť krv. ¹⁸ Mäso hrdinov budete jesť a krv kniežat zeme budete piť; sú to všetko barani, baránkovia, capi a tuční býci Bášanu. ¹⁹ Najete sa tuku dosýta a napijete sa krvi do opojenia z obety, ktorú vám pripravím. ²⁰ A nasýtite sa pri mojom stole z koní a jazdcov, z hrdinov a rozličných bojovníkov; hovorí Pán, Jahve.

²¹ Zanesiem svoju slávu medzi národy a uvidia všetky národy môj súd, ktorý prevediem, a moju ruku, ktorú na nich položím. ²² A dom Izraela bude vedieť, že ja som Pán, ich Boh od toho času i naďalej.

²³ Národy budú vedieť, že Izraelov dom bol zajatý pre svoje hriechy, pretože sa mi spreneverili; skryl som si pred nimi tvár a vydal som ich do ruky ich nepriateľa, takže všetci padli pod mečom. ²⁴ Naložil som s nimi podľa ich nečistoty a ich hriechov a skryl som si pred nimi tvár.

²⁵ Preto takto hovorí Pán, Jahve: Teraz obrátim osud Jakuba a zmilujem sa nad celým domom Izraela a horliť budem za svoje meno. ²⁶ A ponesú svoju hanbu a svoju spreneveru, ktorou sa mi spreneverili, keď budú v bezpečí bývať na svojej pôde a nik ich nevydesí, ²⁷ keď ich privediem späť od národov a pozbieram ich z krajín ich nepriateľov a pred očami početných národov ukážem na nich, že som svätý. ²⁸ Vtedy budú vedieť, že ja som Pán, ich Boh, pretože som ich dal do zajatia medzi národy, ale pozbieral som ich do krajiny a nikoho z nich som tam nenechal. ²⁹ A už nikdy neskryjem pred nimi svoju tvár, pretože vylejem svojho ducha na Izraelov dom,“ hovorí Pán, Jahve.

XL. Zjavenie. - ¹ V dvadsiatom piatom roku nášho zajatia, na začiatku roka, desiaty deň mesiaca v štrnástom roku po páde mesta, práve v ten deň vzniesla sa na mňa Pánova ruka a zaviedla ma ta. ² V božských videniach ma zaviedol do izraelskej krajiny a postavil ma na veľmi vysoký vrch, na ktorom od juhu bola akoby stavba mesta. ³ Priviedol ma ta a hľa, bol tam muž, ktorého výzor bol ako výzor kovu; v ruke mal plátennú šnúru a meračskú palicu. Stál v bráne. ⁴ Ten muž mi hovoril: „Syn človeka, svojimi očami pozeraj a ušami počúvaj, svoju myseľ však upri na všetko, čo ti ja ukážem, lebo si bol sem privedený, aby sa ti to ukázalo. Všetko, čo uvidíš, oznám Izraelovmu domu!“

Nový chrám. Vonkajšie nádvorie. - ⁵ A hľa, zvonku vôkol domu bol múr. Muž mal v ruke meračskú palicu, šesť lakt'ovú - po lakti a dlani. Premeral hrúbku múru: siaha; i výšku: jedna siaha. ⁶ Potom išiel k bráne, ktorá bola obrátená smerom na východ, a vystúpil po jej schodoch, premeral prah brány: jedna siaha šírky. (Prvý prah šírky na jednu siahu.) ⁷ Izbička mala jednu siahu dĺžky a jednu siahu šírky a medzi izbičkami päť lakt'ov. Prah brány pri bránovej predsieni zvnútra: jedna siaha. ⁸ (Potom premeral bránovú predsieň zvnútra: jedna siaha.) ⁹ A premeral predsieň brány: osem lakt'ov. Predsieň brány však bola zvnútra. ¹⁰ V bráne, smerujúcej na východ, boli tri izbičky na jednej a tri na druhej strane. Všetky tri boli rovnakej miery a rovnakej miery boli aj piliere z jednej i z druhej strany. ¹¹ Nato premeral šírku bránového otvoru: desať lakt'ov. Dĺžka brány trinásť lakt'ov. ¹² A okraj pred izbičkami: jeden lakteť z jednej i druhej strany; izbičky však mali šesť lakt'ov z jednej a šesť lakt'ov z druhej strany. ¹³ Premeral bránu od strechy jednej po strechu druhej izbičky: šírka dvadsaťpäť lakt'ov. Dvere boli proti dverám: ¹⁴ Piliere urobili na šesťdesiat lakt'ov. Pri pilieroch bolo dookola nádvorie brány. ¹⁵ Od vchodu brány až po vnútornú bránovú predsieň: päťdesiat lakt'ov. ¹⁶ Zvnútra brány dookola boli šikmé okná k izbičkám a ich pilierom, takisto boli okná dookola na predsieni. Na pilieroch boli palmy.

¹⁷ Potom ma zaviedol do vonkajšieho nádvorcia a hľa, tam boli cely a kamenná dlažba, urobená vôkol po nádvorí. Na dlažbe bolo tridsať ciel. ¹⁸ Dlažba bola bokom od brán po ceľ ich dĺžke; to bola spodná dlažba. ¹⁹ Premeral šírku od priečelia dolnej brány až po prednú časť vnútorného nádvorcia zvonku: sto lakt'ov od východu a severu. ²⁰ I bránu, ktorá bola obrátená na sever k vonkajšiemu nádvoriu, premeral po dĺžke i šírke. ²¹ Jej izbičky - po tri z jednej i druhej strany -, jej piliere i jej predsieň mali tie isté rozmery ako v prvej bráne; jej dĺžka bola päťdesiat lakt'ov a jej šírka dvadsaťpäť lakt'ov. Jej okná, jej predsieni a jej palmy boli podľa miery brány, obrátenej smerom na východ. Vystupovalo sa k nej po siedmich stupňoch, predsieň mala zvnútra. ²³ Oproti severnej a východnej bráne bola aj brána do vnútorného nádvorcia. A od brány po bránu namerl sto lakt'ov.

²⁴ Potom ma viedol smerom na juh a hľa, smerom na juh bola brána. I premeral jej piliere i jej predsieň, podľa tých istých rozmerov. ²⁵ Sama, i jej predsieň mala dookola okná podobné spomenutým oknám; päťdesiat lakt'ov bola jej dĺžka a dvadsaťpäť lakt'ov jej šírka. ²⁶ Sedem stupňov tvorilo výstup k nej, zvnútra mala predsieň a na pilieroch mala z jednej i druhej strany po jednej palme. ²⁷ Smerom na juh bola i brána do vnútorného nádvorcia; smerom na juh od brány po bránu namerl sto lakt'ov.

Vnútorné nádvorie. - ²⁸ Nato ma cez južnú bránu zaviedol do vnútorného nádvorcia a premeral južnú bránu podľa tých istých rozmerov. ²⁹ Jej izbičky, jej piliere

i jej predsieň mali tie isté rozmery. Mala tiež ako aj je predsieň, dookola okná. Bola päťdesiat lakt'ov dlhá a dvadsaťpäť lakt'ov široká.³⁰ (Dookola boli predsieni dvadsaťpäť lakt'ov dlhé a päť lakt'ov široké.)³¹ Predsieň mala do vonkajšieho nádvoría, na jej pilieroch boli palmy a výstup k nej tvorilo osem schodov.

³² Potom ma zaviedol do vnútorného nádvoría smerom na východ a premeral bránu podľa tých istých rozmerov.³³ Jej izbičky, jej piliere a jej predsieň mali tie isté rozmery. Mala ako aj jej predsieň dookola okná. Bola päťdesiat lakt'ov dlhá a dvadsaťpäť lakt'ov široká.³⁴ Jej predsieň bola do vonkajšieho nádvoría; na jej pilieroch boli z jednej i druhej strany palmy a pre výstup k nej bolo osem schodov.

³⁵ Nato ma zaviedol k severnej bráne a odmeral podľa tých istých rozmerov³⁶ jej izbičky, jej piliere i jej predsieň. Dookola mala okná. Dĺžka bola päťdesiat a šírka dvadsaťpäť lakt'ov.³⁷ Jej predsieň bola do vonkajšieho nádvoría; na jej pilieroch boli z jednej i druhej strany palmy a pre výstup k nej bolo osem schodov.

³⁸ Bola tam cela, ktorej vchod bol pri pilieroch; tam oplakujú celopal.³⁹ V predsieni brány boli dva stoly z jednej a dva stoly z druhej strany, na ktorých zabíjali celopaly, obety za hriech a za previnenie.⁴⁰ Aj na vonkajšej strane, severne od toho, kto vystupoval ku vchodu brány, boli dva stoly a na druhej strane predsieni brány tiež dva stoly.⁴¹ Štyri stoly pri tejto a štyri stoly pri tamtej stene brány - osem stolov, na ktorých zabíjali.⁴² A štyri stoly z kvádrových kameňov pre celopaly, poldruha lakt'a dlhé, poldruha lakt'a široké a lakeť vysoké; na ne kládli nástroje, ktorými zabíjali celopaly a žertvy. Zvnútra dookola boli okraje na jednu dľaň (široké). Na stoloch bolo obetné mäso.

⁴⁴ Na vonkajšej strane vnútornej brány boli dve cely vo vnútornom nádvorí; jedna pri stene severnej brány, hľadala na juh; druhá, pri stene južnej brány, hľadala na sever.⁴⁵ I vrazil mi: „Táto cela, obrátená na juh, je pre kňazov, ktorí konajú v chráme strážnu službu.“⁴⁶ Cela obrátená na sever je pre kňazov, ktorí konajú službu pri oltári. Sú to Sadokovi synovia; oni sa spomedzi synov Léviho približujú k Pánovi, aby mu slúžili.“⁴⁷ Nato premeral nádvorie: dĺžku sto lakt'ov a šírku päťdesiat lakt'ov do štvorca. Oltár bol pred chrámom.

Chrám. - ⁴⁸ Potom ma zaviedol k predsieni chrámu, premeral rámy brány predsieni: päť lakt'ov z jednej a päť lakt'ov z druhej strany. Šírka brány bola štrnásť lakt'ov a postranné múry brány tri lakte z jednej a tri lakte z druhej strany.⁴⁹ Dĺžka predsieni bola dvadsať lakt'ov a šírka dvanásť lakt'ov; vystupovalo sa k nej po desiatich schodoch. Na pilieroch boli stĺpy, jeden z jednej a jeden z druhej strany.

Ez41

XLI. ¹ Potom ma zaviedol do chrámu a odmeral rámy dverí: šesť lakt'ov hrúbky z jednej a šesť lakt'ov hrúbky z druhej strany bola hrúbka rámu.² Šírka vchodu desať lakt'ov, múry vchodu však päť lakt'ov z jednej a päť lakt'ov z druhej strany. Potom premeral jeho dĺžku štyridsať lakt'ov a šírka dvadsať lakt'ov.³ Vstúpil dovnútra a premeral rám vchodu dva lakte a vchod šesť lakt'ov, šírku múrov sedem lakt'ov na jednej a sedem lakt'ov na druhej strane.⁴ Premeral jeho dĺžku dvadsať lakt'ov a šírku dvadsať lakt'ov. I povedal mi: „Toto je veľsvätyňa.“⁵ Nato odmeral múr domu šesť lakt'ov a šírku postrannej stavby štyri lakte okolo celého múru.⁶ Bočné miestnosti: tri miestnosti boli nad sebou, a to tridsať ráz. Dookola boli na múre chrámu výstupky pre bočné miestnosti, aby boli upevnené, a pritom neboli zapustené do múrov chrámu.⁷ Šírka bočných miestností sa dookola nahor stále zväčšovala, podľa toho, ako sa nahor

zužoval múr okolo celého domu. Preto sa zvnútra rozširovali nahor, z dolnej sa vychádzalo do hornej cez prostrednú.⁸ Pri chráme som videl dookola vyvýšeninu. Základy postranných stavieb boli plná siaha, to jest šesť lakt'ov.⁹ Hrúbka vonkajšieho múru prístavby bola päť lakt'ov. Voľný priestor bol medzi postrannými miestnosťami¹⁰ a medzi celami vôkol dvadsať lakt'ov široký okolo celého domu.¹¹ Dvere prístavby viedli na voľný priestor; jedny dvere smerom na sever, druhé dvere smerom na juh. Šírka priestoru bola dookola päť lakt'ov.

Budova, ktorá bola za ohradeným priestorom na západ, bola sedemdesiat lakt'ov široká; múr budovy bol päť lakt'ov hrubý dookola; jej dĺžka bola deväťdesiat lakt'ov.¹³ I premeral dom sto lakt'ov dĺžky; ohradený priestor a budova i jej múr sto lakt'ov dĺžky.¹⁴ Šírka prednej strany domu a ohradeného miesta na východ sto lakt'ov.¹⁵ Potom premeral dĺžku budovy pred ohradeným miestom, ktoré bolo za ňou, i jej múry z jednej i druhej strany sto lakt'ov. A vnútorný chrám ako i predsieň¹⁶ mali prahy, šikmé okná, stĺporadia okolo troch priestorov; pred prahom bola drevená dlažba dookola. A od zeme až po okná ..., okná však boli zamrežované.¹⁷ Ponad dvere až k vnútornému priestoru, i navonok po celom múre dookola zvnútra i zvonku boli polia.¹⁸ A boli porobené cherubi a palmy: palma bola medzi cherubom a cherubom, cherubi však mali po dve tváre.¹⁹ Tvár človeka bola oproti palme z jednej a tvár leva oproti palme z druhej strany. Bolo to vyhotovené dookola po celom dome.²⁰ Od podlahy až nad dvere boli na múre chrámu vyhotovené cherubi a palmy.²¹ Krídla chrámových dverí mali podobu štvorca.

Pred svätyňou bolo čosi, čo malo výzor²² dreveného oltára; tri lakte bola jeho výška a dva lakte jeho dĺžka. Mal svoje rohy a svoj podstavec; jeho steny boli z dreva. I vravel mi: „Toto je stôl, ktorý stojí pred Pánom.“²³ Chrám a svätyňa mali dvoje dverí.²⁴ Každé dvere mali po dve krídla, po dve otáčavé krídla; dve mali jedny dvere a dve mali druhé dvere.²⁵ A na nich, na dverách chrámu, boli urobené cherubi a palmy, ako boli vyhotovené na múroch, preto boli zvonku na predsieni hrubšie drevá.²⁶ Šikmé obloky a palmy boli z jednej i druhej strany na bočných múroch predsieni, na prístavbách chrámu a na hradách.

XLII. Stavby v nádvořiach. - ¹ Potom ma zaviedol do vonkajšieho nádvorja po ceste smerom na sever a viedol ma k cele, ktorá bola pred ohradeným priestorom a pred zadnou budovou na sever.² Na pozdĺžnej strane, na strane severnej, sto lakt'ov a šírka päťdesiat lakt'ov.³ Pri dvadsiatich lakt'och vnútorného nádvorja a pri kamennej dlažbe nádvorja vonkajšieho bola galéria oproti galérii na tri poschodia.⁴ Pred celami viedla dovnútra desať lakt'ov široká chodba; chodník sto lakt'ov dlhý, ktorého dvere boli na sever.⁵ Horné cely boli skrátene, pretože im galérie uberali viac než dolným a stredným budovám.⁶ Lebo boli trojposchodové, a nemali stĺpy, podobné stĺpom v nádvoři, preto uberali spodným a stredným od podlahy.⁷ Bol tam i múr, ktorý tiahol vonku povedľa cieľ smerom k vonkajšiemu nádvoři popred cely; jeho dĺžka bola päťdesiat lakt'ov.⁸ Lebo cely, ktoré ležali pri vonkajšom nádvoři, boli päťdesiat lakt'ov dlhé, tie však, čo boli oproti chrámu, sto lakt'ov.⁹ Pod týmito celami bol vchod, keď sa k nim prichádzalo od východu z vonkajšieho nádvorja,¹⁰ na strane šírky múru nádvorja. Smerom na juh oproti ohradenému priestoru boli cely.¹¹ Pred nimi bola cesta podobne ako pri celách, ktoré boli smerom na sever i čo do dĺžky i čo do šírky, i čo do východov, zariadení a dverí;¹² také boli aj dvere cieľ, ktoré ležali

smerom na juh; dvere boli na začiatku cesty, tej cesty, čo bola pred múrom smerom na východ, keď, sa ta prichádzalo.

¹³ I povedal mi: „Cely severné a cely južné, ktoré sú pri ohradenom priestore, sú cely sväté; tam kňazi, ktorí sa približujú k Pánovi jedia svätosväté jedlá; tam sa ukladajú svätosväté veci: pokrmové obety, obety za hriech a za previnenie, lebo to miesto je sväté. ¹⁴ Keď ta kňazi vkročia, nemajú vychádzať zo svätyne na vonkajšie nádvorie, ale tam nech zložia rúcha, v ktorých vykonávali službu, lebo sú sväté; nech si oblečú iné rúcho, a tak nech idú ta, kde je ľud.“

Chrámový obvod. - ¹⁵ Keď dokončil vymeriavanie vnútorného domu, vyviedol ma cez bránu, ktorá bola obrátená na východ, a premeriaval dookola. ¹⁶ Meral meračskou siahou východnú stranu: päťsto siah podľa meračskej siahy. Potom sa obrátil ¹⁷ a meral severnú stranu: päťsto siah podľa meračskej siahy. Obrátil sa ¹⁸ a premeral južnú stranu: päťsto siah podľa meračskej siahy. ¹⁹ Obrátil sa na západnú stranu a meral: päťsto siah podľa meračskej siahy. ²⁰ Premeral ho na štyri strany. Dookola mal múr, dlhý päťsto a široký päťsto, aby oddeľoval sväté od obyčajného.

Ez43

XLIII. Posviacka chrámu. - ¹ Potom ma zaviedol k bráne. K bráne, ktorá bola obrátená smerom na východ. ² A hľa, velebnosť Izraelovho Boha prichádzala smerom od východu, jej hukot bol ako hukot veľkých vôd a zem sa jagala od jeho velebnosti. ³ Výzor zjavu, ktorý som videl, bol ako videnie, ktoré som mal, keď prichádzal spustošiť mesto; a podoby ako pri videní, ktoré som mal pri rieke Chobar. I padol som na tvár.

⁴ Pánova velebnosť vtiahla do domu cez bránu, ktorá bola obrátená smerom na východ. ⁵ Vtedy ma duch zdvihol a zanesol ma do vnútorného nádvorja; a hľa, dom bol naplnený Pánovou velebnosťou! ⁶ Vtedy som počul, že ktosi hovorí ku mne z domu - no muž stál pri mne. ⁷ I riekol mi: „Syn človeka, to je to miesto pre môj trón a miesto pre stopy mojich nôh; tu chcem bývať naveky uprostred Izraelových synov. Izraelov dom nech viac nepoškvrní moje sväté meno - ani oni, ani ich králi - svojimi smilstvami a mŕtvolami svojich kráľov, svojimi výšinami. ⁸ Keď stavali svoje prahy k môjmu prahu a svoje dvere vedľa mojich dverí tak, že len múr bol medzi mnou a medzi nimi, poškvrnili moje sväté meno svojimi ohavnosťami, ktoré páchali. Preto som ich strávil vo svojom hneve. ⁹ Teraz nech odstránia svoje smilstvá a mŕtvy svojich kráľov odo mňa, potom budem bývať uprostred nich naveky.

¹⁰ Ty však, syn človeka, opíš Izraelovmu domu chrám - nech sa zahanbia pre svoje viny -, jeho rozmery i jeho vzorec! ¹¹ A keď sa zahanbia pre všetko, čo popáchali, oznám im a opíš pred očami podobu domu, jeho zariadenie, jeho východy i vchody a celú jeho podobu, všetky jeho predpisy (celú jeho podobu) a celý jeho poriadok; nech zachovávajú celý jeho poriadok a všetky jeho predpisy a nech ich prevádzajú! ¹² Toto je zákon chrámu: Na temene vrchu má byť svätosvätou celá jeho oblasť; hľa, toto je zákon chrámu!“

¹³ A toto sú rozmery oltára v lakt'och - laket' obsahuje laket' a dlaň: jeho podstavec bol jeden laket' (vysoký) a jeden laket' široký; ohrádka na jeho okraji dookola bola na jednu piad'. A toto je výška oltára: ¹⁴ od podstavca na zemi až po spodnú ohradu dva lakte a šírka jeden laket'; a od malej ohrady až po veľkú ohradu štyri lakte a šírka laket'. ¹⁵ Ohnisko štyri lakte a od ohniska nahor boli štyri rohy. ¹⁶ Ohnisko malo dvanásť lakt'ov dĺžky pri dvanástich lakt'och šírky; jeho štyri strany

tvorili štvorec. ¹⁷ Ohrada bola štrnásť lakt'ov dlhá a štrnásť lakt'ov široká na všetkých štyroch stranách. Okraj okolo neho bol pol lakt'a a jeho podstavec dookola jeden laket'. Jeho schody boli obrátené na východ.

¹⁸ I riekol mi: „Syn človeka; toto hovorí Pán, Jahve: Toto sú predpisy oltára: Až ho zhotovia, aby na ňom obetovali celopaly a kropili naň krv, ¹⁹ dáš levitským kňazom, tým, čo sú zo Sadokovho potomstva, čo sa približujú ku mne - hovorí Pán, Jahve -, aby mi slúžili, mladého býčka na obetu za hriechy. ²⁰ I vezmeš z jeho krvi a dáš na štyri rohy oltára a na štyri uhly ohrady i na okraj dookola; tak ho očistíš, a uzmieriš. ²¹ Potom vezmeš býčka za hriech a spália ho na oddelenom mieste domu mimo svätyne. ²² Na druhý deň prinesú ako obetu za hriech bezchybného capa; nech očistia oltár, ako ho očistili býčkom. ²³ A keď dokončia očisťovanie, nech obetujú bezchybného mladého býčka a bezchybného barana zo stáda!

²⁴ Prived' ich pred Pána, kňazi nech ich posypú soľou a obetujú ich Pánovi ako celopaly. ²⁵ Sedem dní majú denne pripraviť capa za hriech; i mladého býčka a barana zo stáda - bezchybné ich majú pripraviť - ²⁶ po sedem dní a majú uzmierovať oltár, očisťovať ho a zasväcovať. ²⁷ A keď sa doplnia dni; na ôsmy deň a naďalej nech obetujú kňazi na oltári vaše celopaly a vaše pokojné obety a ja vás prijmem, hovorí Pán, Jahve.

Ez44

XLIV. Sluhovia svätyne. - ¹ Potom ma viedol naspäť cez vonkajšiu bránu svätyne, bola však zatvorená. ² A Pán mi riekol: „Táto brána bude zatvorená; neotvorí sa a nik cez ňu neprejde, lebo cez ňu vtiahol Pán, Boh Izraela; preto bude zatvorená. ³ Čo sa kniežaťa týka, pretože je knieža, môže sa v nej zdržovať, aby tam jedol chlieb pred Pánom. Nech prichádza smerom od predsiene brány a tou istou cestou nech odchádza!“

⁴ Potom ma viedol smerom k severnej bráne pred priechlie chrámu a videl som, že Pánova velebnosť naplnila Pánov chrám! I padol som na tvár. ⁵ Pán mi povedal: „Syn človeka, pozoruj a svojimi očami vid' a ušami počúvaj všetko, čo ti budem hovoriť o rozličných predpisoch chrámu a o jeho ustanoveniach a dávaj pozor, ako sa vchádza do chrámu cez všetky jeho východy. ⁶ A povedz vzbúrencom, Izraelovmu domu: Toto hovorí Pán, Jahve: Nech je už dosť rozličných vašich ohavností, dom Izraelov: ⁷ keď privádzate cudzincov s neobrezaným srdcom a neobrezaným telom, aby boli v mojej svätyni a ju, ktorá je mojím domom, znesvätili, keď obetujete môj pokrm, tuk a krv; všetkými svojimi ohavnosťami rušíte moju zmluvu. ⁸ A nezachovali ste službu mojej svätyne, ale na moju službu v mojej svätyni ste postavili strážcov.

⁹ Toto hovorí Pán, Jahve: Cudzinec s neobrezaným srdcom a neobrezaným telom nech vôbec nevkráča do mojej svätyne, nik z cudzincov, ktorí bývajú uprostred synov Izraela; ¹⁰ ale leviti, ktorí sa odo mňa vzdialili vtedy, keď Izrael blúdil, ktorí zablúdili odo mňa za svojimi modlami, tí musia niest' svoju vinu ¹¹ a musia v mojej svätyni slúžiť ako strážcovia pri bránach domu a ako obsluhovači domu. Oni budú zabíjať celopaly a žertvy za ľudí a budú pri nich stáť, aby ich obslúžili. ¹² Pretože im posluhovali pri ich modlách a boli synom Izraela osídrom na hriech, preto som si zdvihol proti nim ruku - hovorí Pán, Jahve - a ponesú svoju vinu. ¹³ Nesmú sa mi priblížiť, aby mi slúžili ako kňazi, a nepriblížia sa k ničomu, čo je mne sväté, k svätosvätým veciam, ale ponesú svoju hanbu a svoje ohavnosti, ktoré popáchali. ¹⁴

Urobím teda z nich sluhov na službu chrámu, pre všetky jeho práce a pre všetko, čo sa v ňom má robiť.

¹⁵ Levitskí kňazi však, Sadokovi synovia, ktorí zachovali službu v mojej svätyni, keď synovia Izraela zablúdili odo mňa, tí sa mi budú približovať, aby mi slúžili, a nech stoja predou mnou, aby mi obetovali tuk a krv, hovorí Pán, Jahve. ¹⁶ Oni vstúpia do mojej svätyně a pristúpia k môjmu stolu, aby mi slúžili, a budú pri mne vykonávať službu. ¹⁷ Keď však vkročia cez brány vnútorného nádvorja, oblečú si plátenné rúcha; vlna sa nesmie na nich dostať, keď budú vykonávať službu v bráne vnútorného nádvorja a v dome. ¹⁸ Plátenné turbany budú mať na hlavách a plátenné nohavičky budú mať okolo bedier; prepotenými sa nesmú opásať. ¹⁹ Keď však vystúpia do vonkajšieho nádvorja, vyzlečú si šaty, v ktorých konali službu, vložia ich do ciel svätyně a oblečú si iné šaty, aby svojím odevom neposvätili ľud. ²⁰ Hlavu si nesmú oholiť, ale ani dlhé vlasy pustiť; musia si hlavu slušne obstrihávať. ²¹ Keď kňaz vkročí do vnútorného nádvorja, vôbec nesmie piť víno. ²² Vdovu ani prepustenú si nesmú vziať za manželku, ale iba panny z potomstva Izraelovho domu alebo vdovu, ktorá zostala vdovou po kňazovi. ²³ Môj ľud majú učiť o rozdiel medzi svätým a obyčajným a ukázať im rozdiel medzi čistým a poškvrneným. ²⁴ Pri spore budú oni rozhodovať; majú ho rozsúdiť podľa mojich práv. Musia zachovávať moje príkazy a nariadenia pri všetkých mojich sviatkoch a zasväcovať moje soboty. ²⁵ K mŕtvemu človeku nesmú pristúpiť, poškvrnili by sa; smú sa poškvrniť iba pri otcovi, matke, synovi, dcére, bratovi a nevydatej sestre. ²⁶ Po očistení mu musia počítať sedem dní ²⁷ a keď vstúpia do vnútorného nádvorja, aby konal službu vo svätyni, nech prinesie svoju obeť za hriech, hovorí Pán, Jahve. ²⁸ Budú mať dedičstvo, ale ich dedičstvom budem ja. Majetok im v Izraeli nedajte, ja budem ich majetkom. ²⁹ Oni budú jesť pokrmové obety, obety za hriech a za previnenie a všetko, čo je v Izraeli zarieknuté, bude ich. ³⁰ Výber všetkých prvotín zo všetkého a všetky venované dary zo všetkého, zo všetkých vašich venovaní, budú patriť kňazom; a prvotinu svojej tľče dajte kňazovi, aby privolal na tvoj dom požehnanie. ³¹ Zdochlinu a čo roztrhali vtáky alebo zver, kňazi nesmú jesť vôbec.

Ez45

XLV. Majetky. - ¹ Keď budete rozdeľovať žrebom krajinu ako dedičstvo, darujte Pánovi dar, svätú čiastku zeme, dvadsaťpäťtisíc dlhú a dvadsaťtisíc širokú; tá bude vo svojom celom rozsahu dookola svätá. ² Z toho bude päťstokrát päťsto, štvorec zo všetkých strán, na svätyniu a okolo nej nech je obvod päťdesiat laktov! ³ Z tohto priestoru odmeriaš dĺžku dvadsaťpäťtisíc a šírku desaťtisíc. Tam bude stáť svätynia i veľsvätynia. ⁴ To je zasvätený diel krajiny; bude patriť kňazom, ktorí obsluhujú svätyniu a pristupujú k Pánovej službe. Bude im na domy a na svätý priestor pre svätyniu. ⁵ Dvadsaťpäťtisíc dĺžky a desaťtisíc šírky bude patriť levitom, ktorí obsluhujú chrám; bude to ich majetok na obytné mestá. ⁶ Do majetku mesta dáte päťtisíc šírky a dvadsaťpäťtisíc dĺžky, primerane posvätnému daru; to bude patriť celému Izraelovmu domu. ⁷ A pre knieža z jednej i druhej strany posvätného daru a mestského majetku, pozdĺž posvätného daru a pozdĺž mestského majetku od západného okraja na západ a od východného okraja na východ v dĺžke zodpovedajúcej jednému podielu, od západnej hranice až po východnú hranicu ⁸ krajiny. To bude jeho majetok v Izraeli, pre moje kniežatá nebudú viac utláčať môj ľud, ale krajinu prepustia Izraelovmu domu podľa jeho kmeňov.“

⁹ Toto hovorí Pán, Jahve: „Dost' už, kniežatá Izraela, odstráňte násilie a útlak; konajte podľa práva a spravodlivosti, odstráňte svoje vydieranie môjho ľudu, hovorí Pán, Jahve. ¹⁰ Užívajte spravodlivú váhu, spravodlivú efu a spravodlivý bat. ¹¹ Efa a bat majú mať rovnakú mieru, aby bat činil desatinu chomeru a efa desatinu chomeru. Miera sa má riadiť podľa chomeru. ¹² Šekel má činiť dvadsať gér. Budete mať dvadsať šeklov, dvadsaťpäť šeklov, pätnásť šeklov a mínu.

¹³ Toto bude posvätný dar, ktorý odovzdáte: šestinu efy od chomera pšenice a šestinu efy od chomeru jačmeňa. ¹⁴ Náležitosť z oleja (z batu oleja): desatinu batu od kóru (desať batov je chomer), pretože desať batov je kór. ¹⁵ A jednu ovcu zo stáda za každých dvesto ako posvätný dar zo zavlažovaných pastvín Izraela na pokrmové obety, celopaly a na pokojné obety, aby sa nimi uzmierili, hovorí Pán, Jahve. ¹⁶ Týmito dávkami kniežaťu Izraela je zaviazaný všetok ľud krajiny. ¹⁷ Knieža však budú zaťažovať celopaly, pokrmové a nápojové obety na sviatky, novmesiace, soboty a na všetky slávnosti Izraelovho domu. On bude konať obetu za hriech, pokrmovú obetu, celopaly a pokojné obety, aby uzmieril Izraelov dom.“

Sviatky a obety. - ¹⁸ Toto hovorí Pán, Jahve: „V prvom mesiaci, prvý deň mesiaca, vezmeš bezchybného mladého býčka a očistíš svätyňu. ¹⁹ Kňaz vezme z krvi obety za hriech a pomaže dvere domu, štyri rohy oltárneho okraja a krídla brány vnútorného nádvorja. ²⁰ Podobne máte konať siedmy mesiac za ľudí, ktorí chybili z omylu alebo nevedomosti, tak uzmierite chrám.

²¹ V prvom mesiaci, štrnásty deň mesiaca, budete mať Veľkú noc, sedemdňový sviatok; budete jesť nekvasené chleby. ²² Tento deň prinesie knieža za seba i za všetok ľud krajiny býčka ako obetu za hriech. ²³ Za sedem dní sviatkov prinesie ako celopal Pánovi denne sedem býčkov a sedem bezchybných baranov; ako obetu za hriech za sedem dní denne capa. ²⁴ A ako pokrmovú obetu prinesie efu k býčkovi a efu k baranovi a k efe hin oleja.

²⁵ Siedmy mesiac, pätnásty deň mesiaca, na sviatok, má konať takisto patričné obety za hriech, celopal, pokrmovú obetu i olej.“

Ez46

XLVI. ¹ Toto hovorí Pán, Jahve: „Brána vnútorného nádvorja, obrátená na východ, bude šesť pracovných dní zatvorená, ale v sobotný deň sa musí otvoriť a musí sa otvoriť aj v deň novmesiaca. ² Knieža vstúpi cez predsieň brány zvonku a zastane pri krídlach brány. Kňazi obetujú jeho celopal a jeho pokojné obety, potom sa pokloní pri prahu brány a odíde. Brána sa však nezatvorí až do večera. ³ Aj ľud krajiny sa bude klaňať pri tej bráne po sobotách a na novmesiace.

⁴ Celopal, ktorý knieža prinesie Pánovi v sobotný deň, bude šesť bezchybných baránkov a bezchybný baran. ⁵ Pokrmová obeta: efa k baranovi, k baránkom však, koľko mu ruka chce dať. A oleja: hin k efe. ⁶ V deň novmesiaca to však bude bezchybný býček, šesť baránkov a bezchybný baran. ⁷ A prinesie pokrmovú obetu: k býčkovi efu a k baranovi efu, k baránkom však, koľko mu zachytí ruka. A oleja: hin k efe.

⁸ Keď vstupuje knieža, nech vkročí cez predsieň brány a tou istou cestou nech odchádza! ⁹ A keď na sviatky ľud krajiny prichádza k Pánovi, kto sa príde klaňať cez severnú bránu, nech odíde cez bránu južnú, a kto príde cez južnú bránu, nech odchádza cez severnú bránu; nech sa nevracia cez bránu, cez ktorú prišiel, ale nech

odchádza cez tú, ktorá je naproti! ¹⁰ Knieža však má byť uprostred nich; keď oni prídu, vstúpi, keď odchádzajú, odíde.

¹¹ Na sviatky a slávnosti má byť pokrmová obeta: efa k býčkovi a efa k baranovi, k baránkom však, koľko mu zachytí ruka. A oleja: hin k efe. ¹² Keď však knieža prináša dobrovoľnú obetu, celopal alebo pokrmovú obetu dobrovoľne Pánovi, otvoria mu bránu, obrátenú na východ: prinesie svoj celopal a svoju pokojnú obetu, ako robieva v sobotný deň, potom odíde a po jeho odchode zatvoria bránu. ¹³ Denne prinesie Pánovi ako celopal bezchybného ročného baránka; obetuje ho každé ráno ¹⁴ a na pokrmovú obetu pridá k nemu každé ráno šestinu efy a tretinu hinu oleja na pokropenie múky ako pokrmovú obetu Pánovi podľa večného, trvalého pravidla. ¹⁵ Každé ráno teda obetujú baránka, pokrmovú obetu a olej ako ustavičný celopal.“

Majetok kniežaťa. - ¹⁶ Toto hovorí Pán, Jahve: „Keď knieža venuje dar niektorému zo svojich synov, bude to jeho dedičstvo, bude patriť jeho synom, bude to ich dedičný majetok. ¹⁷ Keď však dá zo svojho dedičstva dar niektorému zo svojich sluhov, bude mu to patriť až po rok odpustenia, potom sa vráti kniežaťu; jeho dedičstvo je jeho synov, im bude patriť. ¹⁸ A knieža nesmie vziať z dedičstva ľudí, žeby ich vytisol z ich majetku; z vlastného majetku dá dedičstvo svojim synom, aby z môjho ľudu nikoho neodohnali z jeho majetku.“

Chrámové kuchyne. - ¹⁹ Potom ma viedol cez vchod, ktorý bol vedľa brány, k posvätným celám pre kňazov, obráteným na sever, a hľa, tam, v úzadí na západ bolo akési miesto. ²⁰ I riekol mi: „Toto je miesto, kde budú kňazi variť obety za previnenie a za hriech a kde budú piecť pokrmové obety, aby nemuseli vychádzať do vonkajšieho nádvorcia a neposvätili ľud.“ ²¹ Potom ma viedol do vonkajšieho nádvorcia, zaviedol ma do štyroch rohov nádvorcia a tu, v každom rohu nádvorcia, bol dvorček. ²² V štyroch rohoch nádvorcia boli uzavreté dvorce, štyridsať dlhé a tridsať široké; všetky štyri mali rovnaké rozmery. ²³ Okolo nich, okolo všetkých štyroch bol múr a vôkol, pozdĺž múru boli porobené variče. ²⁴ I riekol mi: „Toto je dom kuchýň, kde budú chrámoví sluhovia vyvárať obety ľudu.“

Ez47

XLVII. Nový Kanaán. Prameň vody života. - ¹ Potom ma viedol späť ku bráne domu a hľa, spod prahu domu na východ vyvierala voda; dom totiž bol obrátený na východ a voda prúdila spod pravej strany chrámu, južne od oltára. ² I zaviedol ma smerom k severnej bráne a obrátil ma po ceste von ku vonkajšej bráne, obrátenej na východ, a hľa, voda prúdila z pravej strany. ³ Keď muž s meradlom v ruke prechádzal na východ, odmeral tisíc lakt'ov a previedol ma cez vodu; voda bola po členky. ⁴ Opäť odmeral tisíc a previedol ma cez vodu; voda siahala po kolená. Zasa odmeral tisíc a previedol ma, voda bola po pás. ⁵ Potom odmeral tisíc: rieka, cez ktorú som nemohol prejsť, lebo voda vzrástla, že bolo treba po nej plávať. Bola to rieka, ktorá sa neprebodí.

⁶ I riekol mi: „Videl si, syn človeka?“ Potom ma znovu zaviedol na breh rieky. ⁷ Keď som sa obrátil, hľa, bolo na brehu rieky z jednej i druhej strany veľké množstvo stromov! ⁸ Povedal mi: „Táto voda prúdi do východného kraja a steká na púšť, ústi do mora, a keď sa vleje do mora, voda sa uzdraví. ⁹ A každý živočích, ktorý sa hýbe, bude žiť tam, kde táto rieka prúde; bude veľké množstvo rýb, keď tam táto voda prúde; uzdraví sa a bude žiť všetko, k čomu táto rieka dôjde. ¹⁰ Budú nad ňou stáť rybári; od Engadu po Engalim budú miesta na rozostieranie sietí; budú v nej tie druhy rýb, čo vo

Veľkom mori, v množstve veľmi veľkom. ¹¹ Jej kaluže a močariská sa však neuzdravia, budú prenechané soli. ¹² A pri rieke, na jej brehu, z jednej i druhej strany budú rásť rozličné ovocné stromy, ich lístie neuvädne a ich ovocie nepominie. Každý mesiac budú mať prvotiny, lebo ich vody vyvierajú zo svätyne. Preto ich ovocie bude na pokrm a ich lístie na liek.“

Hranice krajiny. - ¹³ Toto hovorí Pán, Jahve: „Toto sú hranice, v ktorých si podelíte krajinu podľa dvanástich kmeňov Izraela - Jozefovi dvojdiel. ¹⁴ Dostanete z nej dedičstvo jeden ako druhý, lebo som zdvihol svoju ruku, že ju dám vašim otcom; teda táto krajina pripadne vám za dedičstvo. ¹⁵ Toto je hranica krajiny od severu: od Veľkého mora smerom na Hetalon, kadiaľ sa ide do Sedadu, ¹⁶ Emat, Berota, Sabarim, ktorý leží medzi územím Damasku a územím Ematu; stredný Haser, ktorý leží na hranici Hauranu. ¹⁷ Hranica teda pôjde od mora až po Haser Enon; územie Damasku ostane na sever, aj územie Ematu. To je severný okraj. ¹⁸ Východný okraj však medzi Hauranom, medzi Damaskom, medzi Galaádom a medzi krajinou Izraela bude Jordán, ponad Východné more až po Tamar. To je východný okraj. ¹⁹ Okraj južný, na juh: od Tamaru až po Vody protirečenia Kádeša, popri potoku až po Veľké more. To je južný okraj, na juh. ²⁰ A západný okraj: Veľké more od hranice až potiaľ, kde sa ide do Ematu. To je západný okraj.

²¹ Túto krajinu si rozdelíte podľa kmeňov Izraela. Rozdelíte ju žrebom za dedičstvo sebe i cudzincom, ktorí bývajú medzi vami, ktorí uprostred vás splodili synov. Ich pokladajte medzi synmi Izraela za rovných s domorodcami a budú si žrebovať dedičstvo medzi kmeňmi Izraela. ²² Dedičstvo mu dáte v tom kmeni, s ktorým cudzinec je,“ hovorí Pán, Jahve.

Ez48

XLVIII. Rozdelenie krajiny. - ¹ A toto sú mená kmeňov: od severných končín pozdĺž cesty do Hetalonu, kadiaľ sa ide do Ematu, až po Haser Enon - územie Damasku na sever - vedľa Ematu, takže bude vlastniť od východného okraja až po západný: Dan jeden. ² Pri hranici Danu od východného okraja až po západný okraj: Aser jeden. ³ Pri hranici Asera od východného okraja až po západný okraj: Neftali jeden. ⁴ Pri hranici Neftaliho východného okraja až po západný okraj: Manasses jeden. ⁵ Pri hranici Manassesu od východného okraja až po západný okraj: Efraim jeden. ⁶ Pri hranici Efraima od východného okraja až po západný okraj: Ruben jeden. ⁷ Pri hranici Rubena od východného okraja až po západný okraj: Júda jeden.

⁸ Pri hranici Júdu od východného okraja až po západný okraj bude dar, ktorý venujete, dvadsaťpäťtisíc široký a dlhý ako niektorý údel, od východného okraja až po západný okraj. Svätyňa bude uprostred neho. ⁹ Dar, ktorý venujete Pánovi, bude dvadsaťpäťtisíc dlhý a dvadsaťtisíc široký. ¹⁰ Posvätný dar bude patriť týmto: Kňazom, na sever dvadsaťpäťtisíc, na západ šírka desaťtisíc, na východ šírka desaťtisíc a na juh dĺžka dvadsaťpäťtisíc; Pánova svätyňa bude uprostred neho. ¹¹ Vysväteným kňazom zo Sadokových synov, ktorí zachovávali moje ustanovenia, a keď synovia Izraela blúdili, nezblúdili tak, ako zblúdili leviti. ¹² Im bude patriť venovanie z posvätného daru krajiny ako vec svätosvätá vedľa územia levitov. ¹³ A levitom povedľa územia kňazov dvadsaťpäťtisíc a šírka dvadsaťtisíc. ¹⁴ Nepredajú z neho ani nezamenia ani neprepustia prvotiny zeme, pretože sú zasvätené Pánovi. Zvyšujúcich päťtisíc však, v šírke dvadsaťpäťtisíc, je nesväté, pre mesto na obydlie a na obvod; mesto nech je uprostred neho! ¹⁶ Toto sú jeho rozmery: severný okraj

štyritisícpäťsto, južný okraj štyritisícpäťsto, východný okraj štyritisícpäťsto a západný okraj štyritisícpäťsto. ¹⁷ Obvod mesta však bude na sever dvestopäťdesiat, na juh dvestopäťdesiat, na východ dvestopäťdesiat a na západ dvestopäťdesiat. ¹⁸ A čo zvyšuje z dĺžky popri posvätnom dare, desaťtisíc na východ a desaťtisíc na západ pozdĺž posvätného daru, dôchodok z toho bude na výživu zamestnancov mesta. ¹⁹ Čo sa však zamestnancov mesta týka, majú v ňom zamestnávať ľudí zo všetkých kmeňov Izraela. ²⁰ Celý dar, dvadsaťpäťtisíckrát dvadsaťpäťtisíc do štvorca, sa venuje ako posvätný dar a ako majetok mesta. ²¹ Ostatok patrí kniežat'u z jednej i druhej strany posvätného daru a mestského majetku, povedľa dvadsaťpäťtisícového daru až po východné hranice a na západ povedľa dvadsaťpäťtisícového daru až po západnú hranicu, popri údele; bude to patriť kniežat'u; posvätný dar a svätyňa chrámu bude však uprostred neho. ²² Počnúc od majetku levitov a majetku mesta, ktorý leží uprostred toho, čo patrí kniežat'u, to, čo leží medzi hranicami Júdu a medzi hranicami Benjamína, bude patriť kniežat'u.

²³ A ostatné kmene: od východného okraja až po západný okraj: Benjamín jeden. ²⁴ Pri hranici Benjamína od východného okraja až po západný okraj: Simeon jeden. ²⁵ Pri hranici Simeona od východného okraja až po západný okraj: Isachar jeden. ²⁶ Pri hranici Isachara od východného okraja až po západný okraj: Zabulon jeden. ²⁷ Pri hranici Zabulona od východného okraja až na západný okraj: Gad jeden. ²⁸ A pri hranici Gada k južnému okraju, na juh pôjde hranica od Tamaru po Vody protirečenia Kádeša, popri potoku až po Veľké more. ²⁹ Toto je krajina, ktorú rozdelíte žrebom ako dedičstvo medzi izraelské kmene, a toto sú ich údely,“ hovorí Pán, Jahve.

Mestské brány. - ³⁰ A toto sú východy mesta: na severnej strane rozmery štyritisícpäťsto. ³¹ Brány mesta budú podľa mien izraelských kmeňov. Tri brány na sever: jedna brána Rubenova, jedna brána Júdova, jedna brána Léviho. ³² Na východnej strane štyritisícpäťsto a tri brány: jedna brána Jozefova, jedna brána Benjamínova, jedna brána Danova. ³³ Na južnej strane rozmery štyritisícpäťsto a tri brány: jedna brána Simeonova, jedna brána Isacharova, jedna brána Zabulonova. ³⁴ Na západnej strane štyritisícpäťsto a tri brány: jedna brána Gadova, jedna brána Aserova, jedna brána Neftaliho. ³⁵ Dookola osemnásťtisíc a meno mesta je: Pán je tam.

KNIHA PROROKA DANIELA

Historická časť hl. 1 - 6

Dan1

I. Daniel na kráľovskom dvore. - ¹ V treťom roku panovania júdskeho kráľa Joakima prišiel babylonský kráľ Nabuchodonozor k Jeruzalemu a obliehal ho. ² Pán mu vydal do ruky júdskeho kráľa Joakima a čiastku náradia Božieho domu, odniesol ich do krajiny Senaár, do domu svojho boha; nádoby zanesol do klenotnice svojho boha. ³ Vtedy povedal kráľ Asfenezovi, svojmu veliteľovi eunuchov, aby zo synov Izraela, z kráľovského potomstva a spomedzi vznešených, priviedol ⁴ mladíkov, na ktorých niet nijakej chyby, pekného zovňajšku, vnímavých pre každú múdrosť, vystrojených znalosťami a chápaných na vedomosti, ktorí by boli schopní stáť v

kráľovskom paláci; a aby ich naučil chaldejskému písmu a reči. ⁵ Kráľ im na každý deň prideli z kráľovského pokrmu a z vína, ktoré jemu slúžili za nápoj, aby ich tri roky vychovávali a po ich uplynutí mali stáť pred kráľovou tvárou. ⁶ Spomedzi Júdových synov boli medzi nimi Daniel, Ananiáš, Mízael a Azariáš. ⁷ Veliteľ eunuchov im dal mená: Danielovi Baltazár, Ananiášovi Sidrach, Mízaelovi Misach a Azariášovi Abdenago.

⁸ Daniel si však zaumienil v srdci, že sa nepoškvrní kráľovým pokrmom ani vínom, ktoré píjal; prosil teda veliteľa eunuchov, aby sa nemusel poškvrniť. ⁹ A Boh spôsobil, že Daniel našiel milosť a priazeň u veliteľa eunuchov. ¹⁰ Ale veliteľ eunuchov povedal Danielovi: „Bojím sa, že môj pán, kráľ, ktorý vám vydelil váš pokrm a nápoj, uvidí, že ste v tvári chudší ako iní chlapci, vaši vrstovníci, a uvalíte mi pred kráľom vinu na hlavu.“ ¹¹ Vtedy Daniel povedal Malasarovi, ktorého veliteľ eunuchov postavil nad Daniela, Ananiáša, Mízaela a Azariáša: ¹² „Skús to so svojimi sluhami desať dní. Nech nám dajú na jedlo lúšteniny a na pitie vodu; ¹³ nech sa potom ukážu pred tebou naše tváre a tváre chlapcov, ktorí jedia z kráľovho pokrmu, a potom nalož so svojimi sluhami, ako sa ti bude vidieť. ¹⁴ Privolil im teda v tejto veci a skúšal ich desať dní. ¹⁵ Po desiatich dňoch sa ukázalo, že ich tváre sú krajšie a telá tučnejšie ako všetkých chlapcov, ktorí jedli z kráľovho pokrmu. ¹⁶ Malasar im teda odňal pokrm a vína, ktoré mali piť, a dával im lúšteniny.

¹⁷ Týmto štyrom mladíkom dal však Boh znalosť a pochop v každom písme a múdrosti. Daniel zas porozumel každému videniu a sen. ¹⁸ A po uplynutí dní, ktoré do ich predstavenia určil kráľ predviedol ich veliteľ eunuchov pred Nabuchodonozora. ¹⁹ Kráľ sa s nimi rozprával a medzi všetkými nenašiel takých ako Daniel, Ananiáš, Mízael a Azariáš. Obsluhovali teda kráľa. ²⁰ A vo všetkých veciach, (kde bolo treba) múdreho dôvtipu, na ktoré sa ich kráľ vypytoval, zistil, že sú desať ráz vyššie než všetci čarodeji a veštci, ktorí boli v celom jeho kráľovstve.

²¹ Daniel sa dožil až do prvého roku kráľa Kýra.

Dan2

II. Nabuchodonozorov sen a jeho výklad. - ¹ V druhom roku Nabuchodonozorovho panovania prisnil sa Nabuchodonozorovi sen. Vtom sa mu duch strhol a jeho sen bol preč. ² Vtedy kráľ rozkázal zavolať čarodejov, veštcov, snárov a Chaldejcov, aby vyložili kráľovi jeho sny. I dostavili sa pred kráľa. ³ Kráľ im povedal: „Prisnil sa mi sen a duch sa mi trápi túžbou poznať ho.“ ⁴ Nato Chaldejci odpovedali kráľovi aramejsky: „Kráľ ži naveky. Povedz svojim sluhom svoj sen, potom ti oznámime jeho význam. ⁵ Kráľ odpovedal Chaldejcom: „Už som sa rozhodol: Ak mi nepoviete sen i jeho význam, rozsekám vás na kusy a vaše domy obrátim na sutiny. ⁶ Ale ak mi poviete sen i jeho význam, dostanete odo mňa dary, odmeny a veľké počty. Preto mi oznámte sen i jeho výklad!“ ⁷ Odpovedali druhý raz: „Nech kráľ rozpovie svojim sluhom sen, my potom oznámime jeho význam. ⁸ Kráľ odpovedal: „Určite viem, že chcete získať čas, lebo vidíte, že som sa rozhodol: ⁹ Ak mi neoznámite sen, je o vás len jeden výrok: že ste sa uzhovorili vravieť predomnou lživo a falošne, kým sa nezmení čas. Oznámte mi teda sen a budem vedieť, že mi poviete aj jeho význam.“ ¹⁰ Chaldejci odpovedali kráľovi: „Niet na zemi človeka, ktorý by vedel oznámiť kráľovu vec. Preto nijaký veľký a mocný kráľ nežiada od nijakého čarodeja, veštca a Chaldejca podobnú vec. ¹¹ Vec ktorú žiada kráľ, je ťažká a niet toho, kto by ju oznámil kráľovi, iba ak bohovia, ale tí nebývajú medzi ľuďmi. ¹²

Kráľ sa pre to nahneval, veľmi sa rozzlostil a rozkázal vyhubiť všetkých mudrcov Babylonu.¹³ Vyšiel teda rozkaz, aby pozabíjali mudrcov. Hľadali aj Daniela a jeho spoločníkov, aby ich zabili.¹⁴ Vtedy Daniel múdro a rozumne hovoril s veliteľom kráľovej telesnej stráže Ariochom, ktorý sa vybral pozabíjať mudrcov Babylonu.¹⁵ Oslovil ho a hovoril kráľovmu zmocnencovi Ariochovi: „Prečo vyšiel od kráľa taký prísny rozkaz?“ Nato Arioch rozpovedal Danielovi vec¹⁶ a Daniel išiel a žiadal kráľa, aby mu určil čas, že oznámi kráľovi riešenie.¹⁷ Potom išiel Daniel do svojho domu a rozpovedal vec svojim spoločníkom, Ananiášovi, Mízaelovi a Azariášovi,¹⁸ aby vyprosili od Boha nebies milosrdenstvo pre toto tajomstvo, aby Daniela a jeho spoločníkov neodpravili s ostatnými mudrcmi Babylonu.¹⁹ Nato bolo Danielovi v nočnom videní odhalené tajomstvo; a Daniel dobrorečil Bohu nebies.

²⁰ Daniel hovoril: „Nech je zvelebené Božie meno od vekov do vekov, lebo jeho je múdrosť i sila.²¹ On mení časy i veky, zosadzuje a ustanovuje kráľov, dáva múdrosť múdrym a poznanie tým, čo chápu.²² On odhaľuje hlboké a skryté veci, vie, čo je vo tme, a svetlo s ním býva.²³ Teba, Bože mojich otcov, chválím a oslavujem, pretože si mi dal múdrosť a silu a teraz si mi dal vedieť, o čo sme ťa prosili, lebo si nám oznámil kráľovu vec.“

²⁴ preto Daniel išiel za Ariochom; ktorého kráľ poveril vyhubením mudrcov Babylonu. Išiel a povedal mu: „Nevyhub mudrcov Babylonu; zaveď ma ku kráľovi, oznámim mu rozriešenie.²⁵ Nato Arioch urýchlene zaviedol Daniela ku kráľovi a vravel mu: „Našiel som medzi júdskými zajatcami muža, ktorý oznámi kráľovi rozriešenie.²⁶ Kráľ vravel Danielovi, ktorého meno bolo Baltazár: „Si schopný oznámiť mi sen, ktorý som mal, i jeho význam?“²⁷ Daniel odpovedal kráľovi: „Tajomstvo, na ktoré sa kráľ spytuje, nemôžu kráľovi oznámiť mudrci, veštcí, čarodejníci a hádači.²⁸ Ale je Boh na nebi, ktorý odhaľuje tajomstvá a dá kráľovi Nabuchodonozorovi vedieť, čo bude v posledných dňoch. Tvoj sen a videnie, ktoré na tvojom lôžku prešlo tvojou hlavou, je toto:

²⁹ Tebe, kráľu, prichádzali na lôžku myšlienky, čo bude za týmto; a ten, ktorý odhaľuje tajomstvá, dal ti vedieť, čo bude.³⁰ A mne nebolo toto tajomstvo odhalené pre múdrosť, ktorá je vo mne nad všetky živé tvory, ale preto, aby sa riešenie oznámilo kráľovi, aby si poznal myšlienky svojho srdca.

³¹ Ty, kráľu, díval si sa a hľa, akási mohutná socha! Táto socha bola veľká a jej lesk silný; stála pred tebou a jej výzor bol hrozný.³² Hlava tejto sochy bola z jemného zlata, jej prsia a ramená zo striebra, jej brucho a boky z kovu,³³ jej stehná zo železa, jej nohy čiastočne zo železa, čiastočne z hlíny.³⁴ Takto si sa díval, až sa bez zásahu rúk odlúpil kameň, zasiahol sochu do železných a hlinených nôh a rozdrúzgali ich.³⁵ Nato sa odrazu rozdrúzgali železo, hlina, kov, striebro i zlato a boli ako pleva z letnej holohumnice, uchytil ich vietor a nenašlo sa po nich stopy. Kameň však, ktorý zasiahol sochu stal sa veľkým vrchom a zaplnil celú zem.

³⁶ Toto je sen; i jeho význam oznámime kráľovi.³⁷ Ty kráľu, kráľ kráľov, ktorému Boh nebies dal kráľovstvo, silu, moc a slávu³⁸ a do rúk ktorého dal všetko, kde bývajú ľudskí synovia, poľné zvieratá i nebeské vtáctvo, a ktorého ustanovil za vládcu nad nimi všetkými: ty si hlava zo zlata.³⁹ Po tebe povstane iné kráľovstvo, menšie než ty, a ďalšie, tretie kráľovstvo z kovu, ktoré bude vládnuť nad celou zemou.⁴⁰ A štvrté kráľovstvo bude mocné ako železo, pretože železo drúzga všetko. A ako železo rozbíja všetky veci, bude rozbíjať a drúzgať.⁴¹ A že si nohy a prsty videl čiastočne z hrnčiarskej hlíny a čiastočne zo železa: kráľovstvo bude rozdelené, bude v ňom z pevnosti železa tak, ako si videl železo pomiešané s blatistou hlinou. A prsty nôh čiastočne zo železa a čiastočne z hlíny: kráľovstvo bude sčiasťky mocné, sčiasťky

krehké.⁴³ A že si videl železo, pomiešané s blatistou hlinou, znamená, že sa budú miešať ľudským semenom, ale spolu držať nebudú, tak ako sa nedá železo pomiešať s hlinou.⁴⁴ V dňoch týchto kráľov vzbudí však Boh nebies kráľovstvo, ktoré sa nikdy nerozpadne a kráľovstvo sa inému ľudu nedostane; rozdrúžga a zruší všetky tie kráľovstvá, ono však bude trvať naveky⁴⁵ tak, ako si videl, že sa z vrchu bez zásahu rúk odlúpil kameň a rozdrúžgal železo, kov, hlinu, striebro a zlato. - Veľký Boh dal vedieť kráľovi, čo bude za týmto. Sen je pravdivý a jeho výklad spoľahlivý.

⁴⁶ Vtedy kráľ Nabuchodonozor padol na tvár, klaňal sa Danielovi a rozkázal, aby mu priniesli obeť a kadidlo.⁴⁷ Kráľ sa ozval a vravel Danielovi: „Váš Boh je naozaj Boh bohov a Pán kráľov, ktorý odhaľuje tajomstvá, keď si dokázal odhaliť toto tajomstvo.“⁴⁸ Potom kráľ Daniela povýšil, dal mu mnoho veľkých darov a ustanovil ho za vládcu nad celou babylonskou provinciou a za hlavného náčelníka všetkých babylonských mudrcov.⁴⁹ Ale Daniel uprosil kráľa a spravovaním babylonskej provincie poveril Sidracha, Misacha a Abdenaga. Daniel však ostal na kráľovskom dvore.

Dan3

III. Traja mládenci v ohnivej peci. - ¹ Kráľ Nabuchodonozor urobil zlatú sochu. Jej výška bola šesťdesiat laktov; jej šírka šesť laktov. Postavil ju na rovine Dura v babylonskej provincii.² Nato dal Nabuchodonozor zvolať námestníkov, úradníkov a sudcov, vojvodcov, predstavených a prefektov a všetky kniežatá krajín, aby sa zišli na posviacku sochy, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor.³ A zišli sa všetci námestníci, úradníci, sudcovia, vojvodcovia, predstavení a vznešení, ktorým bola zverená moc, i všetky kniežatá krajín na posviacku sochy, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor. Stáli pred sochou, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor.⁴ A hlásateľ hlasno oznamoval: „Oznamuje sa vám, národy, kmene a nárečia:⁵ V tú hodinu, keď začujete zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padnite a klaňajte sa zlate soche, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor.“⁶ Kto by však nepadol a neklaňal by sa, v tú hodinu ho hodia do rozpálenej pece.⁷ Preto potom len čo rôzne národy počuli zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padali všetky národy, kmene a nárečia a klaňali sa zlatej soche, ktorú postavil kráľ Nabuchodonozor.

⁸ A hneď v tú hodinu prišli chaldejskí mužovia a udali Židov.⁹ Vraveli kráľovi Nabuchodonozorovi: „Kráľ, ži naveky!¹⁰ Ty, kráľu, vydal si nariadenie, aby každý človek, ktorý začuje zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padol a klaňal sa soche.“¹¹ Kto by však nepadol a neklaňal by sa, hodia ho do rozpálenej pece.¹² Sú tu však júdski mužovia, ktorých si postavil nad roboty babylonskej provincie, Sidrach, Misach a Abdenago, a títo mužovia, kráľu, opovrhli tvojím nariadením, tvojich bohov si nectia a zlatej soche, ktorú si postavil, sa neklaňajú.¹³ Nato rozhnevaný a nazlostený Nabuchodonozor rozkázal priviesť Sidracha, Misacha a Abdenaga a hneď ich aj priviedli pred kráľa.¹⁴ Kráľ Nabuchodonozor im povedal: „Je to pravda Sidrach, Misach a Abdenago, že si nectíte mojich bohov a neklaniate sa zlatej soche, ktorú som postavil?“¹⁵ Nuž ste teraz ochotní, v tú hodinu, keď počujete zvuk rohu, flauty, citary, sambuky, harfy, symfónie a rozličných hudobných nástrojov, padnúť a klaňať sa soche, ktorú som urobil? Ak sa nebudete klaňať, v tú hodinu vás hodia do rozpálenej pece a ktorý je to boh, čo vás vytrhne z mojej ruky?“

¹⁶ Sidrach, Misach a Abdenago odpovedali kráľovi Nabuchodonozorovi: „Na toto ti nemusíme nič odpovedať. ¹⁷ Či nás náš Boh, ktorého si ctíme, môže vytrhnúť z rozpálenej pece a z tvojich rúk, kráľu, oslobodiť nás, ¹⁸ a či nie, vedz, kráľu, že tvojich bohov si nectíme a zlatej soche, ktorú si postavil, sa neklaniam!“ ¹⁹ Vtedy Nabuchodonozor skypel zlosťou, tvár sa mu znetvorila pre Sidracha, Misacha a Abdenaga a rozkázal, aby pec rozpálili sedem ráz viac, než ju obyčajne rozpaľovali. A mocným chlapom zo svojho vojska rozkázal, aby Sidracha, Misacha a Abdenaga poviazali a hodili do rozpálenej pece. ²¹ Tých mužov teda naskutku poviazali a v plášťoch, s turbanmi, v obuvi a v šatách hodili do rozpálenej pece. ²² Pretože kráľov príkaz súril a pec bola príliš rozpálená, plameň ohňa zabil chlapov, ktorí (do nej) hádzali Sidracha, Misacha a Abdenaga. ²³ Títo traja mužovia však, Sidrach, Misach a Abdenago, padli poviazaní do rozpálenej pece.

Modlitba Azariášova. - ²⁴ Prechádzali sa uprostred plameňov, chválili Boha a dobrorečili Pánovi. ²⁵ Azariáš však stál a modlil sa. Otvoril uprostred ohňa ústa a hovoril:

²⁶ „Zvelebený si, Pane, Bože našich otcov, a chváľitebný
a tvoje meno je slávne naveky.
²⁷ Pretože si spravodlivý vo všetkom, čo si urobil,
všetky tvoje diela sú pravdivé,
tvoje cesty sú priame
a všetky tvoje rozsudky spravodlivé.
²⁸ Vykonal si pravdivé sudy
vo všetkom, čo si priviedol na nás
a na Jeruzalem, sväté mesto našich otcov,
veď si to previedol v pravde
a spravodlivosti pre naše hriechy.
²⁹ Lebo sme zhrešili a prestúpili zákon,
keď sme odpadli od teba a hrešili vo všetkom;
³⁰ nepočúvali a nezachovávali sme tvoje príkazy,
ani sme nerobili, ako si nám prikázal,
aby sa nám dobre vodilo.
³¹ Všetko, čo si na nás priviedol,
všetko, čo si nám urobil,
urobil si spravodlivým rozsudkom:
³² vydal si nás do rúk zlostných nepriateľov
a najpodlejších hriešnikov,
nespravodlivému a na celej zemi najhoršiemu kráľovi.
³³ Teraz však nemôžeme otvoriť ústa:
sme na hanbu a potupu
tvojim sluhom a tým, čo ťa ctia.
³⁴ Pre svoje meno nevydávaj nás na večnosť
a nezrušuj svoju zmluvu!
³⁵ A neodnímaj od nás svoje milosrdenstvo
pre Abraháma, svojho miláčika,
pre Izáka, svojho sluhu,
a pre Izraela, svojho svätca,
³⁶ ktorým si prisľúbil, že rozmnožíš ich semä
sťa hviezdý na nebi a piesok, čo je na brehu mora.

37 Pretože sme ostali menší, Pane, ako všetky národy
a sme dnes uponížení pre svoje hriechy na celej zemi.
38 Nateraz niet kniežaťa ani proroka, ani vodcu,
ani celopalu, ani obety, ani darov, ani kadidla,
ani miesta pre prvotiny pred tebou,
aby sme našli milosť.
39 Ale so skrúšenou dušou a poníženým duchom
nech dosiahneme prijatie!
40 Ako pri obetách baranov a býkov
a desaťtisícov tučných baránkov,
takou nech je dnes pred tebou naša obeta,
nech je milá tebe, veď nedôjdu hanby tí, ktorí dúfajú v teba!
41 Teraz ťa však nasledujeme celým srdcom,
bojíme sa ťa a hľadáme tvoju tvár.
42 Nezahanbuj nás, ale nalož s nami podľa svojej krotkosti
a podľa množstva svojho milosrdenstva!
43 A vyslobod' nás svojimi zázrakmi,
získaj, Pane, slávu svojmu menu!
44 Nech sa hanbia všetci,
čo preukazujú zlo tvojim sluhom,
nech ich zahanbí všetka tvoja moc
a ich sila nech je pošliapaná!
45 Nech vedia, že ty, Pane, si jediný Boh
a si slávny po celom zemskom okruhu.“

Chválospev troch mládencov v ohnivej peci. - ⁴⁶ Kráľovi sluhovia, ktorí ich hodili, neprestajne rozpaľovali pec naftou, smolou, pazderím a raždím, ⁴⁷ takže plameň vyšľahoval z pece na štyridsaťdeväť laktov, ⁴⁸ vyrážal a spálil Chaldejcov, ktorých zastihol pri peci. ⁴⁹ Spolu s Azariášom však a jeho druhmi zostúpil do pece Pánov anjel a vyrážal plameň ohňa z pece, ⁵⁰ stred pece však urobil, akoby tam vial vietor s rosou, takže oheň sa ich vôbec nedotýkal, ani ich nezarmucoval, ani im nebol na ťarchu.

⁵¹ Vtedy tí traja akoby jednými ústami chválili a oslavovali Pána, dobrorečili mu v peci a vraveli:

52 „Zvelebený si, Pane, Bože našich otcov,
chválitebný, slávny a vyvýšený naveky.
Zvelebené je tvoje slávne sväté meno,
chválitebné a vyvýšené naveky.
53 Zvelebený si v chráme svojej svätej slávy,
chválitebný a preslávený naveky.
54 Zvelebený si na tróne svojho kráľovstva,
chválitebný a vyvýšený naveky.
55 Zvelebený si, čo hľadiš do priepasti a tróniš nad cherubmi,
chválitebný a vyvýšený naveky.
56 Zvelebený si na nebeskej oblohe
a chválitebný a slávny naveky.

57 Dobrorečte Pánovi, všetky diela Pánove,

58 chváľte a vyvyšujte ho naveky!
Dobrorečte Pánovi, anjeli Pánovi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
59 Dobrorečte Pánovi, nebesá,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
60 Dobrorečte Pánovi, všetky vody, ktoré sú nad nebom,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
61 Dobrorečte Pánovi, všetky mocnosti Pánove,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
62 Dobrorečte Pánovi, slnko a mesiac,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
63 Dobrorečte Pánovi, hviezdy na nebi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
64 Dobrorečte Pánovi, všetok dážď a rosa,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
65 Dobrorečte Pánovi, všetky vetry,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
66 Dobrorečte Pánovi, oheň a horúčosť,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
67 Dobrorečte Pánovi, zima a horúčosť,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
68 Dobrorečte Pánovi, rosa a mráz,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
69 Dobrorečte Pánovi, mráz a zima,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
70 Dobrorečte Pánovi, ľad a sneh,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
71 Dobrorečte Pánovi, noci a dni,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
72 Dobrorečte Pánovi, svetlo a tma,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
73 Dobrorečte Pánovi, blesky a oblaky,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!

74 Dobroreč Pánovi, zem,
chváľ a vyvyšuj ho naveky!
75 Dobrorečte Pánovi, vrchy a kopce,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
76 Dobrorečte Pánovi, všetky plody zeme,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
77 Dobrorečte Pánovi, pramene,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
78 Dobrorečte Pánovi, moria a rieky,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
79 Dobrorečte Pánovi, veľryby a všetko, čo sa hmýri vo vode,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
80 Dobrorečte Pánovi, všetky vtáčky neba,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
81 Dobrorečte Pánovi, všetka divina a zvieratá,

chváľte a vyvyšujte ho naveky!

- 82 Dobrorečte Pánovi, synovia človeka,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
83 Dobroreč Pánovi, Izrael,
chváľ a vyvyšuj ho naveky.
84 Dobrorečte Pánovi, kňazi Pánovi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
85 Dobrorečte Pánovi, služobníci Pánovi,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
86 Dobrorečte Pánovi, duchovia a duše spravodlivých,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
87 Dobrorečte Pánovi, svätí a pokorní srdcom,
chváľte a vyvyšujte ho naveky!
88 Dobrorečte Pánovi, Ananiáš, Azariáš, Mízael,
chváľte a vyvyšujte ho naveky,
pretože nás vytrhol z podsvetia,
vyslobodil nás z ruky smrti,
vymanil nás zo stredy horiaceho plameňa
a sprostred ohňa nás vytrhol.
89 Oslavujte Pána, pretože je dobrý,
že večne trvá jeho milosrdenstvo.
90 Dobrorečte Pánovi, Bohu bohov, všetci nábožní,
chváľte a oslavujte ho,
pretože na všetky veky trvá jeho milosrdenstvo.“

Nabuchodonozor obdivuje Pánovu moc. - ⁹¹ Vtedy kráľ Nabuchodonozor užasol, náhle vstal a povedal svojim dvoranom: „Nehodili sme doprostred ohňa troch poviazaných mužov?“ Odpovedali kráľovi: „Skutočne, kráľ!“ ⁹² Povedal: „Ja vidím štyroch rozpútaných mužov prechádzať sa uprostred ohňa a niet na nich nijakého úrazu, výzor štvrtého je však podobný synovi bohov.“ ⁹³ Nato pristúpil Nabuchodonozor k otvoru rozpálenej pece a povedal: „Sidrach, Misach a Abdenago, služobníci najvyššieho Boha, vyjdite a poďte! Vtedy Sidrach, Misach a Abdenago vystúpili z rozpálenej pece.“ ⁹⁴ Zhromaždení satrapovia, úradníci, kniežatá a ministri kráľov hľadeli na mužov, nad telami ktorých oheň nemal moci a ani vlások na hlave im nezhorel, ani ich odev sa nezmenil, ani zápach ohňa ich neprenikol. ⁹⁵ Tu Nabuchodonozor povedal: „Nech je zvelebený Boh Sidracha, Misacha a Abdenaga, ktorý poslal svojho anjela a vyslobodil svojich sluhov, ktorí sa spoliehali naň, pozmenili kráľov príkaz a obetovali svoje telá, aby nemuseli preukazovať úctu a klaňať sa akémukoľvek bohu okrem svojho Boha.“ ⁹⁶ Preto vydávam nariadenie, že ak sa ktokoľvek z ktoréhokoľvek národa, kmeňa alebo nárečia prehreší proti Bohu Sidracha, Misacha a Abdenaga, nech ho roztrhajú na kusy a jeho dom nech obrátia na hnojisko, lebo niet iného Boha, ktorý by takto vedel zachraňovať.“ ⁹⁷ Kráľ potom Sidracha, Misacha a Abdenaga povýšil v babylonskej provincii.

Sen a šialenstvo Nabuchodonozora. - ⁹⁸ „Kráľ Nabuchodonozor všetkým národom, kmeňom a nárečiam, ktoré bývajú po celej zemi! Nech sa zveľadí vaše blaho.“ ⁹⁹ Zapáčilo sa mi rozhlasovať znamenia a zázraky, ktoré na mne urobil najvyšší Boh.

Aké veľké sú jeho znamenia
 a aké mocné jeho zázraky!
 Jeho kráľovstvo je kráľovstvo večné
 a jeho vláda z pokolenia na pokolenie.

Dan4

IV. ¹ Ja, Nabuchodonozor, bol som bezstarostný vo svojom dome, prekvital som vo svojom paláci. ² Mal som sen, ktorý ma predesil, predstavy na mojom lôžku a videnia, ktoré mi prešli hlavou, ma poľakali. ³ Vtedy som vydal nariadenie, aby mi priviedli všetkých mudrcov Babylonu, nech mi oznámia význam sna. ⁴ Nato vstúpili čarodeji, veštcí, Chaldejci a hádači, ja som im rozpovedal sen, ale jeho význam mi nevyložili. ⁵ Napokon predstúpil pred mňa Daniel, ktorého meno je Baltazár, podľa mena môjho boha, a na ktorom je duch svätých bohov; i rozpovedal som sen jemu: ⁶ Baltazár, náčelník veštcov, viem, že je na tebe duch svätých bohov a že ti nijaké tajomstvo nerobí ťažkosti, vylož mi videnie, ktoré som videl vo sne, i jeho význam. ⁷ Videnie, ktoré mi na mojom lôžku prešlo hlavou: Hľadel som a strom bol uprostred zeme, jeho výška bola veľká. ⁸ Strom vzrastal mohutnel, jeho výška siahala do neba a bolo ho vidieť až na koniec celej zeme. ⁹ Jeho lístie bolo krásne a jeho ovocie hojné - bol na ňom pokrm pre všetkých -, pod ním hľadala chladok poľná zverina a na jeho vetvách bývali nebeské vtáky; z neho sa sýtilo každé telo. ¹⁰ Videl som vo videní, ktoré mi na mojom lôžku prešlo myslou, hľa, strážca a svätec zostúpil z neba ¹¹ a hlasno volal:

„Vytnite strom,
 okliesnite mu vetvy,
 straste mu lístie,
 rozhádzte mu ovocie!
 Nech beží spod neho zverina
 a vtáctvo z jeho konárov!

¹² Ale prút z jeho koreňov nechajte v zemi, v železných a kovových putách v zeleni poľa; nech ho kropí nebeská rosa a nech má so zvieratami čiastku na zelinách zeme. ¹³ Jeho ľudské srdce nech mu premenia, nech mu dajú zvieracie srdce a nech nad ním prejde sedem časov! ¹⁴ Na rozhodnutí strážcov sa zakladá rozkaz a slovo svätých je nariadenie, aby živí vedeli, že Najvyšší je mocnárom nad ľudským kráľovstvom a dá ho komu chce, i najpodlejšieho človeka môže nadeň postaviť.“

¹⁵ Tento sen som videl ja, kráľ Nabuchodonozor, ty však, Baltazár, vylož mi jeho význam, lebo nik zo všetkých mudrcov mojej ríše mi nevedel oznámiť jeho rozlúštenie. Ty to však môžeš, lebo na tebe je duch svätých bohov. ¹⁶ Vtedy Daniel, ktorého meno je Baltazár, ustrnul za istý čas a jeho myšlienky ho podesili. Kráľ sa ozval a hovoril: „Baltazár, nech ťa sen a jeho význam nedesí!“ Baltazár odpovedal: „Pane môj, sen tým, čo ťa nenávidia, a jeho výklad tvojim nepriateľom! ¹⁷ Strom, ktorý si videl, ten veľký a mocný, ktorého výška siahala do neba a bolo ho vidieť po celej zemi, ¹⁸ ktorého lístie bolo krásne a ovocie hojné a na ktorom bol pokrm pre všetkých, pod ktorým sa zdržovala poľná zver a na konároch ktorého bývali nebeské vtáky, ¹⁹ to si ty, kráľ, ktorý si sa stal veľkým a mocným; tvoja veľkosť narástla a dosiahla nebo a tvoja vláda končí zeme. ²⁰ A že kráľ videl zostúpiť z neba strážcu a

svätca, ktorý hovoril: „Vytňte strom a zničte ho, ale prút z jeho koreňa nechajte v zemi v železných a kovových putách v poľnej zeleni, nech ho skrápa nebeská rosa a nech má podiel s poľnou zverinou, kým nad ním neuplynie sedem časov,“²¹ význam toho je, kráľu - a je to rozhodnutie Najvyššieho, ktoré vychádza proti môjmu kráľovskému pánovi:²² Vyženú ťa spomedzi ľudí a s poľnou zverinou sa budeš zdržovať, trávu ti dajú jesť ako dobytku a nechajú ťa skrápať nebeskou rosou, sedem časov uplynie nad tebou, kým sa dozvieš, že Najvyšší je vládcom nad ľudským kráľovstvom a dá ho tomu, komu chce.²³ A že rozkázali ponechať prút z koreňov stromu, tvoje kráľovstvo ostane tebe, len čo sa dozvieš, že nebesá sú mocné.²⁴ Preto, kráľu, nech sa ti zapáči moja rada, odčini svoje hriechy spravodlivosťou a svoje viny milosrdenstvom k bedárom; azda sa predĺži tvoja bezpečnosť.“

²⁵ Všetko to prišlo na kráľa Nabuchodonozora.²⁶ Po uplynutí dvanástich mesiacov prechádzal sa nad kráľovským palácom v Babylone²⁷ a kráľ hovoril: „Či to nie je veľký Babylon, ktorý som ja svojím ohromným bohatstvom vybudoval na kráľovský dom a na ozdobu svojej slávy?“²⁸ Ešte bolo slovo v kráľových ústach, keď padol z neba hlas: „Tebe sa hovorí, kráľ Nabuchodonozor: Kráľovstvo odíde od teba²⁹ a vyženú ťa spomedzi ľudí, a poľnou zverinou sa budeš zdržovať, trávu ti dajú jesť ako dobytku a sedem časov uplynie nad tebou, kým uznáš, že Najvyšší je vládcom nad ľudským kráľovstvom a dá ho tomu, komu chce.³⁰ V tú hodinu sa splnilo slovo na Nabuchodonozorovi; vyhnali ho spomedzi ľudí, jedol trávu ako dobytok a telo mu skrápala nebeská rosa, kým mu nenarástli vlasy ako orlom páperie a nechty ako vtákom.“

³¹ Po uplynutí dní som ja, Nabuchodonozor, zdvihol oči k nebu a vrátil sa mi môj rozum. I dobrorečil som Najvyššiemu, chválil a oslavoval som Večne živého, ktorého vladárstvo je večné a jeho kráľovstvo je z pokolenia na pokolenie.³² Všetci obyvatelia zeme sú pred ním ako nič a podľa svojej ľubovôle nakladá s vojskom nebies i s obyvateľmi zeme a niet nikoho kto by mu zachytil ruku a kto by mu povedal: „Čo robíš?“³³ V tom istom čase sa mi vrátil rozum a na slávu môjho kráľovstva sa mi vrátila veleba a lesk. Moji poradcovia ma vyhľadali a moji veľmoži ma opäť dosadili do môjho kráľovstva a dostalo sa mi ešte väčšej moci.³⁴ Teraz ja, Nabuchodonozor, chválim, vyvyšujem a oslavujem Kráľa nebies, ktorého všetky činy sú pravda a jeho cesty sú právo a ktorý môže pokoriť tých, čo kráčajú v pýche.“

Dan5

V⁵. Baltazárova hostina. - ¹ Kráľ Baltazár usporiadal hostinu pre svojich tisíc veľmožov a pred tisícmi pil víno.² Pri pití vína rozkázal Baltazár priniesť zlaté a strieborné nádoby, ktoré jeho otec Nabuchodonozor dal odniesť z jeruzalemského chrámu, aby z nich pili kráľ, jeho veľmoži, jeho manželky i jeho vedľajšie ženy.³ I doniesli zlaté nádoby, ktoré odvliekli z jeruzalemského domu Božieho, a pili z nich kráľ, jeho veľmoži, jeho manželky i jeho vedľajšie ženy.⁴ Pili víno a oslavovali zlatých, strieborných, kovových, železných, drevených a kamenných bohov.⁵ V tú chvíľu sa zjavili prsty ľudskej ruky a písali oproti svietniku na vápno múru kráľovského paláca. A kráľ videl prsty ruky, ktorá písala.⁶ Vtom sa zmenila kráľova farba a jeho myšlienky ho podesili, bederné kĺby sa mu uvoľnili a kolená sa mu trepotali o seba.

⁷ Kráľ silno zakričal, aby priviedli veštcov, Chaldejcov a hádačov; a kráľ povedal mudrcom Babylonu: „Ktokoľvek prečíta toto písmo a vyloží mi jeho význam,

bude sa obliekať do purpuru, zlatú reťaz bude mať na hrdle a ako tretí bude vládnuť v mojom kráľovstve.“⁸ Vtedy prišli všetci kráľovi mudrci, no nevedeli písmo prečítať ani vyložiť jeho význam kráľovi.⁹ Nato sa kráľ Baltazár veľmi naľakal, farba sa na ňom premenila a jeho veľmoži boli rozrušení. Na reči kráľ a jeho veľmožov vstúpila do hodovného domu kráľovná a povedala: „Kráľu, ži naveky! Nech ťa tvoje myšlienky nedesia a farba nech sa ti nemení!“¹¹ Je v tvojom kráľovstve muž, na ktorom je duch svätých bohov. V dňoch tvojho otca bola uňho zistená rozumnosť, dôvtip a múdrosť ako múdrosť bohov a tvoj otec, kráľ Nabuchodonozor, ho ustanovil za náčelníka čarodejov, veštcov, Chaldejcov a hádačov; tvoj otec, kráľ.¹² Pretože u Daniela, ktorému kráľ dal meno Baltazár, sa zistil vyšší duch, vedomosť, rozumnosť, vykladanie snov, rozlúšťovanie záhad a riešenie ťažkostí. Nech teraz zavolajú Daniela a povie výklad!“

¹³ Nato priviedli Daniela pred kráľa a kráľ povedal Danielovi: „Ty si Daniel spomedzi júdskych zajatcov, ktorých môj otec, kráľ priviedol z Júdska?“¹⁴ Počul som o tebe, že je na tebe duch bohov a že sa ukázalo že dôvtipný, rozumný a veľmi múdry.¹⁵ Teraz priviedli predo mňa mudrcov a veštcov, aby prečítali toto písmo a oznámili mi jeho význam, no nevedeli mi povedať význam veci.¹⁶ Počul som však o tebe že vieš vyložiť nejasné a rozuzľovať ťažkosti. Ak mi teda vieš prečítať toto písmo a podať jeho výklad do purpuru sa budeš obliekať, zlatú reťaz budeš mať na hrdle a ako tretí budeš vládnuť v kráľovstve.“

¹⁷ Nato Daniel odpovedal kráľovi: „Svoje dary si nechaj a svoje odmeny daj inému! Písmo však prečítam kráľovi a jeho význam mu vyložím.“¹⁸ Kráľu, najvyšší Boh dal tvojmu otcovi Nabuchodonozorovi kráľovstvo, moc vznešenosť a slávu.¹⁹ Pre veľkosť, ktorú mu dal, triasli sa pred ním všetky národy, kmene a nárečia; koho chcel, toho zabil, a koho chcel, nechal nažive; koho chcel, toho povýšil, a koho chcel, toho pokoril.²⁰ Keď sa mu však srdce povýšilo a duch mu zmocnel v pýche, bol zhodený z trónu svojho kráľovstva a jeho sláva mu bola odňatá.²¹ I vyhнали ho spomedzi ľudí, jeho srdce sa podobalo zvieraciemu, s divými oslami sa zdržoval, trávu mu dali jesť ako dobytku a telo mu skrápala nebeská rosa, kým nepoznal, že vládcom nad ľudským kráľovstvom je najvyšší Boh a koho chce, toho nadeň postaví.²² A ty, jeho syn Baltazár, neponížil si si srdce, hoci si vedel toto všetko²³ ale vyvyšoval si sa nad Pána nebies. Doniesli pred teba nádoby jeho domu a ty, tvoji veľmoži, tvoje manželky a tvoje vedľajšie ženy pili ste z nich víno. Vychvaľoval si strieborných, zlatých, kovových, železných, drevených a kamenných bohov ktorí nevidia, nepočujú a nechápu, ale Boha, v ktorého ruke e tvoj dych a všetky tvoje cesty, si neoslavoval.²⁴ Preto on poslal tieto prsty a napísal toto písmo.²⁵ Toto je teda písmo, ktoré je napísané: Mene, Tekel, Ufarsin.²⁶ A toto je význam slov: Mene: Boh spočítal tvoje kráľovstvo a urobil mu koniec.²⁷ Tekel: Odvážili ťa na váhe a našli ťa príľahkým.²⁸ Peres: Rozdelené je tvoje kráľovstvo a odovzdané Médom a Peržanom.“

²⁹ Vtedy Baltazár rozkázal a Daniela obliekli do purpuru, na hrdlo mu dali zlatú reťaz a vyhlásili o ňom, že má ako tretí vládnuť v kráľovstve.³⁰ V tú noc babilonského kráľa Baltazára zabili.

Daniel v jame levov. - ²⁽¹⁾ Dáriovi sa zapáčilo ustanoviť nad kráľovstvom stodvadsať satrapov, aby boli po celom kráľovstve. ³⁽²⁾ A nad nimi troch náčelníkov - z ktorých jeden bol Daniel -, aby im satrapovia vydávali počet a aby kráľ netrpel škodu. ⁴⁽³⁾ Daniel však prevýšil náčelníkov a satrapov, pretože mal vynikajúceho ducha, takže kráľ zamýšľal postaviť ho nad celé kráľovstvo. ⁵⁽⁴⁾ Preto náčelníci a satrapovia hľadali proti Danielovi zádrapku vo veci kráľovstva, no nevedeli nijakú zádrapku ani chybu, pretože bol verný a nijakej viny ani zádrapky na ňom nebolo. ⁶⁽⁵⁾ Vtedy tí mužovia povedali: „Nenájde sa na tomto Danielovi nijakú zádrapku, ak ju nenájde na ňom pre zákon jeho Boha.“ ⁷⁽⁶⁾ Preto sa náčelníci a satrapovia zišli ku kráľovi a hovorili. mu: „Kráľ Dárius, ži naveky! ⁸⁽⁷⁾ Všetci náčelníci tvojho kráľovstva, kniežatá, satrapovia, radcovia a námestníci sa uzniesli, aby vyšlo kráľovské nariadenie a prísny príkaz, že každého, kto by za tridsať dní prosil niečo od akéhokoľvek boha alebo človeka okrem teba, kráľu, hodia do levovej jamy. ⁹⁽⁸⁾ Preto, kráľu, vydaj rozkaz a podpíš písmo, ktoré podľa zákona Médov a Peržanov, ktorý je nezmeniteľný, nebude možno pozmeniť.“ ¹⁰⁽⁹⁾ A tak kráľ Dárius podpísal písmo so zákazom.

¹¹⁽¹⁰⁾ Keď sa Daniel dozvedel, že spis je podpísaný, išiel domov - obloky hornej izby mal otvorené smerom k Jeruzalemu - a tri razy denne padal na kolená, modlil sa a oslavoval svojho Boha tak, ako to robieval aj predtým. ¹²⁽¹¹⁾ Vtom vtrhli tí mužovia a našli Daniela, ako sa modlí a prosí svojho Boha. ¹³⁽¹²⁾ Potom išli ku kráľovi a hovorili o kráľovskom zákaze: „Kráľu, nepodpísal si nariadenie, že každého, kto by za tridsať dní prosil akéhokoľvek boha alebo človeka okrem teba, kráľu, hodia do levovej jamy?“ Kráľ odpovedal: „To je isté slovo podľa zákona Médov a Peržanov, ktorý je nezmeniteľný.“ ¹⁴⁽¹³⁾ Nato hovorili kráľovi: „Daniel spomedzi júdskych zajatcov nedbá na teba, kráľu, ani na zákaz, ktorý si podpísal, a tri razy denne sa modlí svoju modlitbu.“ ¹⁵⁽¹⁴⁾ Keď kráľ počul túto reč, veľmi sa zarmútil a zaumienil si, že Daniela zachráni. Až do západu slnka sa usiloval o jeho záchranu. ¹⁶⁽¹⁵⁾ Vtedy tí mužovia naliehali na kráľa a vraveli mu: „Vedz, kráľu, že u Médov a Peržanov je zákonom, že sa nesmie zmeniť nijaký zákaz alebo nariadenie, ktoré vydal kráľ! ¹⁷⁽¹⁶⁾ Nato kráľ vydal rozkaz, priviedli Daniela a hodili ho do levovej jamy. Kráľ povedal Danielovi: „Nech ťa vyslobodí tvoj Boh, ktorého vytrvalo ctíš!“ ¹⁸⁽¹⁷⁾ I priniesli kameň a položili ho na otvor jamy; kráľ zapečatil svojím prsteňom a prsteňmi svojich veľmožov, aby sa Danielovo položenie nezmenilo.

¹⁹⁽¹⁸⁾ Potom kráľ odišiel do svojho paláca, noc strávil o hlade, pokrmy mu nedoniesli a spánok ho obchádzal. ²⁰⁽¹⁹⁾ Preto kráľ za svtania, keď sa rozvidnievalo, vstal a náhlivo šiel k levovej jame. ²¹⁽²⁰⁾ Ako sa blížil k jame, volal žalostným hlasom Daniela a vravel Danielovi: „Daniel, služobník živého Boha, vládal ťa tvoj Boh, ktorého vytrvalo ctíš, zachrániť od levov?“ ²²⁽²¹⁾ Daniel odpovedal kráľovi: „Kráľ, ži naveky! ²³⁽²²⁾ Môj Boh poslal svojho anjela a zavrel pysky levom, takže mi neublížili, lebo sa u neho zistila moja nevina; ale ani proti tebe, kráľu, som nespáchal nič zlé.“ ²⁴⁽²³⁾ Vtedy sa mu kráľ veľmi zaradoval a rozkázal Daniela vytiahnuť z jamy. Vytiahli teda Daniela z jamy a nenašli na ňom nijaký úraz, lebo dôveroval svojmu Bohu. Na kráľov rozkaz však priviedli mužov čo ohovárali Daniela, a hodili do levovej jamy ich, ich deti a ich ženy a nedopadli ani na dno jamy, keď sa ich levy zmocnili a rozdrúzgali im kosti.

²⁶⁽²⁵⁾ Potom kráľ Dárius napísal všetkým národom, kmeňom a nárečiam, ktoré bývali po celej zemi: ²⁷⁽²⁶⁾ „Váš, pokoj nech vzrastá! Odo mňa vychádza rozkaz: Nech sa po celom vladárstve môjho kráľovstva trasú a boja pred Danielovým Bohom, lebo je to Boh živý a trvá naveky, jeho kráľovstvo nezahynie, jeho vladárstvo trvá do

konca. ²⁸⁽²⁷⁾ On zachraňuje a vyslobodzuje, robí znamenia a zázrak na nebi i na zemi. On zachránil Daniela od levov.“

²⁹⁽²⁸⁾ Danielovi sa však darilo aj za kraľovania Dária, aj za kraľovania Peržana Kýra.

Danielove videnia hl. 7 - 12

A. Zvieratá a Syn človeka hl. 7

Dan7

VII. ¹ V prvom roku babylonského kráľa Baltazára mal Daniel sen, videnie, ktoré mu prešlo hlavou. Potom sen napísal. (Začiatok správy. Hovoril:)

² Daniel povedal: „Videl som vo svojom nočnom videní a hľa, štyri vetry nebies rozbúrili veľké more ³ a z mora vystúpili štyri veľké zvieratá; boli od seba odlišné. ⁴ Prvé bolo ako lev a malo orlie krídla. Díval som sa, kým mu vytrhali krídla, postavili ho na dve nohy ako človeka a dali mu ľudské srdce. ⁵ A hľa, iné zviera, druhé, podobné medveďovi, bolo postavené na jednom boku a malo tri rebrá v pysku. A hovorili mu: „Hore sa, žer veľa mäsa!“ ⁶ Potom som videl iné, ako leopard; toto malo na chrbte štyri vtáacie krídla; zviera malo štyri hlavy a dostalo sa mu vladárstva. ⁷ Potom som videl v nočných videniach štvrté zviera, hrozné, strašné a nadmieru mocné; malo veľké železné zuby, žralo a drúzgalo, ostatok však pošliapalo nohami. Bolo rozdielne od všetkých prvších zvierat a malo desať rohov. ⁸ Pozoroval som rohy a hľa, iný roh, malý sa dvíhal medzi nimi. Nato boli tri z prvších rohov pred ním vytrhnuté; a hľa, na tomto rohu boli oči ako ľudské oči a ústa, ktoré hovorili veľké veci.

⁹ Pozeral som sa kým postavili tróny a zasadol Starec dní; jeho rúcho bolo biele ako sneh a vlasy na jeho hlave boli ako čistučká vlna; jeho trón bol plameň ohňa a jeho kolesá blčiaci oheň. ¹⁰ Ohnivá rieka prúdila a vychádzala od neho; tisíce tisícov mu slúžili a desaťtisíce desaťtisícov stáli pred ním: započal súd a otvorili sa knihy. ¹¹ Pozeral som sa pri zvuku veľkých rečí, ktoré hovoril roh; pozeral som sa kým bolo zviera zabité, jeho telo zničené a hodené do blčiaceho ohňa. ¹² Aj ostatným zvieratám bola odňatá moc a bola im určená dĺžka života na istý čas.

¹³ Videl som v nočnom videní a hľa, v oblakoch neba prichádzal ktosi ako Syn človeka; prišiel až k Starcovi dní, priviedli ho pred neho. ¹⁴ A jemu bola odovzdaná vláda a kraľovstva, takže jemu slúžili všetky národy, kmene a nárečia; jeho vláda je večná, ktorá nezaniká, a jeho kraľovstvo, ktoré nezahynie. ¹⁵ Môj - Danielov - duch ustrnul v schránke a videnia, ktoré mi prešli hlavou, ma podesili. ¹⁶ Priblížil som sa k jednému z tých, čo tam stáli, a pýtal som sa ho na istotu o tomto všetkom. I povedal mi a vyložil mi význam vecí: ¹⁷ „Tieto štyri veľké zvieratá sú štyria králi, ktorí povstanú zo zeme. ¹⁸ Ale kraľovstvo dostanú svätí Najvyššieho a kraľovstvo si udržia naveky a na veky vekov.“ ¹⁹ Potom som chcel istotu o štvrtom zvierati, ktoré bolo odlišné od všetkých, nadmieru hrozné, zuby malo zo železa a pazúry z kovu; žralo a drúzgalo, ostatok však šliapalo nohami. ²⁰ A o desiatich rohoch, ktoré malo na hlave, a o tom zvláštnom, ktorý vyrástol a pred ktorým tri klesli; na tomto rohu boli oči a ústa ktoré hovorili veľké veci, a podľa výzoru bol väčší než ostatné. ²¹ Díval som sa a tento roh viedol vojnu so svätými a prevládal ich, ²² kým neprišiel Starec dní a dal právo svätým Najvyššieho. A prišiel čas, keď kraľovstvo dostali svätí.

²³ Povedal toto: „Štvrté zviera bude štvrté kraľovstvo na zemi, ktoré bude rozdielne od všetkých kraľovstiev, bude zožierať, mlátiť a šliapať celú zem. ²⁴ A

desať rohov: z toho kráľovstva povstane desať kráľov, po nich však povstane iný, ten bude rozdielny od prvších a troch kráľov zosadí. ²⁵ Bude hovoriť reči proti Najvyššiemu a bude nivočiť svätých Najvyššieho, bude chcieť zmeniť časy a zákon a budú odovzdaní do jeho ruky na časy a pol času. ²⁶ Ale bude zasadať súd a odníme mu moc, aby ju zničil a zahubil až do konca. Kráľovstvo však, vláda a moc nad kráľovstvami pod celým nebom bude odovzdaná ľudu svätých Najvyššieho; jeho kráľovstvo je večné kráľovstvo a jemu slúžia a poslúchajú ho všetky mocnárstva.“

²⁸ (Potiaľto je koniec veci.)

Mňa, Daniela, veľmi predesili moje myšlienky, tvár sa mi zmenila, ale vec som zachoval vo svojom srdci.“

B. Videnie capa a barana hl. 8

Dan8

VIII. ¹ V treťom roku kraľovania kráľa Baltazára zjavilo sa mne, Danielovi, videnie po tom, ktoré sa mi zjavilo na začiatku. ² Mal som videnie a vo videní som bol v pevnosti Súzy, ktorá je v provincii Elam. Vo videní som videl, že som pri rieke Ulai. ³ Keď som zdvihol oči, videl som barana stáť pri rieke, mal dva rohy; rohy boli vysoké, jeden však bol vyšší ako druhý, ten vyšší vyrástol neskôr. ⁴ Díval som sa, ako baran klal proti západu, proti severu a proti juhu, neobstálo pred ním nijaké zviera a nik ich nevyslobodil z jeho moci; robil, ako sa mu páčilo, a mohutnel. ⁵ Ako som to pozoroval, hľa, cap prichádzal od západu nad celým povrchom zeme, ale zeme sa nedotýkal. Cap mal nápadný roh medzi očami. ⁶ I priblížil sa k dvojrohému baranovi; ktorého som videl stáť pri rieke, a bežal k nemu v návale svojej sily. ⁷ Videl som ho, ako došiel k baranovi, rozzúrnil sa naň, prekľal barana a dolámal mu oba rohy, a baran nemal sily sprotiviť sa mu. Zhodil ho teda na zem, pošliapal ho a nebolo toho, kto by bol barana vyslobodil z jeho moci. ⁸ Cap však veľmi vzrástol, a keď zmohutnel, veľký roh sa zlomil a miesto neho vyrástli štyri značné na štyri vetry neba. ⁹ Potom z jedného z nich vyrástol jeden malý roh a nadmieru zmohutnel proti juhu, proti východu a proti nádhere. ¹⁰ I narástol až po nebeské vojsko, zhodil na zem z vojska, z hviezd a pošliapal ich. ¹¹ Narástol až po Knieža vojska, odňal mu ustavičnú obeť a zvrhol miesto jeho svätyne. ¹² Hriešnym spôsobom (?) postavil vojsko proti ustavičnej obeť a zvrhol pravdu na zem; urobil to a darilo sa mu. ¹³ Tu som počul hovoriť svätého. Ktorýsi svätý totiž vravel komusi, kto sa pýtal: „Dokedy bude videnie o ustavičnej obeť a o hriechu, ktorý pošliapaním zničí svätyňu a vojsko?“ ¹⁴ Odpovedal mu: „Do dvetisícristo večerov - rán, potom sa oslobodí svätyňa.“

¹⁵ Keď som potom ja, Daniel, mal videnie, usiloval som sa porozumieť. Vtom zastal predom mnou ktosi, vyzeral ako muž. ¹⁶ I počul som nad Ulaiom ľudský hlas, volal a hovoril: „Gabriel, vysvetli tamtomu videnie!“ ¹⁷ Nato prišiel k miestu, kde som stál, a ako prichádzal, naľakal som sa a padol som na tvár. On mi však vravel: „Rozumej, syn človeka, lebo videnie sa vzťahuje na konečný čas. ¹⁸ A kým so mnou hovoril, omdlený som ležal tvárou na zemi. Potom sa ma dotkol, postavil ma na moje miesto ¹⁹ a vravel: „Hľa, ja ti oznámim, čo sa stane na konci hnevu, lebo sa vzťahuje na konečný čas. ²⁰ Dvojrohý baran, ktorého si videl, sú králi: médsky a perzský. ²¹ Cap je grécky kráľ a veľký roh, ktorý bol medzi očami, to je prvý kráľ. ²² A že sa zlomil a miesto neho vyrástli štyri: štyri kráľovstvá povstanú z národa, nie však v jeho sile. ²³ Na konci ich kraľovania, keď hriešnici doplnia mieru, povstane kráľ s bezočivou tvárou ktorý sa vyzná v úkladoch. ²⁴ Vzrastie jeho moc, nie však z vlastnej sily,

neuveriteľne bude pustošiť, bude sa mu dariť a urobí to: bude ničiť mocnárov i svätý ľud. ²⁵ Pre jeho rozum budú mať úspech úklady v jeho ruke; vo svojom srdci sa bude vyvyšovať, bezstarostne bude nivočiť mnohých, povstane proti kniežat'u kniežat, bude však zlomený bez (prispenia) ruky.

²⁶ Videnie o večeroch a ránach, o ktorom je reč, je pravda. A ty uzavri videnie, lebo sa vzťahuje na mnohé dni.“

²⁷ Ja, Daniel, som však omdlieval a dni som chorľavel. Keď som vstal, konal som službu kráľovi a bol som rozrušený pre videnie, ale nebolo, kto by ho bol vyložil.

C. Proroctvo o sedemdesiatich týždňoch hl. 9

Dan9

IX. ¹ V prvom roku Asuerovho syna Dária z potomstva Médov, ktorý sa stal kráľom nad kráľovstvami Chaldejcov, ² v prvom roku jeho panovania som ja, Daniel, pochopil z kníh počet rokov, o ktorých hovoril Pán prorokovi Jeremiášovi, že sa totiž má naplniť sedemdesiat rokov, kým bude Jeruzalem v zrúcaninách. ³ I obrátil som tvár k svojmu Pánovi, k Bohu, aby som ho hľadal modlitbou a prosbami s pôstom, vrecovinou a popolom. ⁴ Modlil som sa teda k Pánovi, svojmu Bohu, a vyznával som sa. I hovoril som: „Prosím, Pane, Bože veľký a hrozný, ktorý zachovávaš zmluvu a milosrdenstvo k tým, čo ťa milujú a zachovávajú tvoje príkazy! ⁵ Zhrešili sme, konali sme zlo a páchali nepravosť; vzbúrili sme sa a odklonili sme sa od tvojich príkazov a od tvojho práva. ⁶ Nepočúvali sme na tvojich sluhov, prorokov, ktorí v tvojom mene hovorili našim kráľom, našim kniežatám, našim otcom a celému ľudu krajiny: ⁷ Tebe, Pane, náleží spravodlivosť, nám však zahanbená tvár, akú ju majú dnes mužovia Júdska, obyvatelia Jeruzalema a všetci Izraeliti, blízki i vzdialení v rozličných krajinách, kde si ich zahnal pre ich nevernosť, ktorou sa proti tebe prehrešili. ⁸ Nám, Pane, našim kráľom, našim kniežatám a našim otcom, ktorí zhrešili proti tebe, patrí zahanbená tvár. ⁹ Pánovi, nášmu Bohu, svedčí milosrdenstvo a zľutovanie, pretože sme sa vzbúrili proti nemu ¹⁰ a nepočúvali sme hlas Pána, svojho Boha, aby sme kráčali podľa jeho zákonov, ktoré položil pred nás prostredníctvom svojich sluhov prorokov. ¹¹ Celý Izrael prestúpil tvoj zákon a odvrátil sa, aby nepočul tvoj hlas. Nuž padla na nás kliatba a prísaha, napísaná v zákone Božieho sluhu Mojžiša, pretože sme zhrešili proti nemu. ¹² Splnil na nás a na našich sudcoch, ktorí súdili, slovo, ktoré hovoril: že dopustí na nás veľké nešťastie; veď sa pod celým nebom neprihodilo niečo také, ako sa prihodilo v Jeruzaleme. ¹³ Ako je napísané v Mojžišovom zákone, zastihlo nás všetko nešťastie a neuprosovali sme tvár Pána, svojho Boha, aby sme sa odvrátili od svojich zločinov a pochopili tvoju vernosť. ¹⁴ Pán bedlil nad nešťastím a priviedol ho na nás, pretože Pán, náš Boh, je spravodlivý vo všetkých svojich činoch, ktoré učinil; veď sme nepočúvali jeho hlas.

¹⁵ Teraz však, Pane, Bože náš, ktorý si vyviedol svoj ľud pevnou rukou z Egypta a po dnešný deň si si urobil meno: zhrešili sme, spáchali sme zlo. ¹⁶ Prosím, Pane, nech sa podľa celej tvojej spravodlivosti odvráti tvoj hnev a tvoja prchkosť od tvojho mesta Jeruzalema, od tvojej svätej hory, veď pre naše hriechy a pre zločiny našich otcov je Jeruzalem a tvoj ľud na potupu všetkým, ktorí sú okolo nás. ¹⁷ Teraz však, Bože náš, vyslyš modlitbu svojho sluhu a jeho prosby a kvôli sebe samému rozsvieť svoju tvár nad svojou spustošenou svätyňou. ¹⁸ Nakloň, Bože, svoje ucho a počuj; otvor svoje oči a pozri na našu opustenosť a na mesto, nad ktorým sa vzýva tvoje meno; veď nie pre svoju spravodlivosť predostierame svoje prosby pred tvoju

tvár, ale pre tvoje veľké milosrdenstvo! ¹⁹ Vyslyš, Pane, zľutuj sa, Pane, pozoruj a urob, nemeškaj kvôli sebe samému, Bože môj, veď sa vzýva tvoje meno nad tvojím mestom a nad tvojím ľudom!“

²⁰ Ešte som hovoril a modlil som sa a vyznával som svoj hriech a hriech svojho ľudu, Izraela, a predkladal som Pánovi, svojmu Bohu, svoje prosby za svoju svätú horu, ešte som hovoril v modlitbe, keď rýchle priletel muž, Gabriel, ktorého som videl predtým vo videní, a dotkol sa ma v čase večernej obety. ²² Počúval ma, zhováral sa so mnou a riekol: „Daniel, teraz som prišiel, aby som ťa zrozumiteľne poučil. ²³ Na začiatku tvojich prosieb vyšla reč a ja som prišiel vyložiť ti ju, pretože si miláčik. Pozoruj teda reč a porozumej videnia! ²⁴ Sedemdesiat týždňov je určených pre tvoj ľud a pre tvoje sväté mesto, aby sa ukončil zločin a aby prestal hriech, aby sa uzmierila vina a priviedla sa večná spravodlivosť, spečatilo sa videnie a proroctvo a bol pomazaný Svätý svätých. ²⁵ Vedz teda a pochop: Od vyjdenia rozkazu, aby sa Jeruzalem znova postavil, až po pomazané knieža bude sedem týždňov a šesťdesiatdva týždňov; znovu sa postaví ulica i múry v úzkosti časov. ²⁶ Po šesťdesiatich dvoch týždňoch zabijú pomazaného bez toho, že by mal (vina). A ľud s kniežat'om, ktorý má prísť, zničí mesto a svätyňu; koniec toho bude pustošenie a po vojne bude predurčené ničenie.

²⁷ V jednom týždni však potvrdí zmluvu s mnohými a v polovici týždňa prestane obeta a žertva, v chráme však bude ohavné spustošenie a až do dovŕšenia a do konca potrvá spustošenie.“

D. Videnie o tret'om kráľovstve hl. 10 - 12

Dan10

X. Zjavenie sa anjela. - ¹ V tret'om roku perzského kráľa Kýra bolo Danielovi, ktorý sa volá Baltázár, zjavené slovo. Slovo o veľkom utrpení je pravdivé. Pozoroval to slovo a vo videní dostal vysvetlenie. ² V tých dňoch som bol ja, Daniel, v smútku za celé tri týždne. ³ Chutný chlieb som nezjedol, mäso a víno mi nevošlo do úst a vôbec som sa nepomazal, kým neprešli celé tri týždne. ⁴ Na dvadsiaty štvrtý deň prvého mesiaca som však bol pri brehu veľkej rieky, (je to Tigris). ⁵ Zdvihol som oči, díval som sa a hľa, človek odiaty do plátna a driek mal prepásaný ofazským zlatom. ⁶ Jeho telo bolo ako chryzolit, jeho tvár ako zjav blesku, jeho oči ako ohnivé fakle, jeho ramená a nohy ako svit ligotavého kovu a zvuk jeho reči ako hukot zástupu. ⁷ Videnie som videl ja, Daniel, sám, mužovia však, ktorí boli so mnou, videnie nevideli, iba sa ich zmocnil veľký strach a utekali sa schovať. ⁸ Ostal som teda sám a videl som toto veľké videnie. Nezvyšilo mi sily, ale aj môj výzor sa hrozne zmenil a neudržal som si silu. ⁹ Vtom som počul zvuk jeho slov. A len čo som počul zvuk jeho slov, padol som omdletý na tvár a ležal som tvárou k zemi. ¹⁰ Tu sa ma dotkla ruka a zdvihla ma na kolená a na dlane rúk ¹¹ a povedal mi: Daniel, miláčik, sleduj slová, ktoré ti ja hovorím, a postav sa na svoje miesto, lebo teraz som poslaný k tebe.“ Kým mi hovoril tieto slová, vstal som s chvením. ¹² I riekol mi: „Neboj sa, Daniel! Od prvého dňa, čo si si upriamil srdce, aby si pochopil a pokoroval sa pred svojím Bohom, sú vyslyšané tvoje slová a ja som prišiel pre tvoje slová. ¹³ Ale knieža Perzského kráľovstva stálo proti mne dvadsaťjeden dní a hľa Michal, jedno z prvých kniežat, prišlo mi na pomoc a nechal som ho tam pri kniežati perzského kráľa. ¹⁴ Prišiel som teda vyložiť, čo postihne na konci dní tvoj ľud, lebo o tých dňoch bude ešte videnie.“

¹⁵ Kým mi hovoril tieto slová, sklonil som si tvár k zemi a mlčal som. ¹⁶ A hľa, ľudským spôsobom sa mi dotkol perí. Nato som otvoril ústa a povedal som tomu, čo stál proti mne: „Pane môj, pri videní som sa zviňal od bolesti a neostalo vo mne sily. ¹⁷ Ako by teda mohol sluha môjho pána hovoriť tu s mojím pánom? Veď vo mne odteraz niet sily, ani dych nezostal vo mne! ¹⁸ Vtom sa ma znova dotkol ten čo vyzeral ako človek a posilňoval ma. ¹⁹ I povedal mi: A kým „Neboj sa, miláčik, pokoj s tebou, posilni, posilni sa!“ A kým hovoril so mnou, nadobudol som silu a vravel som „Hovor, môj pane, veď si ma posilnil! ^{20a} Hovoril teda: „Či vieš, prečo som prišiel k tebe? ^{21a} Ale oznámim ti, čo je napísané v spoľahlivom písme. ^{20b} A teraz sa vrátim bojovať s perzským kniežaťom. Len čo vytiahnem, už prichádza knieža grécke; ^{21b} a niet jediného, kto by mi proti nim pomáhal, okrem Michala, vášho kniežaťa.

Dan 11

XI. ¹ A ja som v prvom roku Dária Médskeho stál na jeho posilnenie a pomoc.

Videnie o egyptsko-sýrskej vojne. - ² Teraz ti však zvestujem pravdu. Ešte traja králi povstanú v Perzii a štvrtý získa väčšie bohatstvo než všetci. Keď bude mocný, pomocou svojho bohatstva zburcuje všetko proti kráľovstvu Grékov. ³ I povstane hrdinský kráľ, bude mať veľké mocnárstvo a bude konať podľa svojej ľubovôle. ⁴ Len čo však povstane, jeho kráľovstvo sa zrúti a rozdelí sa na štyri vetvy nebies, ale nie medzi jeho potomstvo, ani to nebude vláda, akou on vládol, lebo jeho kráľovstvo sa rozbije v prospech iných, nie tamtých.

⁵ Kráľ juhu zosilnie a jedno z jeho kniežat bude silnejšie ako on a bude vládnuť; jeho vláda bude mocná. ⁶ Po rokoch sa však spoja a dcéra kráľa juhu pôjde ku kráľovi severu urobiť vyrovnanie. Ale neudrží si vládu ramena, neobstojí ani on, ani jeho rameno, ale bude vydaná ona a tí, čo ju priviedli, i ten, čo ju splodil, aj ten, čo jej bol svojho času na pomoci. ⁷ Potom povstane výhonok z jej koreňov, chopí sa moci a dôjde k pevnostiam kráľa severu, vystúpi proti nim a zmocní sa (ich). ⁸ Aj ich bohov spolu s liatinami a skvostnými striebornými a zlatými nádobami odnesie do zajatia do Egypta; tam bude stáť roky nad kráľom severu. ⁹ Potom pôjde do kráľovstva kráľa juhu, ale vráti sa do svojej krajiny.

¹⁰ Jeho synovia sa však vzbúria, zhromaždia veľký zástup vojska, budú tiahnuť, zaplavia a prerazia, potom sa vrátia a budú zúriť proti pevnostiam. ¹¹ Nato sa roztrpčí kráľ juhu a bude proti nemu, proti kráľovi severu, bojovať, postaví veľké množstvo a dostane množstvo do svojej ruky. ¹² Zajme množstvo, až sa mu bude vyvyšovať srdce, porazí desaťtisíce, ale nebude dosť silný. ¹³ Kráľ severu totiž znovu postaví armádu, väčšiu než prv, a po čase, po rokoch bude tiahnuť s veľkým vojskom a značným bohatstvom. ¹⁴ V tých časoch mnohí povstanú proti kráľovi juhu a synovia násilníkov z tvojho ľudu sa zdvihnú, aby naplnili videnie, ale padnú. ¹⁵ Príde kráľ severu, nakopí násyp a zaujme mesto s pevnosťami; ramená juhu neobstoja a jeho vybraný ľud nemá sily obstáť. ¹⁶ Ten, čo príde proti nemu, bude robiť, ako sa mu zachce, nik neobstojí pred ním. Zastaví sa v nádhernej zemi a nivočenie bude v jeho ruke. ¹⁷ Bude hľadiť, aby sa do jeho moci dostalo celé jeho kráľovstvo, vyrovná sa s ním a dá mu dcéru žien, aby ho zničil, no nestane sa to, nebude tak. ¹⁸ Potom obráti tvár ostrovom a mnohé zaujme; istý veľmož mu však zarazí úsmešky, ba odplatí mu posmech. ¹⁹ Potom obráti tvár k pevnostiam svojej krajiny, no padne a nebude ho. ²⁰

Miesto neho povstane taký, čo pošle vyberača do nádherného kráľovstva, ale za niekoľko dní sa zlomí, nie však pomocou hnevu ani vojny.

Kráľ prenasledovateľ. - ²¹ Miesto neho povstane opovrhovaný, ktorému nedajú kráľovskú poctu; no príde potichučky a úkladmi sa zmocní kráľovstva. ²² Valiace sa vojská budú spreď neho zmetené a zlomené, aj knieža zmluvy. ²³ Len čo sa kto s ním spojí, bude strojiť úklady, bude postupovať nie pomocou malého ľudu. ²⁴ Bezpečne vnikne do najtučnejších krajín a bude robiť, čo nerobili jeho otcovia ani otcovia jeho otcov; korisť, plen a majetok im rozháďže a bude mať plány proti ich pevnostiam, no len dočasu. ²⁵ Potom si zburcuje silu a srdce s veľkým vojskom proti kráľovi juhu. Kráľ juhu sa však vyberie do vojny s veľkým a neobyčajne mocným vojskom, lenže neobstojí, pretože bude snovať proti nemu úklady. ²⁶ Veď ho zlomia tí, čo jedia jeho pokrm, jeho vojsko odpláva a padnú mnohí prebodnutí. ²⁷ Srdce oboch kráľov sa obráti na zlo a pri jednom stole budú hovoriť lož, ale nepodarí sa im to, lebo koniec je ešte na čas odložený.

²⁸ Potom sa vráti s veľkým bohatstvom do svojej krajiny, srdce si obráti proti svätej zmluve, bude konať proti nej a vráti sa do svojej krajiny. ²⁹ V určitom čase pôjde znovu na juh, ale posledný prípad nebude ako predošlý. ³⁰ Pôjdu proti nemu kitíjské lode, ochabne a vráti sa, i bude sa zlosť na svätú zmluvu a bude konať (proti nej), potom sa vráti a obráti svoju pozornosť na tých, čo opustili svätú zmluvu. ³¹ Povstanú z neho ramená a znesvätia pevnú svätyňu, odstránia ustavičnú obeť a postavia ohavnosť spustošenia. ³² Tých, čo hrešia proti zmluve pochlebovaním, privedie k odpadu, ale ľud tých, čo poznajú svojho Boha, ostane pevný a bude konať. Rozumní z ľudu privedú mnohých k chápaniu, ale začas budú padať pod mečom, v plameňoch, v zajatí a pri plienení. ³⁴ Keď však budú padať, dostane sa im malej pomoci a mnohí sa k nim pokrytecky pridajú. ³⁵ Niektorí z rozumných klesnú, aby sa zbavili trosky, očistili a obielili do konečného času, lebo do istého času ešte trvá.

³⁶ Kráľ bude konať podľa svojej ľubovôle a bude sa vyvyšovať a nadúvať nad každého boha; aj proti Bohu bohov bude hovoriť zvláštne veci a bude sa mu dariť, kým sa neukončí hnev, lebo čo je určené, sa splní. ³⁷ Ani bohov svojich otcov si nebude všímať, ani miláčika žien, ani nijakého Boha si nevšímne, lebo sa bude nadúvať nad všetko. ³⁸ Namiesto toho bude uctievať boha pevností a boha, ktorého nepoznali jeho otcovia, bude uctievať zlatom, striebrom, drahokamami a klenotmi. ³⁹ Posilnenie pevností vykoná s cudzím bohom; kto ho uzná, tomu preukáže veľkú česť, tých ustanoví za vládcov nad mnohými a za poplatok im rozdelí krajinu.

⁴⁰ V poslednom čase bude s ním bojovať kráľ juhu; a kráľ severu sa vyrúti naňho s vozmi, jazdcami a mnohými loďami; príde do krajín, zaplaví a prejde. ⁴¹ Potom vnikne do nádhernej krajiny a mnohé (krajiny) padnú. Ale títo sa vyslobodia z jeho ruky: Edom, Moab a hlavná časť Amončanov. ⁴² Vystrie ruku proti krajinám a egyptská krajina neunikne. ⁴³ Zmocní sa pokladov zlata a striebra a všetkých cenností Egypta; Líbyjci však a Etiópci budú v jeho sprievode. ⁴⁴ Ale poplašia ho chýry z východu a severu, preto s veľkou zlosťou odíde aby znivočil a spustošil mnohých. ⁴⁵ Svoje palácové stany rozostaví medzi morami a nádhernou svätou horou. Dôjde však ku svojmu koncu a nepomôže mu nik.

Dan12

XII. Oslobodenie národa. - ¹ V tom čase povstane Michal, veľké knieža, čo stojí nad synmi tvojho národa:

Bude to čas úzkosti, aký nebol, odkedy povstal národ až po ten čas. V tom čase bude tvoj ľud oslobodený, každý, koho nájdú zapísaného v knihe.² A mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia; niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu.³ Rozumní sa budú skvieť ako lesk oblohy a tí, čo mnohých priviedli k spravodlivosti, budú ako hviezdy na večné veky.

⁴ Ty však, Daniel, uzavri slová a zapečat' knihu na posledný čas; mnohí ju preskúmajú a rozšíri sa poznanie.

⁵ Ja, Daniel som videl, hľa, dvaja iní stáli jeden na jednom brehu rieky, druhý na druhom brehu rieky.⁶ I spýtal som sa muža, ktorý bol oblečený do plátna a stál nad vodou rieky: „Kedy bude koniec týchto zázračných vecí?“⁷ Tu som počul muža, ktorý bol oblečený do plátna a stál nad vodami rieky. Zdvihol pravicu i ľavicu k nebu a prisahal na toho, čo večne žije: „Áno, na čas, časy a polovicu, a keď sa dovŕši zlomenie moci svätého ľudu, skončí sa toto všetko.“⁸ Ja som počul, ale nerozumel som: Preto som povedal: „Pane, čo bude koniec týchto vecí?“⁹ I riekol: „Chod', Daniel, lebo slová sú uzavreté a zapečatené do posledného času.“¹⁰ Mnohí sa očistia, obielia a zbavia sa trosky; bezbožní budú konať bezbožne, ani jeden bezbožník nepochopí, ale rozumní pochopia.¹¹ A od času, čo odstránia ustavičnú obeť a postavia ohavnosť spustošenia, uplynie tisícdeväťdesiat dní.¹² Šťastný, kto bude čakať a dosiahne tisíctridsaťpäť dní.

¹³ Ty však chod' ku koncu a odpočívaj! No potom vstaň k svojmu údely na konci dní!“

Historické dodatky hl. 13 - 14

Dan13

XIII. Príbeh Zuzany. - ¹ V Babylone býval istý muž, menom Joakim.² Vzal si za manželku Helkiášovu dcéru Zuzanu, ktorá bola veľmi pekná a bohabojná.³ Keďže jej rodičia boli spravodliví, vychovávali svoju dcéru podľa Mojžišovho zákona.⁴ Joakim bol veľmi bohatý a v susedstve domu mal ovocnú záhradu; a pretože bol váženejší ako ostatní, schádzali sa k nemu Židia.⁵ V tom roku ustanovili z ľudu za sudcov dvoch starcov, ktorí zdanlivo spravovali ľud.⁶ Oni sa zdržiavali v Joakimovom dome a všetci, ktorí mali spory, prichádzali k nim.⁷ Keď potom ľud cez poludnie odchádzal, vošla Zuzana prechádzať sa do záhrady svojho muža.⁸ Starci ju každý deň videli vchádzať a prechádzať sa, i zahoreli žiadostivosťou k nej.⁹ Rozvrátili si myseľ, odvrátili si oči, že nevideli nebo, a nepripomenuli si spravodlivé rozsudky.¹⁰ Oboch teda zranila láska k nej, ale svoj bôľ si vzájomne neprezradili,¹¹ lebo sa hanbili prezradiť svoju žiadosť, že sa chcú s ňou stretnúť,¹² iba zo dňa na deň žiadostivejšie sa usilovali vidieť ju. I hovorili si:¹³ „Poďme domov, je čas obeda! A keď vyšli, vzdialili sa od seba.¹⁴ Keďže sa však vrátili, stretli sa, a keď sa vzájomne dopytovali na dôvod, priznali sa k svojej žiadostivosti a spoločne si ustálili čas kedy ju môžu nájsť samu.¹⁸ Ako striehli na príhodný deň, vošla raz - ako včera i predvčerom - len s dvoma slúžkami a chcela sa v záhrade kúpať; bola totiž horúčosť.¹⁶ A nebolo tam nikoho okrem dvoch starcov ktorí sa schovali a pozorovali ju.¹⁷ I povedala slúžkam: „Doneste mi olej a masti, ale dvere zatvorte, okúpem sa.“¹⁸ Urobili podľa rozkazu, zatvorili dvere záhrady a zadnými dvierkami odišli doniesť, čo rozkázala; nevedeli, že sú dnu schovaní starci.¹⁹ Keď však slúžky odišli, dvaja starci vstali, pribehli k nej a vraveli:²⁰ „Pozri, dvere záhrady sú zatvorené, nik nás nevidí a my sme žiadostiví po

tebe, nuž pristaň a oddaj sa nám! ²¹ Ak by si nechcela, budeme proti tebe svedčiť, že bol s tebou nejaký mladík a preto si poslala slúžky preč.“

²² Zuzana zakvílila a povedala: „Úzkosť ma zvierá z každej strany: veď ak to urobím, bude mi to smrťou, ak však neurobím, neuniknem vašim rukám! ²³ Ale je pre mňa lepšie bez činu upadnúť do vašich rúk než zhrešiť pred Pánovou tvárou.“ ²⁴ Vtom Zuzana zvolala veľkým hlasom, ale zvolali proti nej aj starci. A jeden bežal k dverám záhrady a otvoril. ²⁶ Keď sluhovia domu počuli zo záhrady krik, vbehli cez zadné dvierka pozrieť, čo sa deje. ²⁷ Keď im starci rozpovedali svoje reči, sluhovia sa veľmi hanbili, veď o Zuzane sa nehovorilo nikdy nič podobné.

²⁸ Keď na druhý deň prišiel ľud k jej manželovi, prišli aj dvaja starci, plní zločinného úmyslu proti Zuzane, aby ju mohli zabiť. ²⁹ Hovorili pred ľudom: „Pošlite po Helkiášovu dcéru Zuzanu, Joakimovu manželku!“ Hneď aj poslali. ³⁰ I prišla s rodičmi, dietkami a všetkými svojimi príbuznými. Zuzana však bola veľmi nežná a pekného výzoru. ³² Nehanebníci rozkázali, aby sa odhalila - bola totiž zahalená -, aby sa aspoň takto nasýtili jej krásou. ³³ Jej príbuzní i všetci, čo ju poznali, plakali.

³⁴ Vtedy uprostred ľudu povstali dvaja starci a položili ruky na jej hlavu. ³⁵ Ona s plačom pozdvihla oči k nebu, veď jej srdce bolo plné dôvery k Pánovi! ³⁶ Starci však vraveli: „Keď sme sa my prechádzali po záhrade, vošla táto s dvoma slúžkami, zatvorila dvere záhrady a poslala slúžky preč. ³⁷ Vtom k nej prišiel mladík, ktorý bol ukrytý, a zhrešil s ňou. ³⁸ My sme boli v rohu záhrady, a keď sme videli zločin, pribehli sme k nim a videli sme ich spolu hrešiť. ³⁹ Jeho sme nemohli chytiť, pretože bol mocnejší ako my, otvoril dvere a vyskočil von. ⁴⁰ Keď sme dolapili túto, spytovali sme sa jej, kto je ten mladík, ale nechcela prezradiť. Toto dosvedčujeme!“

⁴¹ Zástup im ako starcom a sudcom uveril a odsúdil ju na smrť.

⁴² Zuzana však zvolala veľkým hlasom: „Bože večný, ktorý poznáš skryté veci, ktorý vieš všetko skôr, ako sa stane, ⁴³ ty vieš, že svedčili proti mne falošne; pozri, umieram, hoci som neurobila nič z toho, čo títo zločinne svedčia proti mne.“

⁴⁴ A Pán vyslyšal jej hlas. ⁴⁵ Keď ju viedli na smrť, vzbudil Pán svätého ducha v istom mladom chlapcovi, ktorý sa volal Daniel, ⁴⁶ i zvolal veľkým hlasom: „Ja som čistý od krvi tejto (ženy). ⁴⁷ Všetok ľud sa obrátil k nemu so slovami: „Čo je to za reč, čo hovoríš?“ ⁴⁸ On si stal doprostred nich a povedal: „Takí hlúpi ste, synovia Izraela? Bez súdu, bez stopovania pravdy ste odsúdili dcéru Izraela! ⁴⁹ Obnovte súd, pretože falošne svedčili proti nej! ⁵⁰ Ľud sa v náhlosti vrátil a starší mu povedali: „Pod', sadni si medzi nás, pretože ti Boh dal vážnosť starca! ⁵¹ Nato im Daniel povedal: „Oddel'te ich d'aleko od seba, ja ich rozsúdím! ⁵² Keď ich teda od seba oddelili, zavolať jedného z nich a povedal mu: „Ty, čo si zostarel v zločinných dňoch, teraz došli tvoje hriechy, ktoré si predtým páchal, ⁵³ keď si vynášal nespravodlivé rozsudky, utláčal nevinných a prepúšťal vinných, hoci Pán riekol: „Nevinného a spravodlivého nezabiješ!“ ⁵⁴ Nuž teraz, ak si ju videl, povedz, pod akým stromom si ich videl zhovárať sa?“ Ten odpovedal: „Pod lentyškom. ⁵⁵ Nato Daniel povedal: „Krásne si luhal proti vlastnej hlave; hľa, Boží anjel dostal od Boha výrok a rozsekne ťa na dvoje. ⁵⁶ Keď ho odvedli, rozkázal, aby prišiel druhý; i povedal mu: „Semä kanaánske, a nie júdske, krásna ťa zvedla a žiadostivosť ti rozvrátila srdce. ⁵⁷ Takto ste robievali dcéram Izraela a ony sa zo strachu dali s vami do reči; Júdova dcéra však nestrpela vašu nepravosť. ⁵⁸ Teraz mi teda povedz; pod akým stromom si ich dochytil zhovárať sa?“ On povedal: „Pod dubom. ⁵⁹ Daniel mu však odpovedal: „Krásne si luhal aj ty proti vlastnej hlave. Boží anjel totiž čaká s mečom, aby ťa preťal napoly a usmrtil vás.“

⁶⁰ Nato celý zástup zvolal veľkým hlasom a dobrorečil Pánovi, ktorý zachraňuje tých, čo v neho dúfajú. ⁶¹ I pozdvihli sa proti dvom starcom, lebo ich

Daniel z vlastných úst usvedčil, že vydali falošné svedectvo a naložili s nimi, ako oni zločinne nakladali so svojím blížnym; ⁶² aby sa všetko konalo podľa Mojžišovho zákona, usmrtili ich a nevinná krv sa v ten deň zachránila. ⁶³ Helkiáš však a jeho žena chválili Boha za svoju dcéru Zuzanu spolu s jej mužom Joakimom a všetkými príbuznými, pretože sa na nej nenašlo nič podlého.

⁶⁴ A od toho dňa i naďalej ostal Daniel veľký v očiach ľudu.

Bél a drak. - ⁶⁵ Kráľ a Astyaga uložili k jeho otcom a jeho kráľovstvo prevzal Peržan Kýros.

Dan14

XIV. ¹ Daniel bol kráľovým hosťom a váženejším než ostatní jeho priatelia.

² Babylonci mali modlu, ktorá so volala Bél; každý deň jej venovali dvanásť meríc múky, štyridsať oviec a šesť krčahov vína. ³ Aj kráľ si ju uctieval a chodil sa jej každý deň klaňať. Ale Daniel sa klaňal svojmu Bohu. Kráľ sa ho pýtal: „Prečo sa neklaniaš Bélovi?“ ⁴ On mu odpovedal: „Preto, že si necítim rukou robené modly, ale živého Boha, ktorý stvoril nebo a zem a má vládu nad každým telom. ⁵ Kráľ mu povedal: „Nezdá sa ti, že Bél je živý boh? Či nevidíš, koľko zje a vypije každý deň?“ ⁶ Daniel odpovedal so smiechom: „Nemýľ sa, kráľu; ten je zdnuka blatom zvonku kovom a ešte nikdy nejedol.“ ⁷ Kráľ s hnevom zavolať jeho kňazov, a povedal: „Ak mi nepoviete, kto tie hostiny poje, ⁸ zomriete, ale ak dokázate, že to poje Bél, zomrie Daniel, pretože sa rúhal Bélovi. Daniel vravel kráľovi: „Nech sa stane podľa tvojho slova!“ ⁹ Bélových kňazov bolo sedemdesiat, okrem žien a detí.

Potom prišiel kráľ s Danielom do chrámu ¹⁰ a Bélovi kňazi povedali: „Pozri, my vyjdeme von, ty však, kráľu, predlož pokrmy, namiešaj a polož vína, zamkni dvere a zapečat' ich svojím prsteňom. ¹¹ A keď ráno prídeš a nezistíš, že Bél všetko pojedol, nech podstúpime smrť; alebo Daniel, ktorý na nás luhal. ¹² Nerobili si starosti, pretože pod stolom urobili tajný vchod, pravidelne cezeň vchádzali a veci poodnášali. ¹³ Keď však oni odišli a kráľ predložil Bélovi pokrmy, Daniel dal svojim sluhom rozkaz, priniesli popol a posypali celý chrám pred samým kráľom. Potom vyšli, zamkli dvere, zapečatili kráľovým prsteňom a odišli.

¹⁴ V noci však, ako obyčajne, prišli kňazi aj ich ženy a deti a všetko pojedli a popili. ¹⁵ Kráľ vstal za svitania a Daniel s ním. ¹⁶ I pýtal sa: „Sú pečate porušené, Daniel?“ On odpovedal: „Neporušené, kráľu!“ ¹⁷ A keď potom kráľ otvoril dvere a pozrel na stôl, veľkým hlasom zvolal: „Veľký si Bél a niet u teba nijakého podvodu!“ ¹⁸ Ale Daniel sa smial, zachytil kráľa, nevkročil dnu, a povedal: „Pozri si podlahu a všimni si, čie sú to stopy.“ ¹⁹ Kráľ vravel: „Vidím stopy mužov, žien a detí. Nato dal rozhnevaný kráľ ²⁰ pochytať kňazov aj ich ženy a deti; i ukázali mu tajné dvere, ktorými vchádzali a stroviť veci, ktoré boli na stole. ²¹ Kráľ ich pozabíjal a Béla vydal Danielovi na ľubovôľu. A on ho zrútil spolu i s chrámom.

²² Bol však veľký drak, ktorého Babylonci ctili, ²³ a kráľ povedal Danielovi: „Aj o tomto povieš, že je z kovu? Pozri žije, je a pije; klaňaj sa mu teda!“ ²⁴ Ale Daniel odpovedal: „Pánovi, svojmu Bohu, sa budem klaňať, on je živý Boh. ²⁵ Ty však, kráľ, zmocni ma a draka zabijem bez meča a bez palice. Na čo kráľ povedal: „Zmocňujem ťa!“

²⁶ Daniel vzal smolu, loj a vlasy, uvaril to spolu, narobil bochníkov a dal ich drakovi do pysku. Keď to drak zožral, roztrhlo ho. I povedal: „Pozrite, čo ste uctievali!“

²⁷ Keď to Babylonci počuli, veľmi sa rozhnevali, zhromaždili sa ku kráľovi a hovorili: Kráľ sa stal Židom, zrútil Béla, zabil draka a povraždil kňazov.“ ²⁸ Keď došli ku kráľovi; vraveli: „Vydaj nám Daniela, ináč zabijeme teba aj tvoj dom!“ ²⁹ Keď kráľ videl, že naňho mocne doliehajú, pod nátlakom im Daniela vydal. A oni ho hodili do levovej jamy, kde ostal šesť dní. V jame bolo sedem levov, ktorým dávali každý deň dve telá a dve ovce; ale v ten deň im ich nedali, aby zožrali Daniela.

³² V Júdsku bol prorok Habakuk, ktorý navaril jedlo, nadrobil do vahančeka chleba a išiel na pole, aby to zanesol žencom. ³³ Vtom riekol Habakukovi Pánov anjel: „Zanes obed, ktorý máš, do Babylonu Danielovi ktorý je v levovej jame!“ ³⁴ Habakuk odpovedal: „Pane, Babylon som nevidel a jamu nepoznám.“ ³⁵ Nato ho Pánov anjel chytil za temä, niesol ho za vlasy a položil ho rýchlosťou svojho dychu nad levovú jamu. ³⁶ A Habakuk volal: „Daniel, služobník Boží, vezmi si obed, ktorý ti poslal Boh!“ ³⁷ Daniel hovoril: „Spomenul si si na mňa, Bože, a neopustil si tých čo teba milujú.“ ³⁸ A Daniel vstal a jedol. Anjel však zaraz zanesol Habakuka naspäť na jeho miesto.

³⁹ Na siedmy deň prišiel kráľ nariekať za Danielom. Priblížil sa k jame, pozrel dnu a hľa, Daniel sedel uprostred levov! ⁴⁰ Vtedy kráľ zvolal veľkým hlasom: „Veľký si, Pane, Bože Danielov!“ A vytiahol ho z levovej jamy. ⁴¹ Tých však, čo chceli jeho záhubu, hodil do jamy a čoskoro ich pred ním zožrali.

⁴² Vtedy kráľ povedal: „Nech sa trasú pred Danielovým Bohom všetci obyvatelia zeme, pretože on je záchranca, ktorý robí znamenia a zázraky na zemi; ved' vyslobodil Daniela z levovej jamy!“

KNIHA PROROKA OZEÁŠA

Manželstvo Ozeášovo hl. 1 - 3

Oz1

I. ¹ Slovo Pánovo, ktoré prehovoril k Ozeášovi, synovi Bériho, v dňoch júdskeho kráľov Oziáša, Joatama, Achaza a Ezechiáša a v dňoch izraelského kráľa Jeroboama, syna Joasovho.

² Začiatok Pánovej reči k Ozeášovi. Pán riekol Ozeášovi:

„Vezmi si smilnú ženu a deti zo smilstva,
lebo smilstvom sa odvracia krajina od Pána.“

³ Išiel teda a vzal si Gomeru, dcéru Debelaima: Ona počala a porodila mu syna. ⁴ Vtedy mu Pán hovoril:

„Daj mu meno Jezrael,
lebo ešte chvíľočku
a strescem krvnú vinu Jezraela
na Jehuovom dome
a zruším kráľovstvo domu Izraela.

⁵ V ten deň dolámem kušu Izraela

v jezraelskom údolí.“

⁶ I počala znovu a porodila dcéru. Vtedy mu riekol:

„Daj jej meno Neomilostená,
lebo už viac neomilostím
dom Izraela,

⁷ žeby som im celkom odpustil.
Dom Júdov však omilostím
a zachránim ich ako Pán, ich Boh,
ale nezachránim ich kušou, mečom, zbrojou vojenskou,
ani koňmi, ani jazdcami.“

⁸ I oddojčila Neomilostenú; potom počala a porodila syna. ⁹ Vtedy hovoril:

„Daj mu meno Nie môj ľud,
lebo vy nie ste môj ľud
a ja nebudem váš.

Oz2

II. ¹⁽¹⁰⁾ I bude počet synov Izraela
ako piesku morského,
ktorý nemožno odvážiť ani zrátať.
Vtedy miesto toho, že by im vraveli:

„Vy ste Nie môj ľud,
budú im hovoriť:

²⁽¹¹⁾ „Synovia živého Boha.“
I zhromaždia sa synovia Júdu
a synovia Izraela pospolu,
ustanovia si jednu hlavu,
a vystúpia z krajiny,
lebo veľký bude deň Jezraela.

^{3(2,1)} Povedzte svojim bratom: „Môj ľud“
a svojim sestram: „Omilostená!“

⁴⁽²⁾ Žalujte si matku, žalujte,
lebo nie je mojou manželkou
a ja nie som jej manželom.
Nech si odstráni z tváre znaky smilstva
a spomedzi prs znaky cudzoložstva!

⁵⁽³⁾ Ináč ju vyzlečiem do naha
a predstavím ju sťa v deň jej narodenia,
urobím ju takou ako púšť,
takou, aká je suchá zem, ju spravím
a usmrťím ju smädou.

⁶⁽⁴⁾ Nad jej synmi sa nezľutujem,
lebo sú to deti zo smilstva.

- 7(5) Bo ich mat' smilnila,
ich rodička sa dopúšťala nehanebnosti;
ved' vravela:
„Pôjdem za svojimi milencami,
ktorí mi dávajú chlieb a vodu,
vlnu, plátno, olej, nápoje.“
- 8(6) Hľa, preto tvoju cestu trním ohradím
a múrom ju zahatím,
že si nenájde chodníčky.
- 9(7) Pôjde si za svojimi milencami,
ale nedochytí ich,
bude ich hľadať, ale nenájde.
Vtedy povie: „Pôjdem ja
a vrátim sa k prvému manželovi,
lebo vtedy mi lepšie bolo než teraz.“
- 10(8) Lenže ona nevie,
že ja som jej dával
obilie a mušt a olej;
striebra som jej dal hojnosť
a zo zlata Bála spravili.
- 11(9) Nuž vezmem si zasa späť
v príhodný čas svoje obilie
a mušt, keď bude jeho čas;
svoju vlnu a svoj ľan si zoberiem,
ktorým zakrývala svoju nahotu.
- 12(10) Teraz odhalím jej nahotu
pred zrakom jej milencov
a nevytrhne ju nik z mojej ruky.
- 13(11) Urobím koniec všetkým jej rozkošiam,
jej sviatkom, novmesiacom,
jej sobotám a všetkým slávnostiam.
- 14(12) Spustoším jej vinič a figy,
o ktorých si vravela:
„Toto mi je odmena,
čo mi dali moji milenci.“
Urobím z nich les
a bude ich žrať poľná zverina.
- 15(13) Potrescem ju za dni bálov,
keď im prinášala kadidlo,
zdobila sa prsteňmi a skvostmi,
za svojimi milencami šla,
a na mňa zabudla - hovorí Pán.
- 16(14) Preto ju ja vyvábim,
zavediem ju na púšť
a prehovorím k jej srdcu.
- 17(15) Potom jej tam dám jej vinice
a údolie Achor za bránu nádeje;
tam poslúchne ako za dní svojej mladosti,

ako keď vystupovala z Egypta.
18(16) V ten deň - hovorí Pán -
bude ma volať: „Môj manžel!“
a nebude ma viac volať: „Môj Bál!“
19(17) Odstránim mená bálov z jej úst,
nespomenú viac ich meno.
20(18) V ten deň zmluvu uzavriem
s poľnou zverou, s nebies vtáčkami
a so zemeplazmi;
kušu, meč a vojnu zlomím v krajine;
potom budú bývať v bezpečí.
21(19) Vtedy si ťa navždy zasnúbim,
za pravdu a právo si ťa zasnúbim,
za lásku a zľutovanie,
22(20) zasnúbim si ťa za vernosť,
takže poznáš Pána.
23(21) V ten deň
vyslyším - hovorí Pán -
vyslyším nebesá
a tie zasa vyslyšia zem;
24(22) zem potom vyslyší
obilie, mušt a olej
a tie vyslyšia Jezraela.
25(23) A zasejem si ho v krajine,
Neomilostenú omilostím,
tomu, čo je Nie môj ľud,
poviem: „Ty si môj ľud“
a on mi povie: „Môj Boh.“

Oz3

III. ¹ Pán mi znova riekol:
„Chod' a miluj ženu,
ktorá má milenca a cudzoloží,
ako Pán miluje synov Izraela,
hoci sa oni obracajú k iným bohom
a majú radi hroznové koláče.“
2 Tak som si ju kúpil za pätnásť strieborných,
za chomer a letek jačmeňa.
3 A riekol som jej:
„Dlhé dni mi budeš sedieť,
nebudeš smilniť, a muža mať nebudeš,
ja tiež nebudem mať nič s tebou.“
4 Lebo synovia Izraela budú sedieť dlhé dni
bez kráľa a bez kniežat'a,
bez obety a pomníka,
bez efódu a terafimov.
5 Potom sa synovia Izraela obrátia

a hľadať budú Pána, svojho Boha,
i Dávida, svojho kráľa.
Privinú sa k Pánovi a jeho darom
na konci dní.

IV. ¹ Čujte slovo Pánovo, synovia Izraela,
lebo Pán sa má súdiť s občanmi krajiny;
veď niet vernosti, niet milosrdenstva,
ani poznania Boha niet v krajine!
² „Krivá prísaha, lož, vražda, krádež
a cudzoložstvo vnikli
a krv stíha krv.
³ Preto smúti krajina
a vädne všetko, čo v nej býva,
či poľná zverina, či vtáčky nebeské,
ešte aj morské ryby hynú.
⁴ Nech nik nežaluje, nech nik nevyčítuje,
tvoj ľud je ako (ten), kto protirečí kňazovi.
⁵ Lebo klesneš dnes
a s tebou klesne i prorok v noci,
i tvoju matku znivočím.
⁶ Môj ľud hynie, lebo nemá poznania.
Pretože si odmietol poznanie,
odmietnem ťa, nebudeš mi slúžiť ako kňaz.
Zákon svojho Boha si zabudol,
aj ja zabudnem na tvojich synov.
⁷ O čo je ich viac, o to väčšmi hrešia proti mne,
ich slávu zmením na hanbu.
⁸ Hriechom môjho ľudu krmia sa
a po jeho vine túžbou mrú.
⁹ Ako ľudu, tak bude aj kňazovi,
jeho cesty na ňom potrescem,
a jeho skutky mu odplatím.
¹⁰ Ješť budú, no nenasýtia sa,
smilniť budú, no nerozmnožia sa,
lebo nechceli dbať o Pána.

Zanechať modloslužbu!

¹¹ Smilstvo, víno a mušt rozum odberá.
¹² Môj ľud sa svojho dreva spytuje
a učí ho jeho palica,
lebo ich zaviedol smilný duch
a smilne sa odvrátili od Boha.
¹³ Na hrebeňoch vrchov prinášajú obety
a na pahorkoch prinášajú kadidlo,
pod dubom, topoľom a terebintou,

lebo chládok ich dobrý je.
Preto smilnia ich dcéry
a cudzoložia ich nevesty.
14 Nie ich dcéry budem trestať pre smilstvo
a pre cudzoložstvo ich nevesty,
veď sami sa uchylujú k smilniciam,
obetujú s neviestkami svätých,
a tak padá nechápavý ľud.
15 Ak smilníš ty, Izrael,
nechže Júda nehreší!
Do Galgaly nechodíte,
k Betavenu nevystupujte
a neprisahajte sa: „Ako žije Pán!“
16 Ako krava, ktorá strečkuje,
tak strečkuje Izrael.
Teraz ho Pán má pást'
ako baránka na rozsiahlej pastve?
17 Spoločníkom modiel je Efraim, nechaj ho!
18 Hostina je oddelená,
ustavične smilnia,
jeho ochrancovia radi prinášajú hanbu.
19 Víchor ich do svojich krídel zahalí
a ponesú hanbu pre svoje obety.

Oz5

Karhanie vodcov národa

V⁵.¹ Počujte toto, kňazi,
a dom Izraela, pozoruj,
nakloňte si ucho, kráľov dom,
pretože vám patrí tento súd;
stali ste sa v Masfe osídлом,
na Táboře sieťou rozostretou.
2 Obety vrhli do priepasti,
ja ich karhám všetkých.
3 Ja poznám Efraim
a Izrael mi skrytý nie je;
lebo si smilnil, Efraim,
poškvrnil sa Izrael.
4 Ich skutky im nedovoľujú
vrátiť sa k svojmu Bohu,
lebo je v nich smilný duch
takže nepoznajú Pána.
5 Pýcha usvedčuje Izrael do očí,
Izrael a Efraim pre svoju vinu padajú
a Júda padá s nimi tiež.
6 Idú so svojimi ovcami a dobytkom
hľadať Pána ale ho nenájdu,

odtiahol od nich preč.

Pán bude trestať

- 7 Spreneverili sa Pánovi,
áno, cudzích synov splodili;
mesiac ich strávi s ich poľami.
- 8 Trúbte pozaunou v Gabae,
v Ráme na trúbu,
v Betavene robte krik,
za tebou, Benjamín!
- 9 V deň karhania spustne Efraim,
proti kmeňom Izraela pravdu oznámim.
- 10 Kniežatá Izraela sú podobné
tým, čo prekladajú medzníky:
svoj hnev na nich ako vodu vylejem.
- 11 Efraim je utláčaný,
porušuje sa právo,
lebo zachcelo sa mu
bežať za nečistotou.
- 12 Ale ja som Efraimovi sťa mol'
a sťa črvoč Júdovi.
- 13 Keď Efraim zbadal svoju chorobu
a Júda svoju ranu,
do Asýrska išiel Efraim,
poslal k veľkému kráľovi;
on vás však nemôže uzdraviť
ani váš vred odstrániť.
- 14 Lebo Efraimovi som ako lev,
domu Júdovmu ako levíča.
Ja, ja roztrhám a odídem,
uchytím a neoslobodí nik.

Po treste príde spása

- 15 Idem, na svoje miesto sa navrátim,
kým sa na pokánie nedajú,
potom budú hľadať moju tvár.
- (6,1) Vo svojej úzkosti ma budú zrána hľadať:

Oz6

- VI.** ¹⁽²⁾ „Podťe, vráťme sa k Pánovi
lebo on nás poranil a on nás uzdraví,
udrel nás, ale ošetrí.
- ²⁽³⁾ Oživí nás po dvoch dňoch,
na tretí deň nás vzkriesi
a žiť budeme pred jeho tvárou.
- 3 Poznajme, usilujme sa poznať Pána:
jeho východ je pripravený sťa zora

a príde nám ako včasný dážď
i ako dážď neskorý na zem.“

Národ sa nenapravil

4 Čo si s tebou počať, Efraim?
Čo si s tebou počať, Júda?
Vaša láska je ako ranný oblak
a ako rosa, ktorá pomínie za rána.
5 Preto som ich okresával skrze prorokov,
zabíjal slovami svojich úst,
aby tvoja spravodlivosť vyšla ako svetlo.
6 Lebo milosrdenstvo chcem, a nie obeť
a poznanie Boha viac ako celopaly.
7 Oni však zrušili zmluvu ako Adam,
tam mi zostali neverní.
8 Galaád je mesto zločincov,
plný krvavých šľapají.
9 Ako hrdlo zločincov je zástup kňazov,
zabíjali na ceste do Sichemu,
áno, zločin páchali.
10 V dome Izraela videl som ohavnosť,
je tam smilstvo Efraima,
poškvrnil sa Izrael.
11 Aj ty si, Júda, chystaj žatvu,
až obrátim osud svojho ľudu.

Oz7

Skazenosť národa

VII. ¹ Keď som chcel Izrael uzdraviť,
vtedy sa odhalil zločin Efraima
a nerest Samárie,
lebo páchali podvod,
zlodeji sa vlámali,
na ulici plienili lupiči.
2 Pritom si neuvážia v srdci,
že si všetky ich zločiny pamätám.
Teraz ich obkľučujú ich hriechy,
pred svojou tvárou ich mám.
3 Svojou zlobou rozveseľujú kráľa
a svojou falošnosťou kniežatá.
4 Všetci páchajú cudzoložstvo,
sú ako pec, rozpálená pekárom;
prestáva kúriť po miesení,
až pokým cesto neskysne.
5 „Dni nášho kráľa!“,
kniežatá začína rozpaľovať víno;
so vzbúrencami si ruku podáva.

6 Prinášajú svoje srdce ako pec,
vo svojej lesti spal ich pekár celú noc;
ráno horí ako oheň plamenný.
7 Všetci pália ako pec,
takže pohlcujú svojich sudcov.
Ich králi všetci padajú,
nik z nich ku mne nevolá.

U cudzích darmo hľadajú pomoc

8 Efraim je medzi národmi,
on sa zamieša;
Efraim je sť a koláč,
ktorý neobracajú.
9 Jeho silu strávia cudzinci,
ale on to nebadá,
je aj šedinami posiaty,
ale on si to nevšíma.
10 Pýcha usvedčuje Izrael do očí,
ale k Pánovi, svojmu Bohu, neobrátia sa,
ani ho nehľadajú napriek všetkému.
11 Efraim je sť a holub,
prostý, bez umu:
Egypt privolávajú,
kráčajú do Asýrska.
12 Ako idú, vystriem svoju sieť nad nimi,
zrazím ich ako vtáky nebeské,
skarhám ich, ako je ohlásené
ich zhromaždeniu.

Len Pán by mohol zachrániť

13 Jaj, beda im, veď sa vzdialili odo mňa,
skaza im, veď sa mi spreneverili!
No ja som ich vykúpil,
lenže oni proti mne lož hovoria.
14 Nevolajú ku mne zo srdca,
na svojich lôžkach len jajkajú;
pre zbožie a mušť sú v úzkostiach,
sú proti mne odbojní.
15 Ja som učil, posilňoval ich ramená:
zločin zamýšľali proti mne,
16 odvrátili sa: „Jarmo preč!“
Sú sť a kuša klamlivá,
ich kniežatá padnú pod mečom
pre zlosť svojho jazyka.
To bude ich výsmech v egyptskej krajine.

Zrušili zmluvu Pánovu

VIII. ¹ K ústam pozaunu!
Ako orol nad Pánovým domom,
pretože prestúpili moju zmluvu,
zhrešili tiež proti môjmu zákonu.
2 Vzývajú ma:
„Bože môj!“ Poznáme ťa, Izrael!
3 Izrael odmietol dobro,
bude ho stíhať nepriateľ.
4 Kráľa ustanovili, lež bezo mňa,
dosadili kniežatá, a ja som to nevedel.
Zo striebra i zlata si modly spravili,
aby vyšli navnivoč.
5 Samária, tvoje teľa je zvrhnuté,
môj hnev blčí proti nim,
ako dlho nedosiahli čistotu!
6 Veď je z Izraela, majster ho robil,
a nie je to Boh.
Áno, teľa Samárie bude na kúsky.
7 Lebo vietor sejú a budú žať víchricu;
nemá stebľa, neurodí múku výhonok,
a ak urodí, zjedia ju cudzinci.
8 Izrael je zničený,
teraz je medzi národmi
ako odporná nádoba,
9 lebo do Asýrska vystúpili
- osamelý divý osol! -,
Efraim dával dary ľúbostné.
10 Hoci aj najímajú národy,
teraz ich pozbieram,
odpočinú si čochvíľa
od ťarchy kráľa kniežat.
11 Lebo si Efraim rozmnožil na hriech oltáre,
oltáre mu na hriech boli.
12 Napísal som mu množstvo svojich zákonov,
pokladajú ich za cudzie.
13 Z mojich darov prinášajú obety,
jedia mäso: Pán nemá zaľúbenie.
Teraz si spomenie na ich hriech,
potrestá ich zločiny:
vrátia sa do Egypta.
14 Izrael zabudol na svojho tvorcu
a staval chrámy.
Júda rozmnožoval opevnené mestá,
ale vrhnem na jeho mestá oheň
a strávi jeho paláce.

Zajatie

- IX.** ¹ Netešže sa, Izrael,
neplesaj ako národy,
lebo si odpadol smilne od Pána,
miluješ ľúbostné dary
na všetkých humnách obilných.
- ² Humno a lis ich pást' nebude
a mušt, ten ich oklame.
- ³ Nebudú bývať v Pánovej krajine,
Efraim sa vráti do Egypta,
v Asýrsku budú jesť nečisté.
- ⁴ Nebudú vylievať víno Pánovi,
ich obety mu milé nebudú,
ich chlieb bude ako smútočný,
všetci, čo ho jedia, sa poškvria.
Ich chlieb je len pre nich,
do Pánovho domu nepríde.
- ⁵ Čo budete robiť v deň slávnostný
a v deň sviatku Pánovho?
- ⁶ Lebo, hľa, ujdú od pustošenia,
Egypt ich zhromaždí,
Memfis ich pochová.
Ich milého striebra bodľač zmocní sa,
v stanoch budú mať trnie.
- ⁷ Prídu dni navštívenia,
prídu dni odplaty
- Izrael, vedz:
bláznom je prorok,
šialencom muž ducha -
pre veľkosť tvojej viny
a pre veľkosť šialenstva.
- ⁸ Efraim mal strážcov u môjho Boha:
prorok bol zhubným osídлом
na všetkých jeho cestách,
šialenstvo je v dome jeho Boha.
- ⁹ Klesli hlboko
ako v dňoch Gabay;
spomenie si na ich vinu,
potrestá ich zločiny.

Pre modlárstvo vyhynú

- ¹⁰ Izrael som si pokladal
za vinič na púšti,
na ich otcov som hľadel
ako na ranú figu na figovníku
v jej prvom čase.
Išli do Belfegoru,
zasvätili sa Hanbe,

boli ohavnosťou
ako ich miláčik.
11 Efraim je ako vták, ulietla mu sláva:
niet pôrodu, niet ťarchavosti a niet počatia.
12 I keď si vychovajú synov,
urobím ich bezdetnými, bez ľudí;
ba aj im samým bude beda,
keď sa od nich vzdialim.
13 Efraim - tak som sa postaral -
bol Týrus zasadený na poli.
Efraim si vyvedie synov na zabitie.
14 Daj im, Pane! - Čože im dáš? -
Daj im bezdetné lono
a vyschnuté prsia!
15 Celá ich zločinnosť bola v Galgale,
áno, tam som ich znenávidel,
pre zlobu ich skutkov
vyženiem ich zo svojho domu;
viac ich nebudem milovať,
všetky ich kniežatá sú vzbúrenci.
16 Zrazený je Efraim,
vyschol im koreň,
neprinesú ovocie;
i keď porodí,
usmrtím miláčikov ich lona.“
17 Odvrhne ich môj Boh,
lebo nepočúvali naň
i budú blúdiť medzi národmi.

Oz10

Hriešny kult

X. ¹ Bujným viničom je Izrael,
rodí dostatok ovocia;
čím viac ovocia mal,
tým mal viac oltárov,
čím lepšie sa viedlo jeho krajine,
tým lepšie mal pomníky.
2 Rozhárané srdce majú,
teraz si to odnesú:
On im dodrúžga oltáre,
porozbíja pomníky.
3 Lebo teraz povedia: „Nemáme kráľa,
lebo Pána sa nebojíme,
a kráľ, čože nám pomôže?“
4 Hovoria reči, prisahajú krivo,
uzavierajú zmluvy,
a súd rastie ako jedovatá byľ

5 po brázdach na poli.
O teľa Betavenu
sa občania Samárie trasú,
ved' smúti preň jeho ľud
a jeho kňazi nad ním kvília,
pre jeho slávu, ktorá ho opustila.
6 Aj to prevlečú do Asýrska
ako dar veľkému kráľovi;
Efraim utrži hanbu,
zahanbí sa pre svoju myseľ Izrael.
7 Zničená bude Samária,
jej kráľ je ako trieska
na povrchu vody.
8 Spustošené budú hriešne výšiny,
zločin Izraela,
trnie a bodľacie vyrastie
na ich oltároch.
Vtedy povedia vrchom: „Prikryte nás!“
a kopcom: „Padnite na nás!“

Preorte úhor!

9 Odo dní Gabay hrešíš, Izrael!
Tam zastali! Nestihne ich vojna v Gabae
proti synom zločinným?
10 „Podľa svojej túžby som ich karhal,
i zhromaždia sa proti nim národy,
keď ich pripútam k ich dvom hriechom.
11 Efraim je krava cvičená,
ktorá rada mláti,
no ja som prešiel cez jej krásnu šiju,
zapriahnem Efraim, bude orat' (Júda),
Jakub si bude brániť.
12 Sejte si podľa spravodlivosti,
žnite podľa lásky,
preorte si úhor,
je čas hľadať Pána,
kým príde a naučí vás spravodlivosti.
13 Zaorávali ste zločin,
žali ste nepravosť,
jedli ste ovocie lži.
Lebo si sa na svoje cesty spoliehal,
na množstvo svojich silákov.
14 Strhol sa lomoz v tvojom ľude,
všetky tvoje pevnosti spustošia,
tak ako spustošil Šalman
Bet-Arbelu v deň vojny.
Matku roztrieskali spolu s deťmi.
15 Takto naložím, Betel, s vami
pre zlobu vašich zločinov.

(11,1) Ako svitanie bude rýchlo zničený
kráľ Izraela.

Oz11

Opovrhli láskou Pánovou

XI. ¹ Keď bol Izrael mladý, miloval som ho
a z Egypta som povolal svojho syna.
² Volali ich, lenže odchádzali od nich,
obetovali bálom
a modlám pálili kadidlo.
³ A ja som vodil Efraima,
vzal som si ich na ramená,
no nezbadali, že ich opatrujem.
⁴ Povrazmi ľudskosti som ich tiahol,
lanami lásky;
bol som, ako kto dvíha
jarmo ponad ich líca,
a skláňal som sa k nemu chovať ho.
⁵ Nevráti sa do egyptskej krajiny,
lež Asýr bude jeho kráľom,
lebo sa nechceli obrátiť.
⁶ Meč sa rozbehne po jeho mestách,
vynivočí jeho vyberaných
a pre ich zámary ich strávi.
⁷ Môj ľud je naklonený odpadnúť odo mňa;
volajú ho na výšinu,
no pritom ho nedvíhajú.

Pán znovu zhromaždí svojich

⁸ Ako ťa vydám Efraim,
odovzdám ťa, Izrael,
ako ťa vydám s'á Adamu,
urobím ťa podobným Seboimu?
Srdce sa vo mne obracia,
budí sa moje zľutovanie.
⁹ Nevylejem svoj rozpálený hnev,
neznivočím zase Efraim,
veď som ja Boh, a nie človek,
Svätý uprostred teba;
a nevojdem do mesta.
¹⁰ Nech idú za Pánom;
bude volať ako lev;
až on bude volať,
s triaškou príbehnú synovia od západu.
¹¹ Príbehnú ako vták z Egypta
a ako holub z asýrskej krajiny
a ubytujem ich v ich domoch -

Falošnosť Izraela

- XII.** ¹ Klamstvom ma obklúčil Efraim,
lest'ou dom Izraela a Júdu,
Pán sa jednako pridá k nim,
budú sa volať svätým ľuďom Božím.“
- ²⁽¹⁾ Efraim pasie za vetrom,
za východným vetrom ženie sa celý deň,
množí lož a pustošenie.
S Asýrskom uzatvárajú zmluvu
a vlečú olej do Egypta.
- ³⁽²⁾ Pán má spor s Júdom,
chce stretať Jakuba podľa jeho ciest,
podľa jeho skutkov mu odplatí.
- ⁴⁽³⁾ V lone podchytil svojho brata
a vo svojej sile s Bohom zápasil.
- ⁵⁽⁴⁾ Zápasil s anjelom a zvíťazil,
plakal a uprosoval ho;
v Beteli ho našiel,
tam s ním hovoril.
- ⁶⁽⁵⁾ Pán je Boh zástupov,
Jahve je jeho meno.
- ⁷⁽⁶⁾ Ty sa však vráť k svojmu Bohu,
zachovaj lásku a spravodlivosť
a ustavične vo svojho Boha dôveruj.
- ⁸⁽⁷⁾ V ruke Kanaánu je falošná váha,
rád utláča.
- ⁹⁽⁸⁾ I hovorí Efraim: „Veru som zbohatol,
nahonobil som si majetok.“
Všetky jeho zisky nevystačia mu
pre hriech, ktorého sa dopustil.
- ¹⁰⁽⁹⁾ „Ale ja som Pán, tvoj Boh,
až od egyptskej krajiny;
zasa ťa ubytujem v stanoch
ako za dní slávnosti.
- ¹¹⁽¹⁰⁾ A hovoril som k prorokom,
dal som mnohé videnia
a prostredníctvom prorokov
som v podobenstvách hovoril.“
- ¹²⁽¹¹⁾ V hriešnom Galaáde boli ničomní,
v Galgale obetovali býkom,
aj ich oltáre budú
ako hromady v brázdach na poli.
- ¹³⁽¹²⁾ Jakub utiekol na polia Aramu,
Izrael slúžil za ženu,

- za ženu strážil (stáda).
14(13) Ale prostredníctvom proroka
vyviedol Pán Izrael z Egypta
a prorok ho strážil.
15(14) Efraim ma trpko popudzoval;
no uvrhne naň jeho krvilačnosť
a vráti mu hanbu jeho Pán.

Oz13

Karhanie pre modly

- XIII.** ¹ Keď Efraim hovoril, bola hrôza,
bol vyvýšený v Izraeli,
ale zhrešil s Bálom a zomrel.
2 Teraz však pokračujú v hriechu,
robia si liatiny zo svojho striebra,
spodobňujú modly.
To všetko je dielo majstrov;
hovorია: „Týmto obetujte!“
Človek teľce bozkáva!
3 Preto budú ako ranný oblak
a ako rosa, ktorá mizne zavčasu,
ako pleva, ktorá letí z humna,
a ako dym z otvoru.
4 „Ja však som Pán, tvoj Boh,
od egyptskej krajiny;
Boha okrem mňa nepoznáš
a iného záchrancu niet.
5 Ja som ťa pásol na púšti
v kraji vyschnutom.
6 Ako sa pásli, nasýtili sa,
nasýtili a spyšnelo im srdce,
preto zabudli na mňa.
7 Aj ja im budem ako lev,
ako leopard na ceste asýrskej,
8 napadnem ich ako medveď
pozbavený mláďat
a roztrhám obal ich srdca,
pohltním ich tam ako levica,
poľná zver ich roztrhá.
9 Zničím ťa, Izrael;
kto je tvoj pomocník?
10 Nuž kdeže je tvoj kráľ,
aby ťa zachránil vo všetkých tvojich mestách,
a tvoji sudcovia, o ktorých si vrael:
„Daj mi kráľa a kniežatá!“?
11 Dal som ti vo svojom hneve kráľa
a vo svojej rozhorčenosti ho odnímam.

12 Zaviazaná je vina Efraima,
uschovaný je jeho hriech.
13 Bolesti rodičky prídu naň;
je to syn nemúdry,
nedostavil sa načas
do otvoru detí.
14 Vyslobodím ich z moci podsvetia,
od smrti ich vykúpim.
Kde je tvoj mor, smrť,
kde tvoja nákaza, podsvetie?
Súciť sa schová pred mojím zrakom.“

V tiesni treba prosiť Pána

15 Aj keď bude rásť uprostred bratov,
prichádza Pánov vietor východný,
dvíha sa z púšte,
vyveje jeho pramene,
vysuší jeho žriedla.
On vylúpi poklad
všetkých drahocenných vecí.

Oz14

XIV. ¹ Zhynie Samária,
pretože sa vzpierala svojmu Bohu;
pod mečom budú padať,
nemluvňatá im rozdrví,
rozpárajú im ťarchavé.
2 Obráť sa, Izrael, k Pánovi, svojmu Bohu
veď pre svoju vinu si upadol!
3 Vezmite so sebou slová
a obráťte sa k Pánovi;
povedzte mu: „Odpusť každú vinu
a láskavo nás prijmi,
zaplatíme plodom svojich perí.
4 Asýrsko nás nezachráni,
už nebudeme jazdiť na koňoch
a nebudeme viac hovoriť: „Naši bohovia!“
dielam svojich rúk,
lebo u teba nájde milosť sirota.“
5 „Vyhojím ich poranenia,
milovať ich budem vďačne,
lebo môj hnev sa od nich odvráti.
6 Budem Izraelu ako rosa,
prekvitať bude ako ľalia
a zapustí korene sťa Libanon;
7 konáre sa mu rozrastú,
nádherný bude ako oliva

- a voňať bude ako Libanon.
8 Obrátia sa, čo sedia v jeho tóni,
žiť budú z obilia
a rozkvitnú ako vinič,
ktorý má chýr ako víno z Libanonu.
9 Efraim, čo chceš ešte s modlami?
Ja vyslyším a vzpriamim ho
ako jedľu zelenú.
Že máš ovocie, to je odo mňa.“
- 10 Kto je múdry, aby tieto veci pochopil
a rozumný, aby ich porozumel?
Lebo Pánove cesty sú priame
a spravodliví po nich kráčajú,
ale vzbúrenci na nich klesnú.

KNIHA PROROKA JOELA

Pohroma kobyliiek hl. 1 - 2

Joel1

I. Opis navštívenia Izraela. - ¹ Slovo Pánovo, ktoré prehovoril k Joelovi, synovi Fatuela.

- 2 Čujte toto, starci,
nakloňte si ucho,
všetci obyvatelia zeme!
Či sa stalo takéto za vašich dní
alebo za dní vašich otcov?
- 3 Rozprávajte o tom svojim deťom
a vaše deti svojim deťom
a ich deti ďalším pokoleniam!
- 4 Zvyšok po rezáčovi zožrala kobyľka,
zvyšok po kobyľke zožral skokan,
zvyšok po skokanovi zožral ničiteľ.
- 5 Vzbud'te sa, opilci, plačte
a kvíľte, všetci pijani vína,
pre mušť, lebo vám ho pred úst zničili.
- 6 Lebo do mojej krajiny vystúpil
mocný a nespočetný národ;
jeho zuby sú zuby leva,
hryzáky má ako levica.
- 7 Moju vinicu obrátil na púšť
a moje figovníky obhrýzol,
úplne ich olúpál a zahodil,
obeľeli ich konáre.

8 Kvíľ ako panna odiata vrecovinou
pre muža svojej mladosti!
9 Pokrmové a nápojové obety
zmizli z domu Pánovho,
smútia kňazi, služobníci Pánovi.
10 Spustošené je pole, smúti roľa,
veď je znivočené obilie,
vyschol mušť, olej uvädol.
11 Roľníci sa hanbia, jalkajú vinári
pre pšenicu a jačmeň,
lebo žatva je preč z poľa.
12 Vinič vyschol, figovníky uvädli,
granátniky i palmy a jablone,
všetky stromy poľa vyschli,
áno, zmizla radosť u ľudí.

Výzva k pokániu

13 Opášte sa a nariekajte, kňazi,
kvíľte, služobníci oltára,
poďte, bedlite vo vrecovinách,
sluhovia môjho Boha,
lebo domu Pánovmu sú upreté
obety pokrmu a nápoja.
14 Zasväťte pôst, zvolajte zbor,
zhromaždite starcov, všetkých občanov krajiny
do domu Pána, svojho Boha, a volajte k Pánovi:
15 „Beda tomuto dňu, veď blízko je Pánov deň,
príde ako pohroma od Hromovládca!
16 Či nie pred naším zrakom hynie pokrm,
z domu nášho Boha radosť a plesanie?“
17 Hnijú semená pod svojimi hrudami,
pusté sú sýpky, rúcajú sa sklady,
lebo obilie vyšlo na hanbu.
18 Ako bučí dobytok! Blúdia čriedy statku,
lebo nemajú pastvy; aj stáda oviec hynú.

Modlitba

19 K tebe, Pane, volám,
lebo oheň strávil stepné lúky
a plameň spálil všetky stromy poľa.
20 I zverina poľa túži po tebe,
lebo vyschli vodné toky
a oheň strávil stepné lúky.

Joel2

Deň Pánov príde

II. ¹ Zvučte trúbou na Sione,

volajte na mojom svätom vrchu,
nech sa trasú všetci obyvatelia zeme,
lebo prichádza Pánov deň, áno, blízko je.
2 Deň tmy a mrákavy,
deň oblakov a víchrice.
Ako zora sa rozprestiera na vrchoch
národ početný a mocný,
jemu podobný nebol od prapočiatku
a za ním už po roky rodov a rodov nebude.
3 Pred ním oheň zožiera
a za ním vypaľuje plameň;
sť'a záhrada Eden je pred ním zem,
za ním však znivočená púšť
a nieto pred ním nijakej záchrany.
4 Ich výzor je ako výzor koní
a ako jazdci, tak bežia.
5 Akoby hrmot vozov
poskakujú na temene vrchov
a ako šľahot plamenného ohňa,
ktorý plevu zožiera;
ako mocný národ zriadený do boja.
6 Pred ním sa chvejú národy,
zo všetkých tvárí sa červeň sť'ahuje.
7 Bežia ako bohatieri
a ako bojovníci lezú na múry;
každý ide svojou cestou,
neodchýli sa zo svojho chodníka.
8 Jeden nevráža do druhého,
každý kráča svojou koľajou,
i cez strely sa neprestajne rútia.
9 Vpadnú do mesta, bežia po múroch,
vylezú na domy,
vojdú ako zlodej cez okná.
10 Pred ním sa trasie zem, chveje sa nebo,
slnko a mesiac sa zatemnia
a hviezdy stiahnu svoj jas.
11 Pán vydá hlas pred svojím vojskom,
veď jeho tábor je veľmi veľký,
veď je mocný a vykonáva jeho rozkaz.
Áno, veľký je Pánov deň
a veľmi hrozný, ktože ho vydrží?

Čiňte pokánie!

12 „Teraz však - hovorí Pán -
obráťte sa ku mne celým svojím srdcom,
pôstom i plačom a nárekom,
13 roztrhnite si srdcia, a nie rúcho,
obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu,
veď je dobrotivý a milosrdný,

trpezlivý a veľmi ľútostivý
a môže odvrátiť nešťastie.“
14 Možno, že sa zmení a odpustí
a zanechá po sebe požehnanie
na obeť a nápoj Pánovi, vášmu Bohu.
15 Zvučte trúbou na Sione,
zasväcujte pôst, zvolajte zhromaždenie,
16 zvolajte ľud, zasväťte zástup,
zjednot'ite starcov, zhromaždite maličkých
aj tých, čo sajú prsia;
ženích nech vyjde zo svojej izby
a nevesta zo svojej chyže.
17 Medzi predsieňou a oltárom
nech plačú kňazi, Pánovi sluhovia,
a nech hovoria: „Ušetri, Pane, svoj ľud
a nevydávaj svoje dedičstvo na hanbu,
aby nad nimi panovali národy;“
prečo by mali vravieť medzi národmi:
„Kdeže je ich Boh?“

Pán sa zmiluje

18 Pán sa rozhorlil za svoju krajinu
a ušetril svoj ľud.
19 Pán odpovedal svojmu ľudu:
„Hľa, ja vám pošlem obilie,
víno a olej: nasýtite sa nimi
a viac vás nedám na potupu národom.
20 A toho, čo je zo severu, oddialim od vás,
odožením ho na suchú a pustú zem,
jeho predvoj k Východnému moru
a jeho zadný voj k Západnému moru.
Jeho zápach sa bude roznášať
a jeho smrad bude vystupovať,
pretože urobil priveľa.
21 Neboj sa, zem, plesaj a raduj sa,
pretože Pán konal veľkolepo.
22 Neboj sa, poľná zverina,
lebo sa rozzelenajú nivy púšte,
lebo strom prinesie svoje ovocie,
figovník a vinič vydajú svoju silu.
23 Synovia Siona, plesajte
a radujte sa v Pánovi, svojom Bohu,
pretože vám dá učiteľa spravodlivosti
a zošle vám dážď ranný a neskorý ako kedysi,
24 takže sa humná naplnia obilím
a lisy budú pretekať vínom a olejom.
25 Vynahradím vám roky,
ktoré vyžrala kobylka, skokan, ničiteľ a rezáč,
moje veľké vojsko, ktoré som na vás poslal.

- 26 Budete hojne jest' a nasýtite sa
a budete chváliť meno Pána, svojho Boha,
ktorý zaobchádzal s vami zázračne,
a môj ľud sa už nikdy nezahanbí.
- 27 Budete vedieť, že uprostred Izraela som ja,
ja som Pán, váš Boh, a nik iný,
a môj ľud sa už nikdy nezahanbí!“

Mesiášske časy hl. 3 - 4 (Vulg hl. 3)

Joel3

III. Zoslanie Ducha Svätého. - ¹⁽²⁸⁾ Potom vylejem svojho ducha na každé telo a budú prorokovať vaši synovia i vaše dcéry; vaši starci budú mávať sny a vaši mládenci budú mať videnia. ²⁽²⁹⁾ Aj na služobníkov a služobnice vylejem v tých dňoch svojho ducha.

Veľký deň Pána.

Znamenia. - ³⁽³⁰⁾ Dám znamenia na nebi i na zemi krv, oheň a kúrňavu s dymom. ⁴⁽³¹⁾ Slnko sa zmení na tmu a mesiac na krv, skôr než príde veľký a hrozný Pánov deň. ⁵⁽³²⁾ A každý, kto bude vzývať Pánovo meno, bude zachránený, lebo na vrchu Sion a v Jeruzaleme bude záchrana, ako riekol Pán, a medzi pozostalými bude, koho volá Pán.

Joel4

Trest na nepriateľov Pána

- IV.** ^{1(3,1)} Lebo, hľa, tých dňoch a v tom čase,
keď obrátim osud Júdu a Jeruzalema,
- 2 zhromaždím všetky národy,
zavediem ich do Jozafatského údolia
a budem sa tam s nimi pravotiť
pre môj ľud a moje dedičstvo, Izrael,
ktorý rozhádzali medzi národy,
rozkúskovali moju krajinu,
- 3 o môj ľud hádzali žreb
chlapca dali za pobehticu
a dievča predali za víno, čo vypili.

⁴ A čo ste aj vy pre mňa, Týrus a Sidon a celý obvod Filištíncov? Idete sa mi pomstiť? Ak sa mi chcete pomstiť, veľmi rýchlo obrátim vašu pomstu na vašu hlavu. Ved' ste zobrali moje striebro a zlato a moje najkrajšie skvosty zanesli do svojich chrámov. ⁶ Synov Júdu a synov Jeruzalema ste predali Grékom, aby ste ich odstránili z ich vlasti. ⁷ Hľa, ja ich vzbudím z miesta, kde ste ich predali, a váš čin zvrátim na vašu hlavu. ⁸ Vašich synov a vaše dcéry predám prostredníctvom Júdovcov; oni ich predajú Sabejcom, ďalekému to národu, lebo hovoril Pán.

9 Volajte toto medzi národmi,
vyhláste vojnu, vzbud'te všetkých hrdinov,
nech prídu, nech vystúpia všetci bojovníci!
10 Prekujzte si pluhy na meče
a viničné nože na kopije,
slaboch nech povie: „Som hrdina!“
11 Ponáhľajte sa a poďte,
všetky národy z okolia, a zhromaždite sa!
Prived' ta, Pane, svojich hrdinov!
12 Nech sa vzbudia a nech vystúpia národy
do Jozafatského údolia,
lebo tam si zasadnem súdiť
všetky okolité národy.
13 Priložte kosák, lebo žatva je zrelá,
poďte, šliapte, lebo lis je plný,
kade prekypujú, lebo ich zločin je veľký.“
14 Zástup za zástupom v Údolí rozsudku,
lebo blízko je Pánov deň v Údolí rozsudku.
15 Slnko a mesiac očernejú
a hviezdy stiahnu svoj lesk.
16 A Pán bude volať zo Siona
a z Jeruzalema vydá svoj hlas;
a otrasú sa nebesá i zem.

Pán na Sione spasí

Pán je však útočišťom svojho ľudu
a pevnosťou synov Izraela.
17 I poznáte, že ja som Pán, váš Boh,
čo bývam na svojom svätom vrchu, na Sione.
Jeruzalem bude svätý
a cudzinci viac cezeň neprejdú.
18 V ten deň
budú vrchy kvapkať mušť,
z kopcov bude vytekať mlieko,
zo všetkých žriediel Júdu bude vyvierat' voda
a z Pánovho domu bude prúdiť prameň
a zavlažovať bude Dolinu agátov.
19 Egypt bude pustatinou
a Edom bude pustou stepou
pre násilie proti synom Júdu,
ktorí vylievali nevinnú krv v ich krajine.
20 Júda bude trvať naveky
a Jeruzalem z pokolenia na pokolenie.
21 Pomstím ich nepomstenú krv.
Pán býva na Sione.

KNIHA PROROKA AMOSA

Am1

I. ¹ Slová Amosa jedného z pastierov v Tekue, ktoré videl proti Izraelu v dňoch júdskeho kráľa Oziáša a v dňoch izraelského kráľa Jeroboama, syna Joasovho, dva roky pred zemetrasením.

² I povedal:
„Pán volá zo Siona,
z Jeruzalema vydáva svoj hlas.
Smútia nivy pastierov
a zoschýna vrchol Karmelu.“

Výhražné reči Zahynú pohanské národy, ale aj Júda a Izrael

Damask

³ Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Damasku,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože mláťačkou železnou
mlátili Galaád
⁴ vrhnem oheň na Hazaelov dom
a strávi Benadadove paláce.
⁵ Zlámem závory Damasku
vykynožím obyvateľov z údolia hriechu
a z Bet Edenu toho, čo drží žezlo,
ľud Aramu však pôjde do Kíru“ -
hovorí Pán.

Filištínci

⁶ Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Gazy,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože odviedli všetkých do zajatia,
aby ich vydali Edomu,
⁷ vrhnem oheň na múry Gazy
a strávi jej paláce.
⁸ Vykynožím obyvateľov Azotu
a z Askalonu toho, čo drží žezlo;
vystriem ruku proti Akaronu,
takže zhynú zvyšky Filištíncov“ -
hovorí Pán, Jahve.

Týrus

9 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Týru,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože vydali všetkých zajatcov Edomu
a nepamätali na bratskú zmluvu,
10 vrhnem oheň na múry Týru
a strávi jeho paláce.“

Edom

11 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Edomu,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože mečom stíhal svojho brata,
zničil lásku k nemu,
jdnostaj držal svoj hnev
a svoju zlosť prechovával večne,
12 vrhnem oheň na Teman
a strávi paláce Bozry.“

Amončania

13 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Amonových synov,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože rozparovali ťarchavé Galaádu,
aby rozšírili svoje hranice,
14 zapálím oheň na múroch Raby,
takže strávi jej paláce
za lomozu v deň vojny,
za búrky v deň víchrice.
15 Jej kráľ pôjde do zajatia,
on a s ním jeho kniežatá“ -
hovorí Pán.

Am2

Moab

II. ¹ Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Moabu,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože spálili
kosti kráľa Edomu na vápno,
2 vrhnem oheň na Moabsko
a strávi paláce Kariotu
a Moab zomrie v lomoze,
v hluku a za zvuku trúby.
3 Vyhubím z jeho stredy sudcov
a všetky jeho kniežatá zabijem s ním“ -
hovorí Pán.

Júda

4 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Júdu,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože zavrhli Pánov zákon
a nezachovali jeho predpisy
- zvedli ich do bludu ich lži,
za ktorými chodili ich otcovia -,
5 vrhnem oheň na Júdu
a strávi paláce Jeruzalema.“

Izrael

6 Toto hovorí Pán:
„Pre tri hriechy Izraela,
ba pre štyri - neodvolám to:
pretože poctivca predali za peniaz
a bedára za pár topánok.
7 V prachu zeme šliapu po hlave maličkých
a krivia cestu utlačených;
otec so synom ide k dievčaťu,
8 aby znesvätili moje sväté meno.
Na založených plášťoch sa váľajú
pri každom oltári
a pijú víno pokutovaných
v dome svojho Boha.
9 A ja som vničil
spred nich Amorejčanov,
vysokých ako výška cédra
a silných ako duby;
zničil som ich ovocie zhora
a ich korene zdola.
10 Ja som vás vyviedol z egyptskej krajiny
a viedol som vás štyridsať rokov po púšti,
aby ste zaujali krajinu Amorejčanov.
11 Z vašich synov som ustanovil prorokov
a z vašich mladíkov nazirejcov;
či je to nie tak, synovia Izraela? -
hovorí Pán.
12 Lenže nazirejcom ste dali piť víno
a prorokom ste rozkazovali: „Neprorokujte!“
13 Hľa, bude škrípať pod vami
ako škrípe voz plný snopov.
14 Vtedy ľahký stratí beh,
mocný si nezocelí silu
a hrdina si nezachráni život.
15 Kušostrelec neobstojí,
ľahkonohý neutečie,
jazdec si nezachráni život na koni.

16 Najsrdatejší z hrdinov
bude nahý bežať v ten deň“ -
hovorí Pán.

Súd nad Izraelom hl. 3 - 6

Am3

Prorok oznamuje súd

III. ¹ Čujte túto reč,
ktorú Pán hovorí o vás, synovia Izraela,
o celom pokolení,
ktoré som vyviedol z egyptskej krajiny:
2 „Iba vás som poznal
zo všetkých národov zeme,
preto strescem na vás
všetky vaše hriechy.
3 Či pôjdu dvaja spolu,
ak sa nedohovorili?
4 Či lev reve v lese, ak nemá korisť? -
Či sa ozve levíča z brlohu, ak nič nechtylo?
5 Či padne vták do siete na zemi, ak niet osídla? -
Či sa strhne sieť zo zeme, ak nič nechtyla?
6 Či zazneje v meste pozauna a ľud by sa nestrhol? -
Či sa stane v meste nešťastie, ak ho neurobil Pán?
7 Ved' Pán, Jahve, neurobí nič,
ak nezjaví svoj plán svojim sluhom, prorokom.
8 Lev reve, kto by sa nebál?
Pán, Jahve, hovorí, kto by neprorokoval?

Tresty

9 Oznámte v palácoch Asýrska
aj v palácoch egyptskej krajiny
a vravte: „Zhromaždite sa na vrchoch Samárie“
a všimnite si v nej veľký zhon
a utláčanie v jej strede!
10 Nevedia konať priamo, hovorí Pán,
hromadia násilie a lúpež vo svojich palácoch.“
11 Preto takto hovorí Pán, Jahve:
„Nepriateľ obkľúči krajinu
a pozbaví ňu sily,
budú vyplienené tvoje paláce.“
12 Toto hovorí Pán:
„Ako pastier vytrhne z pysku leva
dve nôžky alebo kúsok ucha,
tak sa vyslobodia synovia Izraela,
ktorí sedia v Samárii
v rohu na pohovke a na damaškovom lôžku.
13 Čujte a dosvedčte v Jakubovom dome,

14 hovorí Pán, Jahve, Boh zástupov.
Lebo v deň, keď navštívim hriechy Izraela
a budem trestať pre oltár v Beteli,
budú zrazené rohy oltára
a padnú na zem.
15 Zrútím aj zimný dom spolu s domom letným;
vtedy zaniknú domy zo slonoviny
a bude koniec mnohým domom“ -
hovorí Pán.

Am4

Výstraha ženám Samárie

IV. ¹ Čujte toto slovo, kravy bášanské,
čo ste na vrchu Samárie,
utláčate maličkých, ubíjate biednych
a vravíte svojim pánom: „Daj, chceme piť!“
2 Pán sa na svoju svätosť zaprisahal:
„Hľa prídu na vás dni,
keď vás odvedú za hákmi
a zvyšky z vás za rybárskymi udicami.
3 Cez trhlíny prejdete, každá rovnou cestou,
a vyhodí vás na Hermon“ - hovorí Pán.

Hriešny kult Izraela

4 „Podťte do Betelu a hrešte,
do Galgaly a hrešte viac,
prinášajte ráno svoje obety
a každé tri dni svoje desiatky!
5 Pál'te z kvasu ďakovnú obetu,
volajte, oznamujte dobrovoľné obety,
keď to tak ľúbite, synovia Izraela“ -
hovorí Pán, Jahve.
6 „Preto ja som vám dal
prázdne zuby vo všetkých vašich mestách
a nedostatok chleba na všetkých vašich miestach,
ale neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
7 „Ja som vám odoprel dážď,
keď boli ešte tri mesiace do žatvy;
i dal som pršať nad jedným mestom
a nad iným mestom som pršať nedal;
jeden ostredok dážď zvlažil,
kým ostredok, na ktorý nepadala dážď, vyschol.
8 Dve-tri mestá sa tackali k jednému mestu,
aby sa napili vody, ale nezahasili smäd,
a predsa ste sa neobrátili ku mne“ - hovorí Pán.
9 „Bil som vás úpalom a snežou;
množstvo vašich záhrad a vinogradov,

10 vašich figovníkov a olív zožrali kobyľky;
no neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
„Poslal som na vás mor ako v Egypte,
porazil som mečom vašich mladíkov
spolu s vašimi krásnymi koňmi
a nechal som, nech vám vniká do nosov
zápach vašich táborov;
11 no neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
„A vyvrátil som vás,
ako vyvrátil Boh Sodomu a Gomoru,
že ste boli ako hlaveň vytrhnutá z vatry;
no neobrátili ste sa ku mne“ - hovorí Pán.
12 „Preto takto naložím s tebou, Izrael;
keďže takto naložím s tebou,
chystaj sa pred svojho Boha, Izrael.
13 Lebo, hľa, utvára kopce a tvorí vietor
a oznamuje človeku, čo je jeho úmysel,
tvorí svitanie a tmu
a kráča po výšinách zeme:
Jahve, Boh zástupov, je jeho meno.“

Am5

Nárek nad Izraelom:

V⁵.¹ Čujte túto reč!
Vznášam nad vami žalospev,
dom Izraela:
2 Padla, nevstane viac
panna Izrael,
zrútila sa na svoju zem,
nemá ju kto zdvihnúť.
3 Lebo toto hovorí Pán:
„Mestu, ktoré vyťahlo s tisícim,
ostane sto,
a ktoré vyťahlo so stom,
ostane desať pre dom Izraela.“
4 Lebo toto hovorí Pán domu Izraela:
„Hľadajte ma a budete žiť!
5 Nehľadajte Betel,
do Galgaly nechodte
a do Bersabe neputujte,
lebo Galgala pôjde do zajatia
a Betel bude ničím.“
6 Hľadajte Pána a budete žiť,
ináč dopadne na Jozefov dom
ako oheň, ktorý stravuje,
a niet (toho), kto by zahasil Betel.
7 Obracajú právo na palinu

8 a spravodlivosť hádžu na zem.
On stvoril Plejády a Orión,
temnosť na ráno obracia
a deň zatemňuje na noc;
on privoláva vody mora
a vylieva ich na povrch zeme,
Jahve je jeho meno.
9 On zablyсне skazu nad mocným
a záhuba príde na pevnosť.
10 Nenávidia toho, kto karhá v bráne,
odporný im je, kto hovorí pravdu.
11 Pretože šliapete po maličkom
a beriete od neho dávky obilia:
postavili ste domy z kresaného kameňa,
ale bývať v nich nebudete,
vysadili ste rozkošné vinice,
ale víno z nich piť nebudete.
12 Veď viem, že mnoho je vašich hriechov
a ťažké sú vaše zločiny,
ubíjate spravodlivého, beriete výkupné
a chudáka utláčate pri bráne.
13 Preto múdry v tomto čase mlčí,
lebo je to zlý čas.
14 Hľadajte dobro, a nie zlo, aby ste žili,
aby tak bol s vami Pán, Boh zástupov,
ako ste vraveli.
15 Nenávidíte zlo a milujete dobro
a uplatňujete právo v bráne,
azda sa zmiluje Pán, Boh zástupov,
nad zvyškami Jozefa.
16 Preto takto hovorí Jahve,
Boh zástupov, Pán:
„Na všetkých námestiach je nárek
a na všetkých uliciach vravia: „Jaj! Jaj!“
Roľníka vyzývajú na smútok
a znalca žalospevu na nárek.
17 Aj vo všetkých viniciach bude nárek,
keď prejdem cez teba,“ hovorí Pán.

Neklamar' sa

18 Beda vám, čo žiadate deň Pána!
Načože je vám Pánov deň? -
On je tma, a nie svetlo.
19 Ako keď niekto uteká pred levom
a narazí na medveďa;
ide domov, oprie sa rukou o múr
a vtom ho uhryzne had:
20 Či nie je Pánov deň tma, a nie svetlo,
temnota, ktorá nemá žiary?

21 „Nenávidím, zavrhujem vaše sviatky
a nevoňajú mi vaše zhromaždenia.
22 Keď mi prinášate celopaly
a svoje pokrmové obety, nemám v nich záľubu
a na tučné pokojné obety sa nepozriem.
23 Odstráň odo mňa hluk svojich piesní,
nechcem počuť ani zvuk tvojich hárf.
24 Radšej nech prúdi právo ako voda
a spravodlivosť ako stály potok.
25 Či ste mi prinášali obety a žertvy
štyridsať rokov na púšti, dom Izraela?
26 Lež nosili ste stan svojho Molocha
a Kaivana, svoje modly,
hviezdu svojich bohov,
ktoré ste si spravili.
27 Nuž odvediem vás do zajatia za Damask,“
hovorí Pán; Boh zástupov je jeho meno.

Am6

Beda národu!

VI. ¹ Beda bezstarostným na Sione
a bezpečným na vrchu Samárie,
váženým prvého národa,
ku ktorým prichádza Izraelov dom.
2 Prejdite do Kalana a vid'te,
choďte odtiaľ do veľkého Ematu,
potom zostúpte do filistínskeho Getu,
či im je lepšie ako týmto kráľovstvám
a či majú väčšie územie, než je vaše?
3 Oddaľujete zlý deň,
ale trón násilia približujete.
4 Sedíte na pohovkách zo slonoviny,
vyvaľujete sa na lôžkach,
jete baránky zo stáda
a teľce z prostriedku čriedy.
5 Vyspevujú si pri zvuku harfy,
vymýšľajú si hudobné nástroje ako Dávid.
6 Pijú víno z krčahov,
natierajú sa najlepším olejom,
ale pre podlomenie Jozefa sa netrápia.
7 Preto pôjdu teraz do zajatia na čele zajatcov,
prestane hulákanie tých, sa vyvaľujú.
8 Pán, Jahve, sa zaprisahal na svoj život,
hovorí Pán, Boh zástupov:
„Odporná je mi Jakubova pýcha,
nenávidím jeho paláce,
a preto vydám mesto aj čo je v ňom.“

9 Ak vtedy ostane v jednom dome
desať mužov, zomrú.
10 A keď niektorého vynesie jeho pokrvný,
ten, čo ho spáli,
aby odstránil z domu kosti,
a spýta sa toho, čo je v kúte domu:
„Je ešte niekto s tebou?“ -
on odpovie: „Nie!“ a dodá:
„Ticho! Len nie spomenúť Pánovo meno!“
11 Lebo hľa, Pán dáva rozkaz
a rozbije veľký dom na sutiny
a malý dom na kúsky.
12 Či po skalách bežia kone
a orú more na voloch?
Ved' ste na jed obrátili právo
a ovocie spravodlivosti na palinu.
13 Čo sa tešíte pre ničomnosť? -
Čo vravíte: „A nezaujali sme
vlastnou silou Kamaim?“
14 „Lebo, hľa, ja vzbudím proti vám, dom Izraela,
hovorí Pán, Boh zástupov -
národ a bude vás utláčať
od priechodu do Ematu až po Potok púšte.“

Amosove videnia hl. 7 - 9

Am7

A. Kobyľky

VII. ¹ Toto mi zjavil Pán, Jahve:
on stvoril kobyľky,
keď začala rásť mláďza!
Hľa, bola to tráva po kráľovskej kosbe!
2 A keď už vyžrali zeleň krajiny,
povedal som: „Pane, Bože, prestaň, prosím!
Akože obstojí Jakub, ved' je maličký?“
6 Pán to oľutoval.
„Nestane sa!“, povedal Pán.

B. Oheň

4 Toto mi zjavil Pán, Jahve:
hľa, Pán, Jahve, volá na súd ohňom!
Strávil ohromnú priepasť
a strávil aj podiel.
5 I povedal som: „Pane, Bože, prestaň, prosím!
Akože obstojí Jakub, ved' je maličký?“
6 Pán to oľutoval.
„Ani to sa nestane!“, riekol Pán.

C. Olovnica

- 7 Toto mi zjavil:
hľa, Pán stál na olovenom múre
a v ruke mal olovnicu.
- 8 A Pán mi povedal:
„Čo vidíš, Amos?“
Odpovedal som: „Olovnicu.“
Nato riekol Pán:
„Hľa položím olovnicu
do stredu môjho ľudu Izraela,
neprejdem viac popri ňom.
- 9 Vtedy budú spustošené Izákove výšiny
a zrúcané Izraelove svätyne;
i povstanem proti Jeroboamovmu domu s mečom.“

¹⁰ Vtedy Amasiáš, kňaz Betelu, poslal izraelskému kráľovi Jeroboamovi odkaz: „Amos sa sprisahal proti tebe uprostred Izraelovho domu. Krajina nevládze vydržať všetky jeho reči: ¹¹ Lebo takto hovorí Amos: „Jeroboam padne pod mečom a Izrael pôjde zo svojej domoviny do zajatia.“ ¹² Amasiáš povedal Amosovi: „Chod', jasnovidec, ujdí do júdskej krajiny, tam jedz chlieb a tam prorokuj! V Beteli už viac neprorokuj, lebo to je kráľovská svätyňa a je chrámom kráľovstva. ¹⁴ Amos odpovedal Amasiášovi: „Nie som prorok, ani nie som syn proroka, ale som pastier a narezávač poľných fíg. ¹⁵ Ale Pán ma vzal spoza stáda a Pán mi riekol: „Chod', prorokuj proti môjmu ľudu, Izraelu!“ ¹⁶ Teraz teda počuj slovo Pánovo: Ty hovoríš:

- „Neprorokuj proti Izraelu
a netrať reči proti Izákovmu domu!“
- 17 Preto takto hovorí Pán:
„Tvoja žena bude smilniť v meste,
tvoji synovia a dcéry padnú pod mečom,
tvoje dedičstvo rozdelia povrázkami,
sám však zomrieš na poškvrnenej pôde
a Izrael pôjde do zajatia zo svojej krajiny.“

Am8

D. Kôš s ovocím

- VIII.** ¹ Toto mi zjavil Pán, Jahve:
hľa, kôš ovocia!
- 2 I riekol: „Čo vidíš, Amos?“
Odpovedal som: „Kôš ovocia.“
Pán mi povedal:
„Príde koniec na môj ľud, Izrael,
neprejdem viac popri ňom.
- 3 Kvíliť budú piesne paláca v ten deň -
hovorí Pán, Jahve.
Bude veľa mŕtvol
a hocikde ich pohádzu. Ticho!

4 Čujte toto, vy, čo šliapete po chudákoch
a nivočíte bedárov krajiny.
5 Hovoríte: „Kedy prejde novmesiac,
aby sme mohli predávať obilie;
a sobota, aby sme otvorili sýpky,
aby sme zmenšili efu, zväčšili cenu
a klamali na falošnej váhe?
6 Chceme kúpiť za peniaz maličkých
a chudobných za pár topánok
a smeti predať ako obilie.“
7 Pán sa zaprisahal na Jakubovu pýchu:
„Nikdy nezabudnem na ich skutky.
8 Či sa nemá pre toto triasť zem,
a smútiť každý jej obyvateľ?
Nemá sa dvíhať celá ako Níl,
nadúvať sa a padať ako rieka Egypta?
9 V ten deň, hovorí Pán,
dám slnku zapadnúť napoludnie
a zem zatemním v jasný deň.
10 Sviatky vám obrátim na smútok,
všetky vaše piesne na žalospevy,
na každé bedrá dám vrecovinu
a na každú hlavu plešinu.
Urobím to ako smútok za jedináčikom
a koniec toho ako trpký deň.
11 Hľa, prídu dni - hovorí Pán, Jahve -
i pošlem na zem hlad;
nie hlad po chlebe a nie smäd po vode,
ale po počúvaní Pánovho slova.“
12 A budú sa tackať od mora k moru
a od severu na východ sa budú túlať,
čo budú hľadať Pánovo slovo, ale nenájdu.
13 V ten deň budú omdlievať
krásne panny a mládenci od smädu.
14 Tí, čo prisahajú na hriech Samárie
a vravia: „Ako žije tvoj boh, Dan,
a ako žije púť do Bersabe!“
Preto padnú a viac nevstanú.

Am9

E. Trest na oltár v Beteli

IX. ¹ Videl som Pána stáť pri oltári.
I riekol: „Prašti hlavicu tak,
aby sa zatriasli trámy;
dolám im ich všetkým na hlavách

a ostatok z nich mečom pobijem;
zbeh od nich neutečie
a kto ostane, nezachráni sa.
2 Ak vniknú do podsvetia,
moja ruka ich odtiaľ donesie,
a ak vystúpia do neba,
aj odtiaľ ich stiahnem.
3 Ak sa schovajú na vrcholci Karmelu,
vysledim ich a donesiem odtiaľ
a ak sa mi schovajú pred očami na morské dno,
tak rozkážem hadovi a uhryzne ich.
4 Ak pôjdu do zajatia pred svojimi nepriateľmi,
tam rozkážem meču a zabije ich,
upriem na nich svoje oči
na nešťastie, a nie na blaho.“

5 Pán, Jahve zástupov,
sa dotkne zeme a tá sa zatrasie
a žialiť budú všetci, čo na nej bývajú,
bude vystupovať celá ako Níl
a upadať ako rieka Egypta.
6 On stavia v nebesiach svoju hornú sieň,
jej klenbu zasadil do zeme;
on privoláva vody mora
a rozlieva ich po povrchu zeme,
Jahve je jeho meno.
„Synovia Izraela, nie ste vy pre mňa
ako synovia Etiópie? - hovorí Pán.
7 Či som nevyviedol Izrael z egyptskej krajiny,
Filištinov z Kaftoru a Aramejčanov z Kíru?

8 Hľa, oči Pána, Jahveho,
spočívajú na hriešnom kráľovstve:
Ja ho zmetiem z povrchu zeme,
lenže nezmetiem úplne
dom Jakubov - hovorí Pán.
9 Hľa, ja dám príkaz a rozosejem
synov Izraela medzi všetky národy,
ako sa osieva na riečici,
že kamienok nepadne na zem.
10 Mečom zomrú
všetci hriešnici môjho ľudu,
ktorí hovoria: „Nedostihne
a nepredbehne nás nešťastie.“

Mesiášska obnova

11 V ten deň vyzdvihnem
padnutú Dávidovu chalupu,
zamurujem jej trhliny,

postavím jej sutiny
a vybudujem ju ako kedysi.
12 Aby ovládli zvyšky Edomu
a všetky národy,
nad ktorými sa vzýva moje meno,
hovorí Pán, ktorý to urobí.
13 Hľa, prídu dni - hovorí Pán,
keď sa oráč ženca bude dotýkať
a šliapač hrozna toho, čo seje semeno;
vrchy budú pretekať muštom
a všetky kopce sa budú roztekať.
14 Vtedy obrátim osud svojho ľudu, Izraela,
budú stavať a obývať spustošené mestá,
budú sadiť vinice a piť ich víno,
narobia si záhrady a budú jesť ich ovocie.
15 Vtedy ich zasadím do ich pôdy
a viac ich nevytrhnú z ich pôdy,
ktorú som im dal“ -
hovorí Pán, tvoj Boh.

KNIHA PROROKA ABDIÁŠA

Abd1

Výzva proti Edomu

1 Videnie Abdiáša.
Toto hovorí Pán, Jahve, o Edome:
Zvest' som počul od Pána
a posol bol poslaný k národom:
„Vstaňte, pozdvihnime sa
proti nemu do boja!“

Záhuba Edomu

2 Hľa, umenším ťa medzi národmi,
budeš veľmi opovrhnutý!
3 Nadutosť tvojho srdca ťa oklame,
obyvatel' skalných trhlín!
Sídli vysoko a hovorí si v srdci:
„Ktože ma zrúti na zem?“
4 Čo sa vyvýšiš ako orol
a čo si aj medzi hviezdy hniezdo postavíš,
zrútim ťa odtiaľ,“ hovorí Pán.
5 Ak prídu k tebe zlodeji,
ak noční lupiči - (a spustošia ťa!) -
či si neukradnú, len koľko im stačí?

Ak prídu k tebe oberači,
či nenechajú paberky?
6 Ako poprehľadávať Ezaua,
poprekuťávajú jeho skrýše!
7 Až k hraniciam ťa poženú
všetci muži tvojej zmluvy,
oklamú, premôžu ťa
tvoji chleboví priatelia,
osídlo postaví pod teba,
ty nechápavý!
8 „Či v ten deň - hovorí Pán -
nevyničím mudrcov z Edomu
a rozumnosť z Ezauovho vrchu?
9 Vtedy ochabnú tvoji hrdinovia, Teman,
aby z Ezauovho vrchu
každý vraždou vyhynul.

Vina Edomu

10 Pre násilie na tvojom bratovi Jakubovi
pokryje ťa hanba a zahynieš naveky.
11 V deň, keď si stál oproti,
v deň, keď barbari zajali jeho vojsko
a cudzinci vnikli do jeho brán
a o Jeruzalem hádzali žreb,
i ty si bol ako jeden z nich.“
12 Ale nehľad' na deň svojho brata,
na deň jeho nešťastia,
neteš sa nad Júdovými synmi
v deň ich skazy
a neroztváraj si ústa
v deň úzkosti.
13 Nevnikaj do brány môjho ľudu
v deň jeho pohromy,
nepas si aj ty oči na jeho nešťastí
v deň jeho pohromy
a nehrab sa za jeho majetkom
v deň jeho pohromy!
14 Ani nestoj pri trhlinách,
aby si hubil jeho ubehlíkov,
a nechytaj jeho utečencov
v deň úzkosti!

Deň Pána príde

15 Lebo je blízko Pánov deň
proti všetkým národom.
Ako si nakladal ty,
tak naloží s tebou,
tvoje činy ti zvráti na hlavu.
16 Lebo ako ste pili na mojom svätom vrchu,

tak budú piť ustavične všetky národy,
budú piť a srkať a budú, akoby neboli.

Spása na Sione

- 17 Na vrchu Sion bude však záchrana
a bude svätý;
Jakubov dom sa zmocní svojho majetku.
- 18 Jakubov dom bude ohňom
a Jozefov dom plameňom,
dom Ezauov však plevou,
ktorú zapália a strávia,
a z Ezauovho domu sa nezachráni nik,
lebo Pán (tak) hovorí.
- 19 Zmocnia sa juhu, Ezauovho vrchu
a roviny Filištíncov.
Zmocnia sa Efraimových polí
a polí Samárie
a Benjamín Galaádu.
- 20 Zajatí tohto vojska, synov Izraela,
sa zmocnia Kanaánu až po Sareptu
a zajatí Jeruzalema, ktorí sú v Sardoch,
zmocnia sa miest juhu.
- 21 Záchrancí vystúpia na vrch Sion,
aby súdili Ezauov vrch
a kráľovstvo bude patriť Pánovi.

KNIHA PROROKA JONÁŠA

Jon1

I. Jonášov útek. - ¹ Pán prehovoril k Jonášovi, synovi Amatiho, takto: ² „Vstaň, choď do veľkého mesta Ninive a zvestuj mu, že ich zloba vystúpila pred oči.“ ³ Ale Jonáš vstal a chcel utiecť spreď Pána do Taršišu; išiel do Joppe, kde našiel loď, ktorá išla do Taršišu, dal jej svoje plavná a nastúpil do nej, aby šiel s nimi do Taršišu spreď Pána. ⁴ Ale Pán zoslal na more veľký vietor, takže sa na mori strhla veľká búrka a lodi hrozilo stroskotanie. ⁵ Námorníci sa báli a každý volal k svojmu bohu; náradie, ktoré bolo na lodi, pohádzali do mora, aby ju od neho odbremenili. Jonáš však zišiel do vnútra lode ľahol si a spal.

⁶ Tu pristúpil k nemu veliteľ lode a povedal mu: „Čože, ty spíš? Vstaň, volaj k svojmu Bohu, azda si Boh spomenie na nás a nezahynieme.“ ⁷ I vraveli si druh druhovi: „Nože, hod' me žreb a dozvieme sa, pre koho nás stihlo toto nešťastie. Hodili teda žreb a žreb padol na Jonáša.

⁸ I spytovali sa ho: „Povedzže nám, prečo nás stihlo toto nešťastie? Čo máš za poslanie a odkiaľ ideš? Ktorá je tvoja vlasť a z ktorého si národa?“ ⁹ Odpovedal im: „Hebrej som a som ctiteľ Pána, Boha nebies, ktorý učinil more a suchú zem.“ ¹⁰

Mužov pojal veľký strach a hovorili mu: „Čo si to urobil?“ Chlapi totiž vedeli, že uteká pred Pána lebo im to povedal. ¹¹ Pýtali sa ho: „Čo máme s tebou urobiť, aby sa more pod nami utíšilo?“ More sa totiž búrilo čoraz väčšmi. ¹² Povedal im: „Chyťte ma a hod'te do mora, potom sa more pod vami utíši. Ved' ja viem, že vás pre mňa zastihla táto veľká búrka. ¹³ Ale mužovia veslovali, aby sa priplavili naspäť k suchej zemi, no nemohli pretože sa more pod nimi čoraz viac búrilo. ¹⁴ Preto volali k Pánovi: „Ach, Pane, nech nezahynieme pre život tohto človeka a neval' na nás nevinnú krv! Ved' ty si Pán a urobil si, ako sa ti páčilo.“ ¹⁵ I chytili Jonáša a hodili ho do mora, načo more prestalo zúriť. ¹⁶ Tu pojal mužov veľký strach pred Pánom a obetovali Pánovi obeť a zaviazali sa sľubmi.

Jon2

II. Jonáš vo vnútri ryby. - ¹ Pán priviedol veľkú rybu, aby pohltila Jonáša; a Jonáš bol vo vnútri ryby tri dni a tri noci. ² Jonáš sa modlil z vnútra ryby k Pánovi, svojmu Bohu, ³ a hovoril:

„Volal som zo svojej úzkosti k Pánovi
a vyslyšal ma,
z lona podsvetia som kričal,
počul si môj hlas.
4 Hodil si ma do priepasti,
do hlbín mora
a obkľúčil ma príval.
Tvoje vlnobitia a tvoje vlny
valili sa ponad mňa.
5 A povedal som:
Odvrhnutý som pred tvojich očí,
ale ešte uzriem tvoj svätý chrám.
6 Vody ma obklopili až po hrdlo,
priepasť ma objala,
trst' mi obopäla hlavu.
7 Až k úpätiam vrchov som zostúpil
a závory zeme boli navždy za mnou,
lež vyzdvihol si z hĺbky môj život,
Pane, Bože môj.
8 Keď vo mne klesla moja duša,
rozpamätal som sa na Pána
a moja modlitba došla k tebe
do tvojho svätého chrámu.
9 Tí, čo si ctia lživé tiene,
opúšťajú svoje milosrdenstvo.
10 Ja ti však budem s hlasnou vd'akou obetovať
a splním, čo som sľúbil;
u Pána je spása.“
11 I prikázal Pán rybe a vydala Jonáša na suchú zem.

III. Jonáš káže v Ninive. - ¹ Pán druhý raz prehovoril k Jonášovi takto: ² „Vstaň, choď do veľkého mesta Ninive a zvestuj mu zvesť, ktorú ti ja poviem!“ ³ Jonáš vstal a šiel podľa Pánovho rozkazu do Ninive. Ninive bolo veľké mesto pred Bohom, bolo treba tri dni, aby sa prešlo cezeň.

⁴ Jonáš začal vstupovať do mesta - prvý deň cesty - a volal: „Ešte štyridsať dní a Ninive bude rozvrátené!“ ⁵ Mužovia z Ninive uverili Bohu, vyhlásili pôst a obliekli sa do vrecovín od najväčších po najmenších. ⁶ Vec došla až k ninivskému kráľovi; i vstal zo svojho trónu, zhodil zo seba plášť, obliekol si vrecovinu a posadil sa do popola. ⁷ A takto volal v Ninive: „Nariadenie kráľa a jeho veľmožov je toto: Ľudia a zvieratá, statok a ovce nech nič neokúsia; nech sa nepasú a vodu nech nepijú! ⁸ Ľudia i zvieratá nech sa poobliekajú do vrecovín, nech hlasno volajú k Bohu a nech sa každý odvráti od svojej zlej cesty a od násilia, ktoré má v rukách. ⁹ Ktovie, azda sa Boh odvráti a zmiluje sa; odvráti sa od svojho hnevu a nezahynieme.“

¹⁰ Boh videl ich skutky, že sa odvrátili od svojich zlých ciest, a Boh sa zmiloval a nepostihol ich nešťastím, ktorým ich zamýšľal postihnúť.

IV. Boh poučí Jonáša. - ¹ Jonášovi sa to veľmi nepáčilo a nahneval sa. ² I modlil sa k Pánovi: „Ach, Pane, či som to nepovedal, kým som bol vo svojej krajine? Preto som chcel najprv utiecť do Taršišu, veď som vedel, že si láskavý a milosrdný Boh, trepezlivý a veľký v zľutovaní a zmilúvaš sa nad nešťastím. Teraz však, Pane, odním odo mňa moju dušu lebo mi je lepšie zomrieť, než žiť.“ ⁴ Pán povedal: „Azda sa právom hneváš?“

⁵ Nato vyšiel Jonáš z mesta a býval východne od mesta; urobil si tam striešku a sedel pod ňou v tône, chcel vidieť, čo sa stane v meste. ⁶ Vtedy Pán, Boh, rozkázal ricínovému kru, ktorý vyrástol nad Jonášom a robil mu nad hlavou tieň, aby ho oslobodil od nepríjemnosti. Jonáš sa ricínovému kru veľmi zaradoval. ⁷ Keď na druhý deň vychádzala ranná zora, rozkázal Boh červíku a on zranil ricínus, takže vyschol. ⁸ A keď vyšlo slnko, rozkázal Boh horúcemu východnému vetru a slnce pražilo Jonášovi na hlavu, že omdlieval a duša si mu žiadala umrieť. I povedal: „Lepšie mi je zomrieť ako žiť.“ ⁹ Vtedy povedal Boh Jonášovi: „Azda sa právom hneváš na ricínus?“ Odpovedal: „Právom sa hnevám až na smrť.“ ¹⁰ Pán povedal: „Ty ľutuješ ricínus, na ktorom si nerobil a nevypestoval si ho; ktorý za noc vznikol a za noc zanikol. A ja sa nemám zľutovať nad veľkým mestom Ninive, v ktorom je viac než sto dvadsaťtisíc ľudí, ktorí nevedia rozlišovať medzi pravicom a ľavicou? K tomu množstvo zvierat.“

KNIHA PROROKA MICHEÁŠA

A. Hrozba Izraelu a Júdovi

I. Úvod. - ¹ Slovo Pánovo, ktoré prehovoril k Micheášovi z Morasti v dňoch júdskych kráľov Joatama Achaza a Ezechiáša, ktoré dostal vo videní o Samárii a Jeruzaleme.

² Počujte, všetky národy,
pozoruj, zem a čo ju naplňa,
nech je Pán svedkom proti vám,
Pán zo svojho svätého chrámu.
³ Lebo, hľa, Pán vychádza zo svojho miesta,
zostupuje a kráča po výšinách zeme.
⁴ I roztekajú sa pod ním vrchy
a údolia sa roztvárajú
ako vosk pred ohňom,
ako voda vyliata na svah.
⁵ Pre Jakubov hriech je to všetko,
pre zločin Izraelovho domu.
Čo je Jakubov hriech?
Či nie Samária?
A čo sú výšiny Júdu?
Či nie Jeruzalem?

Pohroma Izraela

⁶ Zo Samárie urobím hrbu na poli
a pozemok pre vinicu;
jej kamene pohádzem do doliny
a jej základy odhalím.
⁷ Všetky jej modly rozbijú,
všetky jej dary spália ohňom,
všetky jej obrazy spustoším,
veď sú nazbierané zo mzdy pobehlice
a budú zasa mzdou pobehlice.
⁸ Preto budem nariekať a kvíliť,
budem chodiť bosý a nahý,
budem nariekať ako šakaly
a smútiť ako pštrosy.
⁹ Lebo jej rana je nezahojiteľná,
lebo došla k Júdovi,
došla až k bráne môjho ľudu,
k Jeruzalemu.

Pohroma Júdu

¹⁰ V Gete neohlasujte,
v Aku neplačte.
V Bet Afre
sa v prachu váľajte!
¹¹ Prejdiže si, obyvateľka Šafiru
potupená nahotou!

Nevyjde obyvateľka Sánanu.
 Nárek v Bet Haeseli
 odňal od vás podporu.
 12 Čaká na šťastie
 obyvateľka Marotu,
 hoci nešťastie zostúpilo od Pána
 k bráne Jeruzalema.
 13 Zapriahni do voza tátoše,
 obyvateľka Lachisu.
 Začiatok hriechu pre dcéru Siona bol,
 že sa u teba našli zločiny Izraela.
 14 Preto dajú odbytné
 Morešet Gatu;
 domy Akzibu budú sklamaním
 pre kráľov Izraela.
 15 Ešte ti privediem dediča,
 obyvateľka Maresy;
 až k Odolamu pôjde
 sláva Izraela.
 16 Ohoľ sa a ostrihaj
 pre svojich rozkošných synov,
 rozšír si plešinu ako sup,
 lebo sa odsťahujú od teba.

Mich2

Pre nespravodlivosť hrozí zánik

II. ¹ Beda tým, čo vymýšľajú zlo
 a pášu zločin na svojich lôžkach;
 keď svitne ráno, prevedú ho,
 lebo majú moc v rukách.
 2 Ak sa im zažiada pole, ulúpia ho,
 ak domy, zoberú ich;
 spáchajú násilie na mužovi i jeho dome,
 na človeku i jeho dedičstve.
 3 Preto takto hovorí Pán:
 „Hľa, ja vymyslím proti tomuto rodu zlo,
 z ktorého si nevytiahnete hrdlo,
 ani nebudete vykračovať vzpriamení,
 lebo je to zlý čas.
 4 V ten deň vyrieknu o vás porekadlo
 a žialiť budú žalospevom. Povedia:
 „Úplne sme spustošení,
 dedičstvo môjho ľudu zamenil
 - ako mi ho berie! -
 Tým, čo nás odvedú, rozdelili naše pole.“
 5 Preto nebudeš mať nikoho,
 kto by hodil povrázok pri žrebovaní

v zhromaždení Pánovom.“

Prorokovi protivníci

6 „Nerečni!“ rečnia, „netreba týmto rečniť,
nepriđe potupa !“
7 Takáto reč, dom Jakubov!
Či je Pán netrpezlivý?
Či je toto jeho dielo?
Či nie sú moje slová dobré voči tomu,
kto kráča spravodlivo?
8 Už dávno sa môj ľud
stavia ako nepriateľ.
Sťahuje plášť z tuniky
tým, čo chodia spokojne,
čo sa odvracajú od vojny.
9 Ženy môjho ľudu odháňate
z domu im drahého,
ich dieťkam odnímate
navždy moju slávu.
10 „Vstaňte a choďte, tu niet odpočinku.“
Pre nečistotu, čo nivočí hrozným nivočením.
11 Keby bol muž, čo ide za vetrom a klamstvom,
a luhal by: „Budem rečniť o víne a o pálenke,“
to by bol rečník pre tento ľud.

Obnova ľudu

12 Áno, pozbieram ťa, Jakub, celého,
áno, zhromaždím zvyšok Izraela,
dám ich dokopy ako ovce v ovčinci,
ako stádo uprostred paše;
budú sa ozývať pre (množstvo) ľudí.
13 Pred nimi pôjde drvič,
prelomí bránu, prejdú ňou a vyjdú.
I pôjde pred nimi ich kráľ
a Pán v ich čele.

Mich3

Hriechy kniežat

III. ¹ Povedal som:
„Čujte, pohlavári Jakuba
a kniežatá Izraelovho domu,
či nie vy máte poznať právo?“
2 Nenávidíte dobro a milujete zlo,
sťahujete z nich kožu
a mäso z ich kostí.
3 Jedia mäso môjho ľudu;
sťahujú z nich kožu,

lámu im kosti
a kúsujú ako do hrnca,
ako mäso do kotla.
4 Potom budú kričať k Pánovi,
ale nevyslyší ich,
zakryje si v tom čase pred nimi tvár,
lebo hrešili svojimi skutkami.

Proti falošným prorokom

5 Toto hovorí Pán proti prorokom,
ktorí zavádzajú svoj ľud,
ktorí, ak majú zubami čo hrýzť,
volajú: „Pokoj!“ -
proti tomu však, čo im nedá nič do úst,
ohlasujú vojnu.
6 Preto budete mať noc bez videnia,
budete mať temnotu bez veštby,
nad prorokmi slnko zapadne
a zatemnie sa deň nad nimi.
7 I budú sa hanbiť jasnovidci,
červenat' sa budú veštcí
a všetci si zahalia bradu,
pretože niet Božej odpovede.
8 Ale ja som naplnený silou,
duchom Pána, právom a chabrosťou,
aby som oznámil Jakubovi jeho hriech
a Izraelu jeho zločin.

Záhuba Siona

9 Čujte toto, pohlavári Jakubovho domu
a kniežatá domu Izraelovho,
ktorým sa hnusí právo
a všetko rovné krivia,
10 ktorí krvou budujú Sion
a Jeruzalem hriechom.
11 Ich pohlavári súdia za úplatok,
ich kňazi učia za plácu,
ich proroci veštia za peniaze,
prítom sa opierajú o Pána a vravia:
„Či nie je Pán medzi nami?
Nepríde na nás nešťastie!“
12 Preto pre vás
zorú Sion ako pole,
Jeruzalem bude zboreniskom
a chrámový pahorok bude zalesnenou výšinou.

B. Mesiášske proroctvá

Mich4

Sláva Siona

- IV. ¹ Na konci dní:
bude upevnený vrch Pánovho domu
na temene vrchov
a vyčnievať bude nad pahorky
i budú sa naň hrnúť ľudia.
- ² Prídu mnohé národy a povedia:
„Hor’ sa, vystúpme na vrch Pánov,
do domu Jakubovho Boha,
nech nás poučí o svojich cestách
a budeme kráčať jeho chodníkmi.“
Lebo zo Siona vyjde náuka
a Pánovo slovo z Jeruzalema,
- ³ Rozsudzovať bude medzi početnými kmeňmi
a naďaleko naprávať mocné národy,
takže si z mečov ukujú radlá,
zo svojich kopijí viničné nože.
Národ proti národu nezdvihne meč
a nebudú sa viac priúčať boju.
- ⁴ Každý bude sedieť pod svojím viničom
a nerušene pod svojím figovníkom,
lebo prehovorili ústa Pána zástupov.
- ⁵ Lebo všetky národy putujú,
každý v mene svojho boha,
my však putujeme v mene Pána,
nášho Boha, na večné veky.

Záchrana

- ⁶ „V ten deň, hovorí Pán,
zhromaždím kulhavých
a pozbieram roztratených
a tých, ktorých som trestal.
- ⁷ Z kulhavých urobím zvyšky
a z ustatých mocný národ“
a Pán bude nad nimi panovať
na vrchu Sion odteraz až naveky.

Utrpením k spáse

- ⁸ A ty, veža stáda, pahorok dcéry Siona,
k tebe príde, vkročí
predošlé vladárstvo,
kráľovstvo dcéry Jeruzalema.
- ⁹ Teraz však, prečo tak kričíš?
Či nie je v tebe kráľ?
Či zahynul tvoj poradca,
že sa ťa zmocňujú bôle sťa rodičky?
- ¹⁰ Zvíjaj sa a namáhaj,
dcéra Siona, ako rodička,

lebo teraz vyjdeš z mesta
 a budeš bývať na poli.
 Pôjdeš do Babelu,
 tam ťa vyslobodí,
 tam ťa vykúpi Pán
 z ruky tvojich nepriateľov.
 11 Teraz sa však zhromaždia proti tebe
 mnohé národy.
 Budú vravieť: „Znesvätiť ho!
 Nech sa nám oko nadíva na Sion!“
 12 Lenže oni nepoznajú Pánove myšlienky
 a nechápu jeho rozhodnutie,
 že ich zhromaždil ako snopy na humno.
 13 Hor' sa a mláť, dcéra Siona,
 lebo tvoj roh spravím železným
 a kopytá ti kovovými urobím,
 že rozdrvíš mnohé národy
 a zasvätiš Pánovi ich korist'
 a ich bohatstvo vládcovi celej zeme.
 14(5,1) Narob si množstvo zárezov:
 hradbu postavili proti nám,
 palicou udierali
 sudcu Izraela po tvári.

Mich5

Vladár z Betlehema

V⁵. ¹⁽²⁾ A ty, Betlehem, Efrata
 primalý si medzi tisícami Júdu;
 z teba mi vyjde ten,
 čo má vládnuť v Izraeli
 a jeho pôvod je odpradávná,
 odo dní večnosti.
 2(3) Preto ich vydá až do času
 keď rodička porodí,
 a zvyšok jeho bratov
 sa vráti k synom Izraela.
 3(4) Vstane a bude pást' silou Pánovou
 a velebou mena Pána, svojho Boha;
 budú si bývať, lebo teraz sa zvelebí
 až do končín zeme.
 4(5) On bude pokoj
 Keď príde Asýr do našej krajiny
 a vkročí do našich palácov,
 postavíme proti nemu sedem pastierov
 a osem vedúcich ľudí.
 5(6) Budú pást' mečom krajinu Asýrov
 a čepeľou krajinu Nimróda.

On vyslobodí od Asýra, keď príde do našej krajiny
a keď vkročí na naše územie.

Zvyšky Jakuba

- 6(7) Zvyšok Jakuba bude
uprostred mnohých národov
ako rosa od Pána,
ako kvapky dažďa na tráve,
ktoré nečakajú na človeka
a nedúfajú v syna človeka.
- 7 Zvyšok Jakuba bude (medzi národmi)
uprostred mnohých národov
ako lev medzi zvieratami lesa
a ako levíča v stádach oviec,
ktoré, keď vkročí, šliape a trhá,
že niet toho, kto by vyslobodil.
- 8 Vyvýši sa ti ruka nad tvojich protivníkov
a všetci tvoji nepriatelia zahynú.

Bez výbroje a bez modlárstva

- 9 „A v ten deň - hovorí Pán:
vyhubím tvoje kone z tvojho stredy,
vynivočím tvoje vozy,
10 vyhubím mestá tvojej krajiny,
zrúcam všetky tvoje pevnosti.
11 Vyhubím ti čarodejstvá z ruky
a viac nebudeš mať veštcov.
12 Vyhubím tvoje obrazy
i tvoje pomníky z tvojho stredy,
že sa viac nebudeš klaňať
dielu svojich rúk.
13 Odbúram ašery z tvojho stredy
a vynivočím tvoje mestá.
14 V hneve a zápale sa vypomstím
na národoch, ktoré neposlúchajú.“

C. Výčitky nevďačnému národu

Mich6

Spor Pána s Izraelom

- VI. ¹ Počujte, čo hovorí Pán:
„Vstaň, súd' sa pred vrchmi
a kopce nech počujú tvoj hlas!“
- 2 Čujte, vrchy, Pánov spor,
i pevné základy zeme,
lebo Pán má spor so svojím ľudom,
s Izraelom sa bude pravotiť.
- 3 „Ľud môj, čo som ti urobil?

4 A čím som ti bol na t'archu? Odpovedz mi!
Ved' som t'a vyviedol z egyptskej krajiny,
z domu otroctva som t'a vykúpil
a postavil som ti na čelo
Mojžiša, Árona a Máriu.
5 Lud môj, spomeňže si,
čo zamýšľal moabský kráľ Balak
a čo mu odpovedal Balám, Beorov syn,
od Setimu až po Galgalu,
aby si poznal láskavé skutky Pánove.“

Pravá nábožnosť

6 „S čím mám predstúpiť pred Pána,
skloniť sa pred Bohom výsosti?
Mám prísť pred neho s celopalmi?
S jednorročnými teliatkami?
7 Či má Pán záľubu v tisícoch baranov,
v desaťtisícoch potokov oleja?
Či mám dať svojho prvorodeného za svoj hriech,
plod svojho lona za zločin svojej duše?“
8 Oznamili ti, človeče, čo je dobré
a čo žiada Pán od teba:
iba zachovávať právo, milovať milosrdenstvo
a pokorne chodiť so svojím Bohom.

Súd nad Jeruzalemom

9 Čuj ! Pán volá k mestu -
a spása tým, čo sa boja tvojho mena!
„Počúvajte prút a toho, čo ho ustanovil.
10 Ešte je oheň v dome zločinca:
zločinné poklady a mizerná zmenšená efa.
11 Či ospravedlním, keď je váha bezbožná
a vo vrecku sú falošné závažia?
12 Jeho boháči sú plní násilia,
jeho občania hovoria klamstvo
a jazyk v ich ústach je lesť.
13 Nuž aj ja t'a začnem udierať,
nivočiť pre tvoje hriechy.
14 Budeš jest' a nenasýtiš sa,
vnútro ti ostane prázdne.
Čo uchytíš, nezachrániš,
a čo zachrániš, odovzdám meču.
15 Budeš siať, ale žat' nebudeš,
budeš šliapať olivy,
no nepomažeš sa olejom,
i mušt, no víno piť nebudeš.
16 Zachovával si predpisy Omriho
a všetky skutky Achabovho domu,
kráčal si podľa jeho rád,

aby som z teba púšť urobil
a z tvojich obyvateľov výsmech;
budeš niest' posmech národov.“

Mich7

Všeobecná skazenosť

VII. ¹ Beda mi, lebo som ako oberač ovocia,
ako keď sa paberkuje vinica:
niet strapca na zjedenie,
ranej figy, ktorú by mi duša žiadala.
² Nábožný vymizol z krajiny
a priameho niet medzi ľuďmi,
všetci sledia po krvi,
druh na druhu sieťou poľuje.
³ Na zlo majú znamenité ruky:
knieža - požaduje,
sudca - za odmenu
a mocnár vyslovuje túžbu svojej duše,
ktorá je zhubná.
⁴ Najlepší z nich je ako trň,
priamy ako bodliak.
Deň tvojich strážcov,
tvoje navštívenie prichádza,
teraz príde ich zrútenie.
⁵ Neverte blížnemu,
nedôverujte priateľovi
pred tou, ktorá odpočíva v tvojom lone,
stráž závoru svojich úst.
⁶ Lebo syn opovrhne otcom,
dcéra sa postaví proti matke,
nevesta proti svokre,
každému sú nepriateľmi jeho domáci.
⁷ Ja však budem hľadiť na Pána,
dôverovať budem v Boha svojej spásy;
môj Boh ma vyslyší.

Povýšenie Siona

⁸ Neteš sa zo mňa, nepriateľka moja,
ak som padol, vstanem,
ak sedím vo tme,
Pán je mojím svetlom.
⁹ Znesiem Pánov hnev,
lebo som zhrešil proti nemu,
kým sa ujme môjho sporu
a prisúdi mi právo,
vyvedie ma na svetlo,
uvidím jeho spravodlivosť.

10 Uvidí to moja nepriateľka
a pokryje ju hanba;
tú, ktorá mi hovorila:
„Kde je Pán, tvoj Boh?“
Moje oči budú na ňu hľadiet,
vtedy ju pošliapem ako blato ulice.

Pohania prídu k Sionu

11 Prichádza deň, keď budú stavať tvoje múry;
v ten deň sa rozšíri hranica.
12 V ten deň prídu k tebe
od Asýrska, od miest Egypta,
od Týru až po Rieku
a od mora k moru, od vrchu k vrchu.
13 Zem však bude spustošená
pre jej obyvateľov,
pre ovocie ich skutkov.

Prosba Siona k Pánovi

14 Pas svoj ľud svojou berlou,
svoje dedičné stádo,
ktoré býva osamelé v hore
uprostred Karmelu;
nech spasú Bášan a Galaád
ako za dávnych dní!
15 Ako v dňoch, keď si vychádzal
z egyptskej krajiny,
ukážem mu zázraky.
16 Národy uvidia a zahanbia sa
napriek všetkej svojej sile,
položia si ruku na ústa,
uši im ohluchnú.
17 Budú lízať prach ako hady,
ako zemeplazy;
so strachom prídu zo svojich skrýš
k Pánovi, nášmu Bohu;
budú sa triasť a obávať sa teba.

Duchovná obnova

18 Kto je Boh ako ty, ktorý odpúšťaš hriechy
prejdeš ponad vinu zvyškov svojho dedičstva?
Jeho hnev netrvá večne,
lebo má záľubu v zľutovaní.
19 Zase sa zmiluje nad nami,
zmyje naše hriechy
a do morských hlbín zahodí
všetky naše viny.
20 Preukáž vernosť Jakubovi,
milosrdenstvo Abrahámovi;

ako si sa zaprisahal našim otcom
od pradávnych dní.

KNIHA PROROKA NAHUMA

Nah1

I. *Pánova moc.* - ¹ Výrok nad Ninive. Kniha videnia Nahuma z Elkoša.

² Pán je žiarlivý a pomstivý Boh,
Pán je pomstivý a plný hnevu,
Pán sa pomstí na svojich protivníkoch
a chová hnev proti svojim nepriateľom.
³ Pán je trpezlivý, no veľmi mocný,
Pán nenechá nič bez trestu.
Vo víchre a búrke je jeho cesta
a oblak je prachom jeho nôh.
⁴ Keď zahriakne more, urobí ho súšou
a všetky rieky vysuší.
Uvádá Bášan a Karmel
a kvet Libanonu vädne.
⁵ Vrchy sa trasú pred ním
a kopce sa rozutekajú;
zem sa dvíha pred jeho tvárou,
i svet a všetci jeho obyvatelia.
⁶ Kto obstojí pred jeho hnevom
a kto sa zdvihne pred jeho zápalom?
Jeho hnev sa rozteká ako oheň
a skaly pred ním praskajú.
⁷ Dobrým útočišťom je v deň úzkosti
a pozná tých, čo v neho dúfajú.
⁸ V prekypujúcej záplave
skoncuje so svojimi protivníkmi,
jeho nepriateľov stíha tma.

Hrozba mestu Ninive

⁹ Čo zamýšľate proti Pánovi?
On urobí koniec,
úzkosť sa nezdvihne po druhý, raz.
¹⁰ Veď sú posprietaní ako trnie
a sú ako vínom spití;
úplne budú pohltení
ako suchá pleva.
¹¹ Z teba vyšiel, čo zamýšľal
zlo proti Pánovi,

čo plánoval ničomnosť.
 12 Toto hovorí Pán:
 „Čo sú aj bezpeční a hocako početní,
 aj tak ich skosia a zahynú.
 Pokoril som ťa, viac ťa nepokorím.
 13 Teraz však zlomím jeho jarmo nad tebou
 a tvoje okovy roztrhám.“
 14 Pán dal rozkaz o tebe:
 „Z tvojho mena nebude viac semena,
 z domu tvojho boha
 vynivočím sochy a liatiny,
 pripravím ti hrob, lebo si bezcenný.

Nah2

Pád Ninive

II. ¹⁽¹⁵⁾ Hľa, na vrchoch nohy posla blahozvesti,
 ktorý oznamuje pokoj!
 Zasväcuj, Júda, svoje sviatky,
 spĺňaj svoje sľuby,
 lebo viac neprejde cez teba ničomník,
 ten celkom zahynie.
 2(2,1) Vystupuje pred tebou ničiteľ:
 stráž hradbu,
 dozeraj na cestu,
 upevňuj si bedrá,
 pozbieraj všetky sily!
 3(2) Lebo Pán vráti Jakobovu hrdosť
 ako hrdosť Izraelovu,
 lebo ju zničili ničitelia
 a spustošili jej vetvy.
 4(3) Štít jeho hrdinov sa červenie,
 bojovníci sú v šarláte,
 vozy sú z ohnivej ocele
 v deň, keď sa vyzbrojuje,
 a jazdci sa vzpínajú.
 5(4) Po uliciach sa ženú vozy,
 letia po námestiach,
 výzor majú ako fakle,
 blikajú ako blesky.
 6(5) Spomenie si na svojich hrdinov,
 rútia sa svojou cestou,
 ponáhľajú sa k múru
 a postaví sa záštita.
 7(6) Brány riek sa otvoria
 a palác sa rozpadá.
 8(7) Panovnicu (?) odvedú do zajatia,
 jej slúžky nariekajú,

ako keď hrkútajú holuby,
a udierajú si prsia.

- 9(8) Ninive je ako rybník
už oddávna. Oni bežia!
„Zastaňte! Stojte!“ -
no nik sa neobrátí.
- 10(9) „Rabujte striebro, rabujte zlato,“
veď nemá konca výbava,
bohatstvo najskvostnejších nádob.
- 11(10) Púšť a pustota a spustošenie!
Srdce sa rozteká, kolená sa chvejú,
triaška je na každých bedrách,
zo všetkých tvári
sa sťahuje červeň.
- 12(11) Kde je brloh levov,
tá pastva levíčat?
Ta chodieval lev, levica,
tam bývali levíčatá.
A nikto ich neodstrašil.
- 13(12) Lev trhal pre svoje mláďatá
a hrdúsil pre svoje levice,
korisťou si naplnil brlohy
a svoje jamy lúpežou.
- 14(13) „Hľa, som proti tebe,
hovorí Pán zástupov,
spálím tvoje vozy na dym,
tvoje levíčatá meč pohltí,
odstránim tvoju korisť z krajiny,
nezazneje viac hlas tvojich poslov.“

Nah3

Posmešný žalospev

- III.** ¹ Beda krvavému mestu!
Je samé klamstvo,
je plné násilia,
neprestáva plieniť.
- ² Pleskot biča, hlučný rachot kolies,
kone cválajú, vozy sa rútia,
- ³ jazdci vysedajú,
plameň meča, blesk oštepa,
množstvo prebodnutých
a sila mŕtvych tiel.
Niet konca mŕtvolám,
potkýtajú sa o telá.
- ⁴ Pre množstvo smilstva smilnice

očarujúcej krásy, znalejš čarov,
ktorá za svoje, smilstvo predávala národy
a pokolenia za svoje čary.

5 „Hľa, som proti tebe,
hovorí Pán zástupov,
vyhrniem ti vlečky na tvár,
ukážem národom tvoju nahotu
a kráľovstvám tvoju hanbu.
6 Vrhnem na teba špinu,
potupím ťa a divadlom ťa spravím.
7 Potom každý, kto ťa uvidí,
ujde od teba a povie:
“Spustošené je Ninive!
Kto by ho ľutoval?
Kde by som mal hľadať
tešiteľov pre teba?”

8 Si lepšie než No-Amon,
ktoré ležalo medzi Nílmi?
Obkľučovali ho vody,
hradbou mu bolo more,
z vody malo múr.
9 Etiópia bola jeho silou
a Egypt - bez počtu -
Pút a Líbyjci boli
medzi jeho pomocníkmi.
10 Aj ono šlo do zajatia,
do vyhnanstva,
aj jeho nemluvňatá rozbíjali
na rohoch všetkých ulíc.
O jeho vznešených hádzali žreb
a jeho veľikášov okovali do želiez.
11 Aj ty budeš opojené,
budeš omdleté,
aj ty budeš hľadať
útočisko pred nepriateľom.
12 Všetky tvoje pevnosti
sú figovníky s ranými figami,
ak ich potrasú,
padnú do úst žrúta.
13 Hľa, tvoj ľud: to ženy vprostred teba,
otvoria tvojim nepriateľom dokorán
brány tvojej krajiny;
oheň pohltí tvoje závory.
14 Načieraj si vodu pre obliehanie,
opevni svoje hradby,
vstúp do blata, šliap hlinu,
vezmi formu na tehly.

15 Tam ťa oheň pohltí,
vykántri ťa meč,
zožerie ťa ako koníky,
hoci ťa bolo množstvo ako koníkov,
hoci ťa bolo množstvo ako kobyliiek.
16 Kupcov si mal viac, než je hviezd na nebi!
Koník vyplienil a odletel.
17 Tvoje kniežatá sú ako kobyľky,
tvoji úradníci ako húf koníkov,
ktoré čupia na múroch v deň studený,
keď vyjde slnko, odletia
a neznáme je ich miesto, kde sú.
18 Tvoji pastieri driemu, kráľ asýrsky,
tvoji hrdinovia spia;
tvoj ľud je roztratený po vrchoch
a nepozbiera ho nik.
19 Niet úľavy na tvoj úder,
tvoja rana je smrteľná.
Všetci, čo počujú chýr o tebe,
budú tlieškať nad tebou rukami,
veď komuže neprichádzalo
ustavične nešťastie od teba?“

KNIHA PROROKA HABAKUKA

Hab1

Žaloba na hriešnikov

I. ¹ Výrok, ktorý dostal vo videní prorok Habakuk.

2 Dokedy mám volať, Pane, a nevyslyšíš?
Kričím k tebe: „Násilie!“, a nezachraňuješ?
3 Prečo mi dáš vidieť hriech
a pozeráš na nešťastie?
Útlak a násilie je predo mnou,
rodí sa spor a vzniká zvada.
4 Preto sa ochromuje zákon
a nikdy neprerazí právo,
lebo bezbožník obchádza spravodlivého;
preto vychádza pokrivené právo.

Trestajúci nepriateľ

5 „Pozrite medzi národy a vid'te
a zhrozíte sa úžasne,
lebo vo vašich dňoch vykonám čin,

6 že neuveríte, keď vám ho rozpovedia.
Lebo, hľa, ja vzbudím Chaldecov,
hrozný a obratný národ,
ktorý sa rozíde po šírej zemi,
aby dobyl obydlia, ktoré nie sú jeho.
7 Úžasný je a strašný,
jeho právo a pýcha vychádza od neho.
8 Ľahšie než leopardy sú jeho kone,
rýchlejšie ako vlky za večera;
jeho jazdci sa ženú,
jeho jazdci prichádzajú zďaleka,
letia sťa orol, keď sa vrhá na korisť.
9 Každý kráča za násilím,
všetky ich tváre sú východný vietor,
nakopia zajatcov ako piesku.
10 Posmech si robí z kráľov
kniežatá sú mu na výsmech,
vysmieva sa každej pevnosti
nakopí piesku a zaujme ju.
11 Nato mu nadmieru ožije duch,
prehreší sa, svoju silu pokladá za boha.“

Prorokova horlivosť

12 Či nie si ty, Pane, od pradávna?
Môj Bože, môj Svätý, nezomrieme!
Pane, pre súd si ho ustanovil;
Skala, pre karhanie si ho postavil.
13 Máš čisté oči, nechceš vidieť zlo
a nemôžeš hľadiť na nešťastie.
Prečo hľadiš mlčky na protivníkov,
keď zločinci hlcú lepších od seba?
14 Ľudí robíš podobnými rybám v mori,
plazom, ktoré nemajú vládcu.
15 Všetkých vylovil svojou udicou,
povyťahoval svojou sieťou
a pozbieral ich do svojho čereňa,
preto sa raduje a plesá.
16 Za to obetuje svojej sieti,
prináša kadidlo svojmu čereňu,
veď ich pomocou má tučný podiel
a mastný pokrm.
17 Či má preto vyprázdňovať svoju sieť
a ustavične bez milosti zabíjať národy?

II. ¹ Postavím sa na svoju stráž,
umiestim sa na hradbe
a budem slediť, aby som zbadal,
čo bude ku mne hovoriť,
a čo odpovie na moju ponosu.
² Pán mi odpovedal:
„Napíš videnie,
a to jasne na tabuľu,
aby sa dalo plynne čítať.
³ Lebo videnie je ešte na určený čas,
no náhli sa ku koncu a nesklame;
ak sa oddiali, čakaj naň,
veď určite príde a nezmešká.
⁴ Hľa, nadúva sa, v kom nie je duša priama,
spravodlivý však bude žiť pre svoju vernosť.“
⁵ A ako je víno klamlivé,
nebude mať slávu muž nadutý,
ktorý si otvára hrtan ako podsvetie,
je ako smrť, nezasýti sa,
zhrabal k sebe všetky národy
a zhromaždil k sebe všetky kmene.

⁶ Či títo všetci nespravlia porekadlo o ňom,
posmešnú hádanku, a nepovedia:
„Beda tomu, kto hromadí, čo nie je jeho. Dokedy ešte?
A hromadí proti sebe mračno hlíny.“?
⁷ Či nepovstanú náhle, čo zahryznú do teba,
a nezobudia sa, čo tebou otrasú?
Potom im budeš koristiťou.
⁸ Preto, že si vyplienil mnohé národy,
vyplienia ťa všetky ostatné kmene,
pre ľudskú krv, pre násilnosť na zemi,
na meste a všetkých jeho občanoch.

⁹ Beda tomu, kto hromadí koristiť
na nešťastie svojho domu,
chce si položiť hniezdo do výšav,
aby unikol ruke nešťastia.
¹⁰ Odhodlal si sa, na hanbu svojho domu,
povyťínať mnohé národy
a tvoja duša hreší.
¹¹ Veď kameň z múru bude kričať
a hrada z väzby mu odpovie:

¹² Beda tomu, kto krvou stavia mesto
a upevňuje osadu zločinom!
¹³ Hľa, či to nie je od Pána zástupov,
že kmene robia pre oheň
a národy sa ustávajú pre nič?

- 14 Lebo zem bude plná
poznania Pánovej slávy
ako vody, ktoré pokrývajú more.
- 15 Beda tomu, kto napája svojho blížneho,
primiešava mu svoju zlosť a opíja ho,
aby videl jeho nahotu.
- 16 Sýtil si sa viac hanbou než ct'ou,
nuž pi aj ty a ukáž svoju neobrezanosť:
obrúti sa k tebe kalich Pánovej pravice
a potupa k tvojej cti.
- 17 Lebo násilie Libanonu ťa pokryje
a trápenie zvierat ťa podesí
pre ľudskú krv, pre násilie na zemi,
na meste a všetkých jeho obyvateľoch.
- 18 Čo pomôže socha, že ju urobil rezbár,
liatina a lživý učiteľ,
že jej dôveroval tvorca, čo ju spravil,
keď robil nemých bôžikov?
- 19 Beda tomu, kto vraví drevu: „Zobud' sa!“,
„Vstaň!“ nemému kameňu;
či to on počuje?
Hľa, je obtiahnutý zlatom a striebrom,
ale života nijakého v ňom niet.
- 20 Pán však je vo svojom svätom chráme,
nech pred ním zamĺkne celá zem!

Hab3

Modlitba

III. ¹ Modlitba proroka Habakuka. Na spôsob žalospevu.

- 2 Pane počul som tvoju správu, bál som sa,
oživ, Pane, svoje dielo uprostred rokov,
uprostred rokov daj vedieť;
v hneve si pripomeň milosrdenstvo!
- 3 Boh prichádza z Temanu
a Svätý z vrchu Faran; -
jeho veleba zakrýva nebesá
a zem je plná jeho chvály.
- 4 A žiari ako svetlo,
lúče mu vyrážajú z rúk,
tam je schránka jeho sily.
- 5 Pred jeho tvárou kráča mor
a vzápätí mu tiahne plameň.
- 6 Zastane a premeria zem,

pozrie a zatrasie národmi;
i rozpoltia sa večné vrchy
a sklonia sa kopce odveké;
má večné chodníky.

7 V trápení som videl stany Kušanu,
trasú sa šiatre madiánskej krajiny.

8 Či sa Pán hnevá na rieky?
Či proti riekam nesie sa tvoj hnev?
Či proti moru je tvoj zápal,
že jazdíš na svojich paripách?
Tvoje vozy znamenajú spásu.

9 Tvoja kuša je pripravená
podľa prísahy, ktorú si dal kmeňom.
Riekami si popreryval zem,
zazreli ťa, zvíjali sa vrchy,
prevalila sa záplava vôd,
prieepasť vydala svoj hukot,
vysoko dvíhala ruky.

11 Slnko a mesiac ostali doma
pred svetlom tvojich šíпов ušli,
pred žiarou tvojho bleskového oštepú.

12 V zápale pošliapeš zem,
v hneve rozmlátiš národy.
13 Vytiahol si zachrániť svoj ľud,
zachrániť svojho pomazaného;
rozdrvil si hlavu bezbožníkovho domu,
obnažil si mu základy až dospodu.
14 Ich vlastnou berlou si prevrtal
hlavu jeho vojvodcov,
keď sa rútili rozprášiť ma;
ich jasanie znelo,
akoby šli zhltnúť v skrýši bedára.
15 Na svojich koňoch cválaš po mori,
cez bahno veľkých vôd.

16 Počul som a chvelo sa mi vnútro
pri hrmote triasli sa mi pery,
rozklad mi vnikal do kostí
a nohy sa mi chveli.

Spokojný budem v deň úzkosti,
až príde národ, ktorý na nás útočí.
17 Figovník síce nerodí
a niet ovocia na viničoch,
sklamala úroda olív
a pole nedodalo pokrm;
stratili sa ovce z košiara

a v maštaliach nieto dobytká.
18 Ja však budem plesať v Pánovi,
jasáť budem v Bohu svojej spásy.
19 Jahve, Pán, je moja sila,
dal mi nohy ako jeleniciam
a dá mi vykračovať po mojich výšinách.

Zbormajstrovi. Na strunový nástroj.

KNIHA PROROKA SOFONIÁŠA

Sof1

I. Oznámenie Božieho súdu. - ¹ Slovo, ktoré Pán prehovoril k Sofoniášovi, synovi Chusiho, syna Godoliáša; syna Amariáša, syna Ezechiáša, v dňoch júdskeho kráľa, Amonovho syna Joziáša.

² „Dočista zmetiem všetko z povrchu zeme, hovorí Pán. ³ Zmetiem ľudí i zvieratá, zmetiem vtáky neba a ryby mora. Skaza zločincom! - a vykántrim ľudí z povrchu zeme, hovorí Pán. ⁴ Vystriem ruku proti Júdovi a proti obyvateľom Jeruzalema a vyhubím z tohto miesta zvyšky bálav i mená žrecov a kňazov; ⁵ i tých, čo sa na strechách klaňajú nebeskému vojsku; i tých, čo sa klaňajú a prisahajú na Pána, ale prisahajú aj na Melkoma; ⁶ i tých, čo sa vzdialili od Pána, nehľadajú Pána a nejdú za ním.“

⁷ Ticho pred tvárou Pána, Jahveho! Veď blízko je Pánov deň; áno, Pán usporiadal obeť, zasvätil svojich povolanych. ⁸ „V deň Pánovej obety navštívim kniežatá a kráľovičov i všetkých, čo sa obliekajú do rúch cudzincov. ⁹ A navštívim tých, čo preskakujú v ten deň cez prah, čo naplňujú dom svojho Pána klamstvom a lesťou. ¹⁰ V ten deň, hovorí Pán, bude hlasný krik od Rybnej brány, jajkanie od druhej a veľká záhuba od kopcov. ¹¹ Jajkajte, obyvatelia Možiara, veď zahynie celý kanaánsky ľud, vyničia všetkých, čo vážia striebro. ¹² V ten deň prekutám Jeruzalem lampami a navštívim chlapov, ktorí tučnejú na svojich kvasniciach a hovoria si: „Pán neurobí ani dobré, ani zlé.“ ¹³ Ich bohatstvo prepadne lúpeži a ich domy spustnutiu; budú stavať domy, no bývať (v nich) nebudú, budú vysadzovať vinohrady, ale víno z nich piť nebudú.“

14 Blízko je Pánov deň
blízko a je veľmi rýchly.
Čuj, Pánov deň,
trpko tam kričí silák.
15 Ten deň je deň hnevu,
deň úzkosti a zvierania,
deň víchra a víchrice,
deň tmy a temnoty,
deň oblakov a mrákavy.
16 Deň pozauny a lomozu

proti opevneným mestám
a proti vysokým baštám.
17 Do úzkosti vžením ľudí,
že budú chodiť ako slepí,
lebo zhrešili proti Pánovi;
ich krv sa bude vylievat' ako prach
a ich telá ako hnoj.
18 Ani ich striebro, ani ich zlato
ich nevládze zachrániť
v deň Pánovho hnevu.
Oheň jeho žiarlivosti
pohltnú celú zem,
lebo skoncuje, a to hrozne,
so všetkými obyvateľmi zeme.

Sof2

Výstraha Júdsku a Jeruzalemu

II. ¹ Zhromaždite a pozbierajte sa,
vy, nehanebný národ,
2 skôr než porodí rozhodnutie
a odletí deň ako pleva.
Skôr než príde na vás
blčiaci Pánov hnev,
skôr než príde na vás
deň Pánovho hnevu.
3 Hľadajte Pána,
všetci pokorní zeme,
ktorí konáte podľa jeho práva,
hľadajte spravodlivosť,
hľadajte pokoru,
možno, že sa schováte
v deň Pánovho hnevu.

Výstraha pohanom

4 Lebo Gaza bude opustená
a Askalon pustatinou,
Azot rozoženú za bieleho dňa
a Akaron vyhubia.
5 Beda obyvateľom pomorského pásu,
národu Kréťanov!
Pánovo slovo je proti vám,
Kanaán, krajina Filištíncov:
„Vyhubím ťa, že nebudeš mať občanov.“
6 Pomorský pás bude nivou,
stepou pre pastierov
a košiarom pre stáda.
7 A pomorský pás bude patriť,

zvyškom Júdovým, tam sa budú pásť,
v domoch Askalona budú za večera košiarit',
lebo ich navštívi Pán, ich Boh,
a obráti ich osud.

- 8 „Počul som hanobenie Moabu
a rúhanie synov Amona,
keď znevažovali môj ľud
a rozťahovali sa na jeho území.
- 9 Preto ako žijem
- hovorí Pán zástupov,
Boh Izraelov -
Moab bude ako Sodoma
a Amončania ako Gomora,
poľom trnia, soľnou baňou
a pustatinou naveky.
Zvyšky môjho ľudu ich vyplienia
a ostatok môjho národa sa ich zmocní.“
- 10 Toto ich zastihne pre ich pýchu,
pretože hanobili a vyvyšovali sa
nad národ Pána zástupov.
- 11 Pán bude hrozný proti nim,
veď vykántri všetkých bohov zeme
a jemu sa bude klaňať každý zo svojej vlasti,
všetky ostrovy národov.
- 12 „Aj vy, Etiópci...
Tí sú prebodnutí mojím mečom!“
- 13 Vystrie ruku proti severu
a znivočí Asýrsko,
Ninive urobí opusteným,
vyschnutým ako pustatina.
- 14 Uprostred neho budú ležať stáda,
húfy rozličných zvierat;
i pelikán a jež
budú nocovať medzi jeho stĺpmi.
Počúvaj! Vresk v oblokoch,
havran na prahu,
lebo cédrové trámy sú vytrhnuté.
- 15 Toto je mesta, ktoré plesalo,
bývalo bezstarostne
a hovorilo si v srdci:
„Ja som a nikto viac!“
Ako sa stalo pustatinou,
ležiskom zveriny?
Každý, kto popri ňom prejde,
hvízda a máva rukou.

Súd nad Jeruzalemom

- III. ¹ Beda, neposlušnému, poškvrnenému
a násilníckemu mestu.
- ² Nepočúvalo na hlas,
neprijalo výstrahu,
nedôverovalo v Pána,
nevinulo sa k svojmu Bohu.
- ³ Jeho kniežatá uprostred neho
sú ručiace levy;
jeho sudcovia vlci večerní,
ktorí ráno neobhrýzali.
- ⁴ Jeho proroci sú nespoľahliví,
podvodní mužovia;
jeho kňazi znesvätili sväté,
znásilnili zákon.
- ⁵ Pán v jeho strede je svätý,
nerobí nepravosť;
ráno čo ráno dáva svoje právo
svetlom, ktoré neubúda;
ale zločinec nepozná hanby.
- ⁶ „Vykantril som národy,
spustli ich bašty,
vynivočil som ich ulice,
takže niet chodcov,
vyhubené sú ich mestá,
bez mužov, bez občanov.
- ⁷ Riekol som: Azda sa ma budeš báť,
prijmeš výstrahu.
Nezmizne mu spred očí
všetko, čím som ho navštívil.
Lenže hneď zrána bolo podlé
všetko ich konanie.
- ⁸ Preto čakajte na mňa
- hovorí Pán -,
na deň, keď povstanem ako svedok.
Lebo je mojím právom
zhromaždiť národy,
pozbierať kráľovstvá,
aby som na ne vylial svoju prchkosť,
celý svoj blčiaci hnev,
veď oheň mojej žiarlivosti
pohlť celú zem.

Čas spásy

- ⁹ Lebo vtedy dám národom čisté pery,
aby všetky vzyvali meno Pánovo
a slúžili mu spojenými silami.

10 Až spoza riek Etiópie
budú moji ctitelia,
potomci mojich roztratených,
prinášať svoje obety.
11 V ten deň sa nebudeš hanbiť
pre rozličné skutky,
ktoré si proti mne spáchal,
lebo vtedy odstránim sprostred teba
tvojich nadutých chvastúňov
a viac sa nebudeš vyvyšovať
na mojom svätom vrchu.
12 Nechám však v tvojom strede
ľud chudobný a biedny.“
Oni budú dôverovať v Pánovo meno.
13 Zvyšky Izraela
nebudú páchať neprávosť
a nebudú hovoriť lož;
v ich ústach sa nenájde
podvodný jazyk.
Oni sa budú pást' a košiarit',
že ich neodstraší nik.

14 Plesaj, dcéra Siona, jasaj Izrael,
teš a raduj sa z celého srdca,
dcéra Jeruzalema!
15 Pán zrušil tvoje pokuty,
odvrátil nepriateľa;
kráľom Izraela uprostred teba je Pán,
nešťastia sa viac neobávajú!
16 V ten deň povedia Jeruzalemu:
„Neboj sa, Sion, nech ti neovisnú ruky!
17 Uprostred teba je Pán, tvoj Boh,
spásonosný hrdina;
zajasá nad tebou od radosti,
obnoví svoju lásku,
výskať bude od plesania.“
18 „Zronených pre sviatky
odstránim z teba,
sú ti ťarchou hanebnou.
19 Hľa, v tom čase skončujem
s tými, čo ťa utláčali,
zachránim kulhavého
a pozbieram roztratených,
urobím ich slávnymi a chýrnymi
v celej krajine ich hanby.
20 V tom čase vás privediem,
v tom čase vás pozbieram,
lebo vás urobím slávnymi a chýrnymi
medzi všetkými národmi zeme,

až vám navidomoči
obrátim váš osud“ - hovorí Pán.

KNIHA PROROKA AGGEA

Ag1

I. Výzva na stavbu chrámu. - ¹ V druhom roku kráľa Dária, v šiestom mesiaci, v prvý deň mesiaca, prehovoril Pán prostredníctvom proroka Aggea k júdskeму námestníkovi Zorobábelovi, synovi Salatiela, a k veľkňazovi Jozuemu, synovi Josedeka: „Toto hovorí Pán zástupov: Tento ľud vraví: „Ešte neprišiel čas stavať Pánov dom.“ ³ Pán však prehovoril prostredníctvom proroka Aggea takto: ⁴ „Pre vás je už čas bývať vo vykladaných domoch, kým tento dom je pustý? ⁵ Nuž, teraz toto hovorí Pán zástupov: „Všimnite si, ako sa vám vodí! ⁶ Siali ste veľa, málo ste zvažali; keď ste jedli, nenasýtili ste sa; keď ste pili, nenapojili ste sa; obliekaním ste sa nezohriali a kto robil za mzdu, dával mzdu do deravého vrečka.“

⁷ Toto hovorí Pán zástupov: „Všimnite si, ako sa vám vodí! ⁸ Choďte do hory, dovezte, drevo a stavajte dom! Budem v ňom mať záľubu a oslávim sa, hovorí Pán. ⁹ Hľadel si za množstvom, a bolo z toho málo; dovezli ste to domov, odfúkol som to. Prečo? - hovorí Pán zástupov. Pre môj dom, ktorý je pustý, kým každý z vás beží do svojho domu. ¹⁰ Preto sa nad vami zavrelo nebo, že niet rosy a zem nevydala svoju úrodu. ¹¹ Privolal som suchotu na zem, na vrchy, na obilie, na mušt, na olej a na všetko, čo zem vydáva; na ľudí, na zvieratá a na všetku prácu rúk.“

¹² Salatielov syn Zorobábel a veľkňaz, Josedekov syn Jozue, a celý zvyšok ľudu poslúchol hlas Pána, svojho Boha, a slová proroka Aggea, lebo ho poslal Pán, ich Boh. A ľud sa bál Pána. Aggeus, Pánov osol povedal ľudu podľa Pánovho posolstva. „Ja som s vami, hovorí Pán.“ ¹⁴ I povzbudil Pán ducha júdskeho námestníka, Salatielovho syna Zorobábela, i ducha veľkňaza, Josedekovho syna Jozueho, ako aj ducha celého zvyšku ľudu a dali sa do roboty na dome Pána zástupov, svojho Boha; ¹⁵ dvadsiateho štvrtého dňa šiesteho mesiaca v druhom roku kráľa Dária.

Ag2

II. Sláva nového chrámu. - ¹ V siedmom (mesiaci), dvadsiateho prvého (dňa) mesiaca, prehovoril Pán prostredníctvom proroka Aggea takto: ² Povedz júdskeму námestníkovi, Salatielovmu synovi Zorobábelovi, a veľkňazovi, Josedekovmu synovi Jozuemu, a zvyšku ľudu toto: ³ Kto je ešte medzi vami taký, čo videl tento dom v jeho predošlej sláve? A za čo ho pokladáte teraz? Či sa nezdá vašim očiam ako nič? ⁴ Teraz sa však vzmuž, Zorobábel, hovorí Pán, a vzmuž sa, veľkňaz Josedekov syn Jozue, vzmuž sa tiež všetok ľud krajiny, hovorí Pán, a pracujte, lebo ja som s vami, hovorí Pán zástupov. ⁵ Slovo, ktoré som s vami uzavrel, keď ste vychádzali z Egypta, a môj duch ostane medzi vami nebojte sa!

⁶ Lebo toto hovorí Pán zástupov: Ešte raz - bude to o chvíľku - a ja otrasiem nebesami i zemou, morom i suchou zemou. ⁷ Otrasiem všetkými kmeňmi i prídu skvosty všetkých národov. Vtedy naplním tento dom slávou, hovorí Pán zástupov. ⁸ Moje je striebro a moje je zlato, hovorí Pán zástupov. ⁹ Väčšia bude sláva tohto posledného domu ako prvého, hovorí Pán zástupov, a na tomto mieste budem dávať pokoj, hovorí Pán zástupov.“

Božie požehnanie. - ¹⁰ Dvadsiateho štvrtého (dňa) deviateho (mesiaca), v druhom roku Dária, prehovoril Pán k prorokovi Aggeovi takto: ¹¹ „Toto hovorí Pán zástupov: Žiadajte od kňazov poučenie v tomto: ¹² Keby niekto niesol v okraji svojho odevu posvätné mäso a týmto okrajom by sa dotkol chleba alebo jedla, alebo vína, alebo oleja, alebo akéhokoľvek pokrmu, posväť sa to?“ Kňazi odpovedali: „Nie! ¹³ Aggeus povedal: „Keby sa ktorejkoľvek z týchto vecí dotkol niekto poškrvnený mŕtvou, poškrvni sa to?“ Kňazi odpovedali: „Poškrvni!“ ¹⁴ Aggeus povedal: „Takto je tento ľud a takto je tento národ predomnou, hovorí Pán; a takto sú všetky diela rúk: čokoľvek tam obetujú, je poškrvnené.“

¹⁵ Teraz si však všímajte, počnúc týmto dňom! Kým sa nepoložil kameň na kameň v Pánovom chráme, ¹⁶ išli ste k hŕbe o dvadsiatich (mericiach) a bolo toho desať; išli ste k lisu načerpať päťdesiat mier a bolo toho dvadsať. ¹⁷ Bil som vás úpalom, sneťou a krupobitím pri všetkých prácach vašich rúk, ale neprišli ste ku mne hovorí Pán. ¹⁸ Všímajte si - počnúc dvadsiatym štvrtým dňom deviateho (mesiaca) -, odo dňa, čo bol založený Pánov chrám, si všímajte! ¹⁹ Je semä ešte v sýpke a vinič, figovník, granátová jablň a oliva ešte nerodí? Od tohto dňa budem žehnať.“

Prisľúbenie Zorobábelovi. - ²⁰ A pán dvadsiateho štvrtého (dňa) deviateho mesiaca prehovoril druhý raz k Aggeovi takto: ²¹ „Toto povedz júdskemu námestníkovi, Zorobábelovi: Ja otrasiem nebesami a zemou, ²² prevrátim kráľovský trón a zničím silu kráľovstiev národov; prevrhnem vozy i tých, čo sa na nich vezú, a kone i s jazdcami sa vrátia každý do meča svojho blížneho. ²³ V ten deň, hovorí Pán zástupov, vezmem ťa, Zorobábel, Salatielov syn, môj sluha, hovorí Pán, a urobím ťa pečaťou, lebo teba som si vyvolil, hovorí Pán zástupov.“

KNIHA PROROKA ZACHARIÁŠA

A. Videnie Zachariášovo hl. 1 - 6

Zach1

I. Úvod. - ¹ V ôsmom mesiaci druhého roku Dária prehovoril Pán k prorokovi Zachariášovi, synovi Barachiáša, Adovho syna takto: ² „Pán sa veľmi hnevá na vašich otcov. ³ Povedz im teda: Toto hovorí Pán zástupov: Obráťte sa ku mne, hovorí Pán zástupov, a obrátim sa k vám, hovorí Pán zástupov. ⁴ Nebuďte ako vaši otcovia, ku ktorým volali predošli proroci: Toto hovorí Pán zástupov: Odvráťte sa od svojich zlých ciest a od svojich zlých skutkov; ale nepočúvali a nedbali na mňa, hovorí Pán. ⁵ Vaši otcovia - kdeže tí sú? A proroci? Či večne žijú? ⁶ Azda moje slová a moje príkazy, ktoré som uložil svojim sluhom prorokom, nezasiahli vašich otcov? Vtedy sa obrátili a vraveli: „Ako sa Pán zástupov rozhodol, že bude s nami nakladať podľa našich ciest a podľa našich skutkov tak s nami nakladal.“

Symbolické videnia

Jazdci. - ⁷ Dvadsiaty štvrtý deň jedenásteho mesiaca - to je mesiac šebat, v druhom roku Dária, prehovoril Pán k prorokovi Zachariášovi, synovi Barachiáša, Adovho syna, takto: ⁸ Videl som v noci: Hľa, akýsi muž jazdil na hnedom koni. Stál medzi myrtovými kríkmi v priehlbine a za ním boli hnedé, strakaté a biele kone. ⁹ I spýtal som sa: „Kto sú títo, Pane?“ Odpovedal mi anjel, ktorý vo mne hovoril: „Ja ti ukážem, kto sú títo.“

¹⁰ Vtom sa ozval muž, ktorý stál medzi myrtovými kríkmi, a povedal: „To sú tí, ktorých Pán poslal poprechodiť zem. ¹¹ Oni povedali Pánovmu anjelovi, ktorý stál medzi myrtovými kríkmi: „Poprechodili sme zem a hľa, celá zem býva v spokojnosti. ¹² Pánov anjel odvetil: „Pane zástupov, dokedyže sa nezmiluješ nad Jeruzalemom a nad mestami Júdska, na ktoré sa hneváš už sedemdesiat rokov?“ ¹³ Pán odpovedal anjelovi, ktorý vo mne hovoril, dobrotivé slová, útešné slová. ¹⁴ Tu mi povedal anjel, ktorý vo mne hovoril: „Takto volaj: Toto hovorí Pán zástupov: „Horlím za Jeruzalem a za Sion veľkou horlivosťou. ¹⁵ A veľmi sa hnevám na bezstarostné národy, ktoré, keď som sa málo hneval, napomáhali zlo.“ ¹⁶ Preto takto hovorí Pán: Obrátim sa k Jeruzalemu milosrdne, bude v ňom postavený môj dom, hovorí Pán zástupov, a nad Jeruzalemom sa rozťahne meradlo. ¹⁷ Ďalej volaj: Toto hovorí Pán zástupov: Ešte budú moje mestá oplývať šťastím, ešte Pán poteší Sion a vyvolí si Jeruzalem.“

Zach2

II. Štyri rohy a štyria remeselníci. - ¹ Potom som zdvihol oči, pozrel som sa a, hľa, štyri rohy! ² I spýtal som sa anjela, ktorý vo mne hovoril: „Čo je to?“ Odpovedal mi: „To sú rohy, ktoré rozhádzali Júdsko, Izrael a Jeruzalem.“ ³ Nato mi Pán ukázal štyroch remeselníkov. ⁴ I spýtal som sa: „Čo idú títo robiť?“ Odpovedal mi: „To sú rohy, ktoré rozhádzali Júdsko tak, že nik nezdvihol hlavu; títo ich však prišli postrašiť a zvrhnúť rohy národov, ktoré zdvihli roh proti Júdsku, aby ho rozhádzali.“

Muž s meradlom. - ⁵ Zdvihol som oči, pozrel som sa a, hľa, muž, ktorý mal v ruke merací povraz. ⁶ I spýtal som sa: „Ty kde ideš?“ Odpovedal mi: „Premerať Jeruzalem, chcem vidieť, aký je široký a aký je dlhý.“ ⁷ Vtom vychádzal anjel, ktorý vo mne hovoril; oproti nemu vychádzal iný anjel ⁸ a povedal mu: „Bež a povedz tomu mladíkovi: Jeruzalem bude obývaný ako otvorené mesto pre množstvo ľudí a zvierat, ktoré sú v ňom. ⁹ A ja, hovorí Pán, budem mu ohnivým múrom dookola a budem slávou uprostred neho.

¹⁰ Nože! No! Utekajte zo severnej krajiny - hovorí Pán -, lebo som vás roztriasol do štyroch strán neba - hovorí Pán. ¹¹ Hor' sa! Zachráň sa na Sione ty, čo bývaš u dcéry Babelu! ¹² Lebo toto hovorí Pán zástupov: Za slávou ma poslal k národom, ktoré vás vyplienili. Lebo kto sa vás dotkne, dotýka sa zreničky môjho oka. ¹³ Lebo, hľa, zaženiem sa na nich rukou a budú koristiť svojich sluhov; vtedy poznáte, že ma poslal Pán zástupov. ¹⁴ Plesaj a raduj sa, dcéra Siona, lebo, hľa, ja prídem a budem bývať uprostred teba - hovorí Pán. ¹⁵ V ten deň sa pripoja k Pánovi mnohé národy a budú mojim ľuďom, budem teda bývať uprostred teba a budeš vedieť, že ma poslal Pán zástupov k tebe. ¹⁶ Vtedy sa zmocní Pán svojho dedičstva, Júdu, a posvätnéj zeme a zase si vyvolí Jeruzalem. ¹⁷ Nech zatíchne každé telo pred Pánom, keď sa zdvihne zo svojho trvalého príbytku!“

III. Veľkňaz Jozue. - ¹ Potom mi ukázal veľkňaza Jozueho, ako stojí pred Pánovým anjelom; po jeho pravici stál satan, ktorý chcel naňho žalovať. ² Pán povedal satanovi: „Nech ťa, satan, zavráti Pán, nech ťa zavráti Pán, ktorý si vyvolil Jeruzalem! Či nie je on hlaveň, vytrhnutá z ohňa?“ ³ Jozue bol oblečený v špinavom odevu a stál pred anjelom. ⁴ Tu sa ozval (anjel) a riekol tým, čo stáli pred ním: „Odnímte mu špinavý odev! A jemu riekol: „Hľa, odnímem tvoju vinu a oblečiem ťa do skvostného rúcha!“ ⁵ Potom povedal: „Dajte mu na hlavu čistý turban! Dali mu teda na hlavu čistý turban a obliekli ho do šiat; Pánov anjel však stál.“

⁶ Potom Pánov anjel dosvedčoval Jozuemu: ⁷ „Toto hovorí Pán zástupov: Ak budeš kráčať po mojich cestách a budeš zachovávať moje nariadenia, ty budeš spravovať aj môj dom a budeš strážiť moje nádvorie a dám ti sprievodcov spomedzi týchto, čo tu stoja. ⁸ Čuj teda, veľkňaz Jozue, ty aj tvoji spoločníci, ktorí sedia pred tebou, lebo sú to muži znamenia. Veď ja privediem svojho sluhu, Výhonok. ⁹ Lebo, hľa, kameň, ktorý som položil pred Jozueho: na jednom kameni spočíva sedem očí. Ja vyryjem doň ozdoby - hovorí Pán zástupov - a odstránim vinu tejto krajiny v jeden deň. ¹⁰ V ten deň - hovorí Pán zástupov - budete sa vzájomne povolávať pod vinič a pod figovník.“

IV. Zlatý svietnik. - ¹ Potom ma anjel, ktorý vo mne hovoril, zasa zobudil ako človeka, ktorého zobudia zo sna. ² I spýtal sa ma: „Čo vidíš?“ Odpovedal som: „Vidím svietnik celý zo zlata; na hlavici má nádrž; je na ňom sedem lúčov a lampy, ktoré sú na hlavici, majú sedem lievikov. ³ Pri ňom sú dve olivy, jedna napravo od nádrže a druhá naľavo. ⁴ Ozval som sa a povedal som anjelovi, ktorý vo mne hovoril: „Čo je toto, môj pane?“ ⁵ Anjel, ktorý vo mne hovoril, odpovedal mi: „Nevieš, čo je to?“ Povedal som: „Nie, môj pane.“ ⁶ Odvetil mi: „To je Pánovo slovo Zorobábelovi: Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom! - hovorí Pán zástupov.“

⁷ Kto si ty, veľký vrch?
Pred Zorobábelom (si) rovina!
A vyvedie záhlavný kameň
s výkrikmi: „Sláva, sláva mu!“

⁸ A Pán prehovoril ku mne takto: ⁹ Zorobábelove ruky založili tento dom a jeho ruky ho dokončia, i budeš vedieť, že ma k vám poslal Pán zástupov. Lebo tí, čo opovrhujú dňom malých vecí, budú sa radovať, keď uvidia v Zorobábelovej ruke kameň a olovnicu. - Tých sedem, to sú Pánove oči, ktoré obchádzajú celú zem.“ ¹¹ Ozval som sa a riekol som mu: „Čo sú tie dve olivy napravo a naľavo od svietnika?“ ¹² Opäť som sa ozval a spýtal som sa ho: „Čo sú dve olivové ratolesti, ktoré dvoma zlatými rúrkami vyprázdňujú zo seba zlato?“ Odvetil mi toto: „Nevieš, čo je to?“ Riekol som: „Nie, môj pane.“ ¹³ I riekol: „To sú dvaja synovia oleja, ktorí stoja pred Pánom celej zeme.“

V⁵. Zvitok. - ¹ A znovu som zdvihol oči, pozrel som sa a hľa, letel zvitok. ² I spýtal sa ma: „Čo vidíš?“ Odpovedal som: „Vidím letieť zvitok; jeho dĺžka je dvadsať lakt'ov, šírka desať lakt'ov. ³ A riekol mi: „Toto je kliatba, ktorá vychádza na celú zem. Lebo každý zlodej, ako je to na ňom na jednej strane, bude odstránený; a každý, kto prisahá, ako je to na ňom na druhej strane, bude odstránený. ⁴ Vyvediem ju - hovorí Pán zástupov -, pôjde do domu zlodeja a do domu toho, čo krivo prisahá v mojom mene, usadí sa v jeho dome a zničí ho, i jeho trámy a jeho kamene.“

Efa. - ⁵ Tu predstúpil anjel, ktorý vo mne hovoril a riekol mi: „Zdvihni oči a pozri, čo je to, čo vystupuje!“ ⁶ I spýtal som sa: „Čo je to?“ Odpovedal: „To je efa, ktorá vystupuje;“ a dodal: „Toto je ich výzor v celej krajine.“ ⁷ Vtom, hľa, zdvihla sa olovená pokrývka a prostred efy sedela akási žena. ⁸ I povedal: „Toto je bezbožnosť.“ Sotil ju doprostred efy a na jej otvor položil olovenú pokrývku. ⁹ Potom som zdvihol oči, pozrel som sa a, hľa, predstupovali dve ženy, krídla im nadúval vietor - mali totiž krídla podobné krídlam bociana - a zdvihli efu medzi zem a nebo. ¹⁰ I spýtal som sa anjela, ktorý vo mne hovoril: „Kde tieto nesú efu?“ ¹¹ Odpovedal mi: „Chcú jej postaviť dom v krajine Senaár. Keď ho dostavajú položia ju tam na jej podstavec.“

VI. Štyri vozy. - ¹ Znovu som zdvihol oči, pozrel som sa a, hľa, štyri vozy vystupovali spomedzi dvoch vrchov; vrchy boli kovové. ² V prvom voze boli hnedé kone, v druhom voze čierne kone, ³ v treťom voze biele kone, vo štvrtom voze kone strakaté, mocné. ⁴ Ozval som sa a pýtal som sa anjela, ktorý vo mne hovoril: „Čo je to, môj pane?“ ⁵ Anjel mi odvetil: „To sú štyri vetry neba, ktoré vystupujú; predtým stáli pred Pánom celej zeme. ⁶ V ktorom sú čierne kone, ten ide do severnej krajiny a biele idú za ním; strakaté idú do južnej krajiny. ⁷ Mocné vyšli a usilovali sa prejsť po zemi.“ I riekol: „Choďte, prejdite zemou!“ Nato prešli zemou. ⁸ Potom na mňa zavolať a vravel mi: „Pozri tie čo idú do severnej krajiny, utíšia mi ducha v severnej krajine.“

Symbolický úkon.

Korunovanie veľkňaza. - ⁹ Pán prehovoril ku mne takto: ¹⁰ „Vezmi od zajatcov, od Holdaja, Tobiáša a Idaja, ktorí prišli z Babylonu, a choď v ten istý deň do domu Joziáša, syna Sofoniášovho; choď, ¹¹ vezmi striebro a zlato, urob korunu a polož ju na hlavu veľkňaza, Josedekovho syna Jozueho. ¹² A povedz mu: „Toto hovorí Pán zástupov: Pozri, muž, ktorého meno je Výhonok; vyženie na svojom mieste a vybuduje Pánov chrám. ¹³ On postaví Pánov chrám, on dostane slávu a bude sedieť a panovať na svojom tróne; i kňaz bude na svojom tróne a medzi nimi dvoma bude mierová dohoda.“ ¹⁴ Koruna bude pre Helema, Tobiáša, Idaja a Sofoniášovho syna Hena pamätníkom v Pánovom chráme. ¹⁵ Aj takí, čo sú ďaleko, budú prichádzať

a budú stavať Pánov chrám i poznáte, že ma k vám poslal Pán zástupov. Stane sa to, ak budete ochotne počúvať hlas Pána, svojho Boha.“

B. O pôste hl. 7 - 8

Zach7

VII. ¹ Vo štvrtom roku kráľa Dária prehovoril Pán k Zachariášovi, štvrtý deň deviateho mesiaca, kisleva. ² Vtedy poslal Betel Sarasara, Regemelecha a jeho mužov udobriť Pánovu tvár ³ a spýtať sa kňazov, ktorí sú v dome Pána zástupov, a prorokov: „Mám plakať a postiť sa v piatom mesiaci, ako som to robil už toľko rokov?“

⁴ Vtedy prehovoril ku mne Pán zástupov: ⁵ „Povedz všetkému ľudu krajiny i kňazom: Keď sa postíte a nariekate v piatom a siedmom mesiaci - a je to už sedemdesiat rokov! -, či sa to mne postíte? ⁶ A keď jete a pijete, či ste to nie vy, ktorí jete, a vy, ktorí pijete? ⁷ Či sú to nie príkazy, ktoré Pán vyhlásil prostredníctvom predošlých prorokov, keď bol Jeruzalem obývaný a bezpečný a jeho mestá dookola i Juh, i Rovina boli obývané?“

⁸ Potom Pán prehovoril k Zachariášovi takto: ⁹ „Toto hovorí Pán zástupov: Spravodlivo prisudzujte právo a preukazujte si vzájomne milosrdenstvo a láskavosť! ¹⁰ Vdovy, siroty, cudzincov a chudobných neutláčajte a vo svojich srdciach nezamýšľajte druh druhovi zlo! ¹¹ Ale odopreli pozornosť, ukázali odbojné plece a zaťažili si uši, aby nepočuli. ¹² Zo srdca si urobili diamant, aby nepočuli zákon a slová, ktoré svojim duchom poslal Pán zástupov prostredníctvom predošlých prorokov... Preto prišiel veľký hnev od Pána zástupov. ¹³ Ako volal a nepočuli, tak budú volať a nebudem počuť, hovorí Pán zástupov. ¹⁴ A rozprášim ich medzi rozličné národy, ktoré nepoznali, a krajina po nich spustne, že nik nebude chodiť sem-tam. Takto urobili rozkošnú zem pustatinou.“

Zach8

VIII. ¹ Pán prehovoril (k Zachariášovi) takto: ² „Toto hovorí Pán zástupov: Horlím za Sion veľkou horlivosťou a veľkým hnevom zaň horlím.

³ Toto hovorí Pá (zástupov) vrátim sa na Sion a budem bývať uprostred Jeruzalema. Vtedy sa Jeruzalem bude volať Verné mesto a vrch Pána zástupov Svätý vrch.

⁴ Toto hovorí Pán zástupov: Ešte budú po uliciach Jeruzalema sedieť starci a starenky a ľudia; ktorí majú pre vysoký vek v ruke palicu. ⁵ A ulice mesta budú plné chlapcov a dievčat, ktorí sa budú hrať na jeho uliciach.

⁶ Toto hovorí Pán zástupov: Aj keď to bude zázračné v očiach zvyškov tohto ľudu, bude to vari zázračné aj v mojich očiach? - hovorí Pán zástupov.

⁷ Toto hovorí Pán zástupov: Hľa, ja zachránim svoj ľud z krajiny východu a z krajiny západu slnka sa privediem ich, takže budú bývať v Jeruzaleme; budú mojím ľudom a ja budem ich Bohom v pravde a spravodlivosti.

⁹ Toto hovorí Pán zástupov: Majte pevné ruky, ktorí v týchto dňoch počúvate tieto slová z úst prorokov, čo boli v deň, keď sa založil dom Pána zástupov, chrám, aby sa postavil. ¹⁰ Lebo pred tými dňami nebolo pre človeka mzdy a nebolo mzdy pre zviera; kto odchádzal alebo prichádzal nemal pokoja od nepriateľov: poslal som

všetkých ľudí navzájom proti sebe. ¹¹ Teraz však nebudem k zvyškom tohto ľudu ako za predošlých dní - hovorí Pán zástupov. ¹² Jeho siatie bude šťastné, vinič dá svoje ovocie, zem vydá svoju úrodu a nebesá dajú svoju rosu a toto všetko dám do imania zvyškom tohto ľudu. ¹³ A ako ste boli kliatbou medzi národmi, dom Júdov a dom Izraelov, tak vás vyslobodím a budete požehnaním; nebojte sa, majte pevné ruky!

¹⁴ Lebo toto hovorí Pán zástupov: Ako som zamýšľal robiť vám zlo, keď ma vaši otcovia hnevali - hovorí Pán zástupov -, a nezľutoval som sa, ¹⁵ tak budem v tých dňoch zasa zamýšľať robiť dobre Jeruzalemu a Júdovmu domu; nebojte sa! ¹⁶ Ale toto sú príkazy; ktoré máte zachovávať: Hovorte každý pravdu svojmu blížnemu, majte naozaj spravodlivé súdy vo svojich bránach; ¹⁷ nech nik nezamýšľa vo svojom srdci zlo proti svojmu blížnemu a nemilujte krivú prísahu, lebo toto všetko sú veci, ktoré nenávidím“ - hovorí Pán.

¹⁸ A Pán zástupov prehovoril ku mne takto: ¹⁹ „Toto hovorí Pán zástupov: Pôst štvrtého, pôst piateho, pôst siedmeho a pôst desiateho (mesiaca) bude pre Júdov dom plesaním, radosťou a veselou slávnosťou. Milujte však pravdu a pokoj! ²⁰ Toto hovorí Pán zástupov: Ešte prídu národy a obyvatelia veľkých miest ²¹ a pôjdu obyvatelia jedného (mesta) do druhého a povedia: „Zoberme sa, poďme udobriť Pánovu tvár a hľadať Pána zástupov; pôjdem aj ja!“ ²² Pôjdu teda veľké kmene a mocné národy hľadať Pána zástupov do Jeruzalema a udobriť Pánovu tvár.

²³ Toto hovorí Pán zástupov: V tých dňoch sa chopí desať mužov z národov všetkých jazykov, chopia sa okraja odevu júdskeho muža a povedia: „Pôjdeme s vami, lebo sme počuli, že s vami je Boh.“

C. Zachariášove proroctvá hl. 9 - 14

Zach9

Podrobenie národov

- IX.** ¹ „Výrok. Pánovo slovo proti krajine Hadrak
a Damasku, jeho príbytku,
lebo Pánovi patrí oko človeka
a všetkých izraelských kmeňov.
² Aj Emat s ním hraničí,
aj Týrus a Sidon, nech je aký múdry.
³ Týrus si postavil hradby,
nakopil striebra sťa prachu
a zlata ako uličného blata.

⁴ Hľa, Pán sa ho zmocní,
zrazí jeho bohatstvo do mora
a mesto pohltí oheň.
⁵ Askalon uvidí a bude sa báť,
Gaza sa bude hrozne zvíjať,
aj Akaron, lebo jeho nádej v hanbe ostala;
z Gazy zmizne kráľ
a Askalon nebude obývaný.
⁶ V Azote budú bývať miešanci
a vyhubím pýchu Filištíncov.
⁷ Od úst im odstránim krv,

spomedzi zubov ich ohavnosti.
Aj on ostane pre nášho Boha
a bude ako júdske knieža
a Akaron ako Jebuzejčania.

Mesiáš knieža pokoja

8 Postavím tábor pred svoj dom
proti vojsku, proti tým, čo tiahnu sem i tam,
a neprejde viac cez nich pohonič,
áno, teraz hľadím svojimi očami.

9 Plesaj hlasno, dcéra Siona,
jasaj, dcéra Jeruzalema,
hľa, tvoj kráľ ti prichádza,
spravodlivý je a prináša spásu,
ponížený je a nesie sa na oslovi,
na osliatku, mláďati oslice.

10 Vyhubí vozy z Efraima
a kone z Jeruzalema,
vymiznú bojové kuše;
o pokoji bude rokovať s národmi
a jeho vladárstvo je od mora k moru
a od Rieky až do končín zeme.

11 I tebe pre tvoju krvnú zmluvu
vypustím zajatcov z cisterny,
v ktorej nieta vody.

12 Vráťte sa do pevnosti,
zajatci nádeje;
dnes oznamujem:

13 Dvojnásobne ti vynahradím.
Lebo natiahnem Júdu ako luk
a nabijem Efraimom;
povzbudím tvojich synov, Júda,
proti tvojim synom, Javan;
spravím ťa podobným meču bojovníka.

14 Pán sa zjaví nad nimi,
jeho šíp vypáli sťa blesk,
Pán, Jahve, zatrúbi na trúbu,
kráčať bude v južnej víchrici.

15 Pán, Jahve, bude štítom nad nimi,
budú ničiť a šliapať kamene z praku,
budú piť a hučať ako od vína,
budú plní ako kropáč, ako rohy oltára.

16 I zachráni ich Pán, ich Boh,
v ten deň ako stádo svojho ľudu,
keď sa posvätné kamene,
budú vznášať nad jeho zemou.

17 Čo je jeho vzácnosť a čo je jeho krása?

Obilie oživí mladíkov a mladé víno panny.

Zach10

Pád nepriateľa - obnova Izraela

- X. ¹ Proste od Pána dažď
v čase neskorej pršky!
Pán tvorí oblaky
a dá vám lejak dažďa
trávu na poli každému.
- ² Lebo bôžikovia hovorili naprázdno
a všetci videli klamstvo,
vykladajú márne sny,
potešujú daromne.
Preto odtiahli ako stádo,
sú pokorení, lebo niet pastiera.
- ³ Proti pastierom vzblčal môj hnev
a capy navštívim.
Lebo Pán zástupov navštívil
svoje stádo, Júdov dom;
urobil ich podobnými
svojim nádherným paripám vo vojne.
- ⁴ Z neho je uhol, z neho je kolík,
z neho je bojová kuša,
z neho pochádza zároveň
každý pohonič.
- ⁵ I budú ako hrdinovia,
ktorí šliapu vo vojne blato po uliciach,
budú bojovať, lebo Pán je s nimi,
jazdci na koňoch ostanú v hanbe.
- ⁶ Mocným urobím Júdov dom
a dom Jozefov zachránim,
privediem ich späť,
veď som ich omilostil,
budú, akoby som ich nebol zavrhol,
lebo ja, Pán, som ich Boh
a vyslyším ich.
- ⁷ Efraimci budú ako hrdinovia,
srdce sa im bude tešiť ako od vína,
ich synovia to uvidia a budú sa tešiť,
srdce im bude plesáť v Pánovi.
- ⁸ Zahvizdnem im a pozbieram ich,
lebo som ich vykúpil,
bude ich tak veľa, ako ich bolo.
- ⁹ Rozosejem ich medzi národy

a v diaľavách budú na mňa spomínať,
budú žiť so svojimi synmi a vrátia sa.
10 Privediem ich späť z egyptskej krajiny
a z Asýrska ich pozbieram,
privediem ich do krajiny Galaád a na Libanon,
no nebude im to stačiť.
11 Preto prejdú cez more úzkosti
a zrazia vlny do mora,
v hanbe ostanú všetky ramená Nílu,
upadne sláva Asýrska
a berla z Egypta sa stratí.
12 Urobím ich mocnými v Pánovi
a budú kráčať v jeho mene“ -
hovorí Pán.

Zach11

Podobenstvo o pastieroch

XI. ¹ Otvor, Libanon, svoje brány,
nech oheň hlce tvoje cédre!
² Jajkaj, cyprus, veď padol céder:
čo boli mocní, spustli;
jajkajte, duby Bášanu,
lebo vyťali neprístupný les.
³ Čujže! Jajkajú pastieri,
lebo spustla ich nádhera;
čuj, levíčatá revú,
lebo spustla pýcha Jordána.

⁴ Toto hovorí Pán, môj Boh: „Stráž stádo určené na porážku, ⁵ ktoré majitelia nemilosrdne porážajú. Jeho kupci hovoria: „Nech je zvelebený Pán, zbohatol som;“ jeho pastieri nemajú nad ním zľutovania. ⁶ Ani ja už nebudem mať zľutovania nad obyvateľmi krajiny“ - hovorí Pán, ale sám vydám ľudí, každého do ruky jeho bližneho a do ruky jeho kráľa; spustošia krajinu, ale ja ich nevytrhnem z ich ruky.“

⁷ Preto, chudobní stáda, pásol som stádo na porážku. I vzal som dve palice, jednu som nazval Vľúdnosť, druhú som nazval Puto. Pásol som teda stádo. ⁸ Za mesiac som odstránil troch pastierov. Potom mi duša bola netrpezlivá s nimi, ale aj ja som sa odcudzil ich duši. ⁹ I povedal som: „Nebudem vás pásť. Čo má zomrieť, nech zomrie; čo má zhynúť, nech zhynie; a ktoré ostanú, nech si vzájomne žerú mäso. ¹⁰ Vzal som svoju palicu Vľúdnosť a zlomil som ju; tým som zrušil zmluvu, ktorú som uzavrel so všetkými národmi. ¹¹ I stratila v ten deň platnosť. Vtedy zvedeli chudobní stáda, ktorí ma pozorovali, že je to Pánovo slovo.

¹² Povedal som im: „Ak uznáte za dobré, dajte mi moju mzdu, ak nie, nechajte!“ Odvážili mi teda mzdu, tridsať strieborných. ¹³ Pán mi povedal: „Hod' ju tvorcovi, tú nádhernú mzdu, na akú ma ocenili. Vzal som teda tridsať strieborných a hodil som ich v Pánovom dome tvorcovi. ¹⁴ Potom som zlomil svoju druhú palicu Puto; tým som zrušil bratstvo medzi Júdom a Izraelom.

¹⁵ I riekol mi Pán: „Ešte raz si vezmi výstroj, a to hlúpeho pastiera! ¹⁶ Lebo, hľa, ja vzbudím v krajine pastiera: čo hynie, o to sa neobzrie, čo sa stratilo, hľadať nebude, čo je zlomené, hojiť nebude, čo ešte stojí, kŕmiť nebude; z tučných bude jesť mäso a pozráža im paprčky.

¹⁷ Beda hlúpemu pastierovi,
ktorý opúšťa stádo;
meč proti jeho ramenu
a proti jeho oku pravému;
jeho rameno úplne vyschne,
jeho pravé oko celkom vyhasne.“

Zach12

XII. Úzkosť Jeruzalema. - ¹ Výrok. Pánovo slovo proti Izraelu. Hovorí Pán, ktorý rozostrel nebesá a založil zem, ktorý utvoril ducha v človeku: ² „Hľa, ja urobím Jeruzalem opojnou čašou pre všetky okolité národy; ale bude to aj proti Júdsku, keď bude obliehať Jeruzalem. ³ V ten deň urobím Jeruzalem priťažkým kameňom pre všetky národy; všetci, čo ho budú dvíhať, celkom sa dodriapu, hoci sa zhromaždia k nemu všetky národy zeme. ⁴ V ten deň, hovorí Pán, postihnem každého koňa strachom a každého jazdca šialenstvom. Ale nad Júdovým domom otvorím si oči a všetky kone národov raním slepotou. ⁵ Vtedy si kniežatá Júdu budú v sebe hovoriť: „Nože mi posilni obyvateľov Jeruzalema v Pánovi zástupov, ich Bohu.“ ⁶ V ten deň urobím kniežatá Júdu podobnými nádobe s ohňom medzi drevom a horiacej ohnivej fakli medzi snopmi; budú hltat' napravo i naľavo všetky okolité národy a Jeruzalem ostane ďalej na svojom mieste, v Jeruzaleme. ⁷ Ale Pán zachráni predovšetkým stany Júdove, aby sláva Dávidovho domu a sláva obyvateľov Jeruzalema nebola popri Júdovi priveľká. ⁸ V ten deň bude Pán štítom nad obyvateľmi Jeruzalema; kolísavý medzi nimi bude v ten deň ako Dávid, Dávidov dom však bude v ich čele ako Boh, ako Pánov anjel.

Nárek nad Mesiášom. - ⁹ V ten deň sa budem usilovať poraziť všetky národy, ktoré pôjdu proti Jeruzalemu. ¹⁰ Na Dávidov dom však a na obyvateľov Jeruzalema vylejem ducha milosrdenstva a pokorných prosieb; potom budú hľadiet' na mňa, ktorého prebodli, a budú nad ním nariekať, ako sa narieka nad jedináčikom, a horekovať, ako sa horekuje nad prvorodeným. ¹¹ V ten deň sa rozmôže nárek v Jeruzaleme ako nárek Adadremonu v údolí Magedo. ¹² Nariekať bude krajina, každý rod osobitne. Dávidov rod osobitne a ich ženy osobitne; Nátanov rod osobitne a ich ženy osobitne; ¹³ Léviho rod osobitne a ich ženy osobitne; Semejov rod osobitne a ich ženy osobitne. ¹⁴ Všetky ostatné rody: každý osobitne a ich ženy osobitne.

Zach13

XIII. Očistenie od hriechov. - ¹ V ten deň bude Dávidovmu domu a obyvateľom Jeruzalema otvorený prameň proti hriechu a poškvrne. ² A v ten deň - hovorí Pán zástupov, vyhubím z krajiny meno modiel a nebudú viac na ne spomínať. Aj prorokov a ducha nečistoty odstránim z krajiny. ³ A ak bude ešte niekto prorokovať, jeho otec a

matka, jeho rodičia, mu povedia: „Neostaneš žiť, pretože si v mene Pána hovoril lož;“ a prebodnú ho otec a matka, jeho rodičia, pretože prorokoval. ⁴ Aj keď budú v ten deň prorokovať, ostanú proroci v hanbe, každý so svojím videním. A aby oklamali, neoblečú si srstený plášť. Každý povie: „Nie som prorok; ja som človek, ktorý obrába zem, lebo si ma od mladi kúpil istý človek.“ ⁶ A keď sa ho spýtajú: „Čo sú to za rany medzi tvojimi rukami?“ - odpovie: „Tie mi zasadili v dome mojich milých.“

Súd nad národom

⁷ Meč, vzbud' sa proti môjmu pastierovi
a proti blízkeho mužovi -
hovorí Pán zástupov.
Udri pastiera, nech sa stádo rozprácha,
potom obrátim ruku proti maličkým.
⁸ V celej krajine - hovorí Pán -
dve tretiny z neho zomrú, zahynú,
a tretina z neho ostane.
⁹ Tú tretinu zavediem do ohňa
a vytopím ich, ako sa vytápa striebro,
a vyskúšam ich, ako sa skúša zlato.
On bude vzývať moje meno
a ja ho vyslyším,
poviem: To je môj ľud,
a on povie: „Pán je môj Boh.“

Zach14

XIV. Posledná úzkosť a spása. - ¹ Hľa príde deň pre Pána, vtedy podelia tvoju korisť uprostred teba. ² Zhromaždím všetky národy k Jeruzalemu do boja, zaujmú mesto, vyplienia domy, znásilnia ženy, polovica mesta pôjde do zajatia, ale ostatok ľudu z mesta nevykántria. ³ Potom Pán vytiahne a bude bojovať proti tým národom ako keď bojoval v deň vojny. ⁴ Nohami v ten deň zastane na Olivovej hore, ktorá leží pri Jeruzaleme na východ, a Olivová hora sa rozštípe na polovice smerom východozápadným na veľmi veľkú dolinu. Polovica hory sa posunie na sever a polovica na juh. ⁵ Vtedy budete utekať do údolia mojich vrchov, lebo údolie medzi vrchmi bude siahať až k Asalu. Budete bežať, ako ste bežali pred zemetrasením v dňoch júdskeho kráľa Oziáša. Vtedy príde Pán, môj Boh, a všetci jeho svätí s ním.

⁶ V ten deň nebude svetlo, ale zima a ľad. ⁷ Bude to jeden deň, známy Pánovi, nie deň a noc. Ale vo večernom čase bude svetlo. ⁸ V ten deň budú z Jeruzalema vytekať živé vody, polovica do východného mora a polovica do Západného mora; tak to bude v lete i v zime. ⁹ Pán bude kráľom nad celou zemou. V ten deň bude jedine Pán a jedine jeho meno. ¹⁰ Celá krajina sa obráti akoby na rovinu od Gabay po Remon južne od Jeruzalema. Ten bude vyčnievať a bude obývaný na svojom mieste od Benjamínovej brány až po miesto prvej brány, po Rožnú bránu, od veže Hananeel až po Kráľovské lisy. ¹¹ Budú v ňom bývať, kliatby viac nebude a Jeruzalem bude bývať v bezpečí.

¹² A toto bude rana, ktorou Pán udrie všetky národy, ktoré bojovali proti Jeruzalemu: zhnije im mäso, hoci ešte stoja na nohách, oči im vyhnijú vo svojich jamkách a jazyk im zhnije v ústach. ¹³ A v ten deň povstane medzi nimi veľký zmätok

od Pána; budú sa vzájomne chytať za ruky a budú dvíhať ruky vzájomne proti sebe.¹⁴ Ale aj Júda bude bojovať v Jeruzaleme. Nahromadí sa bohatstvo všetkých okolitých národov: zlato, striebro a šatstvo v ohromnom množstve.¹⁵ A ako táto rana bude aj rana na koňoch, muliciach, ťavách, osloch a všetkých zvieratách, ktoré budú v týchto táboroch.

¹⁶ Všetci však, čo ostanú z rozličných národov, ktoré išli proti Jeruzalemu, pôjdu sa rok čo rok klaňať kráľovi, Pánovi zástupov, a svätiť sviatok Stánkov.¹⁷ Ak niektoré z týchto rodov neprídu do Jeruzalema klaňať sa kráľovi; Pánovi zástupov, nebude nad nimi pršať.¹⁸ Ak nevystúpi a nepríde ani rod Egyptanov, nebude ani nad nimi (pršať); zastihne ich rana, ktorou Pán udrie národy, čo neprídu svätiť sviatok Stánkov.¹⁹ Toto bude trest Egypta a trest všetkých národov, ktoré nepôjdu svätiť sviatok Stánkov.

²⁰ V ten deň bude na hrkálkach koní: „Sväté Pánovi.“ A hrnce v Pánovom dome budú ako čaše pred oltárom.²¹ Každý hrniec v Jeruzaleme a v Júdsku bude svätý Pánovi zástupov a všetci obetujúci prídu a vezmú si z nich a v nich budú variť, takže v ten deň už nebude Kanaánčanov v dome Pána zástupov.

KNIHA PROROKA MALACHIÁŠA

Mal1

I. *Láska Pánova k Izraelu.* - ¹ Výrok. Pánovo slovo Izraelu prostredníctvom Malachiáša: ² „Miloval som vás, hovorí Pán, vy sa však pýtate: „Čímže si nám preukazoval lásku?“ - Či Ezau nebol Jakobovi bratom? - hovorí Pán: Miloval som však Jakuba³ a Ezaua som nenávidel. Jeho vrchy som obrátil na púšť a jeho dedičstvo som dal šakalom na púšti.⁴ Ak povieš, Edom: „Sme spustošení, ale zas postavíme rozvaliny,“ toto hovorí Pán zástupov: Oni postavia, ja však zrúcam a budú ich volať „Územie bezbožnosti“ a „Lud, na ktorý sa Pán večne hnevá“. ⁵ Keď to vaše oči uvidia, poviete: „Pán je veľký až za hranice Izraela.“

Výčitky kňazom. - ⁶ Syn si má ctiť otca a sluha svojho pána. Ak som ja otec, kde je úcta ku mne? Ak som Pán, kde je bázeň voči mne? - hovorí Pán zástupov vám, kňazi, ktorí opovrhujete mojím menom. Ale vy sa pýtate: „Akože opovrhujeme tvojím menom?“ ⁷ Tak, že prinášate na môj oltár poškvrený chlieb. A spytujete sa: „Čím sme sa poškvrnili?“ Keď hovoríte: „Pánov stôl možno podceniť.“ ⁸ Keď prinášate slepé na obetu, to nie je zlo? A keď prinášate chromé a choré, to nie je zlo? Nože daruj to svojmu predstavenému, či mu budeš milý, alebo či bude blahosklonný k tebe! - hovorí Pán zástupov. ⁹ Ale teraz udobrite tvár Boha, aby sa nad vami zľutoval. Toto robili vaše ruky! Či bude blahosklonný k vám? - hovorí Pán zástupov.

Novozákonná čistá obeta. - ¹⁰ Keby bol niekto z vás, kto by zavrel bránu, aby ste nezapaľovali môj oltár nadarmo! Nemám vo vás zaľúbenie - hovorí Pán zástupov, a neprijmem obetu z vašich rúk. ¹¹ Lebo od východu slnka až po západ je veľké moje meno medzi národmi a na každom mieste budú obetovať, budú prinášať môjmu menu čistú obetu, lebo je veľké moje meno medzi národmi, hovorí Pán zástupov.

¹² Ale vy ho znesväcujete, keď hovoríte: „Pánov stôl môže byť poškvrený a jeho pokrmom môže byť bezcenný plod.“ ¹³ Hovoríte: „To je námaha!“ a opovrhujete

ňou, hovorí Pán zástupov; a prinášate ulúpené, chromé a choré; prinášate to ako obeť, a to mám prijať z vašich rúk? - hovorí Pán. ¹⁴ Zlorečený je podvodník, ktorý má v stáde samčeka; urobí svojmu Pánovi sľub, obetuje však chybné. Ved' ja som veľký Kráľ - hovorí Pán zástupov, a moje meno je obávané medzi národmi.

Mal2

II. Trest kňazov. - ¹ Teraz však, kňazi, vám platí toto rozhodnutie. ² Ak neposlúchnete, ak nebudete dbať o to a nevezmete si k srdcu, že máte vzdať česť môjmu menu - hovorí Pán zástupov, zošlem na vás kliatbu a prekľajem vaše žehnanie. A už som ho preklial, lebo ste si to nevzali k srdcu. ³ Hľa, odtnem vám rameno, vrhnem vám do tváre hnoj - hnoj vašich sviatkov - a ten vás strhne k sebe. ⁴ Vtedy budete vedieť, že som k vám poslal toto rozhodnutie, pretože mám zmluvu s Lévim - hovorí Pán zástupov. ⁵ Moja zmluva s ním bola život a pokoj; dal som mu ich teda i bázeň, a on sa ma bál a chvel sa pred mojím menom. ⁶ Zákon pravdy bol v jeho ústach a na jeho perách sa nenašla nepravosť, pokojne a priamo kráčal so mnou a mnohých odvrátil od hriechu. ⁷ Lebo pery kňaza majú zachovávať poznanie a z jeho úst sa vyhľadáva zákon, lebo je poslom Pána zástupov. ⁸ Vy však ste sa odchýlili od cesty a mnohých ste urobili kolísavými v zákone; skazili ste zmluvu s Lévim, hovorí Pán zástupov. ⁹ Nuž aj ja vás urobím opovrhnutými a podlými pred všetkým ľudom, pretože ste nezachovávali moje cesty a robili ste v zákone výnimky.

Výčitky pre miešané manželstvá. - ¹⁰ Či nemáme všetci jedného otca? Či nás nestvoril jeden Boh? Prečo ste si navzájom neverní, že znesväcujete zmluvu vašich otcov? ¹¹ Spreneveril sa Júda, ohavnosť sa stala v Izraeli a Jeruzaleme, lebo Júda znesvätil Pánovu svätyniu, ktorú miloval, a vzal si dcéru cudzieho boha. ¹² Nech vyhubí Pán svedka a ručiteľa z Jakubových stánkov mužovi, ktorý to urobil a (potom) prináša obeť Pánovi zástupov.

Prepúšťanie manželiek. - ¹³ I túto druhú vec robíte: Pokrývate Pánov oltár slzami, plačom a vzdychaním, takže sa viac neobracia k obeť a neprijíma zavďačenie z vašich rúk. ¹⁴ A spytujete sa: „Prečo?“ - Preto, že Pán je svedkom medzi tebou a medzi manželkou tvojej mladosti, ktorej si sa spreneveril, hoci je ona tvoja spoločnica a zmluvná manželka. ¹⁵ Či ich neutvoril jeden, keď mu zvýšilo ducha? A čo chce ten jeden? Božie semeno! Nuž chráňte si ducha a nesprenveruj sa manželke svojej mladosti! ¹⁶ Ak niekto prepúšťa z nenávisti, hovorí Pán, Boh Izraela, pokrýva si násilenstvom rúcho - hovorí Pán zástupov. Chráňte si teda ducha a nesprenverujte sa!

Boží súd. - ¹⁷ Obťažujete Pána svojimi rečami a spytujete sa: „Čímže obťažujeme?“ Keď hovoríte: „Každý, aj kto pácha zlo, je príjemný v očiach Pánových a v takých má on záľubu.“ Alebo: „Kdeže je Boh, ktorý súdi?“

Mal3

III. ¹ Hľa, ja pošlem svojho anjela a pripraví predom mnou cestu. I zaraz príde do svojho chrámu Panovník, ktorého vy hľadáte, a anjel zmluvy, ktorého si žiadate. Hľa, príde, hovorí Pán zástupov - ² a ktože vydrží deň jeho príchodu, kto obstojí, keď sa zjaví? Ved' je on ako roztápajúci oheň a ako zelina práčov. ³ I sadne si a bude vytápať a čistiť striebro; a vyčistí synov Léviho. Prečistí ich ako zlato a striebro, takže budú

prinášať Pánovi obety v spravodlivosti. ⁴ Vtedy sa Pánovi zapáči obeta Júdu a Jeruzalema ako v dňoch dávnych, ako v rokoch predošlých.

⁵ Priblížim sa k vám na súd a budem rýchlym svedkom proti čarodejom, cudzoložníkom, krivoprísahníkom a tým, čo znásilňujú nádenníkov, vdovy a siroty, pokorujú cudzinca a neboja sa ma - hovorí Pán zástupov. ⁶ Lebo ja, Pán, som sa nezmenil a vy, synovia Jakubovi, ste nezahynuli. ⁷ Odo dní svojich otcov ste sa odklášali od mojich zákonov a nezachovávali ste (ich); obráťte sa ku mne a obrátim sa k vám, hovorí Pán zástupov. Spytujete sa: „V čom sa máme obrátiť?“ ⁸ Môže človek ukracovať Boha? Lebo vy ma ukracujete. Spytujete sa však: „V čomže ťa ukracujeme?“ V desiatku a poplatkoch. ⁹ Kliatba vás zasiahla, lebo ma ukracujete vy, celý národ. ¹⁰ Prineste celý desiatok do zásobárne, aby bol pokrm v mojom dome a týmto ma vyskúšajte - hovorí Pán zástupov, či vám neotvorím okná neba a nevylejem na vás požehnanie viac ako dost'. ¹¹ A pohrozím kvôli vám žráčovi, že vám nepokazí plody zeme a vinič na poli vám nebude neplodný - hovorí Pán zástupov. ¹² I budú vás blahoslaviť všetky národy, lebo vy budete bohumilá krajina - hovorí Pán zástupov.

¹³ Silné sú vaše slová proti mne; hovorí Pán, a pýtate sa: „Čo sme hovorili proti tebe?“ ¹⁴ Vraveli ste: „Darmo je slúžiť Pánovi. Aký osoh máme z toho, že zachovávame, čo prikázal, a že v smútku chodíme pred Pánom zástupov?“ ¹⁵ Teraz však blahoslavíme namyslencov; prospievajú tí, čo páchajú zlo, pokúšajú Boha, a predsa sa zachránia.“

¹⁶ Vtedy hovorili bohobojní medzi sebou a Pán pozoroval a vyslyšal. A napísala sa pamätná kniha pred ním pre tých, čo sa boja Pána a vážia si jeho meno. ¹⁷ Budú mi - hovorí Pán zástupov, vlastníctvom v deň, keď budem konať, a budem mať zľutovanie nad nimi, ako má zľutovanie otec nad synom, ktorý mu slúži. ¹⁸ Vráťte sa a budete vidieť rozdiel medzi spravodlivým a nespravodlivým, medzi tým, čo slúži Bohu, a tým, čo mu neslúži. ¹⁹ Lebo, hľa, deň prichádza, blčí ako pec a všetci namyslenci a všetci, čo páchajú bezprávie, budú plevou. Deň, ktorý prichádza, ich spáli - hovorí Pán zástupov, a nenechá z nich ani koreň, ani konár. ²⁰ Vám však, ktorí sa bojíte môjho mena, vyjde slnko spravodlivosti, ktoré má na krídlach uzdravenie. Vtedy vyjdete a budete poskakovať ako teliatka z maštale! ²¹ A pošliapete hriešnikov, lebo budú popolom pod vašimi nohami v deň, keď budem ja konať - hovorí Pán zástupov.

Príchod Eliáša. - ²² Spomeňte si, na zákon môjho sluhu Mojžiša, ktorý som mu uložil na Horebe pre celý Izrael, na príkazy a nariadenia. ²³ Hľa, ja vám pošlem proroka Eliáša, skôr než príde Pánov deň, veľký a hrozný. ²⁴ A obráti srdce otcov k synom a srdce synov k ich otcom, aby som neprišiel a neudrel zem kliatbou.“

PRVÁ KNIHA MACHABEJCOV

Časť prvá

Počiatky židovského povstania 1, - 2,70

I. Protižidovská vláda Antiocha Epifanesa 1,1-67

1Mach1

I. Alexander Veľký a jeho nástupcovia. - ¹ Keď vyťahol Alexander, syn Filipa Macedónskeho, z krajiny Chitim a porazil Dária, kráľa (ríše) Peržanov a Médov, stal sa ako prvý z Grékov jeho nástupcom vo svetovláde. ² Zviedol mnoho bojov, zaujal početné pevnosti a pobil kráľov zeme. ³ Prenikol až na kraj sveta a nabral koristi u mnohých národov. Zem pred ním umĺkla. Spyšnel a jeho myseľ sa pozdvihla. ⁴ Zhromaždil veľmi silné vojsko, ⁵ zmocnil sa krajín, národov a kniežat a stali sa mu poplatnými.

⁶ Potom ľahol do postele, a keď badal, že zomrie, ⁷ zavolať si popredných veľmožov, ktorí boli s ním vychovaní od mladi, a rozdelil im ešte zaživa svoje kráľovstvo. ⁸ Alexander panoval dvanásť rokov, keď ho zastihla smrť.

⁹ Jeho veľmoži sa ujali vlády, každý na svojom mieste. ¹⁰ Po jeho smrti si nasadili všetci koruny a po nich aj ich synovia - na mnoho rokov. Šírili však po zemi všelijakú biedu.

Moc Antiocha Epifanesa v Judei a Egypte. - ¹¹ Z nich vyšiel nešťachetný výhonok, Antiochus Epifanes, syn kráľa Antiocha a niekdajší rukojemník v Ríme. Kráľom sa stal v stotridsiatom siedmom roku gréckej vlády. ¹² V tých dňoch povstalo niekoľko izraelských zlosynov a prehovorili mnohých takýmito rečami: „Podme a zbratajme sa s (pohanskými) národmi, ktoré sú okolo nás! Ved' odkedy sme sa od nich odlučovali, postihlo nás všelijaké nešťastie! ¹³ Tento návrh sa im pozdával ¹⁴ a niektorí z ľudu boli aj ochotní ísť ku kráľovi. Tak dostali plnú moc zavádzať pohanské mravy. ¹⁵ V Jeruzaleme postavili telocvičňu podľa pohanských zvyklostí, ¹⁶ nahrádzali si predkožky a odpadli od svätej zmluvy. Spriahli sa s pohanmi a zapredali sa za otrokov vierolomníkom.

¹⁷ Keď si Antiochus upevnil kráľovstvo, zatúžil rozprestrieť svoju moc aj nad Egypt, aby panoval nad obidvoma ríšami. ¹⁸ I tiahol na Egypt s ohromným vojskom, s vozmi a slonmi, s jazdcami a s veľkým loďstvom; ¹⁹ a viedol vojnu proti egyptskému kráľovi Ptolemeovi. Ptolemeus sa dal pred ním na ústup a utiekol. Aj mnoho zranených padlo. ²⁰ Dobyl tiež opevnené egyptské mestá a odniesol si z Egypta koristi.

Antiochova lúpež v Jeruzalemskom chráme. - ²¹ Po porážke Egypta sa Antiochus roku stoštyridsiateho tretieho vrátil a tiahol proti Izraelu ²² a proti Jeruzalemu s ohromným vojskom. ²³ Vošiel namyslene do svätyne a vzal zlatý oltár, svietnik so všetkým príslušenstvom, stôl predkladných chlebov, džbány, misy a zlaté misy, oponu, vence a zlatú ozdobu na priečelí chrámu a vôbec poodlupoval všetko. ²⁴ Vzal striebro, zlato a vzácne náradia ako aj ukryté poklady, ktoré našiel. Keď všetko pobral, odtiahol do svojej krajiny. ²⁵ Na jeho rozkaz sa dialo vraždenie a z jeho rečí vyznievala bezočivá namyslenosť.

Žalospiev

²⁶ V Izraeli nastal veľký nárek,
všade, kde niekto býval.

²⁷ Nariekali kniežatá a starší,
chradli device a mládenci,
vädla spanilosť žien.

²⁸ Každý mladoženích začal horekovať,
nevesta sa zachádzala žiaľom v spálni.

²⁹ Zem sa pohla nad tými, čo na nej bývali,

celý dom Jakubov sa obliekol do pohanenia.

Nové drancovanie Jeruzalema. - ³⁰ Po dvoch rokoch poslal kráľ do júdskeho miest najvyššieho daňového vyberača. I prišiel do Jeruzalema s mocným vojskom. ³¹ Hovoril im ľstivo o pokojamilovných zámeroch a uverili mu. ³² Náhle však napadol mesto, spôsobil mu veľkú ranu a pobil mnoho ľudu z Izraela. ³³ Keď mesto vyplienil, podpálil ho a pobúral jeho domy i múry dookola. ³⁴ Ženy a deti odviekli do zajatia a dobytok zhabali.

³⁵ Dávidovo mesto si vybudovali na pevnosť s vysokým a silným múrom a s mocnými vežami. ³⁶ Osadili sa tam nešťachetní ľudia a zlosynovi a opevnili sa v ňom. Dopravili tam zbrane a potraviny a z Jeruzalema poznášali korisť ³⁷ a uložili tam. Tak sa stal (hrad) veľkým osídrom.

Žalospev nad Jeruzalemom

38 Stal sa pascou pre svätýňu,
pre Izrael bol ustavične zlým nepriateľom.
39 Vylievali nevinnú krv v ôkol chrámu
a znesväcovali sväté miesto.
40 Jeruzalemčania sa pre nich rozutekali,
stal sa sídlom cudzozemcov;
svojim potomkom sa stal cudzinou,
jeho deti ho poopúšťali.
41 Jeho svätýňa je pustá ako pustatina,
jeho sviatky sa popremieňali na žiaľ,
jeho soboty sa stali na potupu,
Jeho česť sa premenila na opovrhnutie.
42 Aká bola voľakedy jeho sláva,
taká veľká je teraz jeho hanba,
jeho vznešenosť sa premenila v žiaľ.

Dekrét na odstránenie židovského náboženstva. - ⁴³ Kráľ Antiochus vydal rozkaz pre celé kráľovstvo, že všetci majú splynúť v jeden národ a každý má opustiť svojrázne zvyky. ⁴⁴ Tak sa všetky národy podrobili kráľovmu rozkazu. ⁴⁵ A tak sa aj mnohým Izraelitom zaľúbila jeho bohopocta, obetovali modlám a znesväcovali sobotu.

⁴⁶ Do Jeruzalema a do júdskeho miest poslal kráľ poslov s písomnými rozkazmi, aby sa (ich obyvatelia) spravovali zvykmi, ktoré boli dosiaľ v krajine cudzie, ⁴⁷ aby sa zrušili v chráme celostné žertvy a zápalné i mokré obety. ⁴⁸ Soboty a sviatky majú znesvätiť, ⁴⁹ svätýňu a Bohu zasvätený ľud treba pohaniť. ⁵⁰ Ba majú nastavať oltáre, háje a modly a obetovať svine a iné nečisté zvieratá. ⁵¹ Svojich synov majú nechať bez obriezky, svoje duše poškvŕňovať čímkoľvek nečistým a ohavným, aby tak zabudli na zákon a odstránili všetky ustanovenia. ⁵² Kto by sa nesprával podľa kráľovho rozkazu, mal zomrieť.

⁵³ Všetky tieto nariadenia dal (kráľ) písomne rozšíriť po celom svojom kráľovstve a ustanovil dozorcov nad všetkým ľudom. ⁵⁴ Nariadil, aby obetovali všetky júdske mestá, od prvého až do posledného.

⁵⁵ Aj mnohí z ľudu sa k nim pridali, (vôbec) všetci, čo odpadli od zákona. Páchali zlo v krajine ⁵⁶ a vyhánali Izraelitov, ktorí sa potom museli skrývať po všelijakých skrýšach.

⁵⁷ Pätnásteho kisleva roku stoštyridsiateho piatego postavili na oltár ohavnosť spustošenia. Aj po júdskych mestách nastavali oltáre ⁵⁸ a pred dvermi domov a po uliciach prinášali kadidlové obety. ⁵⁹ Knihy zákona, ak niektoré našli, pálili a trhali. ⁶⁰ Ak sa u niekoho našla Kniha zmluvy alebo ak sa niekto spravoval podľa zákona, bol potrestaný smrťou podľa kráľovského nariadenia.

⁶¹ Takto zneužívali svoju moc proti Izraelu z mesiaca na mesiac, proti každému, koho po mestách pri niečom pristihli. ⁶² Dvadsiateho piatego dňa toho mesiaca obetovali na oltári, ktorý slúžil za oltár (zápalných obetí).

⁶³ Ženy, ktoré dávali obrezávať svoje deti, usmrcovali podľa rozkazu, ⁶⁴ nemluvňatá im vešali na krk, ich domy plienili a zabíjali aj tých, ktorí ich obrezali.

⁶⁵ Ale mnohí v Izraeli sa zocelili a urobili si pevné predsavzatie, že nebudú jesť nič nečisté. Radšej volili smrť, než by sa poškrvnili pokrmami ⁶⁶ a zrušili svätú zmluvu. Tak aj zomreli. ⁶⁷ Veľmi veľký hnev doľahol teda na Izrael.

II. Vypuknutie povstania 2,1-70

1Mach2

II. Matatiášova rodina. - ¹ V tých dňoch vystúpil Matatiáš, syn Jána, vnuk Simeona, kňaz z rodu jeruzalemských Joaribovcov, býval však v Modeine. ² Mal päť synov: Jána, zvaného Gadis, ³ Šimona, zvaného Tasi, ⁴ Júdu, ktorý sa nazýval Machabejec, ⁵ Eleazara, zvaného Hauran, a Jonatána, zvaného Apfus.

Žalospev nad Jeruzalemom. - ⁶ Keď videl hanebnosti, ktoré sa diali v Judei a v Jeruzaleme, ⁷ prehovoril:

„Beda mi!
Prečo som sa narodil, aby som videl
rozdrvenie svojho ľudu,
skazu mesta svätého
a tu sedel, keď sa dostáva do rúk nepriateľov,
svätyňa do rúk cudzozemcov?
⁸ Jeho chrám je ako zhanobený človek,
⁹ jeho veľkolepý riad bol odnesený ako korisť,
po uliciach boli zabíjané jeho deti,
jeho mládenci (zas padli) nepriateľským mečom...
¹⁰ Ktorý národ napanuje nad ním,
neberie si z neho korisť?
¹¹ Odňali mu všetku jeho krásu,
voľakedy slobodné sa stalo rabom.
¹² Naša svätyňa, ty naša nádhera, ty naša sláva,
aká si len spustošená!
Znesvätili ťa pohania.
¹³ Načo mám ešte žiť?“

¹⁴ Matatiáš a jeho synovia si roztrhli odev, obliekli sa do vrecoviny a veľmi žiaľili.

Statočný čin Matatiášov. - ¹⁵ Tu prišli do mesta. Modein kráľovskí poslovia, ktorí mali nútiť k odpadu s tým, aby (jeho obyvatelia) obetovali. ¹⁶ A mnohí z Izraela k nim pristúpili. Keď sa zhromaždili Matatiáš a jeho synovia, ¹⁷ kráľovskí poslovia sa

ujali slova a vraveli Matatiášovi: „Si váženy a významný hodnostár tohto mesta a podporujú ťa synovia i bratia. ¹⁸ Preto pristúp najprv ty a splň kráľovský rozkaz, ako ho splnili všetky národy aj Júdovci a tí, čo zostali v Jeruzaleme! Potom budeš patriť aj so svojimi synmi medzi kráľových priateľov a budete poctení, ty i tvoji synovia, zlatom, striebrom a mnohými darmi.“ ¹⁹ Matatiáš odpovedal a zvýšeným hlasom zvolal: „Hoc aj všetky národy kráľovej ríše poslúchajú kráľa, odpadávajú od náboženstva svojich otcov a podrobujú sa jeho nariadeniam, ²⁰ ja, moji synovia a moji bratia budeme kráčať podľa zmluvy našich otcov. ²¹ Nech je od nás ďaleko, aby sme opustili zákon a nariadenia! ²² Kráľove rozkazy poslúchať nebudeme a od nášho náboženstva sa neodchýlime ani napravo, ani naľavo.“

²³ Len čo dohovoril tieto slová, pristúpil pred očami všetkých akýsi Žid, aby obetoval na oltári v Modeine podľa kráľovho rozkazu. ²⁴ Keď to Matatiáš videl, v rozhorčení sa mu zachvelo vnútro. Vzplanul hnevom, ako kázal zákon, priskočil k nemu a zabil ho pri oltári. ²⁵ Zároveň zabil aj kráľovho posla, ktorý nútil obetovať, a oltár rozváľal. ²⁶ Horlil za zákon ako kedysi Finés proti Zambrimu, Salomovmu synovi.

²⁷ Potom Matatiáš zvolal silným hlasom v meste: „Nech ide za mnou každý, kto horlí za zákon a chce zostať verný zmluve!“ ²⁸ A utiekol so svojimi synmi do hôr. Všetko, čo mali, zanechali v meste.

Matatiáš vyzýva do boja za slobodu. - ²⁹ Vtedy mnohí, ktorí túžili po spravodlivosti a práve, odišli na púšť ³⁰ a usadili sa tam so svojimi deťmi, ženami a s dobytkom, lebo na nich doliehalo čoraz väčšie zlo.

³¹ Keď oznámili kráľovským úradníkom a vojenským oddielom, ktoré boli v Jeruzaleme, v Dávidovom meste, že niektorí z opovrhovateľov kráľovho rozkazu sa utiahli do skrýš na púšti a že mnohí odišli za nimi, ³² vytiahli proti nim. Keď ich dostihli, rozostavili sa proti nim a chystali sa bojovať s nimi v sobotný deň. ³³ Volali na nich: „Už toho bolo dosť! Vyjdite! Podrobte sa kráľovmu rozkazu a zostanete nažive!“ ³⁴ Ale oni odpovedali: „Nevyjdeme a neurobíme podľa kráľovho rozkazu, aby sme znesvätili sobotný deň!“ ³⁵ Nato hneď aj začali proti nim bojovať. ³⁶ Ale oni im ničím neodvetili. Ani len kameňom nehodili po nich, ani skrýše si nezatarasili. ³⁷ Povedali: „Zomrieme všetci s čistým svedomím. Nebo a zem sú nám svedkami, že nás nespravodlivo zabíjate!“ ³⁸ Tak teda začali proti nim boj v sobotu; i zomreli spolu so svojimi ženami, deťmi a stádami, na tisíc ľudských životov.

³⁹ Keď sa to dozvedeli Matatiáš a jeho priatelia, veľmi za nimi žiaľili. ⁴⁰ Povedali si: „Ak urobíme všetci tak, ako urobili naši bratia, ak nebudeme bojovať proti pohanom za svoje životy a za svoje zákony, veľmi rýchlo nás vykynozia zo zeme. ⁴¹ A toho dňa sa uzniesli: „Nech na nás ktokoľvek zaútočí v sobotný deň, budeme proti nemu bojovať, aby sme nepomreli všetci, ako zomreli naši bratia v skrýšach!“

⁴² Vtedy sa k nim pridala skupina Asidejcov; boli to udatní izraelskí mužovia a všetci zo srdca oddaní zákonu. ⁴³ Ďalej sa k nim pripojili všetci, ktorí chceli utiecť pred útrapami. Bola to pre nich dobrá posila. ⁴⁴ Zostavili teda vojsko a

porazili hriešnych v svojom hneve,
vierolomníkov vo svojom rozhorčení.

Ostatní utiekli k pohanom, aby sa zachránili.

⁴⁵ Matatiáš a jeho prívrženci robili obchôdzky a rúcali oltáre; ⁴⁶ a obrezávali, hoc aj násilne, neobrezané deti, ak také našli na izraelskom území. ⁴⁷ Vyháňali

namyslencov a darilo sa dielu ich rúk. ⁴⁸ Ujali sa zákona proti prechmatom pohanov a kráľov a nedopustili, aby sa hriešnici dostali do prevahy.

Požehnanie zomierajúceho Mátatiáša. - ⁴⁹ Keď sa Matatiášove dni chýlili ku koncu, riekol svojim synom:

„Dnes je pri moci pýcha a tyranstvo,
čas rozvratu a rozhorčeného hnevu.
50 Teraz sa teda, synovia, borte za zákon,
dajte svoje životy za zmluvu svojich otcov!
51 Buďte pamätliví skutkov svojich otcov,
ktoré vykonali za svojich čias!
Potom bude veľká sláva a večné meno vašim údelom.
52 Či sa neukázalo, že Abrahám bol v pokušení verný,
a nepripočítalo sa mu to za zásluhný čin?
53 Jozef zachovával zákon, keď bol v súžení,
a tak sa stal pánom Egypta.
54 Finés, náš otec, za prejavenie vzácnej horlivosti
dostal prisľúbenie večného kňazstva.
55 Jezus splnil príkaz
a stal sa sudcom v Izraeli.
56 Kaleb sa osvedčil pred všetkými ľuďmi,
preto dostal dedičný údel v (našej) krajine.
57 Dávid, pretože bol nábožný,
dostal kráľovský trón na večité veky.
58 Eliáš, čo veľmi horlil za zákon,
bol vzatý do neba.
59 Ananiáš, Azariáš, Mízael verili,
a preto boli zachránení z blčiaceho ohňa.
60 Daniel bol pre svoju nevinnosť
vyslobodený z pažeráka levov.
61 Tak vás pokolenie za pokolením poučuje,
že nezhylnul nik, kto dúfal v neho.
62 Hrozieb zločinca sa nestrachujte,
lebo jeho sláva bude kalom pre črviaky.
63 Dnes sa povyšuje, a zajtra ho už nebude;
obrátí sa zasa na svoj prach,
nebude z jeho plánov nič.
64 Nuž vy, synovia, vzmužte sa a buďte silní v Zákone,
lebo len ním dosiahnete slávu!

⁶⁵ Viem, že váš brat Šimon je muž rozvážny. Poslúchajte ho vždy; on vám bude otcom. ⁶⁶ Júda Machabejec, ktorý bol udatným hrdinom od svojej mladosti, nech je vašim vojvodcom a nech vedie boj proti pohanom! ⁶⁷ Zhromaždite okolo seba všetkých, čo plnia zákon, a vykonajte pomstu za svoj národ! ⁶⁸ Prísne odplat'te pohanom a pridržiavajte sa všetkého, čo predpisuje zákon.“

⁶⁹ Potom im dal požehnanie a bol priradený k svojim otcom. ⁷⁰ Zomrel roku stoštyridsiateho šiesteho a jeho synovia ho pochovali v otcovskej hrobke v Modeine. A celý Izrael ho oplakával veľkým plačom.

Časť druhá
Boje Júdu Machabejca 3, - 9,22
I. Víťazné boje Júdove až po vyčistenie chrámu 3, - 4,61

1Mach3

III. Chválospev na Júdu. - ¹ Miesto neho nastúpil jeho syn Júda, zvaný Machabejec. ² Podporovali ho všetci jeho bratia a tiež všetci, ktorí sa pridali k jeho otcovi, a s rozradosťou mysľou bojovali za Izrael.

³ Naširoko-d'aleko preslávil svoj národ,
ako obor obliekol si pancier,
opásal si zbroj vojenskú,
do bojov šiel,
hájl tábor mečom.
⁴ Levovi sa podobal svojimi činmi,
levíčaťu, revúcemu po koristi.
⁵ Sľedil po vierolomníkoch a vyhánal ich,
pálil utláčateľov svojho ľudu.
⁶ Strach pred ním zachvacoval zradcov,
všetci zločinci sa strachovali,
takže jeho pričinením darila sa spása.
⁷ Roztrpčoval mnohých kráľov,
Jakuba však potešoval svojimi činmi.
Jeho pamiatka bude navždy požehnaná.
⁸ Prešiel júdske mestá,
vyhubil z nich bezbožníkov.
Odvrátil hnev od Izraela.
⁹ Preslávil sa na kraj sveta...
A on zhromaždil všetkých, čo boli roztratení.

Víťazstvo nad Apoloniom a Seronom. - ¹⁰ Apolonius zhromaždil pohanov a veľké vojsko zo Samárie do boja proti Izraelu. ¹¹ Keď sa o tom Júda dozvedel, vytiahol proti nemu, porazil ho a zabil. Aj mnoho ranených padlo, ostatní utiekli. ¹² Zmocnili sa však ich koristi. Júda si vzal Apoloniov meč a nosieval ho do boja po všetky dni.

¹³ Keď sa dopyčul Seron, veliteľ sýrskeho vojska, že Júda zhromaždil mužov, zástup verných, ktorí sú pripravení tiahnuť s ním do boja, ¹⁴ povedal: „Urobím si meno a preslávim sa v kráľovstve ak budem bojovať proti Júdovi a jeho prívržencom, ktorí pohrdli kráľovým rozkazom. ¹⁵ Odhodlal sa teda na útok. Tiahlo s nim aj silné vojsko bezbožníkov, aby mu pomohli pomstiť sa na Izraelitoch. Keď sa priblížili k Bethoronskému priesmyku, Júda im vytiahol s hŕstkou naproti. ¹⁷ Ale keď zbadali vojsko, ktoré sa valilo proti nim, povedali Júdovi: „Ako sa budeme môcť pustiť do boja my, hŕstka, proti toľkej presile? A okrem toho sme dnes nevládni; veď sme ešte nič nejedli!“ ¹⁸ Júda odvetil: „Aj niekoľkí môžu ľahko obkľúčiť mnohých, lebo Bohu nebies je celkom jedno, či vyslobodzuje mnohými alebo iba niekoľkými. ¹⁹ Víťazstvo v boji nezávisí na množstve vojska, lebo z neba prichádza sila. ²⁰ Oni idú proti nám plní hlavatosti a pýchy, aby zničili nás, naše manželky a naše deti a aby nás olúpili.“

²¹ My však bojujeme za svoje životy a zákony. ²² On sám ich rozdrví pred našimi očami. Vy sa ich teda nebojte!“

²³ Len čo dohovoril, náhle na nich udrel a Seron bol zničený aj so svojím vojskom. ²⁴ Prenasledovali ho od Bethoronského priesmyku až na rovinu. A padlo z nich na osemsto mužov. Ostatní utiekli na filištínske územie. ²⁵ I začali sa obávať Júdu a jeho bratov a úzkosť doľahla na okolité národy. ²⁶ Jeho meno sa dostalo až ku kráľovi a o Júdových bojoch rozprával celý svet.

Lyziaš pripravuje vojnu proti Židom. - ²⁷ Keď kráľ Antiochus dostal správu o týchto udalostiach, vzplanul hnevom. Poslal a pozbieral všetky bojové sily svojho kráľovstva, (zhromaždil) veľmi silné vojsko. ²⁸ Otvoril svoju pokladnicu dal na celý rok žold svojim oddielom a prikázal im, aby boli pripravení na každú službu. Tu spozoroval, že mu zlata z pokladníc ubudlo a že dôchodky z krajiny sú malé pre odboj a biedu, ktorú spôsobil v krajine tým, že potláčal odveké zvyky. ³⁰ Preto sa obával, že nebude mať dosť, ako už neraz, na výlohy a dary, ktoré rozdával štedrou rukou a hojnejšie než predošlí králi. ³¹ V tejto veľkej bezradnosti si zaumienil, že vyťahne do Perzie, pričom bude po provinciách vyberať dane a tak si znovu nahromadí množstvo peňazí.

³² Zanechal Lyziáša, jedného z najväzenejších šľachticov ako správcu kráľovských záležitostí (na území) od rieky Eufrat až po egyptské hranice ³³ a poveril ho výchovou svojho syna Antiocha, kým sa nevráti. ³⁴ Odovzdal mu polovicu vojska aj slonov a dal mu plnú moc, aby konal všetko, čo si zaumienil. Pokiaľ ide o júdske a jeruzalemské obyvateľstvo, prikázal mu, ³⁵ aby vyslal proti nim vojsko, žeby bola moc Izraela úplne zlomená, zvyšok Jeruzalema zničený a ich pamiatka z toho mesta vykorenená. ³⁶ Po celom ich území mal osadiť cudzincov a lósom im rozdeliť krajinu.

³⁷ Kráľ vzal druhú polovicu vojska a roku stoštyridsiateho siedmeho vyťahal zo svojho hlavného mesta Antiochie, prekročil rieku Eufrat a tiahol náhornými krajinami.

³⁸ Lyziáš vybral Ptolema, syna Dorymenesovho, Nikarona a Gorgiáša, udatných to mužov z kráľových dôverníkov, ³⁹ a poslal s nimi štyridsaťtisíc pešiakov a sedemtisíc jazdcov, aby vtiahli do Júdska a zničili ho podľa kráľovho rozkazu. ⁴⁰ Vyrazili teda so všetkou brannou mocou, a keď ta došli, utáborili sa na rovine pri (osade) Emauz. ⁴¹ Keď sa o nich dopyčuli kupci tej krajiny, vzali si veľmi mnoho striebra a zlata aj sluhov a šli do tábora kupovať Izraelitov za otrokov. Pripojilo sa k nim aj sýrske a filištínske vojsko.

Židia sa pripravujú na obranu. - ⁴² Keď Júda a jeho bratia videli, že nebezpečenstvo pohromy je stále väčšie a že vojská sa už utáborujú blízko ich územia, a keď sa dozvedeli o kráľovom rozkaze, ktorým nariadil úplnú skazu ľudu, ⁴³ povedali si navzájom: „Postavme sa proti zničeniu svojho ľudu; bojujme za svoj národ a svätyňu!“ ⁴⁴ Zišli sa dovedna, aby boli pripravení do boja a tiež aby sa modlili a vyprosili si milosrdenstvo a zľutovanie.

⁴⁵ Jeruzalem bol neobývaný ako pustatina.
Nikto z jeho detí nevchádzal ani nevychádzal:
Pošliapaná bola svätyňa...
Cudzozemci bývali na hrade...
Útulkom bol pre pohanov...
Odňatá bola radosť Jakubovi,
píšťala a citara sa odmlčali.

⁴⁶ Zhromaždili sa teda a prišli do Masfy oproti Jeruzalemu, lebo Masfa bývala kedysi miestom modlitby pre Izrael. ⁴⁷ Postili sa ten deň, obliekli sa do vrecovín, sypali si popol na hlavy a roztrhli si odev. ⁴⁸ I otvorili Knihu zákona podobne ako keď sa pohania vypytujú svojich modiel. ⁴⁹ Priniesli tam kňazské rúcha, prvotiny a desiatky a povolali nazirejcov, ktorým vypršala lehota. ⁵⁰ Potom hlasne volali k (Bohu) v nebi: „Čo máme robiť s týmito? Kam ich zaviesť?“ ⁵¹ Tvoja svätýňa je pošliapaná a znesvätená a tvoji kňazi buď žialia, alebo sú pobití. ⁵² Hľa, pohania sa zhromaždili proti nám, aby nás zničili! Ty vieš, čo zamýšľajú s nami. ⁵³ Akože budeme môcť obstáť pred nimi, ak nám nepomôžeš ty, Bože?“ ⁵⁴ Potom zahlaholili na trúbach a zakričali mocným hlasom.

⁵⁵ Nato Júda ustanovil vodcov ľudu, tisícnikov, stotníkov, päťdesiatnikov a desiatnikov ⁵⁶ a vyzval tých, čo si práve stavali dom, alebo sa ženili, alebo vysádzali vinohrad, ako aj bojazlivcov, aby sa každý vrátil domov, ako hovoril Zákon.

⁵⁷ Potom sa dalo vojsko do pohybu. Utáborili sa južne od Emauz. ⁵⁸ Tu prehovoril Júda: „Pripravte sa a bojujte udatne! Ráno sa postavte do boja proti týmto pohanom! Veď sa zišli proti nám aby zničili nás a našu svätýňu! ⁵⁹ Lepšie bude, keď zomrieme v boji, akoby sme sa mali dívať na biedu nášho národa a svätýne. ⁶⁰ Ale nech sa stane tak, ako je (Božia) vôľa na nebi!“

1Mach4

IV. Porážka Gorgiáša. - ¹ Gorgiáš vzal päťtisíc pešiakov a tisíc vybraných jazdcov a vyrazil s nimi v noci, ² aby napadol Židov v ich tábore a porazil ich nenazdajky. Hradné mužstvo mu pritom robilo doprovod.

³ Keď sa Júda o tom dozvedel, okamžite odtiahol so svojimi bojovníkmi, aby porazil kráľovské vojsko pri Emauzoch, ⁴ pokým boli oddiely ďaleko od jeho tábora.

⁵ A tak Gorgiáš v noci napadol Júdov tábor, ale nikoho tam nenašiel. I pátral po nich po horách, lebo sa nazdával: „Oni utekajú pred nami.“

⁶ Len čo sa rozodnilo, zjavil sa Júda s tritisíc mužmi na rovine. Nemali, pravda, toľko štítov a mečov, ako by si boli želali, ⁷ keď videli silne opevnený pohanský tábor a vôkol neho jazdcov, ktorí boli vycvičení v boji, ale Júda hovoril svojim mužom: „Nelákajte sa ich množstva a nebojte sa ich útoku! ⁹ Rozpomeňte sa, ako sa zachránili naši otcovia, keď ich prenasledoval faraón s vojskom! ¹⁰ Volajme k nebu, aby sa zmiloval nad nami a rozpomenul sa na zmluvu s našimi otcami a aby dnes porazil toto vojsko pred našimi očami! ¹¹ Nech zvie celý pohanský svet, že Izrael má svojho vykupiteľa a osloboditeľa!“

¹² Keď cudzinci zdvihli oči a videli, ako sa (Židia) hrnú proti, ¹³ vytiahli z tábora do boja. Vtom Júdovi mužovia zatrúbili ¹⁴ a rozpútal sa boj. Pohania boli porazení a utiekli do roviny. ¹⁵ Všetci oneskorenci popadali mečom; ostatných prenasledovali až po Gezeron, až po idumejské, azotské a jamnijské roviny. Padlo z nich asi tritisíc mužov.

¹⁶ Keď sa Júda vrátil s vojskom z prenasledovania, ¹⁷ povedal ľudu: „Nebažte po koristi, lebo ešte na nás čaká boj! ¹⁸ Blízko nás je Gorgiáš s vojskom na pohorí. Len sa teraz držte proti našim nepriateľom a bojujte proti nim! Potom si môžete spokojne pobrat' koristiť.“

¹⁹ Kým Júda ešte hovoril, už sa zjavil akýsi oddiel, ktorý vyliezal z pohoria. ²⁰ Hneď zbadal, že ich (ľudia) museli utrpieť porážku, lebo tábor bol v plameňoch a dym celkom zjavne prezrádzal, čo sa stalo. ²¹ Pri tomto pohľade ich pojal veľký strach. A

keď zazreli ešte aj Júdovo vojsko na roviny, pripravené do boja, ²² utiekli všetci do filištínskej krajiny. ²³ Júda sa potom vrátil vyplieniť tábor. A nabrali si mnoho zlata, striebra, modrého a červeného purpuru a mnoho iných cenností.

²⁴ Pri návrate prespevovali chválospevy a plesali k nebu: „Je dobrý a jeho milosrdenstvo trvá naveky.“ ²⁵ Toho dňa nastalo veľké vyslobodenie pre Izrael.

Júda víťazí nad Lyziášom. - ²⁶ Všetci cudzinci, ktorí sa zachránili, prišli k Lyziášovi a oznámili mu všetko, čo sa stalo. ²⁷ Keď to počul zarazil sa a zmalomyseľnel, pretože sa Izraelu nestalo podľa jeho prania a tiež preto, že nesplnil kráľov rozkaz.

²⁸ Preto nasledujúceho roku zbral Lyziáš šesťdesiat tisíc vybraných mužov a päť tisíc jazdcov do boja proti nim. ²⁹ Vtiahli do Idumey a utáborili sa v Betsure. Júda sa postavil proti nim s desaťtisíc mužmi. ³⁰ Keď videl silné vojsko, modlil sa takto: „Bud' zvelebený, záchranca Izraela, ktorý si (kedysi) odrazil útok obra rukou svojho služobníka Dávida a tábor Filištíncov si vydal do rúk Šaulovho syna Jonatána a jeho zbrojnoša. ³¹ Zovri toto vojsko rukou svojho izraelského ľudu, nech vyjdú na hanbu so svojím vojskom a jazdectvom! ³² Zastráň ich! Zoslab ich bezočivú odvahu! Nech sa trasú pre svoju porážku! ³³ Poraz ich mečom mužov, ktorí milujú teba, aby ťa piesňami zvelebovali všetci, ktorí poznali tvoje meno!“

³⁴ Potom vyrazili proti sebe a v boji padlo asi päť tisíc mužov z Lyziášovho vojska. Keď Lyziáš videl porážku svojich oddielov, ale aj odvahu Júdovho vojska, ako je odhodlané buď čestne žiť, alebo zomrieť, odtiahol do Antiochie. Najímal však žoldnierov, aby mohol s posilneným vojskom nanovo vtrhnúť do Judey.

Očista a posvätenie chrámu. - ³⁶ Vtedy povedal Júda a jeho bratia: „Hľa, naši nepriatelia sú rozdrvení! Poďme teda, očistíme svätyňu a znovu si ju posväťme!“ ³⁷ I zhromaždilo sa všetko vojsko a vystúpili na vrch Sion. ³⁸ Videli spustošenú svätyňu, oltár znesvätený, brány vypálené, v nádvorách bujnelo krovie ako v lese alebo na horách, komôrky rozburané. ³⁹ Roztrhli si odev, žiaľovali veľkým nariekaním a sypali si popol na hlavu. ⁴⁰ Padli tvárou na zem, zatrúbili na signálových trúbach a volali k nebu.

⁴¹ Vtedy Júda určil mužov, ktorí mali bojovať proti tým, čo boli na hrade, kým oni nevyčistia svätyňu. ⁴² Potom vybral bezúhonných a Zákonom oddaných kňazov, ⁴³ ktorí očistili svätyňu a odniesli kamene (užívané pri modlárstve) na nečisté miesto.

⁴⁴ Ako sa tak radili, čo by mali urobiť so znesväteným oltárom na zápalné obety, ⁴⁵ prišli na dobré riešenie, (že sa rozhodli) zbúrať ho, aby sa raz nestal predmetom potupy, že ho kedysi znesvätili pohaniami. Oltár teda zbúrali ⁴⁶ a kamene uložili na vhodnom mieste chrámového pahorku, pokým nevystúpi prorok a nerozhodne o nich ináč. ⁴⁷ Potom, podľa predpisu zákona dopravili neokresané kamene a postavili nový oltár podľa predošlého vzoru. ⁴⁸ Takisto vybudovali svätyňu a posvätili vnútrajšok chrámu a nádvorie. ⁴⁹ Zhotovili nové sväté nádoby a priniesli do chrámu svietnik, kadidlový oltár a stôl. ⁵⁰ A tak pálili na oltári kadidlo, zapálili na svietniku lampy a v chráme zažiarilo (svetlo), ⁵¹ položili na stôl chleby a zavesili opony, a tak šťastne dokončili celé svoje podujatie.

⁵² Dvadsiateho piateho dňa deviateho mesiaca, čo je mesiac kislew, stoštyridsiateho ôsmeho roku včasráno vstali ⁵³ a priniesli obeť podľa zákona na novopostavenom oltári na zápalné obety. ⁵⁴ Práve v ten istý čas, toho istého dňa, keď ho pohaniami znesvätili, bol znovu vysvätený so spevmi za zvuku citár, hárf a cimbalov. ⁵⁵ Všetok ľud padol na tvár; klaňali sa a zvelebovali (Boha) na nebi, ktorý im doprial toto šťastie. ⁵⁶ Osem dní slávil posvätenie oltára. S rozradostnenou myslou prinášali celostné žertvy a obety vďaka a chvály. ⁵⁷ Zlatými vencami a štítkami vyzdobili

priečelie chrámu; obnovili brány a komôrky a porobili k nim dvere. ⁵⁸ V Ťude zavládla mimoriadne veľká radosť, pretože bola odstránená potupa, (spôsobená) pohanmi.

⁵⁹ Júda, jeho bratia a všetci z Izraela rozhodli, aby sa každoročne slávil dni posvätenia oltára osem dní od dvadsiateho piateho mesiaca kisleva s veselosťou a radosťou.

⁶⁰ V tom čase vybudovali okolo Sionského vrchu vysoké múry a silné veže, aby ich pohania, keby niekedy došli, nezburali (tak ľahko) ako predtým. ⁶¹ Tiež tu postavili posádku, aby strážiła (miesto). Na obranu (krajiny) opevnili aj Betsuru, aby mal národ pevnosť proti Edomsku.

II. Ďalšie Júdove víťazstvá a boje až do jeho smrti 5, - 9,22 Za panovania Antiocha Epifanesa 5, - 6,16

1Mach5

V⁵. Boje so susednými pohanskými národmi. - ¹ Keď sa okolití pohania dopyčuli, že oltár je zasa postavený a svätyňa obnovená, ako (bola) predtým, veľmi sa rozhnevali ² a uzniesli sa, že vykynožia príslušníkov Jakubovho rodu, ktorí bývali medzi nimi. I začali zabíjať ľud a nivočiť.

³ Tu vytiahol Júda do akrabatského kraja v Edomsku a bojoval proti tamojším Ezauovým synom, pretože znepokojovali Izrael. Spôsobil im veľkú porážku, pokoril ich a obral o korisť.

⁴ Spomenul si tiež na zlobu synov Beana, ktorí boli ľudu osídľom a pascou; robili im úklady po cestách. ⁵ Uzavrel ich do veží, obľahol ich a vykonal na nich kliatbu. Ich veže spálil ohňom spolu so všetkými, ktorí boli v nich.

⁶ Potom vytiahol proti Amončanom, ale našiel tam silné a veľké vojsko, ktorému velil Timotej. ⁷ Aj s nimi zvedol mnoho bitiek, až zlomil ich moc a úplne ich porazil. ⁸ Dobil Jazer a jeho (okolité) mestečká. Potom sa vrátil do Júdska.

Šimonovo víťazstvo v Galilei. - ⁹ Aj v Galaáde povstali pohania proti Izraelitom, čo bývali na tom území, aby ich vyhubili. Oni však utiekli do pevnosti Datemy ¹⁰ a poslali Júdovi a jeho bratom list tohto znenia: „Okolití pohania sa zhromaždili proti nám, aby nás zničili. ¹¹ Chystajú sa pritiahnúť a zaútočiť na pevnosť, do ktorej sme sa utiahli. Ich vojsko vedie Timotej. ¹² Preto príď hneď a vytrhni nás z ich ruky! Už mnohí z nás padli. ¹³ Všetci naši bratia v kraji Tubi sú pobití; ich manželky, deti a zásoby odvedli do zajatia. Pobili tam na tisíc mužov.“

¹⁴ Ešte čítali ten list, keď prišli iní poslovia z Galiley s roztrhnutými odevmi a prinášali takú istú správu: ¹⁵ „Ptolemais, Týrus, Sidon a celá pohanská Galilea sa spojili, aby nás vyhubili!“

¹⁶ Keď Júda a ľud vypočuli tieto hlásenia, zvolali veľké zhromaždenie, aby sa poradili, čo by mali urobiť pre (dobro) svojich bratov, ktorých nepriatelia tak ťažko utláčali. ¹⁷ Tu riekol Júda svojmu bratovi Šimonovi: „Vyber si mužov a choď vyslobodiť svojich bratov v Galilei! Ja a môj brat Jonatán pôjdeme do Galaádska.“ ¹⁸ V Judei ponechal Jozefa, syna Zachariášovho, a Azariáša, vodcu ľudu a s ostatkom vojska na stráži. ¹⁹ Prikázal im: „Stojte na čele tohto ľudu; kým sa nevrátíme, no nepúšťajte sa do nijakého boja s pohanmi!“

²⁰ Na výpravu do Galiley mal Šimon pridelených tritisíc mužov a Júda do Galaádu osemtisíc mužov. ²¹ Šimon teda vytiahol do Galiley a zvedol mnoho bitiek s pohanmi, pričom pohanov porazil. Prenasledoval ich až po bránu ²² Ptolemaidy. Z pohanov padlo na tritisíc mužov a obral ich o korisť. ²³ Ľudí však, ktorí boli v Galilei

a v Arbatoch, vzal so sebou spolu so ženami, deťmi a všetkým ich imaním a priviedol ich s veľkou radosťou do Júdska.

Júdovo víťazstvo v Galaáde. - ²⁴ Júda Machabejec a jeho brat Jonatán prešli cez Jordán a tri dni pochodovali cestou po púšti. ²⁵ I stretli sa s Nabatejcami, ktorí im vyšli priateľsky v ústrety a porozprávali im všetko, čo sa prihodilo ich bratom v Galaáde, ²⁶ že mnohí z nich sú uzavretí v Bosore, Bosre, Aleme, Kasfore, Makede a Karnaine, všetko to v pevných a veľkých mestách. ²⁷ A že sú aj v ostatných galaádskejších mestách niektorí zavretí a zajtra zamýšľajú napadnúť tie pevnosti, dobyť ich a zničiť všetkých v jediný deň.

²⁸ Tu sa Júda náhle obrátil so svojím vojskom, aby sa cez púšť dostal do Bosory. Keď mesto zaujal, pobil ostrím meča všetkých mužského pohlavia, vzal im všetku korisť a (mesto) vypálil ohňom. ²⁹ V noci sa odtiaľ pobral a tiahli až k pevnosti. ³⁰ Keď sa rozodnilo, zdvihli oči a videli, že nespočítateľný zástup ľudu prináša rebríky a dobývacie stroje, aby zaútočil na pevnosť a bojoval proti nim. ³¹ Júda sledoval, ako sa rozpútal boj. Lebo už aj z mesta vystupoval krik trúb a bojový ryk k nebu. ³² Tu zavolať svojim bojovníkom: „Bojujte dnes za svojich bratov! ³³ I napadol ich troma oddielmi odzadu. Pritom trúbili na trúbach a vyvolávali prosebné výkriky.

³⁴ Keď Timotejovo vojsko spoznalo, že je to Machabejec, dalo sa pred ním na útek. Spôsobil im však veľkú porážku; padlo z nich toho dňa na osemtisíc mužov. ³⁵ Potom zabočil do Masfy, obľahol ju a dobyl. Pobil v nej všetkých mužov, odviekol si z nej korisť a vypálil ju ohňom. ³⁶ Odtiaľ vytiahol a dobyl Kasfon, Maked, Bosor a iné galaádske mestá.

³⁷ Po týchto udalostiach zhromaždil Timotej iné vojsko a utáboril sa pred Rafonom za potokom. ³⁸ Júda poslal vyzvedačov, aby preskúmali tábor. A priniesli mu takúto správu: „Zišli sa k nim všetci okolití pohania, (je to) veľmi veľké vojsko. ³⁹ Aj Arabov si najali na pomoc. Táboria za potokom a sú pripravení vytiahnuť proti tebe do boja.“ Tu vytiahol Júda proti nim.

⁴⁰ Medzitým, čo sa Júda so svojím vojskom približoval k potoku, vravel Timotej svojim vojvodcom: „Ak on prejde prv k nám, nebudeme mu môcť odolať, lebo je iste silnejší ako my. ⁴¹ Ale ak sa bude obávať a zostane za potokom, prebrodíme sa k nemu a zmocníme sa ho. ⁴² Keď sa teda Júda približoval k potoku, postavil zapisovateľov ľudu pri potoku a nariadil im toto: „Nikoho tu nenechajte táboriť! Všetci nech idú do boja! ⁴³ I prebrodil sa najprv on a za ním všetok ľud. A všetkých pohanov úplne porazil, odhadzovali zbrane a utekali do chrámu v Karnaine.

⁴⁴ Ale aj toho mesta sa zmocnili a zapálili chrám ohňom (a zhorel) so všetkými, čo boli v ňom. Tak bol Karnain porazený a už nevládal vzdorovať Júdovi.

⁴⁵ Potom Júda zhromaždil všetkých Izraelitov, čo bývali v Galaáde, od najmenšieho až po najväčšieho, aj ich manželky, deti a imanie, (bol to) ohromne veľký zástup, (a rozkázal), aby sa odobrali do júdskej krajiny. ⁴⁶ Prišli až k Efronu; bolo to veľké mesto, (postavené) v priesmyku a veľmi pevné. Nebolo mu možno vyhnúť ani napravo, ani naľavo, lebo prostriedkom neho viedla cesta. ⁴⁷ Lenže obyvatelia mesta sa pred nimi uzavreli a brány zatarasili kamením. ⁴⁸ Júda im však podobrotky odkázal: „Dovoľte nám prejsť vašim územím, aby sme mohli ísť ďalej do svojej krajiny! Nik vám neuškodí; len peši prejdeme.“ Ale nechceli mu otvoriť.

⁴⁹ Nato Júda nariadil vyhlásiť vo vojsku, aby sa každý postavil (v bojový šik) na tom mieste, kde práve je. ⁵⁰ Vojaci sa teda utáborili. Potom bojoval proti mestu po celý ten deň a celú noc, až sa mesto dostalo do jeho rúk. ⁵¹ Všetkých mužov pobil

ostrím meča, samo mesto zbúral až do základov, odniesol si z neho korisť a prešiel mestom po zabítych.

⁵² Prekročil Jordán a vtiahli do veľkej roviny oproti Betsanu. ⁵³ Júda sa staral, aby tí, čo zostávali pozadu, držali sa pohromade, a po celej ceste dodával ľudu odvahu, až kým nedošli do júdskej krajiny. ⁵⁴ S radosťou a plesaním vystúpili na vrch Sion a obetovali celostné žertvy, pretože z nich nikto nepadol a bezpečne sa vrátili.

Nezdar Jozefa a Azariáša. - ⁵⁵ V tých dňoch, keď bol Júda s Jonatánom v Galaáde a jeho brat Šimon v Galilei pred Ptolemaidou, ⁵⁶ Jozef, syn Zachariášov, a Azariáš, veliteľia vojska, dopočuli sa o ich hrdinských činoch a úspešných bojoch. ⁵⁷ Vraveli si: „Urobme si aj my meno a poďme bojovať proti pohanom, ktorí sú okolo nás! ⁵⁸ Vydali mužom svojho vojska rozkaz a vytiahli proti Jamnii.

⁵⁹ Nato Gorgiáš vytiahol z mesta so svojím mužstvom do boja proti nim, ⁶⁰ Jozef a Azariáš boli odrazení a zahnaní až k júdskym hraniciam. Toho dňa padlo z izraelského ľudu na dvetisíc mužov. Tak utrpel izraelský ľud veľkú porážku, ⁶¹ lebo nepočúvali Júdu a jeho bratov, ale snívali o hrdinských činoch. ⁶² Oni neboli z rodu tých mužov, rukami ktorých sa dostalo Izraelu vyslobodenie.

⁶³ Ale Júdu, hrdinu, a jeho bratov veľmi oslavoval celý Izrael, ba (hovorili o ňom) aj všetci pohania, kam len prenikol chýr o nich. ⁶⁴ Prichádzali k nim a blahoželali im.

Júdova výprava na juh. - ⁶⁵ Potom Júda vytiahol so svojimi bratmi a bojovali proti Ezauovým synom v južnom kraji. Dobil Hebron a okolité dediny, rozbúral jeho opevnenia a veže, čo boli dookola, vypálil ohňom. ⁶⁶ Potom podnikol výpravu do Filištínska a prešiel cez Samáriu. ⁶⁷ Toho dňa padli v boji aj kňazi, pretože túžili po hrdinských činoch a nerozmyslene sa zamiešali do boja. ⁶⁸ Nato Júda zabočil do Azotu v kraji Filištíncov, rozbúral ich oltáre, ohňom spálil vyrezávané sochy ich bohov, z miest pobral korisť a vrátil sa do júdskej krajiny.

1Mach6

VI. Smrť Antiocha Epifanesa. - ¹ Keď kráľ Antiochus prechádzal cez náhorné krajiny, dozvedel sa, že v Elymaide v Perzii je mesto, vychýrené bohatstvom na striebro i zlato. ² V ňom je vraj preveľmi bohatý chrám, kde sú údajne zlaté výzbroje, panciere a štíty, ktoré tam zanechal macedónsky kráľ Alexander, syn Filipov, ktorý panoval z Grékov ako prvý. ³ Pritiahol teda a pokúšal sa mesto zaujať a vydrancovať ho. Ale nepodarilo sa mu to, lebo obyvatelia mesta sa dozvedeli o jeho zámeroch. ⁴ Povstali proti nemu do boja, musel utiecť a odchádzal odtiaľ s veľkým sklamaním, aby sa vrátil do Babylonu.

⁵ Tu prišiel k nemu do Perzie posol a oznámil mu, že jeho vojská, ktoré vytiahli do júdskej krajiny, utrpeli porážku. ⁶ Že Lyziáš sa vypravil na čele veľkého vojska, ale že bol porazený Židmi, ktorí vraj prevládli zbraňami a vojskom a (dobyli) aj bohatú korisť, ktorú pobrali porazeným vojskám. ⁷ Že zručali ohavnú (modlu), ktorú dal postaviť na oltár v Jeruzaleme, a svätýňu že obohnali vysokými múrmi, ako (to bolo) predtým, a že (opevnili) aj Betsuru, jeho mesto.

⁸ Keď sa kráľ dozvedel o týchto udalostiach, zľakol sa a veľmi sa rozrušil. Klesol na posteľ a od hnevu ochorel, lebo sa mu nestalo po vôli. ⁹ A zostal tam mnoho dní, lebo sa mu obnovovala trápna úzkosť. Keď badal, že zomrie, ¹⁰ zvolal všetkých svojich dôverníkov a povedal im: „Spánok sa mi vzdialil od očí a sužujúca starosť tlačí moje srdce. ¹¹ Myslím si v duchu: Do akého zármutku som sa dostal a v akej

záplave zmätku som teraz ja, ktorý som býval ctený a milovaný, dokiaľ som bol pri moci. ¹² Teraz sa rozpamätúvam na zlé veci, ktoré som popáchal proti Jeruzalemu; ako som pobral z neho všetko zlaté a strieborné náradie a ako som poslal bezdôvodne nivočiť júdske obyvateľstvo. ¹³ Teraz jasne vidím, že ma preto zastihlo toto nešťastie. Hľa, v hroznom zármutku hyniem v cudzej krajine!“

¹⁴ Potom zavola Filipa, jedného zo svojich dôverníkov, a ustanovil ho nad celým svojím kráľovstvom. ¹⁵ Odovzdal mu korunu, svoj plášť a prsteň, aby viedol jeho syna Antiocha a vychoval ho za vládara. ¹⁶ A kráľ Antiochus tam roku stoštyridsiateho deviateho zomrel.

Za panovania Antiocha Eupatora, 6,17-63.

Výprava Lyziáša a Eupatora proti Židom. - ¹⁷ Keď sa Lyziáš dozvedel o kráľovej smrti, dosadil miesto neho za kráľa jeho syna Antiocha, ktorého vychovával od mladí, a dal mu meno Eupator.

¹⁸ Tí však, čo bývali na hrade pri svätyni, obťažovali Izrael; ustavične hľadali (spôsob), ako by im mohli škodiť a pohanom poskytnúť oporu. ¹⁹ Júda si preto zaumienil, že ich vyhubí. I zvolal všetok ľud, aby ich obľahli. ²⁰ Zhromaždili sa teda a roku stopäťdesiateho ich obkľúčili. Zriadil proti nim kameňomety a iné dobývacie stroje.

²¹ Niektorí z tých, čo unikli z obľahnutia - a pripojili sa k nim aj niekoľkí bezbožníci z Izraela -, ²² odišli ku kráľovi a vraveli: „Ako dlho ešte potrvá, kým nevykonáš súd a nepomstíš našich bratov? ²³ My sme sa dobrovoľne poddali tvojmu otcovi, riadili sme sa jeho príkazmi a poslúchali sme jeho rozkazy. ²⁴ Za to teraz obkľúčili naši súkmeňovci hrad a zanevreli n nás. Ba každého, koho z nás chytili, zabili a naše majetky vyplienili. ²⁵ A vztiahli ruku nielen na nás, ale aj na všetky susedné kraje. ²⁶ A hľa dnes obliehajú jeruzalemský hrad, aby ho dobyli! Chrám a Betsuru opevnili. Ak ich rýchle nezaskočíš, budú robiť ešte väčšie veci než tieto a (ich postup) nebudeš môcť zadržať.“

²⁸ Keď to kráľ počul, rozhneval sa a zvolal všetkých svojich dôverníkov a veliteľov pechoty aj jazdectva. ²⁹ Ba aj z iných kráľovstiev a morských ostrovov pritiahli k nemu zástupy žoldnierov. ³⁰ Počet jeho vojska bol: stotisíc pešiakov, dvadsaťtisíc jazdcov a tridsaťdva slonov, vycvičených do boja.

³¹ Tiahli cez Edomsko a utáborili sa pred Betsurou. Dlh o ňu bojovali a postavili aj dobývacie stroje, ale (obkľúčení) robili výpady, pálili ich ohňom a udatne bojovali.

Bitka pri Betzachare. - ³² Júda odtiahol od hradu a utáboril sa pri Betzachare oproti kráľovmu táboru. ³³ Kráľ sa včasráno vybral a so všetkou rýchlosťou uháňal s vojskom smerom na Betzacharu. Za zvuku trúb sa šíky pripravili do boja. ³⁴ Slonom predložili štavu z hrozien a moruší aby ich rozdráždili do boja. ³⁵ Potom zaradili zvieratá medzi bojové šíky. Ku každému slonovi priradili tisíc mužov, vyzbrojených reťazovitými panciermi a medenými prilbami na hlavách. Okrem toho postavili ku každému zvieraťu sto vybraných jazdcov. ³⁶ Títo boli už predtým pridelení k zvieraťu, kamkoľvek sa uberalo, išli s ním a neodchádzali od neho. ³⁷ Na každom zvierati boli silné, kryté drevené veže, upevnené zvláštnymi zariadeniami a na každom bolo tridsaťdva mužov, ktorí odtiaľ bojovali, a ešte jeden Ind.

³⁸ Ostatných jazdcov postavili vľavo i vpravo na obe krídla vojska, aby znepokojovali (nepriateľa) a kryli bojové šíky. ³⁹ Keď na zlaté a medené štíty

zasvietilo slnko, rozsvietili sa od nich hory a žiarili ako ohnivé fakle. ⁴⁰ Časť kráľovho vojska sa rozprestrela po vrchovine a druhá časť zostala v nížine. Postupovali opatrne a usporiadane. ⁴¹ Triaška zachvátila všetkých, keď začuli hrmot ich množstva, pochod vojska a rinčanie zbraní; bolo to vojsko mimoriadne veľké a silné.

Hrdinská smrť Eleazara. - ⁴² Júda vyrazil so svojím vojskom do boja a padlo z kráľovho vojska šesťsto mužov.

⁴³ Tu Eleazar, Hauran, spozoroval, že jedno zo zvierat, opatrené kráľovským pancierom, prevyšuje všetky ostatné zvieratá. Nazdával sa že je na ňom kráľ. ⁴⁴ I obetoval sa, aby vyslobodil svoj ľud a získal si večné meno. ⁴⁵ Odvážne sa rozbehol k nemu stredom cez šíky, bil napravo i naľavo, takže ustupovali pred ním na obe strany. ⁴⁶ Potom vliezol pod slona, ľahol si pod neho a zabil ho. On sa zrútil na neho na zem a tam zomrel. ⁴⁷ Keď videli silu kráľovského vojska a tlak jeho oddielov, ustúpili pred nimi.

Pád Betsury a obliehanie Jeruzalema. - ⁴⁸ Kráľovské vojská sa vydali proti nim až do Jeruzalema; kráľ sa teda utáboril proti Júdsku a proti vrchu Sion. ⁴⁹ Uzavrel mier s tými, čo boli z Betsury, ktorí opustili mesto, lebo tam už nemali potravín a nemohli znášať ďalšie obliehanie. Pole totiž malo sobotný odpočinok. ⁵⁰ Tak zaujal kráľ Betsuru a ustanovil tam posádku, aby ju strážili.

⁵¹ Potom obliehal mnohé dni svätyňu; postavil tam vrhacie a iné bojové stroje: ohňomety, kameňomety, šípomety a praky. ⁵² Lenže aj oni si zhotovili bojové stroje proti ich strojom, a tak bojovali mnoho dní. ⁵³ Ale nebolo v zásobárňach potravín, lebo bol siedmy rok a zvyšky zásob strávili tí, ktorí kvôli svojej záchrane utiekli pred pohanmi do Júdska. ⁵⁴ Tak zostalo na území svätyne len niekoľko mužov, lebo ich prevládal hlad, a preto sa rozprchli každý do svojho domova.

Zmierenie. - ⁵⁵ Keď sa Lyziáš dopyčul, že sa Filip, ktorého kráľ Antiochus ešte zaživa poveril, aby vychoval jeho syna Antiocha za vládu, ⁵⁶ vrátil z Perzie a Médie spolu s vojskami, ktoré vytiahli s kráľom, a že sa usiluje prevziať vládu do svojich rúk, ⁵⁷ snažil sa čím skôr odtiahnuť. I vyjadril sa pred kráľom, veliteľmi vojska a mužstvom takto: „Každým dňom slabneme, potraviny nám ubúda, miesto, ktoré obliehame, je pevné a ešte na nás dolieha aj starosť o kráľovstvo. ⁵⁸ Preto podajme teraz týmto mužom pravicu a pomerme sa s nimi a s celým ich národom! ⁵⁹ Dovoľme im, aby mohli žiť ako predtým podľa svojich zvykov, lebo iba pre svoje zvyky, ktoré sme zrušili, sa vzbúrili a urobili toto všetko.“

⁶⁰ Táto reč sa zapáčila kráľovi i veliteľom. I poslal im ponuku mieru a prijali ju. ⁶¹ Keď im dal kráľ a veliteľia prísazné uistenie, vyšli z pevnosti.

⁶² Kráľ vystúpil na vrch Sion a keď videl opevnenie toho miesta, porušil prísahu, ktorú urobil, a nariadil zbúrať múr dookola.

⁶³ Potom rýchle odtiahol a vrátil sa do Antiochie. Tam našiel Filipa ako pána mesta. I bojoval proti nemu a len silou sa zmocnil mesta.

Za panovania Demetria Sotera, 7, - 9,22.

1Mach7

VII. Demetrius vysielá Bakchidesa proti Jeruzalemu. - ¹ Roku stopäťdesiateho prvého vyviazol Demetrius, syn Seleukov, z Ríma. S niekoľkými mužmi vtiahol do prímorského mesta a tam sa dal vyhlásiť za kráľa. ² Keď vošiel do kráľovského paláca svojich otcov, zajali vojaci Antiocha a Lyziáša, aby mu ich priviedli. ³ Keď mu to

oznámili, povedal: „Neukazujte mi ich tváre!“⁴ Preto ich vojsko zabilo a Demetrius nastúpil na trón svojho kráľovstva.

⁵ Tu prišli k nemu všetci ničomníci a bezbožníci z Izraela na čele s Alkimom, ktorý chcel byť veľkňazom. ⁶ Obžalovali svoj ľud u kráľa a vraveli: „Júda a jeho bratia pobili všetkých tvojich priateľov a nás vyhnali z našej krajiny. ⁷ Preto teraz pošli muža, ktorému dôveruješ, nech ide a presvedčí sa o celej pohrome, ktorú urobil nám a kráľovej krajine. Nech ich strestá spolu so všetkými ich prisluhovačmi!“

⁸ Kráľ vybral Bakchidesa, jedného zo svojich priateľov, ktorý vládáril za Riekou, mal vplyv na vedenie ríše a bol oddaný kráľovi. Poslal ho ⁹ spolu so zločinným Alkimom, ktorého ustanovil za veľkňaza, a nariadil mu, aby vykonal pomstu na Izraelitoch.

¹⁰ Vybrali sa teda a vtiahli s veľkým vojskom do júdskej krajiny. Vyslali poslov k Júdovi a jeho bratom s pokojnými síce, ale ľstivými slovami. ¹¹ Oni však nedali na ich reči, lebo videli, že pritiahli s veľkým vojskom.

¹² U Alkima a Bakchidesa zišli sa mnohí zákonníci, aby zistili, čo by vyhovovalo právu. ¹³ Asidejci boli prví medzi Izraelitmi, ktorí hľadali u nich pokoj. ¹⁴ Vraveli totiž: „S oddielmi predsa prišiel kňaz z Áronovho rodu! Ten nás len neoklame!“ ¹⁵ Rozprával im o pokoji, ba aj prísazne ich uistil: „Neurobím vám nič zlé, ani vašim priateľom.“ ¹⁶ A tak mu uverili. Predsa však dal chytiť z nich šesťdesiat mužov a zabiť v jeden deň podľa napísaného výroku:

¹⁷ „Telá tvojich svätých - a ich krv
vyliali vôkol Jeruzalema
a nebolo nikoho, kto by ich pochoval.“

¹⁸ Tu zachvátil všetok ľud strach a hrôza pred nimi. Hovorili: „Niet pri nich ani pravdy, ani spravodlivosti. Ved' porušili sľub i prísahu, ktorú urobili!“

¹⁹ Bakchides odtiahol od Jeruzalema a utáboril sa pri Bezete. Mnoho z mužov, ktorí od neho odpadli, ako aj niektorých z ľudu dal pochytať, zabiť a (ich telá) pohádzať do veľkej cisterny. ²⁰ Potom odovzdal krajinu Alkimovi a nechal mu vojsko, aby ho podporovalo. Bakchides sám odišiel ku kráľovi.

²¹ Alkimus sa všemožne namáhal, aby si udržal veľkňazstvo. ²² I pridružili sa k nemu všetci, ktorí vyvolávali zmätok vo svojom národe. Opanovali júdsku krajinu a privádzali Izrael do veľkého nešťastia.

²³ Keď Júda videl všetko zlo, ktoré popáchal Alkimus so svojimi prívržencami medzi Izraelovými synmi - horšie než pohania! -, ²⁴ prešiel celé júdske územie dookola a vykonal pomstu na vierolomníkoch. Tak im znemožnil potulovať sa po krajine.

²⁵ Keď Alkimus spozoroval, ako sa Júda a jeho prívrženci zmohli, obrátil sa na kráľa, lebo spoznal, že by im nemohol odolať, a obžaloval ich zo zločinov.

Výprava Nikanora a jeho porážka. - ²⁶ Tu poslal kráľ Nikanora, jedného zo svojich najznamenitejších vojvodcov, ktorý bol zaťatým nepriateľom Izraela, a nariadil mu vyhubiť ten ľud. ²⁷ Nikanor pritiahol do Jeruzalema s veľkým vojskom. Poslal sprostredkovateľov mieru k Júdovi a jeho bratom s týmto ľstivým ²⁸ odkazom: „Nech nie je vojna medzi mnou a vami! Prídem s niekoľkými mužmi a v pokoji si pohovorím s vami.“ ²⁹ I prišiel k Júdovi a priateľsky sa navzájom pozdravili, ale nepriatelia boli pripravení chytiť Júdu. ³⁰ Júda zbadal, že k nemu prišiel ľstivo. Preto sa ho stránil a nechcel už vidieť jeho tvár. ³¹ Keď Nikanor videl, že jeho zámer je

prezradený, odtiahol do Kafarsalamy, aby sa dal do boja proti Júdovi. ³² I padlo z Nikanorovho vojska na päťsto mužov. Ostatní utiekli do Dávidovho mesta.

³³ Po týchto udalostiach sa Nikanor odobral na vrch Sion. I vyšli niektorí kňazi a starší ľudu zo svätyne, aby ho priateľsky privítali a ukázali mu celostnú žertvu, ktorá sa obetovala za kráľa. ³⁴ Ale on nimi pohrdol a urobil si z nich posmech; aj ich poškvrnil a namyslene rozprával ³⁵ a v hneve sa zaprisahal: „Ak ihneď nevydáte Júdu a jeho vojsko do mojich rúk, zapálím tento dom po svojom víťaznom návrate.“ A s veľkým hnevom odišiel.

³⁶ Tu kňazi vošli, postavili sa pred oltár a chrám, plakali a hovorili: ³⁷ „Ty si si, Pane, vyvolil tento chrám, aby sa nazýval podľa tvojho mena a aby bol tvojmu ľudu domom modlitby a prosby. ³⁸ Vykonaj pomstu nad týmto človekom a nad jeho vojskom; nech padnú mečom! Rozpamätaj sa na ich rúhanie a nedaj im obstať!“

³⁹ Nikanor vytiahol z Jeruzalema a utáboril sa pri Bethorone. Tu sa pripojilo k nemu sýrske vojsko. ⁴⁰ Júda sa zas utáboril pri Adase s tritisíc mužmi. A Júda sa modlil: ⁴¹ „Pane, keď sa kedysi rúhali vyslanci asýrskeho kráľa, vyšiel tvoj anjel a pobil z nich stoosemdesiatpäťtisíc. ⁴² Tak rozmláť toto vojsko dnes pred nami, aby aj ostatní poznali, že sa rúhavo vyslovoval o tvojej svätyni! Súď ho podľa jeho zloby!“

⁴³ Vojská zviadli bitku trinásteho mesiaca adar. Nikanorovo vojsko bolo porazené; aj on padol prvý v boji. ⁴⁴ Keď jeho vojsko videlo, že Nikanor padol, odhodili zbrane a utiekli.

⁴⁵ I prenasledovali ich na deň cesty od Adasy, až ako sa ide do Gazery a trúbili za nimi na signálových trúbach. ⁴⁶ Zo všetkých júdskych dedín vyšli (Židia) a obklúčili ich. Oni sa postavili síce na odpor, ale všetci padli mečom. Ani jeden z nich nezostal.

⁴⁷ Potom vzali korisť a plen, Nikanorovi uťali hlavu a pravú ruku, ktorú bol pyšne vztiahol, priniesli to do Jeruzalema a tam povesili. ⁴⁸ Ľud sa veľmi radoval a slávil ten deň ako veľkú slávnosť. ⁴⁹ Tiež ustanovili, aby sa tento deň slávil každoročne trinásteho adara. ⁵⁰ Potom mala júdska krajina nakrátko pokoj.

1Mach8

VIII. Dohoda s Rimanmi. - ¹ Júda sa dopyčul o sláve Rimanov, o ich veľkej moci a o priazni, ktorú preukazujú všetkým, čo sú im naklonení, ako aj o priateľských zmluvách, ktoré uzavierajú s tými, čo sa chcú stať ich spojencami, a vôbec že sú mocní a silní. ² Rozprávali mu o ich vojnách a hrdinských činoch, ktoré konali medzi Galat'anmi, ako si ich podrobili a urobili ich poplatníkmi; ³ tiež o ich činoch v Španielsku, ako sa zmocnili tamojších zlatonosných a striebornosných baní a ako opanovali celú krajinu svojou rozvahou a vytrvalosťou, ⁴ hoci bol ten kraj od nich veľmi ďaleko; ako porazili kráľov, ktorí pritiahli proti nim od konca zeme, a pripravili im veľkú porážku; ďalej ako im ostatní (ľudia) odvádzajú každoročne poplatok; ⁵ ako Filipa a Perzea, hetejského kráľa, spolu s inými povstalcami porazili v boji a podrobili si ich. ⁶ Že takisto zničili Antiocha, veľkého kráľa Ázie, hoci vytiahol proti nim do boja so stodvadsiatimi slonmi, s jazdectvom s vozmi a s veľkým vojskom, ⁷ že ho zajali živého a uložili mu aj jeho nástupcom na kráľovskom tróne odvádzat' vysokú daň, dať rukojemníkov a zrieknuť sa ⁸ územia ako Indie, Médie a Lýdie - svojich najlepších krajín. Tieto mu vzali a potom ich dali kráľovi Eumenesovi. ⁹ Tiež ako chceli obyvatelia Helady viesť proti nim zničujúcu vojnu, ale keď sa oni dozvedeli o ich zámere, ¹⁰ vyslali proti nim jedného vojvodu, ktorý s nimi bojoval, takže mnohí z

nich boli zranení a padli (v boji). Ich ženy a deti vraj pobrali do zajatia, olúpili ich a zmocnili sa ich krajiny, pobúrali im pevnosti a podrobili si ich až do dnešného dňa.¹¹ Aj iné kráľovstvá a ostrovy, ktoré sa im niekedy postavili na odpor, vraj zničili a podrobili si ich.

¹² Ale svojim priateľom a spojencom zachovali vraj priateľstvo; zmocnili sa blízkyh i vzdialených, kráľovstiev a všetci, čo len počuli ich meno, už mali z nich strach.¹³ Ktorým však chcú dopomôcť ku kráľovstvu, tí vraj kralujú, ale ktorým nežičia, tých zase pozbavujú. Tak sa vraj veľmi vyšvihli.

¹⁴ Medzi nimi všetkými si vraj nikto nekladie korunu, ani sa neoblieka do purpuru, aby sa v ňom pýšil.¹⁵ Ba zostavili si vraj radu a každý deň trisťdesať poradcov rokuje o blahu národa a jeho vedení.¹⁶ Jedinému mužovi vraj zverujú každoročne vedenie a vládu nad celou svojou ríšou; tohto jedného všetci poslúchajú a niet medzi nimi ani závidia, ani žiarlivosti.

¹⁷ Júda vybral Eupolema, syna Jánovho a vnuka Akovho, a Jasona, syna Eleazarovho a poslal ich do Ríma, aby dojednali s nimi priateľstvo a spojenectvo,¹⁸ žeby z nich sňali jarmo, lebo videli, že kráľovstvo Grékov zotročuje Izrael.¹⁹ Vybrali sa teda do Ríma - bola to veľmi ďaleká cesta - , vošli do senátnej budovy, ujali sa slova a vraveli:²⁰ „Júda Machabejec, jeho bratia a židovský národ nás poslali k vám, aby sme s vami dojednali zväzok priateľstva a pokoja a aby ste nás prijali za svojich spojencov a priateľov.“²¹ Tento návrh im prišiel vhod.

²² Listina, ktorú dali napísať na medené dosky a poslať do Jeruzalema, aby im tam bola pamätníkom priateľstva a spojenectva, znela takto:

²³ „Rimanom a židovskému národu na mori i na pevnine večné blaho! Kiež je od nich ďaleko meč a nepriateľ!²⁴ Ak sa začne prv vojna proti Rimanom alebo proti niektorému ich spojencovi v celej ríši,²⁵ tak židovský národ poskytne so všetkou ochotou pomoc, ako budú vyžadovať okolnosti času.²⁶ Nepriateľom nebudú dávať ani zaopatrovať obilie, zbrane, peniaze a lode. To za dobré uznali Rimania. Nariadenia sa budú dodržiavať bez odplaty.²⁷ Podobne ak sa začne prv vojna proti židovskému národu, tak zas ochotne poskytnú pomoc Rimania, ako budú vyžadovať okolnosti času.²⁸ Nepriateľom sa nebude dodávať obilie, zbrane ani peniaze a lode. To za dobré uznali Rimania. Túto zmluvu budú zachovávať bez lesti.

²⁹ Podľa týchto uznesení uzavreli Rimania zmluvu so židovským národom.³⁰ Keby však chceli jedni alebo druhí niečo dodatočne pridať alebo ubrať, môžu tak urobiť podľa svojej ľubovôle; a čo sa pridá alebo uberie, bude platiť.

³¹ Ohľadom škôd, ktoré narobil kráľ Demetrius, napísali sme mu toto: „Prečo si tak zaťažil svoje jarmo na našich priateľoch a spriaznencoch Židoch?³² Preto, ak sa budú i naďalej na teba sťažovať, dopomôžeme im k právu a budeme proti tebe bojovať na mori i na pevnine.“

1Mach9

IX. Júdova porážka a smrť. - ¹ Keď sa Demetrius dopyčul, že Nikanor padol v boji aj so svojím vojskom, poslal druhý raz Bakchidesa a Alkima do júdskej krajiny a s nimi pravé krídlo vojska.² Tiahli po ceste do Galgaly, obsadili Masalot na okolí Arbely, dobyli toto miesto a pozbavili mnohých života.³ V prvom mesiaci stopäťdesiateho druhého roku sa utáborili pred Jeruzalemom.⁴ Odtiaľ však odišli a tiahli do Berey s dvadsiatimi tisícami pešiakov a s dvoma tisícami jazdcov.

⁵ Júda sa totiž utáboril v Elase; bolo s ním tritisíc vybraných mužov. ⁶ Ale keď videli mocné zástupy vojska, prestrašili sa, ba mnohí sa vytratil z tábora, takže z nich zostalo iba osemsto mužov. ⁷ Júda teda musel vidieť ako sa mu rozpadáva vojsko už pred samým bojom. Žiaľ mu zovrel srdce, lebo ich už nemal kedy zhromaždiť. Hlboko zarmútený ⁸ povedal pozostalým: „Hor’ sa, vyrazme proti svojim nepriateľom! Azda ich len premôžeme v boji! ⁹ Ale odhovárali ho: „Nič nezmôžeme. Radšej si teraz zachráňme životy! Potom sa vrátíme aj so svojimi bratmi a dáme sa do boja proti nim. Veď nás je málo!“ ¹⁰ Júda však odvetil: „Kiež je ďaleko odo mňa, aby som to urobil! Nesmieme utiecť pred nimi! Ak nadišiel náš čas, zomrieme mužne za svojich bratov. Nezanechajme škvrnu na svojej sláve!“

¹¹ Tu vytiahlo vojsko z tábora a postavili sa proti nim. Jazda sa rozdelila na dva oddiely; prakovníci a lukostrelci tiahli pred vojskom a v predných radoch boli tí najsilnejší. ¹² Bakchides bol na pravom krídle. Bojový šik sa približoval z dvoch strán za zvuku trúb. ¹³ Ale aj Júdovi ľudia trúbili na trúbach. Zem sa len tak otriasala od hrmotu vojsk. Boj trval od rána až do večera.

¹⁴ Keď Júda spozoroval, že jadro Bakchidesovho vojska je na pravom krídle, zoskupili sa okolo neho všetci srdnatí, ¹⁵ porazili pravé krídlo a prenasledovali ho až po vrch Azot. ¹⁶ Len čo zbadali tí, čo boli na ľavom krídle, že pravé krídlo je porazené, pustili sa rýchlo za Júdom a jeho druhmi. ¹⁷ Tu sa rozpútala bitka a padlo mnoho ranených na obidvoch stranách. ¹⁸ Aj Júda padol; ostatní utiekli. ¹⁹ Jonatán a Šimon vzali svojho brata Júdu a pochovali ho v hrobke svojich otcov v Modeine. ²⁰ Tam ho oplakali a všetok Izrael žialil za ním veľkým nariekaním. Mnoho dní za ním kvílili a nariekali:

²¹ „Ako padol hrdina,
záchranca Izraela!“

²² Ostatné správy o Júdovi, o jeho bojoch a udatných činoch, ktoré konal, a ich veľkosť, nie sú ani zapísané - bolo ich veľmi mnoho.

Časť tretia

Boje pod vodcovstvom Jonatánovým 9,23 - 12,54 Prvé boje za panovania Demetria Sotera 9,23-73

Jonatán zvolený za vodcu. - ²³ Po Júdovej smrti zdvihli v celej izraelskej krajine hlavu vierolomníci; pozdvihli sa všetci zlosynovia.

²⁴ V tých dňoch nastal veľmi veľký hlad, lebo zem odpadla s nimi. ²⁵ Bakchides si vyberal zločinných mužov, ktorých ustanovoval za pánov nad krajinou.

²⁶ Oni vyhľadávali a sledili po Júdových prívržencoch a privádzali ich k Bakchidesovi, ktorý sa na nich pomstil a posmieval sa im. ²⁷ Nastalo veľké súženie v Izraeli, akého u nich nebolo od vystúpenia posledného proroka.

²⁸ Tu sa zhromaždili všetci Júdovi prívrženci a vraveli Jonatánovi: ²⁹ „Odvtedy, čo zomrel tvoj brat Júda, niet nikoho, kto by sa mu vyrovnal, aby bojoval proti nepriateľom a Bakchidesovi a vôbec proti nežičlivcom nášho národa. ³⁰ A tak sme si dnes vyvolili teba miesto neho za svojho vodcu a vojvodu. Ty povedieš naše boje.“ ³¹ Tak Jonatán prevzal v tom čase vodcovstvo a nastúpil na miesto svojho brata Júdu.

Útek Jonatána a smrť Jánova. - ³² Keď Bakchides dostal o tom správu, hľadal spôsob, ako by ho zabil. ³³ Lenže Jonatán sa to dozvedel, aj jeho brat Šimon a všetci jeho prívrženci. Utekli na púšť Tekua a utáborili sa pri vodnej cisterne Asfar. ³⁴ Bakchidesovi to hlásili v sobotný deň a tiahol s celým svojím vojskom za Jordán.

³⁵ (Jonatán) poslal svojho brata ako vodcu sprievodu k svojim priateľom Nabatejcom s prosbou, aby si mohli u nich uložiť svoje značné zásoby. ³⁶ Tu vyšli Jambrejci z Madaby, zmocnili sa Jána a všetkého jeho majetku a odišli s tým preč.

³⁷ Po týchto udalostiach zvestovali Jonatánovi a jeho bratovi Šimonovi, že Jambrejci odbavujú veľkú svadbu a že povedú nevestu, dcéru jedného kanaánskeho náčelníka, z Nadabata s veľkým sprievodom. ³⁸ Tu sa rozpamätali na svojho brata Jána, vytiahli a ukryli sa v horskej rokline. ³⁹ Keď zdvihli oči a pozreli, hľa, (blížil sa) veľký hlučný sprievod; ženích im išiel oproti so svojimi priateľmi a bratmi, s bubnami, hudbou a s mnohými zbraňami. ⁴⁰ Jonatánovi ľudia vyrazili na nich z úkrytu a pobili ich. Padlo mnoho ranených; ostatní utiekli do vrchov. A ukoristili po nich všetko, čo mali pri sebe. ⁴¹ Tak sa obrátila svadba na plač a hudba na nariekanie. ⁴² Keď takto vypomstili krv svojho brata, vrátili sa k bažinatému brehu Jordána.

Boj na Jordáne. - ⁴³ Keď sa o tom do počul Bakchides, pritiahol v sobotu až k jordánskemu brehu s veľkou vojenskou silou. ⁴⁴ Tu povedal Jonatán svojim bojovníkom: „Vstaňme a bojujme teraz za svoje životy! Dnes totiž nie je tak, ako včera a predvčerom. ⁴⁵ Teraz nám hrozí boj spredu i odzadu. A na jednej i druhej strane prekáža Jordán s bažinou a krovím. Nemožno uhnúť! ⁴⁶ Preto volajte, teraz k nebu, aby ste boli vyslobodení z rúk svojich nepriateľov!“ Rozpútal sa boj. ⁴⁷ Jonatán vystrel ruku, aby zasiahol Bakchidesa, ale uhol sa mu späť. ⁴⁸ Tu skočil Jonatán aj so svojimi ľuďmi do Jordána a preplávali na druhý breh. Tí však neprešli za nimi cez Jordán. ⁴⁹ Toho dňa padlo na Bakchidesovej strane na tisíc mužov.

Bakchidesove opevnenia v Júdsku. - ⁵⁰ Potom sa vrátil do Jeruzalema a v Júdsku staval opevnené mestá: pevnosť v Jerichu, ďalej Emauzy, Bethoron, Betel, Tamnatu, Faraton a Tefon s vysokými múrmi, bránami a závorami. ⁵¹ Do každého postavil posádku, aby utláčala Izrael. ⁵² Opevnil tiež mesto Betsuru a Gazaru aj hrad a zriadil v nich posádky a zásobárne na potraviny. ⁵³ Taktiež dal pochytať synov veľmožov krajiny ako rukojemníkov a uväznil ich na jeruzalemskom hrade.

Zločin a smrť Alkima. - ⁵⁴ Roku stopäťdesiateho tretieho, druhého mesiaca, rozkázal Alkimus zbúrať múry vnútorného nádvorja svätyne. Tak chcel zničiť diela prorokov. A začali aj búrať. ⁵⁵ Ale práve v tej chvíli ranila Alkima mŕtvica, ktorá urobila koniec jeho činom. Ústa sa mu zavreli a pre ochromenie nemohol ani prehovoriť, ani postarať sa o svoj dom. ⁵⁶ Alkimus v tom čase zomrel za veľkých bolestí. ⁵⁷ Keď Bakchides videl, že Alkimus je mŕtvý, vrátil sa ku kráľovi a júdska krajina mala dva roky pokoj.

Tretí vpád Bakchidesa. - ⁵⁸ Všetci vierolomníci sa uzniesli a vraveli: „Jonatán a jeho prívrženci, ako vidíte, žijú si bezstarostne a v pokoji. Zavolajme teraz Bakchidesa, nech ich pochyťá všetkých jednej noci!“ ⁵⁹ I vybrali sa a predložili mu tento návrh. ⁶⁰ Pohl sa teda a tiahol s veľkým vojskom. Všetkým svojim stúpencom v Júdsku poslal tajne listy, aby chytili Jonatána a jeho prívržencov. Ale to sa im nepodarilo, lebo oni sa dozvedeli o ich zámere.

⁶¹ Ba oni pochyťali na päťdesiat mužov z obyvateľov krajiny, ktorí boli pôvodcami nešťastia, a zabili ich. ⁶² Potom sa Jonatán odobral so Šimonom a so svojimi prívržencami do Baitbasei na púšti. Postavil, čo bolo v tom (meste) pobúrané, a urobil z neho pevnosť.

⁶³ Keď sa o tom Bakchides dozvedel, zvolal všetko svoje vojsko a odkázal aj pre tých, čo boli v Júdsku. ⁶⁴ Potom vytiahol a utáboril sa pri Baitbasei, obliehal ho mnoho dní a postavil aj dobývacie stroje. ⁶⁵ Jonatán ponechal svojho brata Šimona v meste a sám iba s niekoľkými mužmi prechádzal po krajine. ⁶⁶ Porazil Odomeru i jeho bratov a Fasironových synov v ich stanoch. Následkom tohto víťazného počiatku rozrastala sa aj jeho vojenská sila. ⁶⁷ Šimon však a jeho ľudia urobili výpad z mesta a zapálili dobývacie stroje. ⁶⁸ Potom bojovali proti Bakchidesovi, porazili ho a veľmi poškodili. Takto bol zmarený jeho zámer a postup. ⁶⁹ Preto sa rozhneval na vierolomných mužov, ktorí mu radili, aby vytiahol do krajiny, a mnohých z nich dal pobiť. Nato sa rozhodol, že odtiahne do svojej krajiny.

Prímerie s Bakchidesom. - ⁷⁰ Keď sa to Jonatán dozvedel, poslal k nemu vyslancov, aby s ním dojednali mier a vymohli vydanie zajatcov. ⁷¹ Privolil, urobil podľa jeho návrhu a prisážno ho uistil, že sa mu nebude pomstiť za všetky dni jeho života. ⁷² Vydal mu aj zajatcov, ktorých prv odviedol z Júdska. Potom sa odobral späť do svojej krajiny. Ani sa viac nepokúsil tiahnuť na ich územie.

⁷³ Tu si odpočinul meč v Izraeli. Jonatán sa usadil v Machmase. Potom sa Jonatán ujal vedenia ľudu a odstránil bezbožníkov z Izraela.

Ďalšie Jonatánove vzťahy k sýrskym kráľom 10, - 12,54

a) Na sklonku vlády Demetria Sotera 10,1-50

1Mach10

X. Vystúpenie Alexandra Balasa. - ¹ Roku stošesťdesiateho pritiahol Alexander Epifanes, syn Antiocha, a dobyl Ptolemaidu. Prijali ho a vyhlásil sa tam za kráľa. ² Keď sa to do počul kráľ Demetrius, zhromaždil veľmi veľké vojsko a vytiahol proti nemu do boja.

Demetriove sľuby. - ³ Zároveň poslal Demetrius Jonatánovi list aby ho upokojil svojou veľkodušnosťou. ⁴ Povedal si totiž: „Poponáhľajme sa uzavrieť s ním prímerie prv, než by sa proti nám spojil s Alexandrom. ⁵ Zaiste sa rozpamätá na všetko zlo, ktoré sme spôsobili jemu, jeho bratom a jeho národu. ⁶ Splnomocnil ho zbierať vojsko a zaobstarávať si zbrane a byť s ním v priateľskom pomere. Ba nariadil, aby mu boli vydaní rukojemníci, ktorí boli (držaní) v hrade.

⁷ Nato sa Jonatán odobral do Jeruzalema a zreteľne prečítal list všetkému ľudu, aj tým, ktorí boli na hrade. ⁸ I preľakli sa náramne keď počuli, že ho kráľ splnomocnil zbierať vojsko. ⁹ Hradná posádka vydala Jonatánovi rukojemníkov, ktorých potom odovzdal ich rodičom. ¹⁰ Jonatán sa usadil v Jeruzaleme a začal budovať a obnovovať mesto. ¹¹ Nariadil robotníkom, aby vystavali niekdajšie múry a silno opevnili vrch Sion dookola štvorhrannými kameňmi. Aj tak urobili. ¹² Cudzinci, ktorí boli v pevnostiach, vybudovaných Bakchidesom, sa rozutekali; ¹³ každý opustil svoje miesto a odišiel do svojej vlasti. ¹⁴ Iba v Betsure zostali niektorí z tých, ktorí opovrhli Zákomom a prikázaniami, lebo tam bolo pre nich útočisko.

Alexander Balas si získava Jonatána. - ¹⁵ Keď sa kráľ Alexander do počul o prisľúbeniach, ktoré dal Demetrius Jonatánovi - rozprávali mu tiež o bojoch a udatných činoch, ktoré dokázal on a jeho bratia, ako aj o súženiach, ktoré si vytrpeli -, ¹⁶ povedal si: „Či by sme ešte našli takého mocného muža? Nože, urobme ho svojím priateľom a spojencom!“ ¹⁷ Napísal teda list a poslal mu ho. Bol tohto znenia:

¹⁸ „Kráľ Alexander (posiela) svojmu bratovi Jonatánovi pozdrav! ¹⁹ Dovoľte mi povedať o tebe, že si vplyvný a mocný muž a hoden toho, aby si bol naším priateľom.“ ²⁰

Preto ťa dnes ustanovujeme za veľkňaza tvojho národa. Priateľ kráľa bude tvoj titul.“ Poslal mu tiež purpurový plášť a zlatú korunu. „Maj na zreteli naše spoločné záujmy a udržuj s nami priateľstvo!“

²¹ Jonatán sa obliekol do posvätného rúcha na slávnosť Stánkov siedmeho mesiaca stošesťdesiateho roku. Aj vojsko zhromaždil a zaobstaral množstvo zbraní.

Nové ponuky Demetriove. - ²² Keď sa Demetrius dopyčul o týchto príhodách, povedal v rozmrzenosti: ²³ „Ako sme len mohli dopustiť, že nás Alexander predišiel a získal si priateľstvo a podporu Židov? ²⁴ Aj ja napíšem dojemný list s pochvalným uznaním a s príslubmi darov, aby som si zaistil ich pomoc.“

²⁵ A poslal im list tohto znenia: „Kráľ Demetrius (posiela) židovskému národu pozdrav! ²⁶ S veľkou radosťou sme počuli, že ste sa zachovali dohovoreným spôsobom a zostali ste našimi priateľmi a nepridali ste sa k našim nepriateľom. ²⁷ Aj naďalej vytrvajte a zachovajte voči nám vernosť! Odplatíme sa vám za dobro, čo ste nám urobili. ²⁸ Odpustíme vám mnohé dane a dáme vám dary. ²⁹ Teraz vás teda oslobodzujem a všetkých Židov odbremeňujem od daní, od poplatku zo soli aj odvádzania korún; taktiež tretiny z obilnej úrody ³⁰ a polovice z úrody ovocných stromov, ktoré mi patria, sa od dneška zriekam a nebudem ich nabudúce vyberať z Júdska a z troch okresov, ktoré sú k nemu pripojené zo Samárie (a Galiley), od dneška a na budúce časy. ³¹ Jeruzalem bude svätý a slobodný aj so svojím okolím, (oslobodeným) od desiatkov a poplatkov. ³² Vzdávam sa moci nad hradom, ktorý je v Jeruzaleme, a prepúšťam ho veľkňazovi. Podľa ľubovôle si v ňom môže ubytovať mužov na jeho stráženie. ³³ Ďalej bez výkupného prepúšťam na slobodu každého Žida, ktorý bol odvedený do zajatia z Júdska kamkoľvek do môjho kráľovstva. Všetci nech sú oslobodení ako od osobných daní, tak aj od (poplatkov) zo svojho dobytku. ³⁴ A všetky sviatky, soboty, nové mesiace a zákonom stanovené dni, ako aj tri dni pred veľkými sviatkami a tri dni po veľkých sviatkoch majú byť pokladané pre všetkých Židov môjho kráľovstva za dni slobodné od daní a voľné. ³⁵ A nikto si nesmie nárokovať právo niečo proti nim podniknúť alebo niekoho z nich obťažovať z akéhokoľvek dôvodu.

³⁶ Ďalej do kráľovského vojska sa zadeli asi tridsaťtisíc mužov zo Židov, ale dostanú taký žold, aký sa vypláca ostatným kráľovským vojskám. ³⁷ Časť z nich sa prideli do dôležitých kráľovských pevností; niektorí z nich zas dostanú dôverné úrady v ríšskej správe. Dôstojníci a vodcovia sa povyberajú z ich vlastných radov. Môžu žiť podľa svojich zákonov, ako už prikázal kráľ pre Júdsko.

³⁸ Tri okresy pripojené zo Samárie k Júdsku budú patriť Júdsku, a tak s ním budú mať len jedno vedenie. Budú podrobené iba právomoci veľkňaza. ³⁹ Ptolemaidu s jej územím darujem jeruzalemskému chrámu na zaokrytie bohoslužobných výdavkov.

⁴⁰ Aj ja dám na to každoročne pätnásťtisíc šeklov striebra z kráľovských dôchodkov, z miest na to určených. ⁴¹ A všetky prebytky, ktoré úradníci ešte neodviedli, ako v predošliých rokoch, odteraz budú dávať na potreby chrámu. ⁴² Okrem toho päťtisíc šeklov striebra, ktoré sa každoročne vyberali z príjmov svätej, odpustí sa s tým, aby boli dané kňazom, ktorí konajú službu. ⁴³ Ďalej všetci, ktorí utečú do jeruzalemského chrámu alebo kdekoľvek do jeho obvodu, či už sa už previnili proti kráľovi alebo z nejakého iného dôvodu, nech sú nedotknutelní aj so všetkým svojím majetkom, ktorý majú v mojom kráľovstve! ⁴⁴ Tiež náklady na stavbu a opravu chrámu budú vyplácané z kráľovského dôchodku. ⁴⁵ A konečne kráľovská pokladnica bude vyplácať náklady na stavbu a opevnenie všetkých jeruzalemských múrov aj na stavbu múrov v Júdsku.“

Jonatán odmieta Demetriove sľuby. - ⁴⁶ Keď sa však Jonatán a ľud dopočuli o týchto sľuboch, neverili im a odmietli ich, lebo sa rozpamätali na veľkú zločinnosť, ktorou náramne sužoval Izrael. ⁴⁷ Ale pridali sa k Alexandrovi, lebo on im prv ponúkol priateľstvo, a zostali mu nápomocní po všetky dni.

Demetriova smrť. - ⁴⁸ Tu kráľ Alexander zhromaždil veľké vojsko a postavil sa s ním proti Demetriovi. ⁴⁹ I nastal boj medzi obidvoma kráľmi. Demetriovo vojsko sa dalo na útek, ale Alexander ho prenasledoval. Tak nadobudol nad ním prevahu ⁵⁰ a bitka zúrila náramne až do západu slnka. Toho dňa padol aj Demetrius.

b) Za Alexandra Balasa, 10,51 - 11,19.

Svadba v Ptolemaide. - ⁵¹ Nato vyslal Alexander k egyptskému kráľovi Ptolemeovi poslov s týmto odkazom: ⁵² „Vrátil som sa do svojej ríše, nastúpil som na trón svojich otcov a zmocnil som sa vlády. Porazil som Demetria a stal som sa pánom nášho územia. ⁵³ Zviedol som s ním bitku, v ktorej sme ho porazili aj s jeho vojskom a nastúpili sme na trón jeho kráľovstva. ⁵⁴ Uzavrime preto teraz spolu priateľstvo! Daj mi za manželku svoju dcéru, aby nás spájalo aj príbuzenstvo! Dám dary tebe i jej, hodny teba.“

⁵⁵ Kráľ Ptolemeus odpovedal na to: „Šťastný deň, v ktorom si sa vrátil do krajiny svojich otcov a nastúpil na trón ich kráľovstva!

⁵⁶ Rád urobím, o čo si ma požiadal v liste; len mi príd' v ústrety do Ptolemaidy, aby sme sa spoznali. Tam sa mi staneš zaťom, ako si navrhol.“

⁵⁷ Ptolemeus sa vybral so svojou dcérou Kleopatrou z Egypta a stošesťdesiateho druhého roku prišli do Ptolemaidy. ⁵⁸ Kráľ Alexander mu vyšiel v ústrety a dal mu svoju dcéru Kleopatru: vystrojil jej v Ptolemaide svadbu s veľkou, ozaj kráľovskou okázalosťou.

⁵⁹ Tu kráľ Alexander napísal Jonatánovi, že sa chce s ním stretnúť. ⁶⁰ Jonatán sa teda vybral s nádherou do Ptolemaidy, kde sa stretol s dvoma kráľmi. Poctil ich aj ich priateľov zlatom, striebrom a mnohými inými darmi a získal si ich priazeň.

⁶¹ I spojili sa proti nemu ničomní Izraeliti, vierolomníci, ktorí na neho žalovali. Lenže kráľ nedal nič na nich. ⁶² Ba kráľ rozkázal, aby Jonatána vyzliekli z jeho odevu a obliekli ho do purpuru. Tak sa aj stalo. Potom ho kráľ posadil vedľa seba ⁶³ a povedal svojim popredným úradníkom: „Vyjdite s ním doprostred mesta a vyhláste, nech sa nikto neopováži niečo na neho žalovať alebo ho obťažovať z akéhokoľvek dôvodu! ⁶⁴ Keď sa žalobci dozvedeli o pocte, ktorej sa mu verejne dostalo, a keď ho videli odetého purpúrom, všetci sa rozutekali. ⁶⁵ Kráľ mu však udelil vysoké vyznačenia: dal ho započítať medzi svojich dôverníkov prvého radu a ustanovil ho za vojvodu a miestodržiteľa. ⁶⁶ Potom sa Jonatán vrátil v pokoji a s radostným uspokojením do Jeruzalema.

Vzbura Demetria Nikatora. - ⁶⁷ Roku stošesťdesiateho piateho prišiel Demetrios syn Demetrius z Kréty do krajiny svojich otcov. ⁶⁸ Keď sa to dopočul kráľ Alexander, veľmi sa zarmútil a vrátil sa do Antiochie.

⁶⁹ Demetrius zas ustanovil Apolonia za miestodržiteľa Celosýrie. On zhromaždil veľké vojsko a utáboril sa pri Jamnii. Veľkňazovi Jonatánovi odkázal: ⁷⁰ „Len ty jediný sa búriš proti nám! Pre teba musím znášať posmech a potupu. Chceš sa azda proti nám udržať pri moci na horách? ⁷¹ Ak teda dôveruješ v silu svojho vojska, zostúp k nám na rovinu a tu sa spolu zmerajme! Na mojej strane je vojenská sila miest. ⁷² Len sa pýtaj a dozvieš sa, kto som ja a ostatní naši pomocníci! Povedia ti:

„Nik z vás nám neodolá, lebo dvakrát boli porazení tvoji otcovia vo svojej vlastnej krajine.“⁷³ Teraz nebudeš môcť vzdorovať toľkej jazde a takému veľkému vojsku na rovine, kde niet kameňa ani úskalia, ani nijakého útočiska.“

Jonatán porazí Apolonia. -⁷⁴ Keď Jonatán vypočul Apoloniovo posolstvo, rozhorčil sa až do krajnosti. Vybral desaťtisíc mužov a vytiahol z Jeruzalema. Pripojil sa k nemu aj jeho brat Šimon, aby mu pomáhal.⁷⁵ Utáborili sa pri Joppe; mesto sa však pred nimi uzavrelo. V Joppe bola totiž Apoloniova posádka. I zaútočili naň.⁷⁶ Obyvatelia mesta sa však preľakli a otvorili (brány). Tak sa stal Jonatán pánom v Joppe.⁷⁷ Keď sa to Apolonijs dopyčul, vzal tritisíc jazdcov a množstvo pechoty⁷⁸ a tiahol k Azotu, akoby ich chcel obísť. Ale zároveň postupoval aj na rovinu, lebo si veľmi zakladal na množstve svojej jazdy. Jonatán sa hnal za ním k Azotu, až sa pustili obe vojská do bitky.⁷⁹ Apolonijs však zanechal za nimi v úkryte tisíc jazdcov.⁸⁰ Ale Jonatán sa dozvedel, že je za ním úkladná záloha. Tá obkľúčila jeho vojsko, a vrhala šípy na ľud od rána až do večera.⁸¹ Vojaci sa držali, ako rozkázal Jonatán, hoci im kone omdlievali.⁸² Tu priviedol Šimon svoje vojsko, a keďže jazda bola už vyčerpaná, vrhol sa na pechotu. I porazil ich a utiekli.⁸³ Jazda bola rozprášená na rovine a utiekla do Azotu. Tam vošli do chrámu Dagona, tamojšej modly, aby sa tam zachránili.⁸⁴ Ale Jonatán zapálil Azot a okolité osady a pobral si z nich koristiť. Ohňom spálil aj Dagonov chrám spolu so všetkými, ktorí v ňom hľadali útočisko.⁸⁵ Padlých mečom spolu s tými, čo boli spálení, bolo na osemtisíc mužov.

⁸⁶ Odtiaľ sa Jonatán vybral ďalej a utáboril sa pred Askalomom. Tu mu vyšli obyvatelia mesta s veľkou okázalosťou v ústrety.⁸⁷ Potom sa Jonatán so svojimi ľuďmi a s bohatou korisťou vrátil do Jeruzalema.

⁸⁸ Keď sa kráľ Alexander dopyčul o tomto úspechu, preukázal Jonatánovi ešte ďalšie počty.⁸⁹ Poslal mu zlatú sponku, ktorou sa obyčajne obdarúvajú len kráľovi príbuzní. A dal mu do vlastníctva Akaron s celým jeho územím.

1Mach11

XI. Pád Alexandra Balasa. -¹ Potom zhromaždil egyptský kráľ vojsko, také početné, ako je piesku na morskom brehu, ako aj množstvo lodí. Pomýšľal ľstivo sa zmocniť Alexandrovho kráľovstva a privteliť ho ku svojej ríši.² Pritiahol teda do Sýrie (naoko) s pokojamilovným úmyslom. Obyvatelia miest mu otvárali brány a vychádzali mu v ústrety, lebo kráľ Alexander nariadil, aby ho vítali, pretože bol jeho testom.³ Tak vtiahol Ptolemeus do miest a v každom meste ponechal posádku zo svojich oddielov.

⁴ Keď sa priblížil k Azotu, ukázali mu zborenisko Dagonovho chrámu, rupy Azota a jeho okolitých osád a na ceste pohodené alebo nakopené mŕtvolky pobitých a spálených v boji.⁵ Rozprávali kráľovi, že to porobil Jonatán, aby ho potupili. A kráľ mlčal.⁶ Jonatán sa vybral s okázalosťou v ústrety kráľovi do Joppe; pozdravili sa a prenocovali tam.⁷ Jonatán odprevadil kráľa až po rieku, zvanú Eleuterus; potom sa vrátil do Jeruzalema.

⁸ Kráľ Ptolemeus zaujal pobrežné mestá až po prímorskú Seleuciu. Proti Alexandrovi snoval nie pekné plány.⁹ Vyslal totiž k Demetrioovi poslov s odkazom: „Nože, uzavrieme spolu zmluvu! Dám ti svoju dcéru, ktorú má Alexander, a budeš panovať v kráľovstve svojho otca!“¹⁰ Ľutujem totiž, že som mu dal svoju dcéru, lebo sa pokúšal siahnuť mi na život.“

¹¹ Takto ho ohováral, lebo bažil po jeho kráľovstve. ¹² I vzal mu svoju dcéru a dal ju Demetriovi. Tak prerušil styky s Alexandrom a nastalo medzi nimi otvorené nepriateľstvo. ¹³ Ptolemeus vtrhol do Antiochie a dal si na hlavu korunu Ázie. Tak už mal na hlave dve koruny, egyptskú a ázijskú.

¹⁴ Toho času bol kráľ Alexander práve v Cilícii, lebo obyvatelia tamajších krajín sa búrili. ¹⁵ Keď sa to Alexander dopočul, tiahol proti nemu do boja. Ale Ptolemeus vyrázil s vojskom, zaútočil na neho s celou silou a zahnal ho. ¹⁶ Alexander utiekol do Arábie, aby sa tam zachránil. Tak získal Ptolemeus prevahu. ¹⁷ Arab Zabdiel uťal Alexandrovi hlavu a poslal ju Ptolemeovi. ¹⁸ Tretí deň na to zomrel aj kráľ Ptolemeus a miestne obyvateľstvo zničilo posádky, ktoré zanechal v pevnostiach. ¹⁹ Tak sa stal v stošesťdesiatom siedmom roku kráľom Demetrius.

c) Za Demetria Nikatora 11,20-53

Jonatánovo zmierenie s Demetriom. - ²⁰ V tých dňoch zhromaždil Jonatán mužov z Júdska, aby dobyli jeruzalemský hrad. Postavili proti nemu veľa dobývacích strojov. ²¹ Niektorí ničomníci však, ktorí nežičili svojmu národu, odišli ku kráľovi a oznámili mu, že Jonatán oblieha hrad. ²² Keď to počul, rozhneval sa. Hneď po tejto správe sa vydal na cestu, a keď prišiel do Ptolemaidy, napísal Jonatánovi, aby prestal s obliehaním hradu a bezodkladne sa dostavil na rozhovor do Ptolemaidy. ²³ Keď sa to Jonatán dozvedel, kázal jednako len pokračovať v obliehaní. Vybral si niekoľkých zo starších Izraela a tiež z kňazov a vydal sa do nebezpečenstva. ²⁴ Nabral striebra, zlata, odevov a mnoho iných darov a išiel ku kráľovi do Ptolemaidy. A našiel pred ním milosť. ²⁵ Žalovali síce na neho niektorí ničomníci z národa, ²⁶ ale kráľ sa zachoval voči nemu tak, ako jeho predchodcovia, a vzdal mu poctu pred všetkými svojimi dôverníkmi. ²⁷ Priznal mu veľkňazstvo aj ostatné predošlé hodnosti a zaradil ho medzi svojich popredných dôverníkov.

Demetrius udeľuje výsady Židom. - ²⁸ Jonatán požiadal kráľa, aby oslobodil Júdsko a tri samárijské okresy od daní. Za to mu prisľúbil tristo talentov. Kráľ privolil a napísal o tom všetkom Jonatánovi listinu tohto znenia:

³⁰ „Kráľ Demetrius (posiela) bratovi Jonatánovi a židovskému národu pozdrav! ³¹ Na vedomie vám posielame odpis listu, ktorý sme napísali nášmu príbuznému vo vašej záležitosti: ³² Kráľ Demetrius posiela otcovi Lastenesovi pozdrav! Židovskému národu, čiže našim priateľom a verným spojencom, rozhodli sme sa udeliť niektoré výsady za ich oddanosť voči nám. Preto im prideliť územie Júdska a tri okresy, Aféremu, Lyddu a Ramataim, ktoré majú byť zo Samárie pričlenené v celom svojom rozsahu k Júdsku. Všetkých, ktorí obetujú v Jeruzaleme oslobodzujeme od kráľovských poplatkov, ktoré predtým každoročne od nich vyberal kráľ z poľnej a ovocnej úrody. ³⁵ Ďalej sa odteraz zriekame všetkých daní, ktoré by nám náležali, ako sú desiatky a clá; aj solné jazerá a koruny, ktoré sa nám prinášali, ³⁶ to všetko im odpúšťame. A nič z toho nebude odvolané odteraz až na večné časy. ³⁷ Teraz sa teda postarajte, aby z toho bol vyhotovený odpis a odovzdaný Jonatánovi a nech ho vystavia na svätom vrchu na viditeľnom mieste!“

Židia pomáhajú Demetrioovi. - ³⁸ Keď kráľ Demetrius videl, že v jeho krajine panuje pokoj a nik mu už nekladie odpor, rozpustil všetko svoje vojsko, každého do svojho domova, okrem cudzineckých oddielov, ktoré pozbieral z pohanských ostrovov. Tým si však znepriatelil všetky svoje oddiely, ktoré slúžili už za jeho otcov.

³⁹ Keď videl Tryfon, jeden z bývalých Alexandrových prívržencov, že všetko vojsko šomre na Demetria, vybral sa k Arabovi Emalkuemu, ktorý vychovával Alexandrovho syna Antiocha, ⁴⁰ a naliehal na neho, aby mu ho vydal, žeby sa stal kráľom miesto svojho otca. Porozprával mu o Demetriových výčinoch aj o nenávisti, ktorú prechováva voči nemu vojsko, a zostal tam dlhší čas.

⁴¹ Jonatán medzitým požiadal kráľa Demetria, aby odvolal posádku z jeruzalemského hradu a mužstvá z ostatných pevností, pretože prepadávajú Izrael. ⁴² Demetrius odkázal Jonatánovi: „Nielen to urobím tebe a tvojmu národu, ale len čo sa mi naskytne vhodná príležitosť, vyznačím poctami teba i tvoj národ. Ale teraz dobre urobíš, keď mi pošleš pomocné oddiely, lebo odo mňa odpadlo všetko moje vojsko.“

⁴⁴ Jonatán mu teda poslal do Antiochie tritisíc udatných bojovníkov. Keď prišli ku kráľovi, zaradoval sa z ich príchodu.

⁴⁵ Tu sa zhŕkli obyvatelia do stredu mesta, asi stodvadsaťtisíc mužov, a chceli zabiť kráľa. ⁴⁶ Kráľ utiekol do paláca. Ale obyvatelia mesta obsadili ulice mesta a začali útok. ⁴⁷ Tu kráľ povolal na pomoc Židov a oni sa všetci zhromaždili k nemu. Potom sa všetci rozptýlili po meste a toho dňa pobili v meste na stotisíc ľudí. ⁴⁸ Potom mesto zapálili, v ten deň nabrali mnoho koristi a vyslobodili kráľa.

⁴⁹ Keď mešťania videli, že Židia sú pánmi mesta a počínajú si podľa ľubovôle, stratili odvahu a prosebne volali ku kráľovi: ⁵⁰ „Podaj nám pravicu a urob už koniec židovským výčinom proti nám a mestu!“ ⁵¹ I odhodili zbrane a uzavreli mier. Tak si Židia získali slávu pred kráľom a pred všetkým obyvateľstvom jeho kráľovstva a obťažkaní bohatou korisťou, vrátili sa do Jeruzalema.

⁵² Sotva však kráľ Demetrius pevne sedel na svojom kráľovskom tróne a v krajine zavládol pokoj, ⁵³ zrušil všetky svoje sľuby a zanevrel na Jonatána. Miesto toho, aby sa mu odvdáčil za preukázané dobro, náramne ho začal sužovať.

d) Za Antiocha Dionýza 11,54 - 12,54

Antiochus Dionýz kráľom. - ⁵⁴ Potom sa vrátil Tryfon s naozaj ešte mladým chlapcom Antiochom; vyhlásil ho za kráľa a nasadil mu korunu. ⁵⁵ Všetky vojská, ktoré Demetrius prepustil zo služby, pridali sa k nemu a bojovali proti tamtomu. Bol porazený a dal sa na útek. ⁵⁶ Tryfon sa však zmocnil slonov a dobyl Antiochiu.

⁵⁷ Mladistvý Antiochus napísal Jonatánovi: „Potvrdzujem ti veľkňazstvo, ustanovujem ťa nad štyrmi okresmi a budeš kráľovým dôverníkom.“ ⁵⁸ Zároveň mu poslal zlatý stolný riad a dal mu právo piť zo zlatých čiaš, obliekať sa do purpuru a nosiť zlatú stuhu. ⁵⁹ Jeho brata Šimona zas ustanovil za vojvodu od Týrskeho schodišťa až po egyptské hranice.

Jonatán bojuje za Antiocha. - ⁶⁰ Potom sa Jonatán vybral, tiahol cez mestá západnej ríše a pripojilo sa k nemu všetko sýrske vojsko, aby mu pomáhalo. Keď došiel do Askalonu, pripravili mu obyvatelia mesta okázalé privítanie. ⁶¹ Odtiaľ sa vybral do Gazy; ale obyvatelia Gazy sa pred ním uzavreli. Obliehal ju, vypálil jej predmestia a vyplienil ich. ⁶² Tu prosili obyvatelia Gazy Jonatána o mier. Podal im síce pravicu, ale pobral synov ich náčelníkov ako rukojemníkov a poslal ich do Jeruzalema. Potom tiahol krajinou ďalej až k Damasku.

⁶³ Keď sa Jonatán dopyčul, že niektorí Demetrioivi vojvodcovia pritiahli so silným vojskom do Kádeša v Galilei a zamýšľajú ho pozbaviť moci, vybral sa proti nim. Ale svojho brata Šimona zanechal v krajine. ⁶⁵ Šimon sa utáboril pri Betsure, bojoval o ňu mnoho dní a obkľúčil ju. ⁶⁶ Keď ho prosili, aby prijal ich pravicu, podal

im ju, ale vyhnal ich odtiaľ, zaujal ich mesto a ustanovil v ňom posádku.⁶⁷ Jonatán zatiaľ táboril so svojím vojskom pri Genezaretskom jazere. Včasráno vyrazili na Asorskú rovinu.⁶⁸ Na rovine však nečakane narazili na vojsko cudzincov, ktorí proti nemu postavili úkladnú zálohu. Sami však hrnuli na neho odpredu.⁶⁹ Tu vyskočili zálohy zo svojich úkrytov a zaútočili.⁷⁰ Všetko Jonatánovo vojsko sa dalo na útek. Ani jeden z nich nechcel zostať, okrem veliteľov čiat Matatiáša, syna Absalomovho, a Júdu, syna Chalfiho.⁷¹ Tu si Jonatán roztrhol odev, nasypal si zeme na hlavu a modlil sa.⁷² Potom sa dal znovu do boja proti nim a bil ich tak, že sa dali na útek.⁷³ Keď to videli jeho vlastní, čo zbehli od neho, vrátili sa a spolu s ním ich prenasledovali až po Kádeš, do ich tábora. Tam sa zastavili.⁷⁴ Toho dňa padlo z pohanov na tritisíc mužov. Potom sa Jonatán vrátil do Jeruzalema.

1Mach12

XII. Obnovenie priateľstva s Rimanmi. - ¹ Keď Jonatán videl, že mu čas žičí, vybral mužov a poslal ich do Ríma, aby utvrdili a obnovili s nimi priateľstvo.² Aj Spartanom a do iných krajín rozposlal listy toho istého obsahu.³ Odišli teda do Ríma, vošli do senátu a hovorili: „Veľkňaz Jonatán a židovský národ nás poslali, aby sme obnovili s vami priateľstvo za predošlých podmienok.“⁴ Vtedy im dali listy pre príslušné úrady miest, aby im zabezpečili pokojný prechod do júdskej krajiny.

Priateľské vzťahy k Sparte. - ⁵ Toto je odpis listu, ktorý napísal Jonatán Spartanom:

⁶ „Veľkňaz Jonatán, veľrada národa, kňazi a ostatný židovský ľud posielajú Spartanom, svojim bratom, pozdrav.⁷ Už prv dostal veľkňaz Oniáš list od vášho kráľa Areia, v ktorom naznačuje, že ste našimi bratmi, ako vidno z pripojeného odpisu.⁸ Oniáš prijal posla s poctou a prevzal list, v ktorom sa zreteľne hovorí o spojení a priateľstve.⁹ Nie sme síce utisnutí na to, pretože útechu čerpáme zo svätých kníh, ktoré máme po ruke,¹⁰ predsa však, aby sme sa vám azda neodcudzili, pokúsili sme sa vyslať k vám posolstvo, ktoré by obnovilo bratstvo a priateľstvo; veď už mnoho času ubehlo odvtedy, čo prišlo k nám vaše posolstvo.¹¹ My vždy a bez prestania na sviatky a v ostatné dôležitejšie dni, pamätáme na vás pri obetách, ktoré prinášame, a tiež v modlitbách, ako sa patrí a sluší spomínať si na bratov.¹² Tešíme sa zo slávy, ktorej sa vám dostáva.¹³ Zo všetkých strán doliehali na nás mnohé súženia a boje, pretože proti nám bojovali králi, ktorí sú vôkol nás.¹⁴ V týchto bojoch sme však nechceli byť na ťarchu ani vám, ani ostatným našim spojencom a priateľom.¹⁵ Dostali sme totiž pomoc z neba a boli sme oslobodení od nepriateľov kým naši nepriatelia boli pokorení.¹⁶ Preto sme vyvolili Numenia, syna Antiochovho, a Antipatora, syna Jasonovho, a poslali sme ich k Rimanom, aby s nimi obnovili predošlé priateľstvo a spojenectvo.¹⁷ A nariadili sme im, aby sa vybrali aj k vám a pozdravili vás. Zároveň vám majú odovzdať náš list o obnove nášho bratstva.¹⁸ Teraz teda dobre urobíte, ak nám dáte na to odpoveď.“

¹⁹ Toto je odpis listu, ktorý poslali Oniášovi:

²⁰ „Areios, kráľ Spartanov, posielala veľkňazovi Oniášovi pozdrav!²¹ V jednom spise, ktorý pojednáva o Spartanoch a Židoch, našlo sa, že sú bratia a že pochádzajú z pokolenia Abrahámovho.²² Keď už teraz o tom vieme, dobre urobíte, ak nám napíšete, ako sa máte.²³ Aj my vám potom napíšeme. Váš dobytok a váš majetok je náš a naše je zas vaše. Rozkázali sme, aby vás o tom upovedomili.“

Ďalšie boje Jonatána a Šimona. - ²⁴ Keď sa Jonatán dopyčul, že Demetrioovi vojvodcovia sa vrátili s vojskom omnoho väčším ako prv, aby bojovali proti nemu, vybral sa im z Jeruzalema v ústrety do amatskej krajiny, aby im znemožnil vpád do svojej vlasti. ²⁶ Poslal aj vyzvedačov do ich tábora ktorí mu o návrate oznámili, že sa ho chystajú v noci prepadnúť. ²⁷ Preto po západe slnka rozkázal Jonatán svojim bdieť, byť v zbrani a pohotoví do boja po celú noc. Postavil tiež stráže okolo tábora. ²⁸ Ale keď sa nepriatelia dopyčuli, že Jonatán je so svojimi pripravený do boja, zachvátil ich strach a zbabelosť. Zapálili ohne vo svojom tábore a odtiahli preč. ²⁹ Jonatán a jeho ľudia to však nezbadali; až ráno, pretože (v noci) videli horieť svetlá. Vtedy sa ich Jonatán dal prenasledovať, ale už ich nedostihol, lebo sa preplavili cez rieku Eleuterus.

³¹ Odtiaľ sa Jonatán obrátil proti Arabom, ktorí sa nazývajú Zabadejci. Porazil ich a získal u nich korisť. ³² I tiahol ďalej a prišiel do Damasku, odkiaľ prechádzal po celej krajine.

³³ Aj Šimon vytiahol a došiel až k Askalonu a k blízkym pevnostiam; potom zabočil na Joppe a dobyl do. ³⁴ Dozvedel sa totiž, že zamýšľajú vydať hrad Demetrioým prívržencom. Ustanovil tam aj posádku, aby ho strážili.

Jonatán opevňuje Júdsko. - ³⁵ Po svojom návrate zvolal Jonatán starších na poradu, kde sa rozhodli vystavať pevnosti v Júdsku, ³⁶ zvýšiť múry Jeruzalema a postaviť vysoký múr medzi hradom a mestom, aby ho uzavrel od mesta a (aby im) týmto odlúčením bol znemožnený akýkoľvek nákup alebo predaj. ³⁷ I zišli sa, aby opevnili mesto. Keď sa časť múru nad potokom na východe zrútila, opravili ho a nazvali ho Kafenata. ³⁸ Šimon však vystaval Adidu na (rovine) Šefela a vystrojil ju silnými bránami a závorami.

Zákerné konanie Tryfonovo. - ³⁹ Tryfon však bažil stať sa kráľom Ázie a položiť si korunu na hlavu a (chcel) vzťahnuť ruku na kráľa Antiocha. ⁴⁰ Keďže sa však obával, že by to Jonatán predsa len nepripustil, ba že by skôr bojoval proti nemu, vynášiel spôsob, ako Jonatána chytiť a zabiť. Vybral sa teda a pritiahol do Betsanu.

⁴¹ Lenže aj Jonatán vytiahol proti nemu so štyridsiatimi tisícami vybraných mužov, odhodlaných bojovať, a tak prišiel do Betsanu. ⁴² Keď Tryfon videl prichádzať Jonatána s veľkým vojskom, neodvážil sa vzťahnuť na neho ruku, ⁴³ ale prijal ho s počtami, predstavil ho všetkým svojim priateľom, dal mu dary a svojim oddielom nariadil, aby ho poslúchali ako jeho samého. ⁴⁴ Jonatánovi však povedal: „Prečo si sem unúval všetko toto mužstvo, azda len nechceme viesť vojnu? ⁴⁵ Preto ich teraz prepustiť domov a vyber si len niekoľko mužov, ktorí by ťa sprevádzali! Pod' so mnou do Ptolemaidy! Odovzdám ti ju aj s ostatnými pevnosťami, s vojskom a so všetkými úradníkmi. Potom sa obrátim a odtiahnem. Ved' len na to som prišiel!“

⁴⁶ On mu uveril a urobil, čo mu navrhoval: rozpustil vojsko, ktoré sa vrátilo do Júdska. ⁴⁷ Zadržal si len tritisíc mužov; z toho dvetisíc ponechal v Galilei a iba tisíc išlo s ním.

Jonatán je zajatý. - ⁴⁸ Len čo Jonatán vtiahol do Ptolemaidy, zavreli Ptolemaidčania brány, zajali ho a všetkých jeho sprievodcov pozabíjali mečom. ⁴⁹ Okrem toho poslal Tryfon pechotu a jazdu do Galiley a na veľkú rovinu, aby pobili všetkých Jonatánových prívržencov. ⁵⁰ Ale keď sa oni dozvedeli, že Jonatán bol zajatý a zabitý aj so svojím mužstvom, navzájom sa povzbudzovali a vytiahli (do boja) v usporiadaných bojových šíkoch ⁵¹ a prenasledovatelia sa vrátili, lebo videli, že im ide o život. ⁵² Tak došli všetci nerušene do júdskej krajiny a oplakávali Jonatána a jeho spoločníkov. Boli vo veľkej obave a všetok Izrael kvílil veľkým plačom.

⁵³ Všetci pohania dookola sa teraz usilovali zničiť ich. ⁵⁴ Hovorili si totiž: „Teraz sú bez vodcu a pomoci. Teraz bojujme proti nim! Vykoreňme z ľudstva ich pamiatku!“

Časť štvrtá

Vláda Šimona 13, - 16,24

I. Šimon vymáha samosprávu Júdska 13, - 14,49

a) Za Antiocha Dionýza 13,1-30

1Mach13

XIII. Nastúpenie Šimonovo a jeho prvé opatrenia. - ¹ Šimon sa dopyčul, že Tryfon zhromaždil veľké vojsko aby mohol vtrhnúť do Júdskej krajiny a zničiť ju. ² Pritom pozoroval úzkosť a strach ľudu. Preto sa vybral do Jeruzalema a zvolal tábor ľudu. ³ Povzbudzoval ich a vravel: „Sami viete, čo sme vykonali za Zákon a svätyniu ja, moji bratia a dom môjho otca a tiež aké boje a úzkosti sme preto prestáli. ⁴ Všetci moji bratia zahynuli za Izrael. Len sám som zostal. ⁵ Kiež je ďaleko odo mňa, aby som šetril svoj život v akomkoľvek čase súženia! Seba nepokladám za cennejšieho, ako (boli) moji bratia. ⁶ Budem sa pomstiť za svoj ľud, za svätyniu za naše manželky a deti, lebo všetci pohania sa spojili z nenávisti, aby nás zničili.“

⁷ Keď ľud počul tieto slová, prebudil sa v jeho srdci niekdajší zápal a odpovedali hlasitým zvolaním: „Ty si náš vodca miesto Júdu a tvojho brata Jonatána! ⁹ Veď náš boj! Urobíme všetko, čokoľvek nám rozkážeš.“ ¹⁰ Pozbieral všetkých bojaschopných mužov, postaral sa, aby boli rýchle dokončené múry Jeruzalema, a vôkol ho opevnil. ¹¹ Do Joppe poslal Jonatána, syna Absalomovho, a s ním dostatočné vojsko; on vyhnal tamojšie osadenstvo a natrvalo tam ostal.

Šimon vyjednáva Tryfonom. - ¹² Tryfon medzitým odtiahol s veľkým vojskom od Ptolemaidy, aby vtrhol do júdskej krajiny; zajatého Jonatána mal so sebou. ¹³ Šimon sa utáboril v Adide na okraji roviny.

¹⁴ Keď sa Tryfon dozvedel, že Šimon nastúpil na miesto svojho brata Jonatána a že sa chce s ním pustiť do boja, odkázal mu po posloch: ¹⁵ „Tvojho brata Jonatána držíme v zajatí pre peniaze, ktoré dlhuje kráľovskej pokladnici zo zverených mu úradov. ¹⁶ Pošli sto talentov striebra a dvoch jeho synov ako rukojemníkov - aby od nás neodpadol po prepustení -, a prepustíme ho.“

¹⁷ Šimon spoznal, že s ním rozprávajú ľstivo, predsa však nariadil poslať striebro a chlapcov, aby neupadol do veľkej nenávisti u ľudu. ¹⁸ Veď by povedali: „Len preto zahynul, lebo som mu neposlal striebro a chlapcov.“ ¹⁹ Poslal teda chlapcov a sto talentov. Ale on nedodržel slovo a Jonatána neprepustil.

Jonatánova smrť. - ²⁰ Potom sa Tryfon vydal na pochod, aby vtrhol do krajiny a zničil ju. Tiahol okľukou do Adory. Ale Šimon mu bol so svojím vojskom stále v boku po celej ceste, kade tiahol. ²¹ Hradná posádka vyslala k Tryfonovi poslov, ktorí ho mali pohnúť k tomu, aby k nim čím skôr prišiel cez púšť a poslal im potravu. ²² Tryfon sa už aj pripravil na cestu s celou svojou jazdou; lenže v noci napadlo veľmi veľa snehu, takže sa pre sneh nemohol dať na pochod. Preto odtiahol a vybral sa do Galaádu. ²³ Keď sa priblížil k Baskame, zabil Jonatána a tam ho aj pochovali. ²⁴ Potom sa Tryfon obrátil a odtiahol do svojej krajiny.

Hrobka Machabejcov v Modeine. - ²⁵ Šimon dal priniesť kosti svojho brata Jonatána a pochoval ich v Modeine, meste svojich otcov. ²⁶ Všetci Izraeliti ho oplakávali veľkým plačom a žiaľili za ním mnoho dní. ²⁷ Šimon vybuďoval nad

hrobom svojho, otca a svojich bratov vysoký a zďaleka viditeľný náhrobník z kameňa hladeneho spredu i zozadu.²⁸ Naň postavil sedem pyramíd, jednu oproti druhej, totiž otcovi, matke a štyrom bratom.²⁹ K tomu ešte pristavil dookola veľké stĺpy. Na stĺpy dal pripevniť zbroj na večnú pamiatku a vedľa zbroje vytesať lode, aby ich mohli vidieť všetci, čo sa plavili po mori.³⁰ Taký je hrob, ktorý urobil v Modeine, a stojí až podnes.

b) Za Tryfona a Demetria Nikatora 13,31 - 14,49

Tryfon kráľom; Šimon vyjednáva s Demetriom. - ³¹ Tryfon zaobchádzal s mladým kráľom Antiochom ľstivo a dal ho zabiť.³² Stal sa miesto neho kráľom, položil si na hlavu korunu Ázie a narobil mnoho zla v krajine.

³³ Šimon však vybuďoval júdske pevnosti a vystrojil ich vysokými vežami, silnými múrmi, bránami a závorami. Tiež potravín uskladnil do pevností.³⁴ Potom Šimon vybral mužov a poslal ich ku kráľovi Demetriovi, aby urobil krajine nejakú úľavu; celé Tryfonovo počínanie bolo totiž iba lupičstvo.

³⁵ Na túto prosbu vyslal kráľ Demetrius posolstvo a odpovedal mu listom tohto znenia:

³⁶ „Kráľ Demetrius posielal Šimonovi, veľkňazovi a priateľovi kráľov, ako aj starším a židovskému národu pozdrav.³⁷ Zlatú korunu a palmovú ratolesť, ktorú ste poslali, sme prijali a hotoví sme uzavrieť s vami trvalý pokoj. Napíšeme tiež úradníkom, aby vám dali úľavu na poplatkoch.³⁸ Úľavy, ktoré sme vám udelili, zostávajú v platnosti. Takisto si podržíte aj pevnosti, ktoré ste si vybuďovali.³⁹ Odpúšťame vám nedopatrenia a chyby (učinené) až podnes; priam tak korunu, ktorú dlhujete. Ak ešte vyberali aj v Jeruzaleme nejaký iný poplatok, už ho nebudú odvádzať.⁴⁰ Ak sa prihlásia niektorí schopní z vás na našu osobnú stráž, môžu byť pribratí. Kiež panuje medzi nami pokoj!“

⁴¹ Tak bolo roku stosedemdesiateho sňaté jarmo pohanov z Izraela.⁴² A židovský národ začal písať v listinách a zmluvách: „V prvom roku Šimona, veľkého židovského veľkňaza, vojvodu a kniežata.“

Gazara a Akra v rukách Židov. - ⁴³ V tých dňoch sa Šimon utáboril pri Gazare a obkľúčil ju vojskom. Zhotovil dobývací stroj a prisunul ho až k mestu. Udrel ním na jednu vežu a dobyl ju.⁴⁴ Vojaci, ktorí boli v dobývacom stroji, vyrazili do mesta, v ktorom nastalo veľké vzrušenie.⁴⁵ Obyvatelia mesta vystúpili so ženami a deťmi na múr, roztrhli si odev, hlasite kričali, žiadali Šimona, aby im podal pravicu,⁴⁶ a volali: „Nezaobchádzaj s nami podľa našich zlých skutkov, ale podľa svojho milosrdenstva!“⁴⁷ Šimon sa dal uzmiert' a prestal proti nim bojovať. Predsa ich však vyhnal z mesta, dal vyčistiť domy, v ktorých boli modly, a až potom vtiahol do neho za hlaholu žalmov a chválospevov.⁴⁸ Odstránil z neho každú (modlársku) nečistotu, osadil tam Zákonu oddaných mužov, opevnil ho a postavil si v ňom dom.

⁴⁹ Medzitým bol obyvateľom jeruzalemského hradu znemožnený akýkoľvek styk krajinou aj každý nákup a predaj. Preto mali veľký nedostatok a dosť z nich zahynulo hladom.⁵⁰ Tu volali k Šimonovi, aby si mohli s ním podať pravicu; i podal im ju. Ale vyhnal ich odtiaľ a očistil hrad od (modlárskeho) poškvŕn.⁵¹ Vošli do neho dvadsiateho tretieho dňa druhého mesiaca stosedemdesiateho prvého roku s chválospevom a s palmovými ratolesťami, s citarami, cimbalmi a harfami, so spevmi a piesňami, pretože bol z Izraela vyhubený úhlavný nepriateľ.⁵² A nariadil, aby bol

tento deň slávený každoročne s veselosťou.⁵³ Opevnil chrámový vrch vedľa hradu a býval tam so svojimi.

⁵⁴ Keď videl Šimon, že jeho syn Ján je udatný muž, ustanovil ho za hlavného veliteľa všetkých oddielov a býval v Gazare.

1Mach14

XIV. Demetrius je zajatý. - ¹ V stosedemdesiatom druhom roku zhromaždil kráľ Demetrius svoje vojská a tiahol do Médie, aby tam získal posilu do boja proti Tryfonovi. ² Keď sa však Arsakes, kráľ Perzie a Médie, do počul, že Demetrius vtrhol na jeho územie, poslal jedného zo svojich vojvodcov, aby ho zajal živého. ³ On aj vytiahol, porazil Demetriovo vojsko, zajal ho a priviedol k Arsakovi, ktorý ho uväznil.

Chválospev na Šimona

- 4 Za Šimonovho života malo Júdsko pokoj.
Vyhľadával blaho svojho ľudu,
tešili sa jeho moci
po všetky dni jeho slávy.
- 5 Popri všetkej svojej sláve dobyl ešte prístav Joppe;
tak otvoril prístup k morským ostrovom.
- 6 Rozšíril kraj svojho ľudu
a zmocnil sa krajiny.
- 7 Nahromadil si veľa zajatcov
a bol pánom nad Gazarou, Betsurou a hradom.
Odstránil z neho nečistoty
a nebolo toho, kto by sa mu vzoprel.
- 8 V pokoji obrábali zem
a zem vydávala svoje plody,
stromy na rovinách svoje ovocie.
- 9 Starší vyesedávali na uliciach,
všetci pretriasali šťastie v krajine,
mládenci sa vyobliekali do nádhery vojnového rúcha.
- 10 Mestám obstarával potraviny,
vybudoval z nich opevnené bašty.
Takto bolo jeho meno spomínané v sláve
po samý kraj zeme.
- 11 Rozostrel pokoj nad krajinou,
veľká radosť vládla v Izraeli.
- 12 Každý mohol sedieť pod svojím viničom alebo figovníkom
a veru nebolo, kto by ich bol ľakal.
- 13 Nenašiel sa nik v krajine kto by bol proti nim viedol vojnu,
králi boli v tých dňoch poničení.
- 14 Podvihol všetkých zakríknutých svojho ľudu,
vyhľadával Zákon,
vykynožil každého, či bol zradca a či zlosyn.
- 15 Svätyni dodal lesku
a tiež rozmnožil riad chrámu.

Obnovenie priateľských zmlúv. - ¹⁶ Zvest' o Jonatánovej smrti vyvolala v Ríme, ba aj v Sparte veľký zármutok. ¹⁷ Ale keď sa dopyčuli, že sa miesto neho stal veľkňazom jeho brat Šimon a že drží v moci krajinu a jej mestá, ¹⁸ písali mu na medených doskách, aby obnovili priateľstvo a spojenectvo, ktoré uzavreli s jeho bratmi Júdom a Jonatánom. ¹⁹ Prípisy prečítali na zhromaždení ľudu v Jeruzaleme.

Toto je osnova listu, ktorý poslali Spart'ania: ²⁰ „Vládcovia Spart'anov a ich mesto posielajú veľkňazovi Šimonovi, starším, kňazom a ostatnému židovskému ľudu, svojim bratom, pozdrav. ²¹ Vyslanci, poslaní k nášmu národu, zvestovali nám o vašej sláve a cti a tešili sme sa z ich príchodu. ²² Ich vyhlásenie sme zapísali do uznesenia ľudu takto: „Prišiel k nám Numenius, syn Antiochov, a Antipater, syn Jasonov, židovskí vyslanci, aby s nami obnovili priateľskú zmluvu. ²³ Ľud sa uzniesol, že prijme tých mužov okázale a že dá odpis ich správy vložiť do zvláštnych kníh, aby bol na pamiatku národu Spart'anov. Odpis z toho sme poslali veľkňazovi Šimonovi.“

²⁴ Šimon poslal Numenia do Ríma s veľkým zlatým štítom v cene tisíc mín, aby s nimi obnovil spojenectvo.

Čestná listina pre Šimona. - ²⁵ Keď sa ľud dopyčul o týchto udalostiach, zvolal: „Ako sa odvd'áčime Šimonovi a jeho synom? ²⁶ Veď on, jeho bratia a dom jeho otca odrazili hrdinským bojom nepriateľov Izraela a zaistili mu slobodu! Napísali to na medené dosky, ktoré poviesili na stĺpy na Sionskom vrchu.

²⁷ Osnova tohto nápisu je:

„Osemnásteho dňa mesiaca elul, stosedemdesiateho druhého roku, v treťom roku veľkňaza Šimona, kniežat'a Božieho ľudu, ²⁸ vo veľkom zhromaždení kňazov (a ľudu), predstavených národa a starších krajiny uzniesli sa na tomto: Pretože bývali v našej krajine časté vojny, ²⁹ Šimon, syn Matatiáša, potomka Joaribových synov, ako aj jeho bratia vystavili sa nebezpečenstvu a odporovali nepriateľom národa, aby obstála ich svätýňa a Zákon. Tým získali svojmu národu veľkú slávu. ³⁰ Jonatán zjednotil svoj národ a stal sa jeho veľkňazom, až bol priradený k svojmu ľudu. ³¹ Potom ich nepriatelia zamýšľali vtrhnúť do ich krajiny, aby ju spustošili a násilne siahli na ich svätýňu. ³² Vystúpil však Šimon a bojoval za svoj národ; vynaložil veľkú časť svojho majetku na vyzbrojenie vojsk svojho národa a na žold pre nich. ³³ Opevnil júdske mestá, tiež Betsuru na júdskych hraniciach, kde prv bývali nepriateľskí ozbrojenci, a osadil tam júdske mužstvo ako posádku. ³⁴ Opevnil aj Joppe pri mori, ďalej Gazaru na pohraničí Azotska, kde prv bývali nepriatelia, osadil tam Židov a zaopatril ich všetkým, čo bolo potrebné na ich užívanie. ³⁵ Keď ľud videl Šimonove činy a slávu, ktorú sa usiloval získať svojmu národu, ustanovil ho za svojho vodcu a veľkňaza pre všetky tieto činy, pre spravodlivosť a vernosť, ktorú zachoval svojmu národu, ako aj preto, že sa všemožne usiloval povzniesť svoj ľud. ³⁶ Za jeho dní sa podarilo vykynožiť jeho rukami pohanov z krajiny aj tých, čo boli v Dávidovom meste Jeruzaleme, kde si vybudovali hrad, z ktorého podnikali výpady, pričom dookola poškvŕňovali svätýňu, a tak zasadzovali ťažký úder jej (posvätnej) čistote. ³⁷ Postavil do neho židovskú posádku, opevnil ho pre obranu územia a mesta a zvýšil múry Jeruzalema. ³⁸ Tak sa stalo, že mu kráľ Demetrius potvrdil veľkňazstvo, ³⁹ urobil ho jedným zo svojich dôverníkov a vyznamenal ho vysokými poctami. ⁴⁰ Rozchýrilo sa totiž, že Rimania vyhlásili Židov za priateľov, spojencov a bratov a že okázalo privítali Šimonových poslov.

⁴¹ Židia a kňazi sa teda uzniesli: Šimon má byť ich kniežat'om a veľkňazom navždy, kým nepovstane spoľahlivý prorok. ⁴² Nech je ich vojvodcom a nech má starosť o svätýňu! Nech ustanovuje dozorcov nad prácami, nad zemou, nad zbraňami a pevnosťami! ⁴³ Nech má starosť o svätýňu; nech ho všetko poslúcha! Všetky listiny

nech sú vystavované v jeho mene! Nech sa oblieka do purpuru a zlata! ⁴⁴ Nikomu ani z ľudu, ani z kňazov nech nie je dovolené porušiť niektorý z týchto predpisov alebo sa vzpierať proti jeho nariadeniam, alebo bez jeho vedomia zvolávať zhromaždenia v krajine, obliekať sa do purpuru a užívať zlatú stuhu! ⁴⁵ Kto by sa teda proti tomu previnil a niečo z toho zavrhol vystaví sa trestu.“

⁴⁶ Všetok ľud sa uzniesol, že priznáva Šimonovi uvedené výsady. ⁴⁷ Šimon to prijal a vyhlásil, že je ochotný zastávať veľkňazstvo, byť vojvodcom a kniežat'om Židov a kňazov a vôbec byť predstaveným všetkým.

⁴⁸ Nariadil, aby táto listina bola vyrytá do medených dosiek a vystavená na múre svätyne na viditeľnom mieste. ⁴⁹ Odpis z nej dali uložiť do klenotnice, aby ju mali poruke Šimon a jeho synovia.

II. Šimon a Antiochus Sidetes 15, - 16,24

1Mach15

XV. Antiochus hľadá pomoc proti Tryfonovi u Šimona. - ¹ Antiochus, syn kráľa Demetria, poslal z morských ostrovov list Šimonovi, kňazovi a kniežat'u Židov, ako aj celému národu. ² Jeho obsah bol takýto:

„Kráľ Antiochus posla veľkňazovi a kniežat'u Šimonovi a židovskému národu pozdrav. ³ Niekoľkí naničhodníci sa zmocnili kráľovstva našich otcov. Ja však chcem uplatniť nárok na kráľovstvo a znovu ho priviesť do predošlého stavu. Preto som si najal množstvo vojska a dal som si narobiť bojových lodí. ⁴ Zaumienil som si totiž vystúpiť na pevninu a vypomstiť sa na tých, ktorí znivočili našu krajinu a na púšť obrátili mnoho miest v kráľovstve.

⁵ Preto ti teraz potvrdzujem odpustenie všetkých dávok, ktoré ti odpustili králi predou mnou, a tiež odpustenie všetkých ostatných daní, ktoré ti zľavili. ⁶ Ďalej ti povolujem raziť vlastné mince pre svoju krajinu. ⁷ Jeruzalem a svätyňa budú slobodné; všetky zbrane, ktoré si vyrobil, a pevnosti, ktoré si vybudoval a držiš v svojej moci, ti ponechávam. ⁸ Takisto (ti odpúšťam) všetko, čo dlhuješ kráľovskej pokladnici, a nabudúce ti budú odpustené všetky kráľovské dávky od tejto chvíle na všetky časy. ⁹ Keď sa raz zmocníme svojho kráľovstva, preukážeme tebe, tvojmu národu a chrámu veľkú poctu, aby bola zjavná vaša sláva po celej zemi.“

¹⁰ Roku stosedemdesiateho štvrtého vtiahol Antiochus do krajiny svojich otcov. Všetky vojská sa pripojili k nemu; iba málo ich zostalo s Tryfonom. ¹¹ Kráľ Antiochus ho prenasledoval a na úteku sa dostal do (mesta) Dory, ktoré leží pri mori. ¹² Nahliadol totiž, že sa na neho zhrnulo nešťastie a že ho opustili vojská. ¹³ Antiochus sa utáboril pri Dore so stodvadsiatimi tisícmi bojovníkov a s ôsmimi tisícmi jazdcov. ¹⁴ Obkľúčil mesto a od mora sa pripojili lode, takže zovrel mesto od pevniny i od mora a nedal nikomu ani vchádzať, ani vychádzať.

List z Ríma Šimonovi. - ¹⁵ Tu prišiel Numenius a jeho sprievodcovia z Ríma s listami pre kráľov a krajinu. Obsah bol tento:

¹⁶ „Lucius, rímsky konzul, posla kráľovi Ptolemeovi pozdrav. ¹⁷ Prišli k nám židovskí vyslanci ako naši priatelia, aby obnovili bývalé priateľstvo a spojenectvo. Poslal ich veľkňaz Šimon a židovský národ ¹⁸ a priniesli zlatý štít v cene tisíc mín. ¹⁹ Rozhodli sme sa, že napíšeme kráľom a krajinám, aby nezamýšľali podnikáť proti nim nič zlé a tiež aby nebojovali proti nim, proti ich mestám a územiám a aby sa nespoločovali s ich nepriateľmi. ²⁰ Uznali sme za dobré prijať od nich štít. ²¹ Ak utiekli

nejakí naničhodníci z ich krajiny k vám, tak ich vydajte veľkňazovi Šimonovi, nech ich potrestá podľa svojho zákona!“

²² To isté písal kráľovi Demetriovi, Atalovi, Ariaratesovi a Arsakesovi ²³ a do všetkých krajín: do Sampsamy, Sparťanom, na Delos, do Mynda a Sikyona, do Karie, na Samos, do Pamfýlie, do Lýcie, do Halikarnasa, na Rodus, do Faselidy, na Kos, do Sidy, na Aradus, do Gortyny, do Knida na Cyprus a do Cyrény. ²⁴ Odpis toho napísali veľkňazovi Šimonovi.

Antiochus vystupuje proti Šimonovi. - ²⁵ Kráľ Antiochus naďalej táboril pri Dore, privádzal k nej nové posily, nastaval dobývacích strojov a uzavrel Tryfona natoľko, že nik nemohol ani vchádzať, ani vychádzať. ²⁶ Šimon mu poslal na pomoc dvetisíc vybraných mužov a tiež striebro, zlato a mnoho vojnového materiálu. ²⁷ Lenže on to nechcel prijať, ba prehlásil všetky predošlé dohovory za neplatné a zanevrel na neho. ²⁸ Poslal k nemu na vyjednávanie Atenobia, jedného zo svojich dôverníkov, a odkázal mu: „Vy držíte v moci Joppe, Gazaru a jeruzalemský hrad - mestá to môjho kráľovstva. ²⁹ Spustošili ste ich okolie, v krajine ste spôsobili veľkú pohromu a zmocnili ste sa mnohých miest v mojom kráľovstve. ³⁰ Preto teraz vydajte mestá, ktoré ste zabrali, ako aj dane z miest mimo júdskej hranice, ktorých ste sa zmocnili. ³¹ Ak nie, tak dajte za ne päťsto talentov striebra a ďalších päťsto talentov za škodu, ktorú ste urobili, ako aj za neodvedené dane z miest! Inak pritiahneme a budeme bojovať proti vám.“

³² Atenobius, kráľov priateľ, prišiel teda do Jeruzalema. Keď tam videl Šimonovu slávu, skriňu so zlatými a striebornými nádobami a početné služobníctvo, zadivil sa. Potom mu oznámil kráľov odkaz. ³³ Šimon mu na to povedal: „Nepriľastnili sme si ani cudziu zem, ani cudzí majetok, ale skôr dedičstvo po svojich otcoch, ktoré naši nepriatelia istý čas bezprávne obsadili. ³⁴ My sa teda, keďže sa naskytla vhodná príležitosť, pridriavame dedičstva svojich otcov. ³⁵ Čo sa týka Joppe a Gazary, ktoré od nás žiadaš späť, práve ony spôsobili nášmu ľudu v krajine veľkú škazu. No pritom ti dáme za ne sto talentov. Atenobius mu na to vôbec neodpovedal, ³⁶ ale vrátil sa rozzúrený ku kráľovi a podal mu správu o Šimonových vyhláseniach aj o jeho nádhere a o všetkom, čo videl. Kráľa pri tom zachvátil prudký hnev.

³⁷ Tryfon medzitým nastúpil na loď a utiekol do Ortosiady. ³⁸ Preto kráľ ustanovil Kendebea za vojvodu prímoria a dal mu pechotu a jazdu. ³⁹ Nariadil mu, aby sa utáboril proti Júdsku; rozkázal mu tiež, aby vybudoval Kedron, opevnil jeho brány a bojoval proti ľudu. Kráľ sám prenasledoval Tryfona.

Výprava Kendebeova. - ⁴⁰ Kendebeus teda pritiahol do Jamnie a začal znepokojovať ľud svojimi vpádmi do Júdska. Niektorých odvliekol do zajatia, iných zabíjal. Vystaval Kedron ⁴¹ a ustanovil tam jazdcov a pechotu, aby robili výpady a obchôdzky po cestách Júdska, ako mu rozkázal kráľ.

1Mach16

XVI. ¹ Tu sa vybral Ján z Gazary a upovedomil svojho otca Šimona o výčinoch Kendebea: ² Šimon si, zavolať dvoch starších synov, Júdu a Jána a vrazil im: „Ja, moji bratia a dom môjho otca bojovali sme proti nepriateľom Izraela od svojej mladosti až do dnešného dňa a veľa rás sa nám podarilo vyslobodiť svojimi rukami Izrael. ³ Ale teraz som zostarel. Vy však ste, vďaka Božej milosti, v mužných rokoch.“

Nastúpte teda namiesto mňa a môjho brata; vyťahnite do boja za náš národ! Pomoc z neba nech je s vami!“

⁴ Potom vybral z krajiny dvadsaťtisíc bojovníkov i jazdcov a tiahli proti Kendebeovi. V Modeine prenocovali. ⁵ Včasráno vyrazili, tiahli na rovinu a hľa, proti nim stálo veľké vojsko, pechota i jazda! Len potok ich delil. ⁶ I utáboril sa so svojím ľudom proti nim. Keď spozoroval, že sa ľud bojí prekročiť potok tak ho prekročil najprv sám. Keď to videli vojaci, prešli za ním aj oni. ⁷ Potom rozdelil svoje oddiely, pričom jazdu (postavil) do stredu pechoty; nepriateľskej jazdy totiž bolo veľmi mnoho. ⁸ Keď zatrúbili na trúby, bol Kendebeus aj so svojím vojskom zahnaný na útek. Mnoho z nich bolo zranených a pobitých; ostatní utiekli do pevnosti. ⁹ Vtedy bol zranený aj Jánov brat Júda. Ján ich však prenasledoval ďalej až do Kedrona, ktorý bol opevnil. Niektorí utiekli do veží na azotských poliach, ale (Ján) ich vypálil ohňom. Padlo z nich na tisíc mužov. On sám sa vrátil nerušene do Júdska.

Šimonova smrť. - ¹¹ Na rovine okolo Jericha bol ustanovený za veliteľa Ptolemeus, syn Abubov. Mal mnoho striebra a zlata; ¹² bol totiž zaťom veľkňaza. ¹³ I spyšnelo jeho srdce a zamýšľal zmocniť sa krajiny. Zaoberal sa ľstivými plánmi proti Šimonovi a jeho synom, aby sa ich zbavil.

¹⁴ Šimon robil okružné cesty po mestách krajiny, aby sa postaral o ich potreby. Tak prišiel so svojimi synmi, Matatiášom a Júdom, stosedemdesiateho siedmeho roku, jedenásteho mesiaca, to jest mesiaca šebat, aj do Jericha. Abubov syn ich ľstivo prijal na pevnôstke zvanej Dok, ktorú si postavil, a pripravil im veľkú hostinu. Ale ukryl tam mužov. ¹⁶ Keď už boli Šimon a jeho synovia podnapití, povstal Ptolemeus so svojimi, chopili sa zbraní, prepadli Šimona pri hodovaní a zabil ho, aj jeho dvoch synov a niekoľko jeho sluhov. ¹⁷ Tak sa dopustil ohavnej vierolomnosti a odplatil sa im zlým za dobré. ¹⁸ Ptolemeus poslal o tom kráľovi písomnú správu s tým, aby mu poslal na pomoc vojsko a odovzdal mu krajinu a mestá.

Nastúpenie Jána Hyrkána. - ¹⁹ Iných (vojakov) poslal do Gazary zabiť Jána. Tisícnikom rozposlal listy, aby došli k nemu, že ich chce obdarovať striebrom, zlatom a inými darmi. ²⁰ A iných vyslal, aby zaujali Jeruzalem a chrámový vrch. ²¹ Ale ktosi ich predbehol do Gazary, aby zanesol Jánovi zvesť o zavraždení jeho otca a jeho bratov a že: „(Kráľ) už poslal, aby zabili aj teba. ²² Keď to počul, náramne sa zľakol a hneď dal pochytať a pobiť mužov, ktorí ho prišli zavraždiť; lebo sa dozvedel, že ho chcú zahubiť.

²³ Ďalšie správy o Jánovi, o jeho bojoch a statočných činoch, o stavbe múrov, ktoré obnovil, a o ostatných jeho skutkoch - ²⁴ treba poznamenať, že sú zapísané v letopise jeho veľkňazstva od čias, čo sa stal veľkňazom po svojom otcovi.

DRUHÁ KNIHA MACHABEJCOV

Úvod

I. Úvodné listy 1, - 2,19

2Mach1

I. **Prvý list.** - ¹ „Židovským bratom v Egypte pozdrav! Židovskí bratia v Jeruzaleme a v júdskej krajine želajú vám pokoj a blaho. ² Kiež vám dobre robí Boh a

pamätá na svoju zmluvu s Abrahámom, Izákom a Jakubom, svojimi vernými služobníkmi! ³ Nech vám všetkým dá ducha, aby ste ho ctili a plnili jeho vôľu veľkomyseľne a ochotne! ⁴ Kiež otvorí vaše srdce zákonu a svojim príkazom a udelí vám pokoj! ⁵ Nech vyslyší vaše modlitby, zmieri sa s vami a neopúšťa vás v zlom čase! ⁶ Tak sa ustavične modlíme za vás teraz, ⁷ za panovania Demetria, v stošesťdesiatom deviatom roku.“

Druhý list. - „My, Židia, písali sme vám v rokoch vrcholného súženia, ktoré na nás doľahlo, keď odpadol Jason so svojimi prívržencami od svätej zeme a od kráľovstva. ⁸ Vypálili (chrámovú) bránu a vyliali nevinnú krv. My sme sa však modlili k Pánovi a boli sme vyslyšaní. Prinášali sme zápalné i suché obety, rozžali sme svetlá a predložili chleby. ⁹ Tak aj vy slávdte Dni stánkov v mesiaci kislev! ¹⁰ Dané v stoosemdesiatom ôsmom roku.“

Tretí list. - „Obyvatelia Jeruzalema a Júdska s veľradou i Júda želáme Aristobulovi, učiteľovi kráľa Ptolema, pochádzajúcemu z pokolenia pomazaných kňazov, ako aj egyptským Židom zdravie a blaho! ¹¹ Bohom vyslobodení z veľkých nebezpečenstiev vzdávame nesmiernu vďaku tomu, ktorý tak mocne vystúpil proti kráľovi. ¹² On totiž vyhnal nepriateľov zo svätého mesta. ¹³ Lebo keď prišiel vojvodca so svojím vojskom, zdanlivo nezdolateľným, do Perzie, padli v chráme Naney. Naneini kňazi použili úskok. ¹⁴ Antiochus totiž prišiel na to miesto aj so svojimi priateľmi pod zámienkou, že sa chce zosobášiť (s bohyňou), aby si tak mohol privlastniť poklady ako jej veno. ¹⁵ Naneini kňazi ich vyložili a keď vošiel sám s niekoľkými do obvodu svätyne, uzavreli chrám. ¹⁶ Ako (do neho) Antiochus vkročil, otvorili tajné dvere na povale, hádzali kamenie, a tak vodcu utkli. Rozkúskovali ich a hlavy povyhadzovali pred tých, čo boli vonku. ¹⁷ Za to všetko nech je zvelebený náš Boh, ktorý vydal korisťníkov (na skazu)!

¹⁸ Dvadsiateho piateho kisleva zamýšľame sláviť (pamiatku) očisty chrámu a pokladali sme si za povinnosť upovedomiť vás o tom, aby ste aj vy slávili Deň stánkov a Deň ohňa, lebo keď Nehemiáš postavil chrám a oltár, priniesol obety. ¹⁹ Keď totiž odvádzali našich otcov do Perzie, vtedajší nábožní kňazi tajne vzali trochu z ohňa z obetného oltára a ukryli ho v dutine akejsi vyschnutej cisterny. Uschovali ho tak, aby nik nevedel o tom úkryte. ²⁰ Po uplynutí mnohých rokov zaľúbilo sa Bohu, aby perzský kráľ poslal Nehemiáša. On rozkázal potomkom kňazov, ktorí oheň ukryli, aby ho vyhľadali. A keď nám zvestovali, že nenašli oheň, ale iba hustú tekutinu, ²¹ kázal im načerpať z nej a priniesť. Keď už boli obety pripravené, rozkázal Nehemiáš kňazom pokropiť tekutinou drevo a čo bolo na ňom položené. ²² Tak sa aj stalo, a keď nadišla chvíľa, že zas zasvietilo slnko, ktoré bolo predtým za mrakom, zapálil sa veľký oheň, takže sa všetci divili. ²³ Keď sa obeta dokonávala, kňazi a všetci prítomní sa modlili. Jonatán začínal a ostatní spolu s Nehemiášom odpovedali. ²⁴ Modlitba znela takto:

„Pane, (ty) Pán a Boh, stvoriteľ všetkých vecí, hrozný a silný, spravodlivý a milosrdný, ty jediný si Kráľ a dobrotivý, ²⁵ jediný dobrodinca, jediný spravodlivý, všemohúci a večný, ktorý vyslobodzuješ Izrael zo všetkého zlého, ktorý si vyvolil našich otcov a posvätil si ich: ²⁶ prijmi túto obetu za všetok svoj izraelský ľud! Chráň a posväcuj svoj dedičný podiel! ²⁷ Zhromaždi nás, rozptýlených, vyslobod' tých, ktorí sú v porobe u pohanov; zhliadni na potupených a zneuctených! Nech pohania spoznajú, že ty si náš Boh! ²⁸ Strestaj tých, ktorí nás vo svojej namyslenosti utláčajú a potupujú! ²⁹ Zasad' svoj ľud na svojom svätom mieste, ako sľúbil Mojžiš!“ ³⁰
Kňazi potom spievali chválospevy.

³¹ Keď už bola obeta strávená, rozkázal Nehemiáš vyliat' zvyšok tekutiny na väčšie kamene. ³² Keď sa tak stalo, plameň sa zapálil, ale strávil ho svetlo, ktoré zažiarilo na oltári. ³³ Táto udalosť sa rozchýrila; aj perzskému kráľovi oznámili, že na mieste, kde kňazi, ktorých potom odvedli do zajatia, ukryli oheň, ukázala sa len tekutina; ktorou Nehemiášovi ľudia posvätili obety. ³⁴ Keď kráľ vec dôkladne preskúmal, dal miesto ohradiť a vyhlásil ho za posvätné. ³⁵ A tým, ktorým chcel kráľ preukázať svoju blahovôľu, dával bohaté dary a také aj prijímal. ³⁶ Nehemiášovi ľudia nazvali tú tekutinu Neftar, čo znamená „Očista“. Mnohí ju však nazývajú Neftai.

2Mach2

II. ¹ V spisoch sa nachádza, že prorok Jeremiáš rozkázal tým, ktorí mali odísť do zajatia, vziať z ohňa, ako bolo vyššie poznamenané; ďalej že prorok dal odchádzajúcim ² Zákon a kládol im na srdce, aby nezabúdali na Pánove príkazy a nepoblúdili na mysl, keď uvidia zlaté a strieborné modly a ich nádheru. ³ Medziiným ich tiež povzbudzoval, aby nevyhodili Zákon zo svojich srdc.

⁴ V tom spise bolo aj to, ako prorok na Boží popud, ktorého sa mu dostalo, rozkázal niešť za sebou stánok a archu, keď sa vybral na vrch, na ktorý vystúpil Mojžiš, aby sa zahľadel na Božie dedičstvo. ⁵ Keď tam Jeremiáš prišiel, vyhľadal jaskynný príbytok a zanesol tam stánok, archu aj kadidlový oltár a vchod zatarasil. ⁶ Potom prišli niektorí z jeho sprievodcov, aby si poznačili cestu, ale nemohli ju nájsť. ⁷ Keď sa to Jeremiáš dozvedel, pokarhal ich a riekol: „To miesto zostane neznáme, pokým Boh opäť nezhrmaždí ľud a nezmiluje sa (nad ním). ⁸ Až potom Pán ukáže tie veci a zjaví sa Pánova sláva, ba aj oblak, ako sa ukazoval za Mojžiša a ako prosil aj Šalamún, aby bolo miesto veľkolepo posvätené.“

⁹ Rozprávalo sa tiež, ako onen múdry (kráľ) priniesol obeť pri svätení a dokonaní chrámu. ¹⁰ Ako sa Mojžiš modlil k Pánovi a spadol oheň z neba a strávil obeť, tak aj Šalamún sa modlil a spadol oheň a strávil celostné žertvy. ¹¹ Mojžiš povedal: „Pretože obeť za hriech nepožili, bola strávená ohňom.“ ¹² Podobne aj Šalamún slávil osem dní...

¹³ To isté sa hovorilo aj v Nehemiášových spisoch a pamätiach. Aj to, ako založil knižnú (zbierku), do ktorej zhromaždil knihy o kráľoch a prorokoch i Dávidove spisy a kráľovské listiny o daroch pre svätyňu. ¹⁴ Takisto aj Júda zhromaždil všetky knihy, čo boli roztratené pre vojnu, ktorá nás zastihla. Ale (teraz) ich máme. ¹⁵ Ak by ste niektoré potrebovali, pošlite si poslov po ne!

¹⁶ Napísali sme vám, lebo zamýšľame sláviť (pamiatku chrámovej) očisty. Bolo by pekné, keby ste aj vy oslávili tie dni. ¹⁷ Boh vyslobodil všetok svoj ľud a všetkým dal dedičstvo, kráľovstvo, kňazstvo a svätyňu, ¹⁸ ako sľúbil v Zákone, a preto skladáme nádej v Boha, že sa čoskoro zmiluje nad nami a zhromaždí nás zo všetkých krajín pod nebom na sväté miesto; ¹⁹ veď nás vytrhol z veľkých nebezpečenstiev a očistil (sväté) miesto!“

II. Predhovor pisateľa 2,20-33

Obsah knihy. - ²⁰ Príbehy za Júdu Machabejca a jeho bratov, (rozpravu) o očiste veľkého chrámu a o posvätení oltára, ²¹ ďalej o bojoch proti Antiochovi Epifanesovi a jeho synovi Eupatorovi, ²² o nebeských zjaveniach, ktorých sa dostalo

tým, čo tak skvele a statočne bojovali za židovstvo, takže znovu zaujali celú krajinu, hoci ich bolo tak málo, a zahnali barbarské vojská,²³ znovu získali po celom svete vychýrený chrám, oslobodili mesto a opäť zaviedli zákony, ktoré boli už skoro zrušené, lebo im bol Pán milostivý a veľmi láskavý,²⁴ vôbec všetko, o čom rozpráva Jason Cyrénsky v piatich knihách, pokúsime sa nakrátko zhrnúť do jednej knihy.

Pohnútky a metóda. -²⁵ Keď sme uvážili záplavu čísel aj ťažkosť, ktorú zakusujú pre množstvo látky tí, čo sa chcú ponoriť do dejinných príbehov, zaumienili sme si pripraviť vášnivým čitateľom príjemné pobavenie, tým zase, čo si chcú vec zapamätať, uľahčenie a vôbec všetkým čitateľom úžitok.

²⁷ Pravda, výťahová práca, na ktorú sme sa podujali, nie je ľahká, je to skôr námaha, ktorá vyžaduje mnoho potu a bdenia.²⁸ Ako ten, kto chystá hostinu a chce uspokojiť host'ov, nemá ľahkú prácu, tak sa aj my radi podoberáme na túto prácu, za ktorú nám budú mnohí vd'ační.²⁹ Dôkladné skúmanie jednotlivých údajov ponechávame dejepiscovi; my sa však vynasnažíme podať vzorný výťah.³⁰ Kým staviteľ nového domu má starosť o celú stavbu, zatiaľ sa okrašľovač a maliar zaoberá iba vhodnou výzdobou; tak je to, ako sa zdá, aj s nami.³¹ Ale bádať, urobiť si o všetkom úsudok a dôkladne vyšetriť každú okolnosť, to je úloha dejepisca.³² Tomu, kto zhrňuje, sa však dovoľuje vyjadrovať sa stručne a vyhýbať sa rozvláčnemu pojednávaniu.

³³ Teraz teda začneme rozprávať; veď úvodom sme už dost' uviedli! Bolo by ozaj nerozumné byť rozvláčny v predhovore rozpravy a v samom rozprávaní (byť) zasa stručný.

Časť prvá

Udalosti až po očistu chrámu 3, - 10,8

I. Za panovania Seleuka Filopatra 3, - 4,6

2Mach3

III. Šimonova zrada. -¹ Keď sväté mesto žilo v najväčšom pokoji, keď sa ešte čo najvernejšie zachovávali zákony, vd'aka nábožnosti veľkňaza Oniáša, ktorý bol neúprosný proti priestupkom,² stávalo sa, že aj sami králi vzdávali poctu tomu miestu a vzácnymi darmi zvyšovali nádheru chrámu.³ Tak aj Seleukus, kráľ ázijský, hradil zo svojich dôchodkov všetky výlohy, spojené s obetnou bohoslužbou.

⁴ Tu istý Šimon z Benjamínovho pokolenia, ustanovený za správcu chrámu, dostal sa do sporu s veľkňazom pre nejaké neoprávnené počínanie v meste.⁵ Keď nemohol nič vykonať proti Oniášovi, vybral sa k Apolóniovi, synovi Tarseho, ktorý bol toho času miestodržiteľom Celosýrie a Fenície,⁶ a oznámil mu, že pokladnica v Jeruzaleme oplýva nevýslovne veľkým bohatstvom, množstvo peňazí je vraj nesčíselné, takže to už ani nie je úmerné počtu obetí; a že by bolo možno všetko previesť do kráľovej moci.

⁷ Apolonius sa vybral ku kráľovi a podal mu správu o vyzradených peniazoch. On povolal svojho správcu Heliadora a vyslal ho s patričnými pokynmi, aby sa postaral o privezenie spomenutých peňazí.⁸ Heliodor sa hneď vydal na cestu pod zámienkou, že si chce poprezerat' mestá Celosýrie a Fenície, v skutočnosti však, aby vykonal kráľov zámer.

⁹ Keď prišiel do Jeruzalema, uvítal ho láskavo veľkňaz (i) mesto. Rozprával však o udaní, ktoré sa stalo a jasne naznačil, kvôli čomu vlastne prišiel. Potom sa vypytoval, či sa správa zakladá na pravde.¹⁰ Veľkňaz mu vysvetlil, že sú to základiny pre vdovy a siroty¹¹ a že niečo z toho patrí aj Hyrkánovi, Tobiášovmu synovi, ktorý je

vysokováženým mužom; že to teda nie je tak, ako udal zradný Šimon, lebo všetkého striebra je štyristo talentov a zlata dvesto.¹² Vonkoncom je vraj nemožné, aby utrpeli škodu tí, ktorí sa spoľahli na svätosť miesta a na velebnosť a nedotknuteľnosť po celom svete cteného chrámu.¹³ Ale Heliodor prehlásil, že podľa kráľových rozkazov, ktoré má, musí to byť v každom prípade prevedené do kráľovskej pokladnice.

Heliodor v chráme. -¹⁴ Jedného dňa, ako určil, vošiel (do chrámu), aby po prehliadke urobil ďalšie opatrenia. Preto nastalo v celom meste nie malé zdesenie.¹⁵ Kňazi sa v kňazských rúchach vrhli na zem pred oltár a volali k nebu na toho, ktorý vydal zákon o úschovách, aby zachoval nedotknuté veci tým, čo si ich uschovali.¹⁶ Kto si všimol tvár veľkňaza, pocítil ranu v srdci; lebo jeho tvár a jej zmenená farba prezrádzali duševnú bolesť. Strach totiž zachvátil toho muža a hrôzou sa triaslo jeho telo. Tí, čo naň hľadeli, jasne z toho poznali utrpenie jeho srdca.

¹⁸ Ľudia hŕfne vybiehali z domov, aby spoločne prosili o pomoc, pretože miesto malo vyjsť na potupu. Tiež ženy sa v kajúcnych rúchach s prepásanými prsami zoskupovali po uliciach. Ba aj panny, ktoré sa inak uzavierali, zbíhali sa k bránam alebo k múrom, niektoré zasa vyzerali z oblokov.²⁰ Všetky však spínali ruky k nebu a modlili sa.²¹ Ozaj na poľutovanie bolo či už to pomiešané množstvo na kolenách, alebo hlboko rozžialený veľkňaz vo svojej neistote.²² Vzývali všemohúceho Boha, aby uchránil v úplnej nedotknuteľnosti zverené veci pre tých, čo si ich uschovali.

²³ Heliodor sa chystal previesť svoj zámer. Už bol so svojou osobnou strážou na mieste pri pokladnici, keď Pán duchov, vládár všetkej moci, spôsobil také veľkolepé zjavenie, že všetci, ktorí sa odvážili vojsť, boli i Božou mocou podesení, až zo strachu omdleli.²⁵ Ukázal sa im totiž kôň so strašlivým jazdcom v nádhernom výstroji. Ten sa prudko vrhol na Heliodora a dorážal na neho prednými kopytami. Jazdec sám, ako sa zdalo, mal úplne zlatú výzbroj.²⁶ Ďalej sa mu ukázali dvaja mládenci mohutnej sily, očarujúceho zjavu a v nádherných rúchach. Oni sa postavili k nemu a bez prestania ho z oboch strán šľahali a zasýpali mnohými ranami.²⁷ Tu razom padol na zem a obkľúčila ho hrozná mrákota. I chytili ho a na nosidlách vyniesli von.²⁸ Takto niesli v bezmocnom stave toho ktorý len pred chvíľou vtrhol s mnohými ozbrojencami a všelijakými inými sprievodcami do spomenutej pokladnice, pričom celkom zjavne spoznal Božiu moc.²⁹ Po zásahu Božej moci ležal nemý a pozbavený všetkej nádeje na záchranu.

³⁰ Židia však velebili Pána, že tak neočakávane zvelebil svoje miesto. Chrám, ktorý len krátko predtým bol preplnený strachom a hrôzou, naplnil sa radosťou a veselosťou, keď sa ukázal všemohúci Pán.

³¹ Niektorí Heliodorovi priatelia hneď prosili Oniáša, aby vzýval Najvyššieho, žeby daroval život tomu, ktorý už-už pracoval k smrti.

³² Veľkňaz z obavy, aby kráľ neupodozrieval Židov, že oni spáchali na Heliodorovi nejaký zločin, priniesol obeť za uzdravenie toho muža.³³ Keď prinášal veľkňaz zmiernu obeť, opäť sa Heliodorovi zjavili tí istí mládenci, oblečení do takých rúch ako predtým, i priblížili sa k nemu a riekli: „Veľmi sa poďakuj veľkňazovi Oniášovi, lebo kvôli nemu ti Pán daroval život.“³⁴ Ty, ktorý si bol bičovaný z neba, ohlasuj všetkým veľkolepú Božiu moc!“ Keď to vyriekli, zmizli.

³⁵ Potom priniesol aj sám Heliodor obeť Pánovi a veľmi veľké sľuby urobil tomu, ktorý mu vrátil život. Uznanelivo sa poďakoval Oniášovi a vrátil sa aj s vojskom ku kráľovi.³⁶ Pred všetkými svedčil o skutkoch preveľkého Boha, ktoré videl na vlastné oči.³⁷ Keď sa kráľ vypytoval Heliodora, kto by bol súci, že by ho poslal ešte raz do Jeruzalema, povedal:³⁸ „Ak máš nejakého nepriateľa alebo velezradcu, pošli ho tam a vráti sa ti zbičovaný, ak vôbec vyviazne, pretože na tom mieste je naozaj

akási Božia moc. ³⁹ Ten totiž, ktorý má príbytok na nebi, je strážcom a ochrancom toho miesta a tých, čo prichádzajú so zlým úmyslom, bije a ničí.“ ⁴⁰ Tak teda prebiehali udalosti s Heliodorom a so zachovaním pokladnice.

2Mach4

IV. Šimonove ohovárania. - ¹ Vyššie spomenutý Šimon, zradca pokladu a otčiny, osočoval Oniáša, akoby on bol podnecovateľom proti Heliodorovi a pôvodcom zlého zaobchádzania. ² Ba opovážil sa dobrodincu mesta, ochrancu spolurodákov a horliteľa zákonov nazvať velezradcom. ³ Nepriateľstvo sa natoľko vyostriilo, že ktorýsi zo Šimonových prívržencov sa dopúšťal vrážd. ⁴ Keď Oniáš videl, že svárivosť je už nebezpečná a že Apolonius, miestodržiteľ Celosýrie a Fenície, svojou zúrivosťou môže len rozmnožiť Šimonovu zlobu, vybral sa ku kráľovi, ⁵ nie však ako žalobca občanov, ale zo starostlivosti o obecné blaho celej pospolitosti. ⁶ Videl totiž, že pokojné pomery sa nedajú obnoviť bez kráľovho zásahu a že Šimon nezanechá svoje šialenstvo.

II. Helenistická propaganda za Antiocha Epifanesa 4, - 5,27

Jason veľkňazom. - ⁷ Po smrti Seleuka prevzal kráľovskú moc Antiochus, zvaný Epifanes. Vtedy bažil po veľkňazstve Jason, Oniášov brat. ⁸ Pri jednej návšteve u kráľa sľúbil mu tristošesťdesiat talentov striebra a osemdesiat talentov z iného dôchodkového prameňa. ⁹ Okrem toho sa zaviazal, že poukáže aj ďalších stopäťdesiat, ak dostane od neho plnú moc postaviť telocvičňu a ihrisko pre mládež a udeľovať antiochijské občianske právo jeruzalemským obyvateľom. ¹⁰ Kráľ s tým súhlasil. A len čo sa dostal k moci, hneď začal zavádzať u svojich súkmeňovcov grécke mravy. ¹¹ Rušil kráľovské výsady, ktoré Židom vydobil Ján, Eupolemov otec, keď bol vyslaný k Rimanom s poverením získať ich priateľstvo a spojenectvo. Rušil práva občanov a zavádzal nové, protizákonné obyčaje. ¹² Svojvoľne vystaval telocvičňu pod samým hradom a navádzal najvznešenejších mladíkov, aby nosili klobúk (so širokou strechou).

¹³ Tak nastalo akoby vyvrcholenie helenizmu, akýsi rozmach cudzoty pre bezmedznú ohavnosť hriešneho a nekňazského Jasona. ¹⁴ Boli aj takí kňazi, ktorí nielenže nevedeli, čo je horlivosť v službách oltára, ale ešte aj pohrdali chrámom a zanedbávali obety, ba dokonca sa aj ponáhľali, aby sa mohli v telocvični zúčastniť na nemravných cvičeniach vrhaním disku. ¹⁵ Otcovské pocty nepokladali už za nič, ale helénske vyznamenania si na výsosť vážili. ¹⁶ Preto ich postihlo kruté navštívenie; lebo tí, ktorých spôsob života si horlivo osvojovali a ktorým sa chceli vo všetkom pripodobniť, stali sa nakoniec ich nepriateľmi a škodcami. ¹⁷ Nie je také ľahké prehrešovať sa bezbožne proti Božím príkazom; však to budúcnosť ukáže.

Jasonovi ľudia na oslavách v Týre. - ¹⁸ Keď v Týre usporiadali päťročné zápasy, na ktorých sa zúčastnil aj kráľ, ¹⁹ poslal ta ničomný Jason vyslancov ako zástupcov Jeruzalema, ktorí mali antiochijské občianske právo, a priniesli tristo drachiem striebra na obetu na počesť Herkula. Lenže sami doručitelia žiadali, aby sa nepoužili na obetu, bolo by to vraj neslušné, ale aby sa použili na iné výlohy. ²⁰ Odosielateľ to síce poslal na obetu Herkulovi, ale kvôli doručiteľom sa to obrátilo na výzdobu lodí s tromi radmi vesiel.

Antiochus v Jeruzaleme. - ²¹ Keď sa Antiochus dozvedel od Apolonia, syna Menesteovho, ktorého vyslal do Egypta na výročie kraľovania Ptolema Filometora, že tento bude nepriateľom jeho verejnej činnosti, postaral sa o vlastnú bezpečnosť. Preto sa vybral do Joppe a odtiaľ do Jeruzalema. ²² Jason a mesto mu pripravili okázalé uvítanie, takže vtiahol vo svetle fakiel a za radostných výkrikov. Odtiaľ sa odobral aj s vojskom do Fenície.

Menelaus veľkňazom. - ²³ Po troch rokoch poslal Jason Menela, brata vyššie spomenutého Šimona, aby zanesol kráľovi peniaze a podal vysvetlenie o naliehavých záležitostiach. ²⁴ Ale on zveleboval kráľa, aby sa mu zalíškal, pričom sa tváril ako veľmož. Tak získal veľkňazstvo pre seba a nadhodil nad Jasona tristo talentov striebra. ²⁵ Keď dostal od kráľa poverovacie listiny, prišiel naspäť; nijako však nebol súci za veľkňaza, lebo bol posadnutý vášňou krutého tyrana a zúrivosťou divej zveri. ²⁶ Tak bol aj sám Jason, ktorý ľstivo vytlačil vlastného brata, odstavený zasa iným a musel zutekať ako nejaký vyhnanec do Amonska.

²⁷ Menelaus síce začal vládnuť, ale vôbec neposielal peniaze, ktoré sľúbil kráľovi, hoci ich Sostrates, veliteľ hradu požadoval. ²⁸ On mal totiž na starosti daňové záležitosti. Preto boli obidvaja predvolaní pred kráľa. ²⁹ Menelaus zanechal ako zástupcu vo veľkňazskom úrade svojho brata Lysimacha, Sostrates zasa Kratesa, vladára na Cypre.

Menelaus dá zabiť Oniáša. - ³⁰ Počas týchto udalostí vypuklo povstanie medzi Tarzanmi a Malanmi, pretože boli daní do daru vedľajšej kráľovej žene Antiochide. ³¹ Preto sa tam kráľ čo najrýchlejšie dostavil, aby urovnal pomery. Ako námestníka zanechal Andronika, jedného z hodnostárov.

³² Menelaus v domnienke, že nadišla pre neho vhodná chvíľa, pokradol z chrámu niektoré zlaté nádoby a daroval ich Andronikovi. Iné zas popredal do Týru a do okolitých miest. ³³ Keď Oniáš dostal o tom spoľahlivé správy, prísne ho karhal zo svojho bezpečného miesta v Dafne pri Antiochii, kde sa utiahol. Preto sa dal Menelaus tajne do spojenia s Andronikom a žiadal ho, aby Oniáša odstránil. On sa aj vybral k Oniášovi a aby si získal pri všetkej svojej falošnosti dôveru, pod prísahou mu podal ešte i pravicu. A hoci aj budil podozrenie, predsa sa mu podarilo prehovoriť ho a vylákať ho z útočiskného miesta. A hneď ho aj zabil bez akéhokoľvek ostychu pred spravodlivosťou. ³⁵ Nad tým sa už zhrozili nielen Židia, ale aj mnohí z iných (pohanských) národov a s odporom prijali nespravodlivé krviprelieanie takého muža.

³⁶ Keď sa kráľ vrátil z cilicijských miest, Židia hlavného mesta si sťažovali u neho, ale aj Gréci prejavili svoju nevôľu nad nespravodlivým zavraždením Oniáša. ³⁷ Antiochus bol tiež skormútený do hĺbky a plakal od dojatia pre ohľad na čnostný život a statočnosť zosnulého. ³⁸ Nato v ňom skypel hnev a hneď dal strhnúť z Andronika purpur, zvliečť kabátec a kázal ho previesť celým mestom až na miesto, kde sa dopustil zločinu na Oniášovi. Tam dal krvilačníka zabiť, a tak dostal od Pána zaslúžený trest.

Menelaus oslobodený z obžaloby. - ³⁹ Keď už Lysimachus na Menelaovu radu pokradol z chrámu a rozpredal po meste mnoho zlatých nádob, takže sa to rozchýrilo aj navonok, ľud sa vzbúril proti Lysimachovi; lenže vtedy už bolo roznesených mnoho zlatých nádob. ⁴⁰ Proti rozbúreným zástupom, ktoré až prekypovali rozhorčením, vyzbrojil Lysimachus na tritisíc mužov a už siahol k násiliu pod vedením akéhosi Tyrana, pokročilého síce vekom, ale nie menej zvrhlosťou. ⁴¹ Ale keď spozorovali, že sa Lysimachus chystá na útok, jedni sa chopili kamenia, iní mocných kyjakov, niektorí zas naporúdzi ležiaceho popola a hádzali na Lysimachových ľudí. ⁴² Pritom mnohých

poranili, niektorých vytĺkli, ale všetkých zahnali na útek; aj samého chrámového lupiča zabili pri pokladnici.

⁴³ Pre tieto výčiny bolo zavedené proti Menelaovi súdne vyšetrovanie. ⁴⁴ Keď prišiel kráľ do Týru, podali na neho žalobu traja mužovia, vyslaní veľradou. ⁴⁵ Menelaus bol už skoro usvedčený, ale sľúbil Ptolemeovi, synovi Dorymenesovmu, veľkú sumu peňazí, ak prehovorí kráľa. ⁴⁶ Ptolemeus na to odviezol kráľa do stĺpovej chodby akoby na osvieženie a tam ho spracoval. ⁴⁷ Menelaa teda, pôvodcu všetkého zla, oslobodil spod žalôb, ale úbožiacov, ktorí by boli bývali uznaní za nevinných, aj keby boli viedli svoj spor pred Skýtmi, odsúdil na smrť. ⁴⁸ A nespravodlivý trest bol bezodkladne prevedený na tých, ktorí viedli žalobu za mesto, národ a posvätné náradie. ⁴⁹ Ešte aj Týrčania sa nad tým pohoršili, a preto im vystrojili okázalý pohreb. ⁵⁰ Menelaus však zostal pri moci pre chamtivosť mocných. Jeho zloba len vzrastala a stal sa veľkým nepriateľom svojich spoluobčanov.

2Mach5

V⁵. Jasonova smrť. - ¹ V tom čase podnikol Antiochus druhú výpravu do Egypta. - ² Tu sa stalo, že v celom meste skoro štyridsať dní vídali jazdcov, vyzbrojených kopijami a v zlatých rúchach, ako sa prehánajú po oddieloch vo vzduchu. ³ Čaty jazdcov boli zošíkované, zvädzali útoky a narážali jedny na druhé. Vrhali štíty a množstvo oštepov, mávali mečom a lietali strely, čo bolo žiarenie zlatej výzbroje a všelijakých pancierov. ⁴ Preto sa všetci modlili, aby sa ten úkaz stal dobrým znamením.

⁵ Tu prebehol falošný chýr, že Antiochus je mŕtvy. Jason zohnal nie menej ako tisíc mužov a náhle zaútočil na mesto. Hoci sa aj ľudia zbehli na múr, mesto bolo nakoniec zaujaté. Menelaus utiekol na hrad. ⁶ Jason sa potom oddal bezohľadnému krviprelievaniu vlastných spoluobčanov. Neuvážil si však, že premoženie súkmeňovcov, ktoré sa mu pošťastilo, je vlastne najväčším nešťastím. Namýšľal si, že získava trofej od nepriateľov, a nie od súkmeňovcov. ⁷ Ale nedostal sa k moci, ba jeho úkladný útok mal hanebný koniec. Ako tulák musel opäť utekať do Amonska.

⁸ Na konci svojho zlého života vyšiel až na to, že ho uväznil arabský pohlavár Aretas. Utekol síce, ale musel prebehovať z mesta do mesta, lebo všetci ho nenávideli ako zradcu zákonov. Bol opovrhnutý ako škodca vlasti a spoluobčanov, až bol vyhnaný do Egypta.

⁹ Konečne utiekol do Lacedemóna s tým, že tam nájde ochranu. Tak teda ten, čo mnohých vyšťval z otčiny, sám zahynul v cudzine. ¹⁰ A ten, ktorý dal mnohých poodhadzovať bez pohrebu, sám nemal pohreb, ani sa nedostal do otcovskej hrobky. Nepoľutoval ho však nik.

Vydrancovanie chrámu. - ¹¹ Keď sa kráľ dozvedel o týchto skutočnostiach, nazdával sa, že je v Júdsku povstanie. Preto vytiahol z Egypta so zverskou zúrivosťou a násilne zaujal mesto. ¹² Vojakom rozkázal zraziť bezohľadne každého, na koho narazia, ba pozabíjať aj tých, ktorí utečú hore na domy. ¹³ Tak nastalo vraždenie mladých i starých, ničenie mužov, žien i detí a zabíjanie panien i nemluvniat. ¹⁴ Za celé tri dni bolo osemdesiat tisíc obetí; štyridsať tisíc ich bolo povraždených a nie menej predaných do otroctva. ¹⁵ Ale tým sa neuspokojil; odvážil sa vkročiť aj do chrámu, najsvätejšieho na celej zemi. A Menelaus, ten zradca zákonov a vlasti, bol mu sprievodcom.

¹⁶ Nielenže chytal do svojich poškvrených rúk posvätné nádoby, ale nehanebne porozhadzoval aj tie veci, ktoré venovali iní králi (a mestá) na ozdobu, slávu a česť miesta. ¹⁷ Antiochus nenahliadol pri svojej bezmedznej namyslenosti, že Vševládny sa nakrátko nahneval pre hriechy obyvateľov mesta, že preto bolo toto miesto vystavené takému pohrdnutiu. ¹⁸ Keby sa neboli dopustili toľkých hriechov, bol by musel aj tento odstúpiť od svojej bezočivosti hneď pri vstupe po zbičovaní ako kedysi Heliodor, ktorého poslal Seleukus poobzerať si pokladnicu. ¹⁹ Pán si však nevyvolil národ pre miesto, ale miesto kvôli ľudu. ²⁰ Preto aj to miesto, ktoré malo neskôr mať účasť na šťastí národa, malo svoj podiel aj na jeho ťažkostiach. A to, ktoré bolo opustené za hnevu Všemohúceho, malo byť opäť povýšené po uzmiernení Vševládára vo všetkej svojej sláve.

²¹ Antiochus teda odniesol z chrámu tisícosemsto talentov a čo najrýchlejšie sa odobral do Antiochie. Vo svojej pýche sa nazdával, že zem urobí splavnou a more zas schodným - v nadutosti svojej mysle. ²² Zanechal úradníkov, aby týrali ľud; v Jeruzaleme to bol Filip, rodom Frýg, ale v spôsoboch bol barbarskejší ako ten, ktorý ho ustanovil. ²³ Na Garizime bol zas Andronikus. A taktiež Menelaus, ktorý sa horšie zachoval voči spoluobčanom ako iní.

²⁴ Nanajvýš rozhorčený na židovských občanov vyslal nenávideného vodcu Apolonia s vojskom dvadsiatich dvoch tisícov a rozkázal mu pobiť všetkých v dospelom veku; ženy a mládež mal predať. ²⁵ On aj pritiahol do Jeruzalema, ale tváril sa celkom nevinne. A tak sa správal až do svätého sobotného dňa. Keď však videl, že Židia svätia deň, rozkázal svojim ľuďom, aby sa chopili zbrane. ²⁶ Potom dal pobiť všetkých, ktorí si vyšli pozrieť hru, so zbraňou vnikol do mesta a vyvraždil veľké množstvo ľudu. ²⁷ Júda Machabejec sa stiahol aj s inými deviatimi na púšť a živil sa po horách so svojimi na spôsob zveri. Stále sa totiž živili rastlinnou stravou, aby sa uchránili pred poškvrením.

III. Epifanes utláča Židov 6, - 7,42

2Mach6

VI. Znesvätenie chrámu a zákaz židovskej posvätnéj tradície. - ¹ Čoskoro potom vyslal kráľ istého starca pôvodom z Athén donucovať Židov, aby odpadli od otcovských zákonov a neriadili sa Božími príkazmi. ² Mal tiež znesvätiť jeruzalemský chrám a pomenovať ho menom Zeusa Olympského; a ten na Garizime mal, vzhľadom na povahu tamojších obyvateľov, nazvať menom Zeusa Pohostinného.

³ To bol príval zloby, príťažky a odporný najmä obyčajnému ľudu. ⁴ Lebo pohania naplnili chrám výstrednosťami a radovánkami, bavili sa tam so smilnicami a vo svätých nádvoriach sa stýkali so ženami, ba vnášali dovnútra aj neslušné veci ⁵ a obetný oltár naplňali neprístojnosťami, ktoré zákony nedovoľovali. ⁶ Nebolo možné svätiť soboty, zachovávať otcovské sviatky; ba nik sa už nesmel ani priznať, že je Židom.

⁷ Po krutom donucovaní vláčili ich k obete, ktorá sa konávala každý mesiac na deň kráľových narodenín. Alebo keď bol Dionýzov sviatok, nútili Židov, aby sa zúčastnili na sprievode s brečtanovými vencami.

⁸ Do susedných gréckych miest tiež došlo nariadenie, a to na popud Ptolema, aby takisto postupovali proti Židom a donucovali ich obetovať; ⁹ a takých, ktorí by nechceli prestúpiť na grécke mravy, aby usmrtili. Bolo, pravda, aj vidieť, aká nastala bieda. ¹⁰ Tak udali dve ženy, ktoré obrezali svojich synov. Zavesili im nemluvňatá na

prsia, verejne ich viedli mestom a potom zhodili z múru.¹¹ Keď sa zasa iní zhromaždili do najbližších jaskýň, aby tajne svätili sobotu, a udali ich Filipovi, boli upálení, pretože sa vzdali svojej obrany z veľkej úcty pred sviatočným dňom.

Napomenutie spisovateľovo. -¹² Prosím však čitateľov, ktorým raz príde do ruky táto kniha, aby sa nepozastavovali nad tými ťažkými navštíveniami; nech si uvážia, že tie tresty nie sú na záhubu, ale na poučenie nášho národa.¹³ Veď práve to je dôkazom veľkého dobrodenia, keď sa bezbožníci neponechávajú na svojvôľu, ale ak ich hneď stíhajú tresty!¹⁴ U iných národov zhovievavo čaká Pán s navštívením, až kým sa nenaplní miera ich hriechov, s nami sa však rozhodol zaobchádzať inak, aby sa nemusel na nás pomstiť až potom, keď už došli naše hriechy k vrcholu.¹⁶ Preto nám nikdy neodníma svoje milosrdenstvo, ale poučuje navštívením: svoj ľud však neopúšťa.¹⁷ Toľko na povzbudenie! Ale po tejto skromnej poznámke vráťme sa k rozprávaniu.

Mučenícka smrť Eleazara. -¹⁸ Istý Eleazar, jeden z popredných zákonníkov, muž hoc aj pokročilého veku, predsa krásneho výzoru tváre, bol nútený jesť bravčové mäso, pričom mu násilne otvárali ústa.¹⁹ Ale on radšej volil slávnu smrť než potupný život a dobrovoľne šiel k mučidlu,²⁰ keď to už vyplulo. Takto postupovať bolo povinnosťou tých, ktorí sa vytrvalo bránili proti tomu, čo nie je dovolené požívať, pri všetkej láske k životu.

²¹ Tí, čo dozerali nad nezákonnou obetnou hostinou, odviedli muža nabok a vzhľadom na dávnu známosť s ním ho nahovárali, aby si dal priniesť mäso podľa svojej žiadosti, nech si ho sám pripraví a nech naoko je ako z obetného mäsa podľa kráľovho rozkazu,²² aby sa tým činom vyhol smrti; a že mu pre dávne priateľstvo poskytnú ohľaduplné zaobchádzanie.

²³ On však urobil rozhodnutie ozaj hodné svojho veku a dôstojnosti starca, prirodzenej šľachetnosti svojich šedín i krásneho života od mladí, ba viac, v úplnom súlade so svätým, od Boha daným zákonom. Odpovedal rýchlo a povedal, nech ho radšej pošlú do podsvetia!²⁴ „Lebo“ - riekol - „nesluší sa na náš vek pretvárať sa. Veď mnohí mladíci by sa mohli domnievať, že deväťdesiatročný Eleazar prestúpil na pohanstvo,²⁵ a tak by sa mohli pomýliť pre moju pretváрку a trošku nestáleho života. Ja však by som si privolal len odpor a hanbu na moju starobu.²⁶ A keby som nateraz aj unikol ľudským mukám, rukám Všemohúceho neuniknem ani živý, ani mŕtvy.²⁷ Preto sa teraz mužne rozlúčim so životom a ukážem sa hodným svojej staroby.²⁸ Mladíkom zase zanechám šľachetný príklad, ak ochotne a bez bázne podstúpim smrť za vznešené a sväté zákony.“ S týmito slovami išiel hneď, aby ho umučili.

²⁹ Spreádzali ho tí, ktorí síce krátko predtým boli k nemu milí, ale po jeho slovách sa rozbesnili, lebo si mysleli, že hovoril z blúznivej odvahy.³⁰ Už pod ranami dokonával, keď si zavzdychal a riekol: „Pán, ktorý má svätú múdrosť, vie, že hoci som mohol vyhnúť smrti, na tele síce znášam kruté muky bičovania, ale v duši rád trpím z bázne pred Bohom.“³¹ Tak dokonal a zanechal svoju smrť nielen mladíkom ale väčšine národa za vzor veľkodušnosti a ako pamiatku statočnosti.

VII. Mučeníctvo siedmich bratov a ich matky. -¹ Tiež sa stalo, že bolo zatknutých sedem bratov aj s matkou. Kráľ ich dal trýzniť korbáčmi a remeňmi, aby ich tak donútil požívať nedovolené bravčové mäso.

² Tu sa jeden z nich ujal slova a v mene ostatných povedal: „O čom nás chceš vyšetrovať a čo sa chceš od nás dozvedieť? Hotoví sme radšej zomrieť, ako prestúpiť otcovské zákony.“³ Na to sa kráľ rozzúrila a rozkázal rozpáliť panvy a kotly. Len čo boli rozžeravené,⁴ okamžite rozkázal tomu, čo hovoril v mene ostatných, vyrezať jazyk a na spôsob Skýtov stiahnuť mu kožu z hlavy a poodtínať ruky i nohy. A ostatní bratia aj s matkou sa museli na to pozerieť.⁵ Keď už bol celkom znetvorený, dal ho ešte živého priniesť na ohnište a smažiť na pekáči. Kým sa šírila tuhá para z pekáča, vzájomne sa s matkou povzbudzovali, aby statočne zomreli.⁶ Hovorili: „Pán, Boh, to vidí a istotne sa zmiluje nad nami, ako to zreteľne vyjadril Mojžiš vo svojej karhavej piesni, kde hovorí: „Zmiluje sa nad svojimi služobníkmi.“

⁷ Keď prvý tým spôsobom dokonal, priviedli druhého na potupné týranie. Stiahli mu z hlavy kožu aj s vlasmi a pýtali sa ho, či bude jesť, prv než by ho na tele úd po úde mučili.⁸ On však odpovedal materinskou rečou a zvolal: „Nie.“ Preto aj tento rad radom podstúpil také muky ako prvý.⁹ Keď už dodychoval, zvolal: „Ty zlostník, odstraňuješ nás síce z časného života, ale Pán všehomíra, pre ktorého zákony zomierame vzkriesi nás pre večný život.“

¹⁰ Po ňom sa tretí stal predmetom posmechu. Keď žiadali od neho jazyk, rýchlo ho vyplazil, potom smelo vystrel ruky¹¹ a statočne povedal: „Z neba som ich dostal, ale pre (Božie) zákony ich nepokladám za nič, lebo sa nádejam, že ich opäť dostanem od neho.“¹² I zarazil sa kráľ aj so svojou družinou nad mladíkovou srdnatosťou, že za nič nepokladal muky.

¹³ Keď tak dokonal, zohavili aj štvrtého tými istými mukami.¹⁴ Krátko pred skonom takto hovoril: „Pod ľudským násilím spokojne zomiera ten, komu Boh vlieva nádej, že ho opäť vzkriesi. Ale pre teba niet vzkriesenia k životu.“

¹⁵ A hneď priviedli piateho a zohavili ho. On však pozrel na neho a povedal:¹⁶ „Máš síce moc nad ľuďmi a robíš si, čo chceš, hoci si smrteľný, ale nenazdávaj sa, že Boh opustil náš národ.“¹⁷ Len pohovej a uvidíš jeho veľkú moc a ako potrápi teba i tvoje potomstvo!“

¹⁸ Po ňom priviedli šiesteho. Keď už zomieral, povedal: „Nemýľ sa zbytočne! My toto trpíme za seba, lebo sme sa prehrešili proti svojmu Bohu. Preto prišla aj táto hrôza.“¹⁹ Nemysli si však, že ti to prejde bez trestu, keď si sa odvážil bojovať proti Bohu!“

²⁰ Nezvyčajne vzácna a hodna obdivu i slávnej pamiatky je však ich matka. Ved' v jedinom dni videla zomierať sedem svojich synov! Ale znášala to vyrovnane, lebo jej myseľ bola posilňovaná nádejou v Pána.²¹ Naplnená šľachetným zmysľaním povzbudzovala každého z nich v materinskej reči. Svoju ženskú myseľ upevňovala mužskou odvahou²² a povedala im: „Neviem, ako ste povstali v mojom lone; ja som vám nedarovala ani dych, ani život, ba ani údy som umele neusporadovala na vytvorenie každého z vás.“²³ Preto Stvoriteľ sveta, ktorý spôsobuje vznik človeka a vytvára bytie všetkých vecí, opäť vám dá dych i život zo svojho milosrdenstva, ako si vy teraz neceníte seba samých pre jeho zákony.“

²⁴ Antiochus však, ktorý si namýšľal, že ním opovrhne, a podľa hlasu ju upodozrieval, že ho tupí, nielenže chcel slovami prehovoriť aspoň toho najmladšieho, ale aj prísazne ho ubezpečoval, že ho obohatí, že mu pripraví šťastie, ba dokonca že ho urobí svojím dôverníkom a dá mu všetko potrebné, ak odpadne od otcovských zákonov.²⁵ Ale mladík sa nechcel nijako dať na to nachytať. Preto si kráľ predvolal matku a naliehal na ňu, aby radila chlapcovi, žeby sa (hľadel) zachrániť.²⁶ Keď ju dlho nahováral, vyhlásila, že prehovorí svojho syna.²⁷ Naklonila sa teda k nemu a na posmech ukrutnému tyranovi vavela materinskou rečou: „Syn môj, zmiluj sa nado

mnou, ktorá som ťa deväť mesiacov v živote nosila, tri roky nadávala, živila som ťa a starostlivou opaterou priviedla až do tohto veku. ²⁸ Prosím ťa, dieťa moje, pozri na nebo a na zem, všimni si všetko, čo je na nich, a poznáš, že Boh ich stvoril z ničoho a že ľudské pokolenie takisto povstalo. ²⁹ Neboj sa tohto kata, ale ukáž, že si hoden svojich bratov! Podstúp smrť, aby som ťa opäť získala aj s tvojimi bratmi v deň onoho zmilovania.“

³⁰ Kým ona ešte takto vravela, mladík prehovoril: „Na koho čakáte? Neposlúchnem kráľov rozkaz; poslúcham príkaz Zákona, ktorý dostali naši otcovia skrze Mojžiša. ³¹ Ale ty, ktorý vymýšľaš všetku zlobu proti Židom, neunikneš Božím rukám. ³² My totiž trpíme pre svoje hriechy. ³³ Hoc sa aj živý Boh zakrátko na nás hnevá, aby nás pokarhal a potrestal, ale opäť sa zmieri so svojimi služobníkmi. ³⁴ Ty bezbožník, najničomnejší zo všetkých ľudí, ktorý dvíhaš ruku na jeho sluhov, nevypínaj sa zbytočne vo svojej pýche a v neistých nádejach. ³⁵ Ešte si neušiel súdu všemohúceho a vševidiaceho Boha. ³⁶ Naši bratia si síce vytrpeli krátke súženie, ale teraz sú účastní na živote večnom, zmluvou od Boha sľúbenom. Ty si však pri Božom súde odnesieš spravodlivé tresty za svoju nadutosť. ³⁷ Ako moji bratia, tak i ja vydávam (na mučenie) svoje telo i dušu za otcovské zákony a vzývam Boha, aby bol skoro milostivý národu, a ty aby si bol mukami a trestom donútený vyznať, že on jediný je Boh; ³⁸ na mne však a na mojich bratoch aby prestal hnev Všemohúceho, ktorý spravodlivo zastihol celý náš národ.“

³⁹ Vtedy sa kráľ rozhneval a ešte ukrutnejšie zúrila proti tomuto než proti ostatným, lebo ťažko niesol jeho posmešné reči. ⁴⁰ Nepoškrvený a s plnou nádejou v Pána skončil aj tento svoj život.

⁴¹ Naposledy, po synoch, dokonala aj matka.

⁴² Toľko stačí povedať o obetách a nesmiernych mukách.

IV. Veľké víťazstvo Júdu Machabejca za Epifanesa 8, - 10,8

2Mach8

VIII. Machabejec sa pripravuje na odboj. - ¹ Júda Machabejec a jeho druhovia prichádzali tajne okľukami do osád, zvolávali svojich súkmeňovcov, zhromažďovali okolo seba takých, čo zostali verní židovstvu, a tak zohnali asi šesťtisíc mužov. ² Vzývali Pána, aby zhliadol na svoj ľud, ktorý všetci šliapu, aby sa zľutoval nad chrámom, ktorý znesväcujú bezbožníci, ³ aby sa tiež zmiloval nad hynúcim mestom, ktoré malo byť čoskoro zrovnané so zemou, aby vypočul krv, ktorá volá k nemu, ⁴ a konečne aby sa rozpomenul na zločinné vraždenie nevinných detí a na rúhania, vyslovené proti jeho menu, a aby ukázal, že má v nenávisti všetko zlé.

⁵ Keď mal Machabejec svoj ľud pohromade, pohania mu už viac nemohli odolať, pretože (predošlý) Pánov hnev sa obrátil na milosrdenstvo. ⁶ Neočakávane prepadával mestá a dediny a páliť ich; zaberá vhodné miesta, pričom premohol nie málo nepriateľov a obracal ich na útek. ⁷ Na takéto prepady si najradšej vyberal za spoločníka noc. Chýr o jeho udatnosti sa šíril na všetky strany.

Nikanorova výprava. - ⁸ Keď Filip videl, že ten muž dosiahol zakrátko veľký úspech - pretože mu často prišlo šťastie, takže stále napredoval, - napísal Ptolemeovi, miestodržiteľovi Celosýrie a Fenície, aby sa postaral o podporu kráľovej veci. ⁹ On hneď povolal Nikanora, syna Patroklovho, jedného zo svojich popredných priateľov, dal mu nie menej ako dvadsaťtisíc ozbrojencov zo všetkých národov a poslal ho,

aby vyhladil celý židovský národ. Ako vojvodcu mu prideliť Gorgiáša, veľmi skúseného bojovníka.

¹⁰ Nikanor sa rozhodol, že daň v sume dvetisíc talentov, ktorú mal kráľ odvieť Rimanom, zaokryje odpredajom židovských zajatcov. ¹¹ A hneď aj poslal do prímorských miest výzvu na výkup židovských otrokov. Sľuboval, že bude dávať deväťdesiat otrokov za jeden talent. Vtedy nemal tušenia o treste, ktorým ho mal postihnúť Všemohúci.

¹² Júda sa však dozvedel o Nikanorovom príchode. Ale keď svojim oznámil, že sa blíži vojsko, ¹³ zbabelci a tí, čo nedôverovali v Božiu spravodlivosť, sa rozutekali. ¹⁴ Iní zas predávali všetko, čo im zostalo, a zároveň sa modlili k Pánovi, aby ich vyslobodil od zločinného Nikanora, ktorý ich predal už pred bojom. ¹⁵ A keby to (Boh) nechcel urobiť kvôli nim samým, nech to urobí aspoň pre zmluvu s ich otcami a kvôli svojmu vznešenému a velebnému menu, ktorým sa (Židia) označovali.

¹⁶ Machabejec teda zvolal svojich ľudí, šesťtisíc na počet. Povzbudzoval ich, aby sa neľakali nepriateľov, ani neklesali na mysli pre množstvo pohanov, ktorí nespravodlivo tiahnu proti nim, ale aby statočne bojovali; ¹⁷ aby mali pritom pred očami zneuctenie, ktoré tamí v svojej zločinnosti vykonali na svätom mieste, ako aj znásilnenie potupeného mesta a zrušenie poriadku, zdedeného od otcov. ¹⁸ „Oni zaiste dôverujú zbraniam a svojej bezočivej odvahe hovoril, my však dôverujeme vo všemohúceho Boha, ktorý jediným pokynom môže zničiť nielen tých, čo proti nám tiahnu, ale aj celý svet. ¹⁹ Okrem toho im pripomenul pomoc, ktorú kedysi dostávali (od Boha) ich predkovia, ako pomoc proti Sennacheribovi, keď zahynulo stoosemdesiatpäťtisíc, alebo bitku proti Galat'anom v Babylonii, kde vytiahlo do boja spolu osemtisíc mužov okrem štyroch tisícov Macedónčanov. Po zatlačení Macedónčanov, tých osemtisíc s pomocou, ktorú dostali z neba, zničilo až stodvadsaťtisíc (nepriateľov) a odniesli si aj bohatú korisť.

²¹ Tak im dodal odvahy, že boli hotoví aj zomrieť za zákon a vlasť. Potom rozdelil vojsko na štyri oddiely. ²² Svojich bratov Šimona, Jozefa a Jonatána ustanovil za vodcov jednotlivých oddielov: každému podriadil tisíc päťsto mužov. ²³ Keď dal Eleazar čítať z posvätnéj knihy, vydal (Júda) heslo: „S Božou pomocou! Potom sám prevzal vedenie prvého oddielu a vytiahol proti Nikanorovi.

Víťazstvo nad Nikanorom. - ²⁴ Keďže mali za spojenca Všemohúceho, podarilo sa im pobiť z nepriateľov vyše deväťtisíc mužov, väčšiu časť Nikanorovho vojska zranili a dokalčili a všetkých ostatných prinútili na útek. ²⁵ Tým, ktorí ich prišli kupovať, pobrali peniaze a prenasledovali ich dosť ďaleko. ²⁶ Vrátili sa však, lebo čas súril. Bol totiž deň pred sobotou; preto ich nemohli ďalej prenasledovať. ²⁷ Pozbierali po nich zbrane, pobrali korisť po nepriateľoch, svätili sobotu a nesmierne chválili a velebili Pána, ktorý ich chránil až po tento deň a začal im opäť preukazovať svoje milosrdenstvo. ²⁸ Po sobote nadelili z koristi poškodencom, tiež vdovám a sirotám. Z ostatku nadelili svojim deťom. ²⁹ Keď to dokončili, konali spoločnú modlitbu a prosili milosrdného Pána, aby sa dokonale zmieril so svojimi služobníkmi.

Porážka Timoteja a Bakchidesa. - ³⁰ Bojovali aj s vojakmi Timoteja a Bakchidesa; pobili z nich vyše dvadsaťtisíc. Zmocnili sa vysoko položených a mimoriadne dôležitých pevností. Bohatú korisť podelili rovnakým dielom medzi sebou a (dali z nej) poškodeným aj sirotám, vdovám a starcom. ³¹ Ich zbrane starostlivo pozbierali a všetky uložili na vhodných miestach; ostatnú korisť však priniesli do Jeruzalema. ³² Zabili Fylarchesa, Timotejovho zločinného bojovníka, ktorý pripravil Židom nejednu krivdu. ³³ Pri oslave víťazstva v rodnom meste upálili

tých, ktorí zapálili sväté dvere a spolu s Kalistenesom utiekli do jedného domu. Tak dostal primeranú odmenu za svoju bezbožnosť.

Útek Nikanora. - ³⁴ Nikanor však, naničhodník, ktorý priviedol tisíc kupcov, aby kupovali židovských (otrokov), ³⁵ bol s Božou pomocou pokorený tými, ktorých nemal za nič. Musel odložiť nádherné rúcho a opustený utekal z krajiny ako zbehnutý otrok, až došiel do Antiochie, celý nešťastný z toho, že mu zničili vojsko. ³⁶ On si zaumienil, že daň pre Rimanov vyrovná jeruzalemskými zajatcami, ale teraz musel vyhlásiť, že za Židov bojuje ich Boh a že Židia sú takto nezraniteľní, lebo sa pridriavajú zákonov, ktoré im on ustanovil.

2Mach9

IX. Prekazené vydrancovanie chrámu. - ¹ Asi v tom čase sa musel Antiochus s hanbou vracat' z perzských krajov. ² Vnikol totiž do mesta Persepolis a pokúšal sa olúpiť chrám a zmocniť sa mesta. Ľud sa však zbehol, chopil sa zbraní a útok odrazil. Obyvateľstvo zahnať Antiocha na útek a tak musel s hanbou odťahnuť.

³ Keď bol pri Ekbatanách, dozvedel sa, čo sa prihodilo Nikanorovi a Timotejovým oddielom. ⁴ V návale hnevu sa vtedy nazdával, že aj potupu svojho zahnanie dá pocítiť Židom. Preto rozkázal pohoničovi hnať bez zastávky, aby čím skôr urazil cestu. Ale už sa nad ním vznášal trest z neba. Ved' vo svojej pýche takto hovoril: „Z Jeruzalema urobím židovský cintorín, keď ta prídem.“

Nemoc Antiocha Epifanesa. - ⁵ Ale vševidiaci Pán, Boh Izraela, zasiahol ho nevyhoiditeľnou a neviditeľnou ranou. Len čo vypovedal svoju vyhrážku, pochytila ho ukrutná bolesť čriev a hrozné vnútorné muky. ⁶ A celkom spravodlivo sa tak stalo, lebo sám týral vnútro iných mnohými novými mukami. Ale zo svojej pýchy ani tak nepopustil. ⁷ Ba úplne preniknutý nadutosťou sršal z neho ako oheň hnev proti Židom. A rozkázal popohnať ešte väčším cvalom. Tak sa stalo, že v šialenom behu vypadol z voza a pri páde utrpel taký náraz, že si povykrúcal všetky údy.

⁸ Ten, ktorý sa vo svojej nadľudskej namyslenosti nazdával, že môže rozkazovať morským vlnám, a ktorý si myslel, že na vázkach odváži najvyššie vrchy, bol zrazený k zemi, takže ho museli odniesť na nosidlách. Tým sa stal zjavným dôkazom Božej moci. ⁹ Ba z bezbožníkovho tela sa až tak sypali červy a jeho mäso sa už zaživa rozpadávalo za hrozných bolestí. Zápach z jeho rozkladu zaľahol na všetko vojsko v tábore. ¹⁰ Toho, čo sa len krátko predtým nazdával, že dosiahne nebeské hviezdy, nemohol nik vydržať pre neznesiteľný zápach.

¹¹ Konečne sa začal pod ťarchou súženia mierniť vo svojej prepriatej pýche a pod Božím bičom vstupovať do seba, lebo bolesti sa každým okamihom stupňovali. ¹² A keď už ani sám nemohol zniesť svoj zápach, vyslovil sa takto: „Je spravodlivé byť poddaným Bohu a smrteľník nech si spupne nenamýšľa, že je rovný Bohu.“

¹³ I modlil sa ten ničomník k Pánovi, ktorý sa už nemal nad ním zmilovať, a sľuboval, ¹⁴ že zabezpečí slobodu svätému mestu, ku ktorému sa ponáhlal dostať, aby ho zrovnal so zemou a obrátil na cintorín; ¹⁵ a že všetkých Židov, ktorých si zaumienil spolu aj s ich deťmi pohodiť (za pokrm) dravým vtákom a divým zverom, nakoľko vraj nie sú hodní ani pohrebu, zrovnoprávni s Aténčanmi; ¹⁶ a tiež si zaumienil ozdobiť svätý chrám, ktorý predtým olúpil, nádhernými darmi a chcel mnohonásobne doplniť všetky sväté nádoby, ba z vlastných dôchodkov mienil hradiť aj výlohy spojené s obetami, ¹⁷ okrem toho sa chcel stať Židom a pochodiť celý obývaný svet, aby ohlasoval Božiu moc.

List Židom. - ¹⁸ Ale keď muky nijako neprestávali - došiel totiž na neho spravodlivý Boží trest -, v zúfalstve napísal Židom nasledujúci list na odprosenie s takýmto obsahom:

¹⁹ „Výborným občanom, Židom, mnoho pozdravov posielala a zdravie i šťastie želá kráľ a vladár Antiochus. ²⁰ Ak sa máte dobre vy a vaše deti a všetko sa vám darí podľa vášho priania, vzdávam za to Bohu najväčšiu vďaku. Svoju nádej skladám už len v nebeského (Boha). ²¹ Nemoc ma síce pripútava k posteli, ale láskyplne si spomínam na vašu úctu a oddanosť voči mne. Keď som sa vracal z perzských krajov, upadol som do ťažkej choroby, a preto som pokladal za potrebné postarať sa o všeobecnú istotu. ²² Nezúfam nad sebou, lebo mám pevnú nádej, že vyviazmem z tejto choroby. ²³ Predsa však uvažujem ako môj otec, ktorý svojho času, keď sa vydával na výpravu do náhorných krajov, určil si nástupcu, ²⁴ aby - keby sa mu prihodilo niečo neočakávané alebo by sa mu naskytla nejaká ťažkosť - obyvatelia krajiny vedeli, komu bola prenechaná správa, a tak boli uchránení od nepokojov; ²⁵ ďalej mám na zreteli aj to, že susední mocnári, ktorí hraničia s naším kráľovstvom, len číhajú na vhodnú príležitosť a s napätím čakajú, čo sa (so mnou) stane; preto som určil za kráľa svojho syna Antiocha, ktorého som mnohým z vás častejšie zveroval a odporúčal, keď som odchádzal do náhorných krajov. Napísal som mu list, ktorého odpis pripojujem. ²⁶ Preto vás žiadam a prosím, aby ste pamätali na dobrodenia, ktoré som vám preukazoval či už všetkým, alebo jednotlivcom, a aby ste zachovali v svojej priazni mňa i môjho syna. ²⁷ Som presvedčený, že on bude s miernosťou a láskavosťou pokračovať v mojich zásadách a že si dobre porozumie s vami.“

Smrť Epifanesa. - ²⁸ V strašných bolestiach, aké spôsoboval iným, dokončil svoj život vo vrchoch v cudzine najbiednejšou smrťou ten vrah a bohorúhač. ²⁹ Jeho mŕtvolu vzal so sebou jeho miláčik Filip. On potom odišiel do Egypta k Ptolemeovi Filometorovi, lebo sa Antiochovho syna bál.

2Mach10

X. Očista chrámu. - ¹ Machabejec a jeho prívrženci zase zaujali s Pánovou pomocou chrám a mesto. ² Rozváľali (pohanské) oltáre, ktoré postavili pohania na námestí, ako aj posvätné (pohanské) miesta. ³ Potom očistili chrám a postavili (v ňom) nový oltár. Z kameňov vykresali oheň, vzali z ohňa a po dvojročnej prestávke začali opäť prinášať obeť. Zažihali zase kadidlo a svietniky a kládli predkladné chleby. ⁴ Keď to vykonali, padli na zem a prosili Pána, aby už nedopustil na nich také nešťastie a aby ich trestal miernejšie, keby aj niekedy znovu hrešili, ale aby ich nevydával bohorúhavým a barbarským pohanom.

⁵ Práve ten istý deň, v ktorý kedysi pohania chrám poškvrnili, stalo sa aj očistenie chrámu, totiž dvadsiateho piateho dňa toho istého mesiaca kisleva. ⁶ S radosťou konali osem dní oslavy, ako (robievali) na slávnosť Stánkov, rozpomínajúc sa na nedávnu slávnosť Stánkov, keď sa museli zdržovať na spôsob divých zverov po horách a v jaskyniach. ⁷ Preto nosili brečtanom ovenčené palice, zelené ratolesti a palmy a prespevovali chválospevy na počesť toho, ktorý im doprial šťastne očistiť svoj chrám. ⁸ Všeobecným rozkazom a rozhodnutím ustanovili pre celý židovský národ (za povinnosť), aby každoročne slávil tieto dni.

Boje a víťazstvá Machabejcov až po smrt' Nikanora 10, - 15,40

I. Júdove boje proti vojvodcom Antiocha Eupatora a proti susedným nepriateľom 10, - 13,26

Úvod. - ⁹ Takýto bol teda koniec Antiocha, ktorý sa nazýval Epifanes. ¹⁰ Teraz poukážeme na udalosti, ktoré sa odohrali za Antiocha Eupatora, syna onoho bezbožníka. Pri vojnových útrapách sa obmedzíme len na najpotrebnejšie. ¹¹ Keď prevzal vládu do svojich rúk, vymenoval za ríšskeho správcu istého Lyziáša, hlavného veliteľa Celosýrie a Fenície. ¹² Ptolemeus totiž, zvaný Makron, bol prvý, ktorý sa usiloval zaobchádzať so Židmi spravodlivo - najmä pre bezprávie, ktoré sa proti nim stalo - mienil urovnať ich záležitosti pokojnou cestou. ¹³ Jeho dôverníci ho preto obžalovali u Eupatora; ba všeobecne sa o ňom rozchyrovalo, že je zradcom, pretože opustil Filometora, ktorý mu zveril Cyprus, a prešiel k Antiochovi Epifanesovi. V krajnej sklúčenosti, keď už nemal možnosť čestne zastávať svoj úrad, požil jed a urobil koniec svojmu životu.

Júdov boj proti Edomčanom. - ¹⁴ Gorgiáš, vtedajší veliteľ oných krajín, najal si cudzích žoldnierov a všade podnecoval do boja proti Židom. ¹⁵ Súčasne znepokojovali Židov aj Edomčania, ktorí držali (vo svojej moci) výhodne položené pevnosti. Prijímali zbehov z Jeruzalema a svojimi prepadmi podnikali boje.

¹⁶ Machabejcovi prívrženci však vzývali v modlitbe a prosili Boha, aby im bol spojencom. Potom zaútočili na pevnosti Edomčanov. ¹⁷ Rozhodným útokom sa zmocnili tých miest, všetkých, čo boli na hradbách, zahnali a na koho narazili, toho zabili. Pobili z nich nie menej ako dvadsaťtisíc mužov. ¹⁸ Uteklo však nie menej ako deväťtisíc mužov na dve veľmi dobre opevnené veže, ktoré boli vybavené všetkým, čo je za obliehania potrebné.

¹⁹ Na obliehanie týchto miest zanechal Machabejec Šimona, Jozefa a Zacheja a dostatočný počet vojska; sám sa však odobral tam, kde bol pre boj potrebnejší. ²⁰ Lenže Simonovi bojovníci sa ulakomili na peniaze a dali sa podplatiť od ľudí na vežiach. Dostali sedemdesiat tisíc drachiem a za to dovolili niektorým utiecť. ²¹ Keď sa Machabejec dozvedel o tomto prípade, zvolal veliteľov a vyčítal im, ako mohli zapredať za peniaze svojich bratov a na svoju hanbu nechať utiecť nepriateľov. ²² Dal ich ako zradcov zabiť a potom rýchle dobyl tie dve veže. ²³ Keďže mal šťastie vždy, kedykoľvek sa chopil zbrane, pobil aj na tých dvoch pevnostiach vyše dvadsaťtisíc.

Porážka a smrť Timoteja. - ²⁴ Timotej však - ten, ktorého predtým Židia porazili - zobral početné cudzinecké oddiely a zhromaždil aj veľké množstvo ázijskej jazdy. I pritiahol, aby zbraňou dobyl Júdsko. ²⁵ Keď sa približoval, Machabejec a jeho ľudia sa obrátili na Boha s prosbou o pomoc. Hlavy si posypali zemou a bedrá opásali kajúcimi rúchami. ²⁶ Pri podstavci oltára padli na kolena a modlili sa, aby sa nad nimi zmiloval a aby bol nepriateľom ich nepriateľov a protivníkom ich protivníkov, ako hovorí zákon.

²⁷ Keď vstali od modlitby, vzali zbrane, vytiahli ďaleko od mesta a zastavili sa až vtedy, keď sa dostali do blízkosti nepriateľov. ²⁸ Práve pri východe slnka zaútočili obe strany. Jedni mali záruku svojho šťastia a víťazstva v dôvere v Boha a vo svojej statočnosti - druhí sa zas nechali v bojoch viesť len svojou vášňou.

²⁹ Keď sa boj stával ozaj prudkým, ukázalo sa nepriateľom z neba päť skvelých mužov na koňoch so zlatými uzdami, ktorí sa postavili na čelo Židov. ³⁰ Dvaja vzali Machabejca medzi seba, kryli ho svojou výzbrojou a chránili pred zranením. Ale na nepriateľov hádzali strely a blesky. Tak boli tým omráčení a

oslepení, že padali v najväčšom zmätku. ³¹ Zabitých bolo dvadsaťtisícpäťsto mužov a šesťsto jazdcov.

³² Timotej sám utiekol do veľmi, silnej pevnosti, zvanej Gazara, ktorej veliteľom bol Chereas. ³³ Machabejec a jeho ľudia s nadšením obliehali pevnosť štyri dni. ³⁴ Obláhnutí dôverovali v pevnosť miesta, nadmieru sa rúhali a vyvolávali potupné reči. ³⁵ Keď zasvitol piaty deň, dvadsiati mladíci z Machabejcových ľudí, rozpálení hnevom pre rúhanie, mužne vyrazili na múr a v divokej rozhorčenosti zrazili každého, kto im prišiel do cesty. ³⁶ Takisto vyrazili aj iní proti obláhnutým, z iných miest obkľučovacieho postavenia a podpálili veže; potom zapálili hranicu dreva a tých rúhačov zaživa spálili. Iní zas roztrhali brány, ktorými vpustili ostatné vojsko dnu, a tak zaujali mesto.

³⁷ Timoteja, ktorý sa skrýl v akejsi cisterne, zabili; podobne aj jeho brata Chereasa a Apolofanesa. ³⁸ Po týchto činoch chválospevmi a ďakovnými piesňami dobrorečili Pánovi, ktorý preukázal Izraelovi také veľké dobrodenia a doprial im víťazstvo.

2Mach11

XI. Lyziášova výprava. - ¹ Lyziáš, kráľov poručník a príbuzný a spolu aj ríšsky správca, veľmi ťažko znášal posledné udalosti. V celkom krátkom čase ² zbral na osemdesiatisíc pešiakov, okrem jazdy, a tiahol proti Židom s úmyslom, že mesto osídli Grékmi, ³ ďalej, že použije chrám, ako ostatné pohanské svätyne, za zdroj príjmov a že bude veľkňazstvo každoročne predávať. ⁴ Na Božiu moc si však v svojej slepej namyslenosti ani nepomyslel; spoliehal sa na svojich desaťtisíc pešiakov, tisíc jazdcov a osemdesiat slonov. ⁵ Vtrhol do Júdska a priblížil sa k silnej pevnosti Betsure, ktorá je na stopäťdesiat stadií vzdialená od Jeruzalema, a dobýval ju.

⁶ Keď sa Machabejcovi bojovníci dozvedeli, že oblieha pevnosti, za horekovania a v slzách spolu s ľudom prosili Pána, aby poslal dobrého anjela na záchranu Izraela. ⁷ Sám Machabejec sa prvý chopil zbrane a povzbudzoval aj iných, aby sa s ním vydali do nebezpečenstva a prispeli svojim bratom na pomoc.

⁸ Tak sa spolu odhodlane vydali na cestu. Keď už boli blízko Jeruzalema, zjavil sa im jazdec v bielom rúchu, ktorý išiel pred nimi mával zlatou zbraňou. ⁹ Tu všetci spoločne zvelebovali milosrdného Boha, a tak sa vzpružili na duchu, že boli hotoví zraziť nielen ľudí, ale aj najdivokejšie zvery a železné múry. ¹⁰ Pripravení do boja postupovali s nebeským spolubojovníkom, ktorého dostali z Pánovej láskavosti. ¹¹ Ako levy sa oborili na nepriateľov a zrazili z nich jedenásťtisíc pešiakov a tisícšesťsto jazdcov, všetkých ostatných zahnali na útek. ¹² Viacerí z nich boli ranení a zachránili si iba holý život. Aj sám Lyziáš sa zachránil iba hanebným útekom.

Dôsledok Lyziášovej porážky. - ¹³ (Lyziáš) v úvahe o svojej porážke, ktorú utrpel, prišiel k náhľadu - nakoľko mal dostatočný úsudok -, že Hebrejci sú nepremožiteľní, pretože ich spolubojovníkom je všemohúci Boh. Preto im poslal ¹⁴ odkaz, že sa s nimi dohodne o všetkom, čo je spravodlivé, ba presvedčovaním privedie aj kráľa k tomu, aby sa im stal priaznivcom. ¹⁵ Machabejec, ktorý mal na zreteli obecné blaho, súhlasil so všetkými Lyziášovými návrhmi. Kráľ zase prijal všetky podmienky, ktoré Machabejec písomne žiadal (potvrdiť) od Lyziáša pre Židov.

Lyziášov list Židom. - ¹⁶ Lyziáš napísal Židom list tohto znenia:

¹⁷ „Lyziáš posíla židovskému národu pozdrav. Vaši vyslanci Ján a Absalom odovzdali mi písomnú žiadosť a prosili odpoveď na predložené želania. ¹⁸ Čo muselo

byť predložené aj kráľovi, predostrel som mu; a čo mu bolo možné, aj schválil. ¹⁹ Ak teda zostanete verní v ujednaných veciach, pousilujem sa i naďalej, aby som vám vymohol všetko najlepšie. ²⁰ Vaším i mojím vyslancom som prikázal, aby sa s vami dohovorili o podrobnostiach. ²¹ Majte sa dobre! Roku stoštyridsiateho ôsmeho, dvadsiateho štvrtého dioskora.“

Kráľov list Lyziášovi. - ²² Kráľov list obsahoval toto:

„Kráľ Antiochus posielala svojmu bratovi Lyziášovi pozdrav. ²³ Keďže náš otec bol prenesený medzi bohov, želáme si, aby sa mohli obyvatelia našej ríše pokojne venovať svojim zamestnaniam. ²⁴ Dupočuli sme sa, že Židia nesúhlasili s (násilným) prevodom na grécke mravy, ako požadoval náš otec, ale že si prajú svojský spôsob života, a preto si žiadajú, aby im boli ponechané ich zákony. ²⁵ Želáme si, aby nebol ani tento národ nespokojný, a preto nariaďujeme, aby sa im navrátil chrám; takisto nech sa im povolí správať sa podľa zvykov ich predkov. ²⁶ Dobre teda urobíš, keď k nim pošleš a dohodneš sa s nimi, aby - keď sa dozvedia o našom rozhodnutí - boli dobrej mysle a radostne sa venovali vlastným úlohám.“

Kráľov list Židom. - ²⁷ Kráľov list, (venovaný) národu, bol tohto znenia:

„Kráľ Antiochus posielala židovskej veľrade a ostatným Židom pozdrav. ²⁸ Ak sa máte dobre, tak sa plní naše želanie. Čo sa nás týka, máme sa dobre. ²⁹ Menelaus nám zvestoval, že vraj pomýšľate na návrat (z boja), aby ste sa mohli venovať svojim zamestnaniam. ³⁰ Tým, ktorí sa vrátia až do tridsiateho xantika, zaručujeme ochranu. ³¹ Židia sa môžu správať svojimi predpismi o jedlách a vlastnými zákonmi ako predtým a nikto z nich nesmie byť nijakým spôsobom obťažovaný pre predošlé previnenie. ³² Posielame tiež Menelaa, aby vás tým uspokojil. ³³ Majte sa dobre! Roku stoštyridsiateho ôsmeho, pätnásteho xantika.“

List Rimanov Židom. - ³⁴ Aj Rimania im poslali list tohto obsahu:

„Rímski vyslanci Kvintus Memius a Títus Manlius posielajú židovskému národu pozdrav. ³⁵ Čo vám povolil Lyziáš, kráľov príbuzný, schvaľujeme aj my. ³⁶ Veci, ktoré on pokladal za potrebné predostrieť kráľovi, pošlite nám rýchle po niekom na preskúmanie, aby sme mohli podľa okolností podať svoju mienku. Sme totiž na ceste do Antiochie. ³⁷ Preto čím skôr pošlite niekoho, aby sme sa aj my dozvedeli o vašich želaniach. ³⁸ Majte sa dobre! Roku stoštyridsiateho ôsmeho, pätnásteho xantika.“

XII. Júda v boji proti mestám Joppe a Jamnia. - ¹ Po uzavretí tých zmlúv sa Lyziáš vybral ku kráľovi. Židia sa opäť venovali roľníctvu. ² Ale vojvodcovia v tých krajoch, Timotej a Apolonius, syn Geneov, ďalej Hieronym a Demofon a okrem nich aj Nikanor, miestodržiteľ Cypru, nedopriali im žiť v tichosti a v pokoji.

³ Vtedy sa ľudia z Joppe dopustili takejto hanebnosti: pozvali židovských spoluobčanov so ženami a deťmi, aby nastúpili na pripravené člny. Pritom ani znakom nepreznali svoju zlomyseľnosť, ⁴ lebo sa to dialo akoby podľa všeobecného uznesenia mesta. Oni aj zvolili, lebo si želali pokojne spolunažívať s nimi a nemali nijakého podozrenia. Ale keď vyšli na šire more, tam ich potopili, nie menej ako dvesto osôb.

⁵ Keď sa Júda dozvedel o tejto ukrutnosti, spáchanej na svojich súkmeňovcoch, oznámil to svojmu mužstvu. Potom vzýval Boha, spravodlivého sudcu, ⁶ a tiahol proti vrahom svojich bratov. V noci zapálil prístav, spálil im člny a

tých, čo sa pokúsili o útek, poprekáľal. ⁷ A keďže to bolo uzavreté miesto, odtiahol s úmyslom, že sa zasa vráti a vykynoží všetkých obyvateľov Joppe.

⁸ Keď sa dozvedel, že obyvatelia Jamnie zamýšľajú vykonať to isté tamojším židovským osadníkom, ⁹ prepadol v noci aj Jamničanov, zapálil im prístav aj s loďstvom, takže bolo vidieť žiaru plameňov až do Jeruzalema, na dvestoštyridsať stadií.

Júda bojuje proti Arabom a mestu Kaspin. - ¹⁰ Keď sa odtiaľ vzdialili na deväť stadií, ako tiahli proti Timotejovi, prepadli ho Arabi, asi päťtisíc pešiakov a päťsto jazdcov. ¹¹ Po prudkej bitke dosiahli Júdovi bojovníci s Božou pomocou víťazstvo. Premožení kočovníci prosili Júdu, aby im podal pravicu, a sľubovali, že im odovzdajú svoje stáda a že ich budú aj ináč podporovať. ¹² Júda v presvedčení, že mu môžu ozaj v mnohom poslúžiť, súhlasil s pokojným riešením. I podali si pravice a tí sa vrátili do svojich stanov.

¹³ Napadol aj isté mesto, menom Kaspin, ktoré bolo zo všetkých strán obohané násypmi a múrmi. Bývali v ňom pohania zo všelijakých kmeňov. ¹⁴ Jeho obyvatelia sa spoliehali na pevnosť múrov a na zásobu potravín. Pritom sa správali bezočivo, tupili Júdových ľudí, ba rúhali sa aj (Bohu) a vôbec hovorili neslušne. ¹⁵ Júdovi mužovia však vzývali mocného Pána všehomíra, ktorý za čias Jozueho zboril Jericho bez baranov a dobývacích strojov. Potom sa divoko hnali proti múrom. ¹⁶ Z Božej vôle zaujali mesto a previedli také nevýslovne veľké vraždenie, že neďaleké, dve stadiá široké jazero sa zdalo preplnené naplavenou krvou.

Júdovo víťazstvo nad Timotejom. - Odtiaľ tiahli ďalej a po pochode sedemstopäťdesiat stadií dorazili do Charaky k Židom, ktorí sa nazývali Tubinčania. ¹⁸ Timoteja však nezastihli v tých krajoch: keď nepochodil, vzdialil sa odtiaľ preč, ale na istom mieste zanechal veľmi silnú posádku. Tu vytiahli Dositeus a Sosipatros, vojvodcovia Machabejca, a pobili tých, ktorých Timotej zanechal v pevnosti, viac než desaťtisíc mužov. ²⁰ Machabejec sám rozdelil svoje vojsko na oddiely a na ich čelo postavil tých dvoch. Potom vytiahol proti Timotejovi, ktorý mal so sebou stodvadsaťtisíc pešiakov a tisícpäťsto jazdcov.

²¹ Keď sa Timotej dozvedel o Júdovom príchode, poslal ženy a deti aj so zásobami na ťažko dobytne miesto, zvané Karnion. Bol to celkom neprístupný kraj pre príkre miestne úžľabiny. ²² Len čo sa zjavil prvý Júdov oddiel, prišiel na nepriateľov hrozný strach zo zjavenia Vševidiaceho. Čo najrýchlejšie sa dali na útek; jeden bežal sem, druhý tam, takže často boli od vlastných ľudí zranení a nabodnutí hrotmi mečov. ²³ Pritom ich Júda prenasledoval so všetkou prudkosťou a prebodával bezbožníkov. O život prišlo tridsaťtisíc mužov.

²⁴ Timotej sám padol do rúk oddielov Dositea a Sosipatra. Prosil, aby ho prepustili živého, pričom prefíkane pripomínal, že má v moci rodičov mnohých a zas bratov iných, takže by sa im zle povodilo, keby ho usmrtili. ²⁵ Keď sa však viacnásobne a slávnostne zaručil, že ich vráti bez úrazu, prepustili ho, aby zachránili svojich bratov.

Júda dobýva mestá Karnion a Efron. - ²⁶ Potom vytiahol proti Karnionu a chrámu Atargaty a pobil dvadsaťpäťtisíc ľudí. ²⁷ Keď Júda zaujal tieto miesta, tiahol s vojskom aj proti opevnenému mestu Efronu, kde sa zdržoval Lyziáš so zástupmi rôznorodého vojska. Udatní mladí bojovníci sa postavili pred múry a statočne sa bránili. Bolo tam veľké množstvo bojových strojov a striel. ²⁸ Oni však vzývali Všemohúceho ktorý svojou mocou rozmetá silu nepriateľov, a zaujali mesto. Pobili v ňom asi dvadsaťpäťtisíc obyvateľov.

²⁹ Odtiaľ sa vybrali a tiahli proti Skýtopolu, ktorý bol na šesťsto stadií vzdialený od Jeruzalema. ³⁰ Ale tamojší židovskí osadníci dosvedčovali, že Skýtopolitáni boli voči nim vždy blahosklonní, ba že aj v neprajných časoch zaobchádzali s nimi priateľsky.

³¹ Poďakovali sa im za to a vyzvali ich, aby aj naďalej boli blahosklonní k ich národu. Potom odišli do Jeruzalema, pretože už bolo bezprostredne pred sviatkom Týždňov.

Júdovo víťazstvo nad Gorgiášom. - ³² Po letných sviatkoch vytiahli proti Gorgiášovi, miestodržiteľovi Edomska. ³³ On vytiahol s troma tisícmi pešiakov a so štyristo jazdcami. ³⁴ Keď sa zrazili, padlo aj niekoľko Židov. ³⁵ Ale akýsi Dositeus, odvážny jazdec z Bakenorových ľudí, zachytil Gorgiáša za plášť a násilne ho ťahal preč, lebo chcel toho prekliateho muža zajať živého. Vtom sa však oboril na neho ktorýsi z tráckych jazdcov a odťal mu rameno. Tak ušiel Gorgiáš do Maresy.

³⁶ Keď už boli Esdrisovi vojaci unavení od dlhého boja, vzýval Júda Pána, aby sa ukázal, že je ich spolubojovník a vodca boja. ³⁷ Mocným hlasom zanôtil v materinskej reči bojovú pieseň, náhle vyrazil proti Gorgiášovým oddielom, a donútil ich na útek.

Júdova obeta za padlých. - ³⁸ Potom Júda zobral svoje vojsko a odviezol ho do mesta Odolam. Keďže nastával práve siedmy deň, posvätili sa podľa obyčaje a slávili tam sobotu. ³⁹ Na druhý deň vyšli Júdovi ľudia, aby odniesli telá padlých, lebo už bolo nanajvýš treba, a uložili ich vedľa ich príbuzných do otcovských hrobov. ⁴⁰ Tu našli pod oblekom u každého z padlých amulety modiel z Jamnie, čo zákon Židom zakazuje. Všetkým bolo zrejmé, že padli pre túto príčinu. ⁴¹ Všetci vebili Pána ako spravodlivého sudcu, ktorý vyjaviť tajnosti. ⁴² Potom sa začali modliť a prosili, aby im toto previnenie, ktorého sa dopustili, bolo úplne odpustené. Šľachetný Júda napomínal však ľud, aby sa chránil hriechov, keď na vlastné oči videli následky hriechu u padlých.

⁴³ Potom urobili medzi mužstvom zbierku, ktorá vyniesla dvetisíc drachiem striebra. Tieto poslal do Jeruzalema, aby bola prinesená obeta za hriechy. Bol to veľmi krásny a šľachetný skutok, lebo myslel na vzkriesenie. ⁴⁴ Ved' keby sa nebol nádejal, že padlí raz budú vzkriesení, bolo by bývalo zbytočné a nerozumné modliť sa za mŕtvych. ⁴⁵ Pamätal tiež, že je veľmi krásna odmena prichystaná pre tých, čo nábožne zosnuli. ⁴⁶ Svätá a nábožná to myšlienka! Preto nariadil túto zmiernu obeť za mŕtvych, aby boli zbavení hriechu.

XIII. Biedna smrť Menelaova. - V stoštyridsiatom deviatom roku sa Júdovi ľudia dozvedeli, že Antiochus Eupator vytiahol s veľkým vojskom proti Júdsku ² a s ním jeho poručník Lyziáš, ríšsky správca. Každý z nich mal grécke vojsko, v ktorom bolo stodesaťtisíc pešiakov, päťtisícristo jazdcov, dvadsaťdva slonov a tristo vozov, (obrných) kosákmi.

³ Tiež Menelaus sa k nim pripojil a s nevšednou pretvárkou dorážal na Antiocha, nie však preto, že by bol mal na zreteli záchranu svojej vlasti, ale chcel sa znovu dostať k svojmu úradu. ⁴ Ale Kráľ kráľov vyvolal Antiochov hnev proti tomuto zločincovi. A keď Lyziáš ukázal na neho ako na pôvodcu všetkého nešťastia, rozkázal ho priviesť do Berey a tam ho dal zabiť podľa miestneho zvyku. ⁵ Na tom mieste totiž bola veža vysoká päťdesiat laktov, ktorá bola naplnená popolom. Na nej bol otáčavý

prístroj, ktorým sa dalo zo všetkých strán vhodit' hocičo do popola. ⁶ Tam vydávali na záhubu všetkých chrámových lupičov a ostatných veľkých zločincov. ⁷ Taká smrť zastihla aj priestupníka zákona, Menelaa; ani len do zeme nemal byť pochovaný. ⁸ A to sa stalo celkom podľa spravodlivosti. Ved' sa dopustil mnohých hriechov proti oltáru, ktorého oheň i popol bol svätý! Preto ho zastihla smrť v popole.

Bojovná odvaha Židov. - ⁹ Kráľ sa však blížil s divokou zúrivosťou a chystal sa ešte horšie zaobchádzať so Židmi ako jeho otec. ¹⁰ Keď sa to Júda dozvedel, vyzval všetkých, aby dňom i nocou vzývali Pána, žeby ako vždy, tak aj teraz pomohol tým, ¹¹ ktorí boli v nebezpečenstve, že prídu o Zákon, vlasť a svätý chrám; a aby nedopustil, žeby sa dostal do područia rúhavých pohanov ľud, ktorý si len pred nedávnom trochu oddýchol.

¹² Všetci to robili spoločne a na kolenách prosili milosrdného Pána nepretržite tri dni v slzách a pôstoch. Potom ich Júda povzbudil a vydal rozkaz, aby sa pripravili. Sám sa však po porade so staršími rozhodol, že vyťahne (do boja) a s Pánovou pomocou zvedie rozhodný boj prv, než vtrhne kráľovské vojsko do Júdska a zmocní sa mesta. ¹⁴ Celkom sa odovzdal do moci Stvoriteľa sveta a svojich povzbudil, aby statočne bojovali až po smrť za svoje zákony, chrám, mesto, vlasť a zriadenie. Potom sa utáboril s vojskom pri Modeine.

¹⁵ Svojim vojakom dal za heslo: „Boh je naše víťazstvo! Potom vybral najudatnejších junákov, v noci prepadol kráľovský stan a pobil v tábore asi dvetisíc mužov. Zabil aj najväčšieho slona spolu s tými, ktorí boli v jeho veži. ¹⁶ Nakoniec zachvátil tábor strach a zmätok. Víťazoslávne odtiahli, ¹⁷ keď sa práve rozodnievalo. Že sa toho mohli dožiť, vďaka patrí Pánovi za jeho pomoc a ochranu.

Boj o Betsuru a uzavretie mieru. - ¹⁸ Kráľ už mal vyskúšanú odvahu Židov, preto sa pokúšal dobyť tie miesta podvodom. ¹⁹ Pritiahol k Betsure, židovskej pevnosti, ale bol odrazený; znovu zaútočil a opäť bol odrazený. ²⁰ Posádke totiž posielal Júda zásoby. ²¹ Ale akýsi Rodokus zo židovského vojska prezrádzal nepriateľom tajomstvá. Preto po ňom pátrali, chytili ho a zabili.

²² Kráľ opäť vyjednával s obyvateľmi Betsury, ponúkol mier a oni pristali. Potom odtiahol. ²³ Napadol Júdových ľudí, ale bol premožený. Tu došla správa, že ríšsky správca Filip vyvolal v Antiochii povstanie. To ho znepokojilo. Preto, aby uchlácholil Židov, podroboval sa im (vo všetkom) a prísazne pristával na všetky ich spravodlivé požiadavky. Zmieril sa s nimi a priniesol obeť. Úctivo sa zachoval voči chrámu a blahosklonne voči mestu. ²⁴ Láskaovo prijal Machabejca a ustanovil ho za miestodržiteľa (nad územím) od Ptolemaidy až po územie Gerenitov.

²⁵ Potom sa odobral do Ptolemaidy. Ale obyvatelia Ptolemaidy si sťažovali na priateľskú dohodu; rozhorčovali sa totiž nad ustanoveniami, ktoré by boli chceli pozmeniť. ²⁶ Tu vystúpil Lyziáš na rečníšte a obhájil dohodu (dôvodmi), ako len mohol. Presvedčoval ich, chlácholil, až si získal ich dôveru. Potom sa odobral do Antiochie. Tak sa odohral kráľov príchod a jeho návrat.

Šťastné boje Júdu za Demetria Sotera 14, - 15,40

2Mach14

XIV. Alkimus žaluje u Demetria. - ¹ Po troch rokoch sa Júdovi prívrženci dozvedeli, že Demetrius, syn Seleukov, pristál v tripolskom prístave so silným vojskom a veľkým loďstvom, ² zmocnil sa krajiny a dal zabiť Antiocha a jeho poručníka Lyziáša.

³ Akýsi Alkimus, bývalý veľkňaz - ale v časoch nejednoty sa stal vierolomníkom -, po uvážení, že sa nijakým spôsobom nezachráni, ani už nebude mať prístup k svätému oltáru, ⁴ vybral sa v stopäťdesiatom prvom roku ku kráľovi Demetriovi a priniesol mu okrem obvyklých chrámových olivových ratolestí aj zlatú korunu a palmovú ratolesť. V ten deň bol ešte tichý.

⁵ Naskytla sa mu však vhodná príležitosť (uskutočniť svoj) hanebný zámer, keď ho Demetrius povolal do poradného zboru, kde sa ho opýtal, aká nálada a zmýšľanie panuje medzi Židmi.

⁶ Odpovedal: „Tí zo Židov, ktorí sa nazývajú Asidejci a ktorých vodcom je Júda Machabejec, rozduchujú vojnu a vyvolávajú vzbury a nedovoľujú, aby sa ríša dožila pokoja. ⁷ Preto aj keď som bol olúpený o zdedenú dôstojnosť, to jest o veľkňazstvo, teraz som sem prišiel ⁸ predovšetkým z úprimnej starostlivosti o záujmy kráľa, ale tiež z ohľadu na svojich spoluobčanov. Veď títo ľudia nie málo ožobráčili celý náš národ svojím nerozumným počínaním! ⁹ Ráč sa, kráľu, sám presvedčiť o všetkých tých veciach a ujať sa nášho ubiedeného národa podľa svojej láskavosti, ktorá každému vychádza v ústrety. ¹⁰ Lebo dokiaľ je Júda nažive, pokoja v ríši nebude.“

¹¹ Keď takto hovoril, aj ostatní jeho priatelia, ktorí boli nepriateľsky naladení proti Júdovi, rýchlo huckali Demetria. ¹² On hneď zavola Nikanora, niekdajšieho veliteľa slonov, a ustanovil ho za miestodržiteľa Júdska. Vyslal ho ¹³ s rozkazmi, aby Júdu odstránil, jeho prívržencov rozohnal a Alkima ustanovil za veľkňaza hlavného chrámu. ¹⁴ Pohania, ktorí utiekli z Júdska pred Júdom, hromadne sa pridávali k Nikanorovi. Nazdávali sa, že nešťastie a pohromy Židov budú pre nich samých šťastím.

Boj pri Desau. - ¹⁵ Keď sa do počuli, že Nikanor prichádza proti nim a že sa pridávajú k nemu pohania, posypali (si hlavy) zemou a prosili toho, ktorý zabezpečil večné trvanie svojmu ľudu a vždy sa zjavne zaujal svojho dedičného podielu. ¹⁶ Na rozkaz vojvodu sa rýchlo odtiaľ vybrali a pri obci Desau sa zrazili s nepriateľmi. ¹⁷ Šimon, brat Júdov, zrazil sa s Nikanorom, ale trochu ho zarazilo, keď sa nepriateľ náhle vynoril. ¹⁸ Nikanor sa však bál previesť rozhodnutie krviprelieváním, lebo sa do počul o udatnosti, ktorou vynikali Júdovi spoločníci, a tiež o ich veľkodušnosti v bojoch za vlasť.

Pokojné riešenie. - ¹⁹ Preto poslal Posidonia, Teodota a Matatiáša, aby ponúkli a prijali podmienky mieru. ²⁰ Vyjednávania sa preťahovalo. Potom vojvodca oznámil stav veci svojmu vojsku a dohoda bola schválená jednohlasným rozhodnutím. ²¹ Ustálili tiež deň, keď sa mali stretnúť medzi štyrmi očami. Od každého vyšiel napred bojový voz a postavili kreslá. ²² Ale Júda si rozostavil do pohotovosti ozbrojencov na vhodných miestach pre prípad, keby nepriatelia nečakane zákerne zaútočili. Rozhovor sa však dial nerušene.

²³ Potom sa Nikanor zdržoval v Jeruzaleme a neurobil nič, čo by bolo neprístojné; ba prepustil aj stádovité zástupy vojska, ktoré zhromaždil. ²⁴ Júdu mal ustavične pri sebe a bol úprimne naklonený tomuto mužovi. ²⁵ Povzbudzoval ho, aby sa oženil a založil si rodinu. Oženil sa teda, bol šťastný a tešil sa životu.

Alkimus znovu žaluje u kráľa. - ²⁶ Keď Alkimus spozoroval ich vzájomnú dôvernú, vzal odpis dojednaných zmlúv, prišiel s tým k Demetriovi a nahovoril mu, že Nikanor pomýšľa (spáchať) zradu, pretože ustanovil Júdu, úkladného nepriateľa ríše, za jeho nástupcu. ²⁷ Tu sa kráľ rozhneval a podráždený ohovárkami toho vyvrhela napísal Nikanorovi, že tie zmluvy neschvaľuje a že mu nariaďuje, aby Machabeja ihneď poslal v okovách do Antiochie.

²⁸ Táto správa Nikanora veľmi vzrušila, lebo mu ťažko padlo, že má zrušiť ujednania, keď druhá stránka nepodnikla nič nespravodlivé. ²⁹ Kráľovi však odporovať nemohol, a preto čakal na vhodnú príležitosť, aby previedol rozkaz podvodne.

³⁰ Keď Machabejec pozoroval, že Nikanor sa stáva voči nemu menej vľúdnym a pri ich obvyklom stretnutí sa stáva bezočivejším, porozumel, že táto nevľúdnosť neznamená nič dobré. Preto zobral značný počet svojich ľudí a skryl sa pred Nikanorom. ³¹ Keď ten spoznal, že ho poriadne previedol, odobral sa k presvätemu chrámu, keď práve kňazi prinášali príslušné obety a žiadal ich, aby mu vydali toho muža. ³² Oni však pod prísahou vyhlásili, že nevedia, kde je ten, ktorého hľadá. Nato vystrel pravicu proti chrámu ³³ a zaprisahal sa takto: „Ak mi nevydáte Júdu zviazaného, zrovnám tento Boží dom so zemou, zbúram oltár a postavím tu nádherný chrám Dionýzovi!“ ³⁴ Po týchto vyhrážkach odišiel.

Kňazi však vystreli ruky k nebu, vzývali toho, ktorý vždy bojoval za náš národ, a hovorili takto: ³⁵ „Ty, Pane, si úplne nezávislý na bytostiach a predsa si chcel mať chrám, v ktorom by si prebýval medzi nami. ³⁶ Preto teraz, svätý Pane, pôvodca všetkej svätosti, zachovaj naveky nepoškvrnený tento príbytok, ktorý sme len nedávno mohli očistiť.“

Razisova samovražda. - ³⁷ Tu obžalovali u Nikanora akéhosi Razisa z jeruzalemských starších. Bol to muž veľmi dobrej povesti, ktorý miloval svojich spoluobčanov. Pre jeho láskavosť ho nazývali otcom Židov. ³⁸ On už prv, za čias roztržky, bol obvinený za to, že sa rozhodne pridržiaval židovstva a za židovstvo bol hotový obetovať svoje telo i život. ³⁹ Nikanor zrejme chcel dať najavo svoju nenávisť, ktorú prechovával voči Židom, preto poslal vyše päťsto vojakov, aby ho zatkli. ⁴⁰ Nazdával sa totiž, že keď ho zatkne, zasadí im ťažký úder.

⁴¹ Ale keď sa oddiely chystali zmocniť sa jeho príbytku, už aj vyrazili bránu do dvora a kázali priniesť oheň, aby mohli podpáliť drevo, vrhol sa, uzavretý zo všetkých strán, na meč. ⁴² Chcel radšej čestne zomrieť, ako sa dostať do rúk zločincov a za svoje šľachetné zmýšľanie nechať sa nedôstojne potupovať.

⁴³ Lenže v rýchlosti a rozčúlenosti nezasiahol sa smrteľne. A zástupy sa predierali dverami. Preto vybehol odvážne na múr a vrhol sa statočne na zástup vojakov. ⁴⁴ Oni sa rýchle rozostúpili, takže vznikla medzera, a padol doprostred na prázdne miesto. ⁴⁵ Ale ešte bol pri živote, ba vo vášnivom rozčúlení aj vstal, hoci sa mu krv prúdom liala z bolestných rán. Behom sa predral cez zástupy ⁴⁶ a vystúpil na akúsi strmú skalú. Hoci skoro celkom vykrvácal, predsa ešte uchoпил svoje vnútornosti a hodil ich oboma rukami na zástupy. Pritom vzýval Panovníka života i ducha, aby mu ich vrátil. Takto dokonal.

2Mach15

XV. Júda sa pripravuje na boj s Nikanorom. - ¹ Keď sa Nikanor dozvedel, že Júdove oddiely sú v samarijských miestach, zaumienil si, že ich so všetkou istotou napadne v sobotný deň. ² Niektorí Židia, ktorí boli donútení slúžiť v jeho vojsku, povedali: „Nenič ich tak divo a barbarsky, ale maj v úcte deň, ktorý Vševidiaci oddávna za svätý vyhlásil!“ ³ Tu sa ten naničhodník opýtal: „Je na nebi vládár, ktorý prikázal svätiť sobotný deň?“ ⁴ A keď oni odpovedali: „Je to sám živý Pán, vládár na nebi, ktorý prikázal sláviť sobotný deň,“ ⁵ on riekol: „Na zemi som vládcom ja a

rozkazujem vziať zbraň a konať kráľovské služby!“ Nebol však schopný vykonať svoju bezočivú vôľu.

⁶ „Vo svojej bujne namyslenosti si Nikanor umienil, že postaví verejný pamätník svojho víťazstva nad Júdovými oddielmi. ⁷ Machabejec sa však ustavične s pevnou dôverou spoliehal, že mu Pán príde na pomoc. ⁸ A povzbudzoval svojich, aby nemali strach pred útokom pohanov, ale aby si pripomínali, koľkú pomoc už dostali z neba, a aby dôverovali, že s pomocou Všemohúceho zvíťazia aj teraz. ⁹ Tešil ich zo Zákona a prorokov, pripomínal im boje, ktoré už prekonali, a tak im dodal odvahy. ¹⁰ Keď ich celkom oduševnil, vydal rozkazy, ale poukázal aj na vierolomnosť pohanov a na to, ako porušovali prísahy. ¹¹ Každého z nich vyzbrojil, nie však ochranným štítom a oštepom, ale povzbudzujúcimi a statočnými slovami. Rozpovedal im aj svoj úplne hodnoverný sen, ktorým všetkých rozradostnil.

¹² Mal takéto videnie: Videl Oniáša, niekdajšieho veľkňaza, muža dokonalého a šľachetného, skromného v obcovaní, jemného povahou, dôstojného v reči a od detstva starostlivo cvičeného vo všetkých čnostiach, ako sa s rozpäťtými rukami modlí za celú židovskú pospolitosť. ¹³ Potom sa mu ukázal aj iný muž so šedinami, skvelého výzoru a ožiarený obdivuhodne krásnym jasom. ¹⁴ Tu sa Oniáš ujal slova a riekol: „Toto je milovník svojich bratov, ktorý sa mnoho modlí za národ a za sväté mesto, Jeremiáš, Boží prorok.“ ¹⁵ Nato vystrel Jeremiáš ruku, aby odovzdal Júdovi zlatý meč. Keď mu ho podával, povedal toto: ¹⁶ „Prijmi tento zlatý meč, dar od Boha! Ním porazíš odporcov.“

¹⁷ Takto povzbudení mimoriadne krásnymi Júdovými slovami, ktoré boli ozaj spôsobilé pobádať k chrabrosti a vzpružiť mysle junákov, rozhodli sa, že sa neutiahnu do (opevneného) tábora, ale že sa rázne pustia do boja a s nasadením všetkých síl prevedú rozhodný boj, pretože ako mesto, tak aj náboženstvo a chrám boli v nebezpečenstve. ¹⁸ Lebo o svoje manželky a deti, bratov a príbuzných mali menšiu obavu, a ich najväčší a najprednejší strach patrilo svätému chrámu. ¹⁹ Lež aj tí, čo zostali v meste, prežívali nie menšiu úzkosť a nepokoj pre nastávajúci útok pod šírým nebom.

²⁰ Všetci už očakávali, že nastane rozhodný boj. Nepriatelia už pritiahli, vojsko bolo zošíkované do boja, slony boli postavené na vhodné miesto a jazda bola rozostavená po krídlach. ²¹ Keď Machabejec zbadal príchod vojska, všelijaké druhy zbraní a divokosť zvierat, vystrel ruky k nebu a vzýval divotvorného Pána; bol totiž presvedčený, že víťazstvo sa nezískava zbraňami, ale že (Boh) ho udeľuje tým, ktorých uzná za hodných víťazstva. ²² Keď ho vzýval, modlil sa takto: „Ty, Pane, ktorý si poslal za čias júdskeho kráľa Ezechiáša svojho anjela a pobil zo Sennacheribovho vojska stoosemdesiatpäťtisíc: ²³ pošli nám aj teraz, Vládca nebies, dobrého anjela, (aby vzbudil) strach a hrôzu! Svojím mocným ramenom ²⁴ postraš tých, ktorí s rúhaním tiahnu proti tvojmu svätému ľudu!“ Týmito slovami ukončil.

Víťazstvo nad Nikanorom. - ²⁵ Nikanorovo vojsko postupovalo za zvuku trúb a bojových piesní. ²⁶ Naproti tomu Júdovi bojovníci zaútočili na nepriateľov so vzývaním (Boha) a s modlitbou. ²⁷ Bojovali síce rukami, ale v srdciach sa modlili k Bohu a porazili nie menej ako tridsaťpäťtisíc (mužov), mocne rozradostnení zjavnou Božou pomocou. ²⁸ Keď už bolo po bitke a s radosťou sa vracali, spozorovali, že Nikanor padol vo svojej plnej výbroji. ²⁹ Nastal ryk a hrmot a v materinskej reči zvelebovali Pána. ³⁰ Júda, ktorý všade bojoval na prvom mieste telom i dušou za svojich spoluobčanov a od mladosti si verne zachoval svoju oddanosť súkmeňovcom, rozkázal odťatť Nikanorovi hlavu a pravicu s ramenom a priniesť do Jeruzalema.

Nikanorov deň. - ³¹ Keď ta prišiel, zvolal svojich súkmeňovcov a postavil kňazov pred oltár. Povolal aj tých, čo boli na hrade. ³² Nato ukázal hlavu zločínca Nikanora a ruku bohorúhača, ktorú naduto vystrel proti svätému domu Všemohúceho. ³³ Jazyk zločinného Nikanora dal vyrezať a rozkúskovaný vyhodit' (za pokrm) vtákom a zlosynovu ruku dal poviesiť oproti chrámu. Potom všetci, obrátení k nebu, velebili Pána, ktorý im tak zjavne pomohol a volali: „Nech je zvelebený ten, ktorý zachoval svoje miesto nepoškvrnené! Potom dal zavesiť Nikanorovu hlavu na hrad ako zreteľné a každému zjavné znamenie Pánovej pomoci.

³⁶ Všetci sa tiež spoločne uzniesli a rozhodli, že nenechajú neoslávený tento veľavýznamný deň, ³⁷ ale že ho zasvätia trinásteho dňa dvanásteho mesiaca - sýrsky sa nazýva adar -, v deň pred Mardochejovým sviatkom.

Doslov spisovateľa. - ³⁸ Takto sa skončili príbehy s Nikanorom. Keďže od tých čias zostalo mesto v moci Židov, tu končím i ja svoje rozprávanie. ³⁹ Ak je ono zostavené pútavo a zručne, tak sa moje želanie splnilo. Ale ak je skromné a priemerné, aj vtedy som urobil, čo bolo v mojich silách. ⁴⁰ Ako piť len samo víno alebo samu vodu býva odporné, zatiaľ čo víno miešané s vodou je nielen príjemné, ale zvyšuje aj radostnú náladu; takisto aj upravená a usporiadaná rozprava občerstvuje tých, ktorí rozprávanie čítajú. A týmto aj končím.